e book

HUMANITAS

Sega

NAMASTE

UN ROMAN DE AVENTURI SPIRITUALE ÎN NEPAL

McCANN
BUCHAREST

Cuprins

SEGA
Namaste. Un roman de aventuri spirituale în Nepal

ISBN: 978-973-50-4089-9 (epub)

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372.743.382; 0723.684.194

Sega

NAMASTE
UN ROMAN DE AVENTURI SPIRITUALE
ÎN NEPAL

Sacru e lăcașul din tine unde sălășluiește universul întreg. Din iubire, înțelepciune și pace e locul acela. Când și tu, și eu suntem acolo, amândoi suntem unul... Îl salut pe Buddha din tine,

NAMASTE

Welcome to Nepal!

Bim-baaaam… *Good afternoon, ladies and gentlemen. This is your captain speaking.* Doamnelor şi domnilor, ne apropiem de Aeroportul Internațional Tribhuvan din Kathmandu, unde vom ateriza peste aproximativ 20 de minute. La sol sunt 28 de grade Celsius şi nu se anunță precipitații. În numele echipajului, căpitanul vă mulțumeşte că ați ales Indian Airlines şi vă urează un zbor plăcut în continuare… Bim-baaaam.

Zâmbesc încrezător din scaunul meu *economy class*. Printre nepalezii care umplu aeronava, mă simt ca un explorator temerar, înconjurat de şerpaşi, într-o expediție către Shangri-La, ținutul ascuns în inima munților Himalaya. O expediție în adevăratul sens al cuvântului, căci s-a umflat ovăzu-n mine şi m-am hotărât să merg înainte la voia întâmplării, în plin necunoscut. Fără pregătiri minuțioase, fără persoane de contact, fără hărți turistice şi fără aranjamente prin internet. Fără să ştiu nici măcar unde o să dorm la noapte. În cele două-trei săptămâni pe care urmează să le petrec atât de *freestyle* prin Nepal, nu mi-am propus să cuceresc Everestul, nici să mă-ntâlnesc cu Yeti, ci doar să-mi prelungesc viza pentru India, să fac un curs de Vipassana în izolare şi să vizitez locul unde s-a născut Buddha.

Sagarmatha! exclamă înfiorat nepalezul din scaunul de alături. Mă răsucesc spre el întrebător. *The goddess of the skies*, îmi explică omul, arătându-mi ceva în zare. Nu înțeleg. Îmi lipesc nasul de hublou, dar nu văd decât nori cenuşii, care acoperă întreg pământul. Un ocean de vată murdară, scămoşată. Evident, nici o zeiță la orizont. O fi vreo glumă de-a lor, îmi zic, vreo păcăleală nepaleză pentru străini. *No goddess*, i-o întorc rânjind. *Sir*, mă îndeamnă vecinul de scaun, *please look again! Over there!* Din politețe, nu din curiozitate, mai arunc o privire *over there*. Şi amuțesc. Într-adevăr, acolo, în depărtare, se vede *ceva*. Acolo, deasupra norilor, *ceva* străluceşte în lumina soarelui. *Ceva* ascuțit a străpuns norii, ca un vârf de săgeată. Everest? întreb emoționat, holbându-mă la piscul înzăpezit. *No, sir, that is Sagarmatha,* gângureşte nepalezul de parcă mi-ar vorbi de

măicuța lui. *No Everest?!* rămân eu perplex. Există *ceva* mai înalt decât cel mai înalt munte din lume?! *OK*, cedează el până la urmă, *for you Everest, for me Sagarmatha, the sacred goddess of the skies.*

Visez la zeița cerurilor pe toată durata coborârii, până când norii se dau la o parte, dezvăluind o privelişte ciudat de familiară. Pâlcuri de căsuțe populează o vale înverzită, străjuită de munți împăduriți, nu prea înalți, deasupra cărora planăm chiar acum. Unde a dispărut Everestul? Parcă am zbura peste Bunloc ca să aterizăm la Braşov.

Aterizăm însă la Predeal. Sau cel puțin aşa mi se pare. La prima vedere, nici o deosebire între aeroportul internațional din Kathmandu şi gara stațiunii din Valea Prahovei. Ambele sunt la fel de mititele şi la fel de sărăcăcioase. Abia la a doua vedere descopăr diferența – o pictură murală, înfățişând naşterea prințului Siddhartha la marginea unui zăvoi, pe malul unei bălți cu lotuşi înfloriți. Nu mai am nici un dubiu: sunt în Nepal!

Mă aşez la coada lungă, formată în dreptul unui pupitru modest, deasupra căruia atârnă un indicator pe care scrie, simplu, *Immigration*. Ofițerul, un nepalez bătrân cu ochelari rotunzi şi mustață, uşor de confundat cu Gandhi, poartă o tichie de pânză imprimată cu modele colorate. Aş putea să jur că imprimeul e din Maramureş… *First time in Nepal, right?* Blonda cu şuvițe rasta se uită la mine printre gene, ca la o piesă de muzeu. Asta-i bună, cum de-ai ghicit? o întreb. Se vede de la o poştă, râde ea, eşti singurul fără formular. Trebuie să-l completezi, dacă vrei *visa on arrival*. Hai, ia-l pe ăsta, că eu mai am unul. Ține şi-un pix… Completez conştiincios, în timp ce aflu că o cheamă Tanya, că e australiancă şi că a venit pentru a şaptea oară în Nepal *because I love it*, dar şi pentru că are o mică afacere cu bijuterii pe care le confecționează aici şi le vinde în țara ei. Unde-o să stai? mă întreabă Tanya la un moment dat. E clipa mult aşteptată. Habar n-am, îi zic aparent nepăsător, poate-mi recomanzi tu ceva… Hm, ia să vedem: vrei mai scump, sau mai ieftin? Mai ieftin! răspund prompt. *Well*, atunci ar fi bine să mergi în Thamel, *the travelers' hub downtown.* Sau poți veni cu mine la pensiunea unde trag eu de obicei. E pensiunea prietenilor mei, care mă aşteaptă afară, cu maşina. Dacă vrei, te luăm şi pe tine. Uau, Tanya, mulțumesc, m-aş bucura să vin cu voi, dar… nu deranjez? Nu deranjezi, Sega, dimpotrivă! *We'll have fun*, îmi promite ea. Numai să trecem cu bine de ofițerul ăsta, îi şoptesc încercând să-mi înăbuş cu un zâmbet scremut spaima nelecuită de vameşi.

Da' ce-i, Sega, ai cumva droguri la tine? mă întreabă australianca, dintr-odată serioasă. Vai, cum poți să crezi aşa ceva? sar eu cât colo. Am glumit, râde ea. Hai, nu te supăra. Te-am simțit cam încordat şi am bănuit căăă… Nu, Tanya, eu niciodată… mă rog, uneori am mai… ştii tu… dar acum… adică de la o vreme… adică de mai multă vreme… de mult, de fapt, nici nu mai… Bine, bine, îmi curmă ea explicațiile, vezi că ți-a venit rândul.

Formularul e-n regulă, paşaportul e-n regulă, eu sunt în regulă. *40 U.S. dollars*, îmi comunică Gandhi nota de plată, potrivindu-şi tichia pe frunte. Achit fără comentarii şi în schimb primesc o ştampilă roşie pe una dintre filele paşaportului, o privire ghiduşă pe deasupra ochelarilor rotunzi, un zâmbet larg pe sub mustață şi o urare călduroasă în limba engleză:

Welcome to Nepal, sir!

Ufff… hai că n-a fost aşa complicat cu viza, mă grozăvesc eu, ajutând-o pe Tanya să-şi pună rucsacul în spinare. Sega, nimic nu-i complicat în Nepal, ai să vezi, se amuză australianca pe seama angoaselor mele de explorator începător. Şi acum, vino după mine.

Salt iute rucsacul albastru pe umăr, iau rucsăcelul cenuşiu la subsuoară şi o urmez docil pe noua mea prietenă spre ieşirea din aeroport.

Ciocolată cu vanilie

Greu şi uleios, mirosind a motorină arsă, aerul de Kathmandu îmi înfundă plămânii primeniți trei luni de zile cu miresmele Parcului Koregaon. Parcă aş fi intrat într-o cameră de gazare, nu într-un oraş. Tuşesc convulsiv, ca unul care a tras prima oară dintr-o țigară, şi estimez că în scurt timp n-o să mai pot respira decât legat la aparate. Nu-ți face griji, o să te obişnuieşti, mă îmbărbătează Tanya, în timp ce patru tineri nepalezi se apropie de noi radioşi. *Namaste*, ne întâmpină ei, şi cuvântul acesta, pe care l-am auzit în India rostit de atâtea ori şi în atâtea feluri, sună de data asta cumva aparte, ca o chemare acasă… Doar aici s-a născut Buddha! îmi reamintesc. Asta e țara lui Buddha! Uitând cu totul de aerul îmbâcsit, mă înclin cu palmele împreunate în dreptul inimii şi îi salut la rândul meu, emoționat. Îl salut pe Buddha din ei… *My friends*, face australianca prezentările, predându-le rucsacul şi îndemnându-mă să procedez întocmai.

Întrebările vin de-a valma. De unde sunt? Cum mă cheamă? Prima dată-n Nepal? Cu ce treburi? Unde-i România? Toți românii sunt aşa înalți? La mine în țară sunt munți? Mai înalți decât mine? Ne înghesuim cu toții într-un fel de Fiat 600 rablagit, care abia se urneşte, lăsând în urmă un nor de fum negru, ca o sepie rutieră.

Laxman Devkota, şoferul maşinuței care gâfâie gata să-şi dea duhul, se mândreşte cu pensiunea lui şi a fratelui său, asta pe lângă firma de turism şi cea de pielărie, administrate tot împreună. Băieți întreprinzători, frații Devkota au pornit de jos. La propriu. Şi au urcat de nenumărate ori, cu multe kilograme în spate, Everestul pe care alții voiau să-l cucerească. *And we're still climbing*, numai că de la birou, îmi face Laxman cu ochiul. *So, Sega brother*, conchide el, *tonight you see Kathmandu from our beautiful roof, ya? You relax, have dinner with us, maybe drink a little wine and have fun, OK, Sega brother?* Nici că se putea o primire mai călduroasă. Parcă aş fi ajuns acasă, îmi spun copleşit, zâmbindu-i nepalezului recunoscător.

În drumul nostru spre pensiunea fraților Devkota, regăsesc o părticică din India ştiută. Şi aici se circulă tot pe partea stângă, şi aici se claxonează frenetic, şi aici e haos şi bulucească în trafic. Sărăcia e la fel de mare, culorile la fel de vii, dar mizeria parcă nu e chiar atât de cruntă. Iar lumea pare mai potolită. Probabil că aşa sunt nepalezii, mai potoliți, ca toți muntenii din lumea asta. Femeile însă… Ah, femeile… Aici, în țara de la poalele Himalayei, India s-a amestecat cu Asia precum ciocolata cu vanilia. Combinația e desăvârşită: cu ochi asiatici şi piele indiană, cu părul negru ca abanosul, prins în cozi sau strâns în coc, purtând sariuri mulate pe trupurile de zeițe, aruncând ocheade pe sub genele lungi, târguind mărunțişuri la tarabe sau păstrându-şi grațioase echilibrul pe motoretele conduse în viteză de bărbați hotărâți, nepalezele mă amețesc cu frumusețea lor. La capătul drumului, pe când intrăm în curtea pensiunii, sunt iremediabil îndrăgostit de Nepal.

Laxman dă câteva ordine, băieții lui se mişcă rapid şi precis, totul merge strună. Peste numai câteva minute am camera 806, iar jumătate de oră mai târziu sunt pe acoperişul-terasă, cu un scaun de răchită sub fund, cu o farfurie plină de bunătăți şi o sticlă de vin rece în față, la poveşti cu Tanya şi prietenii ei strânşi în jurul meu. În uralele tuturor, unul dintre băieți îmi potriveşte pe cap o *dhaka topi*, tichia tradițională cu modele

colorate, ca a lui Gandhi de la aeroport. Ce mai, sunt vedeta serii, omul care s-a comportat la *Immigration Desk* ca un traficant de droguri fără droguri la el. *Drugs are not good*, trage Laxman concluzia, rulând tacticos un *joint*, pe care mă invită apoi să-l aprind. Sunt onorat, dar nu, mulțumesc, eu nu… Hai, încearcă, mă îmbie Laxman, e *iarbă* nepaleză de cea mai bună calitate. Din curiozitate, nu din politețe, aprind țigara fermecată. *Good stuff*, mă strâmb eu de tuse, simțind cum fumul mi se urcă la cap. Din ce în ce mai veseli, pasăm *joint*-ul de la unii la ceilalți şi de la ceilalți la unii, până când luna răsare ca o gogoaşă umflată printre norii flauşați.

Shuva prabhat

După trei luni la Osho, m-am obişnuit să mă trezesc cu noaptea-n cap, ca un huhurez. Astăzi m-am trezit ca un huhurez mahmur. Ies în prag şi camera începe să se învârtă cu mine de parcă aş fi într-un carusel. Mă sprijin de tocul uşii, să nu cad. Pe hol, unul dintre băieții lui Laxman deretică de zor. *Shuva prabhat!* strigă el. Parcă mi-ar fi țipat în urechi. Mmm?! mormăi eu. *Shuva prabhat*, *that is good morning în Nepali, sir*, îmi traduce băiatul cu un zâmbet luminos. Închid ochii – mă supără lumina. Ei bine, atunci *shuva prabhat*, îi răspund cu o voce stinsă. Ia zi-mi, găsesc ceva de mâncare la ora asta? Trebuie neapărat să mănânc ceva şi să beau multă, multă, multă apă! Cu bule! Rece! *I'm sorry, sir*, e 6.30 şi bucătăria se deschide abia la 8. Vă pot aduce însă o sticlă cu apă plată de la bar, nu foarte rece, dacă doriți…

Pun pe noptieră sticla golită dintr-o înghițitură şi mă prăbuşesc la loc în pat. Mica petrecere de aseară m-a dat gata. Au fost de-ajuns două pahare de vin şi trei-patru fumuri din *joint*-ul ăla nenorocit ca să ajung în halul ăsta. Mai zac aşa un sfert de oră, după care fac un duş fierbinte şi ies pe terasa pensiunii, la aer curat. Uitasem de poluare, dar mi-am amintit de ea când am tras adânc aerul în piept. Acum mi-e puțin mai rău decât înainte.

Soarele luminează blând, la o palmă deasupra oraşului, câțiva nori albi şi pufoşi plutesc pe cerul pe care nu l-am mai văzut de multă vreme aşa de albastru şi o adiere plăcută, răcoroasă, însuflețeşte sariurile colorate puse la uscat pe terasa clădirii vecine… De jur împrejur, Kathmandu cât văd cu ochii. O îngrămădeală pestriță de blocuri pipernicite şi căsuțe cu

acoperişuri-terasă, întinzându-se până la poalele munților peste care am trecut ieri. Retrăiesc sentimentul acela că nu sunt în Nepal, ci într-o altă țară, pe care o cunosc prea bine. Țara Bârsei, mai exact. Uite Tâmpa, uite Postăvarul, uite Piatra Craiului… Uite şi Făgăraşii… Închid ochii, încercând să-mi amintesc țara pe care am lăsat-o cu doar o zi în urmă. Ciudat cât de departe mi se pare acum *totul*… Marmura călduță din Buddha Grove, tufele de bambus, păunii slobozi, oamenii îmbrăcați în robe stacojii, discursurile lui Osho, meditațiile dinamice din zori, întâlnirile de seară din Auditorium, întâlnirea cu Yoko… Oare am visat *totul*?

După două ouă prăjite, trei felii de pâine şi o ceaşcă de ceai negru sunt alt om. Cobor la recepție, gata de acțiune. *Shuva prabhat*, *Sega brother!* îmi dă binețe Laxman. *Shuva prabhat* şi ție, frate Laxman, îl salut vesel. Tanya unde-i? Prin Thamel, răspunde nepalezul, pe la bijutieri. He-he, m-a rugat să-ți transmit că ai fost tare simpatic aseară. Ne-am distrat ceva, nu-i aşa, frate Sega? Aoleu, frate Laxman, treaba aia a voastră… *really strong*, *man*… *Nepali stuff!* se laudă el. Aici *iarba* creşte liberă şi se găseşte peste tot. Dacă vrei, acu' mergem să mai recoltăm un braț, două… O, nu-i nevoie, bat eu în retragere, cred că şi alea cinci-şase fumuri au fost prea mult pentru mine. Mai bine spune-mi cum ajung la Centrul Vipassana. Frate Sega, te duc acolo personal, doar să-mi zici adresa. N-o ştiu, îi răspund, dar sigur o găsim pe internet. La țanc, frate Sega! Tocmai am reparat conexiunea wi-fi, hai la mine în birou să facem proba.

Aşa, zi-mi site-ul, se aruncă el pe tastatură, după ce porneşte calculatorul. *Dhamma* punct *org*, îi dictez. Cum ai zis? *Dî*, *hî*, *a*, *mî*, încă un *mî*, *a*, punct *o*, *rî*, *gî*. Aşa? Da, perfect… Excelent, uite că merge… Merge conexiunea! Phiii, ce iute curge internetul la noi, vezi, frate Sega? Văd, frate Laxman. Gata, s-a deschis, acum ce fac? Acum selectezi Nepal, după aceea Kathmandu şi clic aici, uite adresa biroului din oraş: Dharmashringa, Jyoti Bhawan, Kantipath. Ah, e simplu, ştiu unde-i strada Kantipath. Te duc, numai spune-mi când. Chiar acum, dacă n-ai nimic împotrivă. Perrrfect, se bucură Laxman. Agenția noastră de turism e în zonă, aşa că te invit după aia acolo, să-l cunoşti şi pe frate-meu, Nakul, ce zici? De acord! Ei bine, atunci pe cai, se montează el. Pe cai?! ridic eu din sprâncene. Da, frate Sega, pe căiuții mei putere! Am o bijuterie de Honda în curte, hai s-o vezi. Ajungem la Centrul tău ca vântul… Măi, Laxmane, da' să ştii că eu n-am mai mers până acum cu motocicleta. Cu scuterul, da, însă cu motocicleta… şi prin traficul ăsta nebunesc al vostru… nu ştiu, zău, dacă…

Hai, frate Sega, ce te codeşti atât? Să nu-mi zici că ți-e frică, mă înghionteşte nepalezul râzând. O, nici vorbă, fac eu pe viteazul, de ce să-mi fie?

Şi-am încălecat amândoi sprinteni pe-o şa. El în față relaxat, eu în spate mai crispat, el cu cască, eu fără, pentru că tu n-ai nevoie, de mine se leagă poliția dacă n-am.

Subsolul din strada Kantipath

Din strada Kantipath, virăm la stânga pe lângă Centrul Honda şi intrăm într-o curte mare, plină de motociclete parcate, unde o lăsăm şi pe-a noastră. Deşi Laxman şi-a strunit căiuții-putere cu pricepere, îmi vine greu să mă dau jos de pe şaua pe care am strâns-o tot drumul între picioare ca un disperat. El mai sprinten, eu mai crăcănat, ne luăm după indicatoare şi coborâm cele câteva trepte spre Biroul Centrului Dharmashringa, de unde răzbate un miros de mucegai. Ne strecurăm cu greutate printre teancurile de cărți şi broşuri, înalte până la tavan, ca să ajungem în fața unei măsuțe roase de vreme, la care stă un bătrânel transpirat, purtând o cămăşuță gălbejită şi ochelari cu lentile groase cât fundul de borcan. Singurul bec aprins în tot subsolul se bălăbăne ca un spânzurat deasupra măsuței, făcând atmosfera şi mai lugubră. Bătrânelul mă priveşte cu mirare. *Namaste*, îl salut eu ca la carte. *Namaste*, îmi întoarce el salutul. Biroul Centrului Dharmashringa? întreb cu sfială. Ăsta-i, vine răspunsul. Mă uit în jur cu inima strânsă. Ştiți, aş dori să mă înscriu la cursul de Vipassana… Începător, sau avansat?… Începător… Mda, o clipă, mormăie bătrânelul, scoțând dintr-un sertar o foaie de hârtie jerpelită, pătată cu grăsime, asupra căreia se apleacă de parcă ar vrea s-o miroasă. Din câte văd, glăsuieşte el într-un târziu, următorul curs pentru începători e programat pe data de 24 septembrie şi ține zece zile.

Îmi fac nişte calcule: până la curs mai sunt opt zile; în intervalul ăsta, aş putea să-mi prelungesc viza pentru India şi să mă reped până la locul unde s-a născut Buddha. Timp berechet pentru toate…

OK, răspund hotărât, mă pot înscrie chiar acum? Bătrânelul scoate din sertar o altă foaie, scrisă mărunt, şi un formular. Citiți cu luare aminte *Codul de disciplină*, mă instruieşte el, apoi completați formularul cu litere

de tipar.

Citesc cu luare-aminte *Codul de disciplină*.

Vipassana este o tehnică străveche de meditație indiană, pierdută în negura timpului şi redescoperită de Gautama Buddha acum 2.500 de ani. Vipassana înseamnă „a vedea lucrurile aşa cum sunt în realitate“ şi reprezintă un proces de autopurificare prin introspecție, practicantul urmând să dobândească prin experiență directă adevărul universal al impermanenței, suferinței şi stării fără ego. Dhamma, calea care duce spre aceasta, constituie remediul universal, neavând nimic de-a face cu vreo religie instituționalizată sau sectară şi putând fi practicată de oricine, oriunde, oricând.

Ce nu este Vipassana:
– un ritual bazat pe credință oarbă;
– o formă de divertisment intelectual sau filozofic;
– un concediu de odihnă, o vacanță sau o oportunitate de socializare;
– o fugă de greutățile vieții de zi cu zi.

Ce este Vipassana:
– o tehnică de eliminare a suferinței;
– o metodă de purificare a minții, permițând practicantului să înfrunte problemele şi tensiunile vieții într-un mod calm, echilibrat;
– o formă de artă, arta de a trăi, contribuind la dezvoltarea societății.

Țelurile spirituale înalte ale meditației Vipassana sunt eliberarea şi iluminarea. Scopul nu este acela de a vindeca bolile. Cu toate acestea, pot fi eliminate multe suferințe cu caracter psihosomatic, ca o consecință a purificării mentale. De fapt, prin meditația Vipassana sunt eliminate dorința, aversiunea şi ignoranța – cele trei cauze ale nefericirii.

Fundamentul practicii Vipassana este sīla *– conduita morală –, aceasta constituind baza pentru* samādhi *– concentrarea minții –, purificarea dobândindu-se prin* paññā *– înțelepciunea introspecției.*

Pe întreaga durată a cursului, participanții trebuie să respecte cele cinci precepte ale sīlei*: să nu ucidă, să nu fure, să se abțină de la orice formă de activitate sexuală, să nu mintă şi să nu folosească substanțe toxice (alcool, tutun, droguri etc.).*

Cursanții trebuie să respecte integral, pe toată durata cursului, Codul de disciplină *şi instrucțiunile date de Îndrumător, angajându-se să mediteze aşa cum o cere Îndrumătorul, fără să ignore nici un aspect al instrucțiunilor şi fără să adauge nimic. Angajamentul nu trebuie să se bazeze pe supunere oarbă, ci pe înțelegere şi discernământ. Cursantul va putea să lucreze în condiții optime doar adoptând această atitudine. Încrederea în Îndrumător şi în tehnica predată sunt esențiale pentru succesul meditației.*

Participanții trebuie să rămână la curs pe toată durata acestuia. Sunt sfătuiți să se înscrie numai cei care se simt capabili să urmeze cu strictețe disciplina impusă. Cei care nu sunt încă pregătiți pentru un efort susținut îşi vor pierde timpul şi, mai mult decât atât, îi vor deranja pe cei care vor să muncească serios.

Cursantul trebuie să înțeleagă că e contraindicat şi în dezavantajul său să plece înaintea încheierii cursului, pe motivul dificultății regulamentului. Extrem de regretabilă este şi situația în care, în urma unor avertismente repetate, cursantul trebuie rugat să plece, întrucât nu se conformează Codului de disciplină. *La fel de regretabil este faptul că la cursurile de Vipassana s-au înscris uneori persoane cu tulburări mintale grave şi aşteptări nerealiste, sperând că meditația le va aduce vindecarea. Participarea unor astfel de persoane nu este recomandată. Suntem o organizație nonprofesională, bazată pe voluntariat, şi prin urmare nu putem trata în mod corespunzător astfel de cazuri. Deşi Vipassana este benefică majorității oamenilor, nu reprezintă un substitut pentru tratamentul de specialitate, medical sau psihiatric.*

Cursanții sunt sfătuiți să nu amestece alte tehnici de meditație cu Vipassana. În ciuda atenționărilor repetate, au fost cazuri când cursanții au combinat în mod intenționat Vipassana cu un ritual religios sau cu o altă practică, făcându-şi lor înşile un imens deserviciu. Îndoiala, confuzia şi orice neclaritate în legătură cu tehnica trebuie discutate cu Îndrumătorul.

Îndrumătorul este disponibil pentru întâlniri particulare cu cursanții în fiecare zi, între orele 12.00 şi 13.00. Pot fi puse întrebări şi în public, între orele 21.00 şi 21.30, în sala de meditație. Interviurile şi sesiunile de întrebări sunt menite să clarifice aspecte legate de tehnică şi nu trebuie să degenereze în discuții filozofice sau speculații intelectuale.

Cursanții trebuie să respecte Tăcerea Nobilă, de la începutul cursului şi până în dimineața ultimei zile. Tăcerea Nobilă nu se referă doar la vorbire, ci şi la corp şi la minte. Orice formă de comunicare cu ceilalți cursanți, prin gesturi, semne, notițe ş.a.m.d. este interzisă. Cursanții pot însă vorbi cu Îndrumătorul ori de câte ori simt nevoia şi pot contacta Organizatorii pentru orice problemă referitoare la mâncare, cazare, sănătate etc. Totuşi, aceste contacte trebuie reduse la minimum. Cursanții trebuie să cultive sentimentul că muncesc în izolare.

Orice formă de comunicare cu exteriorul (scrisori, telefoane mobile, vizitatori etc.) este interzisă până la încheierea cursului. Telefoanele mobile şi alte aparate electronice trebuie încredințate Organizatorilor până la final. În caz de urgență, Organizatorii vor contacta un prieten sau o rudă.

Este interzisă aducerea la curs a oricărui material de scris sau de citit. Cursanții nu au voie să ia notițe. Scrisul şi cititul sunt interzise pentru a pune şi mai bine în valoare natura exclusiv practică a acestei tehnici de meditație.

Aducerea la curs a obiectelor de cult, a rozariilor, cristalelor, talismanelor etc. nu este permisă. Dacă sunt totuşi aduse, acestea vor fi încredințate Organizatorilor pe toată durata cursului.

Nici folosirea instrumentelor muzicale, a radiourilor ş.a.m.d. nu este îngăduită.

Drogurile, alcoolul sau alte substanțe toxice sunt interzise. Interdicția se aplică şi tranchilizantelor, somniferelor sau altor sedative. Cei care urmează un tratament prescris de medic trebuie să informeze Îndrumătorul.

Pentru sănătatea şi confortul tuturor cursanților, fumatul, mestecatul sau prizarea tutunului nu sunt permise.

Separarea bărbaților de femei trebuie respectată cu strictețe. Cuplurile nu au voie să intre în contact sub nici o formă, pe toată durata cursului. Aceeaşi regulă se aplică şi prietenilor, membrilor aceleiaşi familii etc.

Deşi yoga fizică şi alte exerciții sunt compatibile cu Vipassana,

acestea trebuie suspendate pe timpul cursului. Joggingul este de asemenea interzis.

Nu putem satisface toate preferințele culinare şi cerințele alimentare. Prin urmare, cursanții sunt rugați să se conformeze bucătăriei vegetariene existente. Organizatorii se străduiesc să prepare un meniu cât mai bogat, diversificat şi echilibrat, propice meditației. În cazul în care cursantul urmează o dietă specială din motive de sănătate, el trebuie să informeze Organizatorii. Postul nu este permis.

Vestimentația trebuie să fie simplă, modestă şi confortabilă. Este interzisă îmbrăcămintea mulată, transparentă, decoltată sau în culori țipătoare. Băile de soare şi nuditatea parțială sunt de asemenea prohibite. Toate acestea pentru a nu îi distrage pe ceilalți.

Cursanții sunt sfătuiți să-şi aducă suficiente haine, întrucât nu sunt disponibile maşini de spălat şi uscătoare. Unele articole vestimentare pot fi spălate de mână. Spălatul rufelor e permis doar în pauze şi interzis în timpul orelor de meditație.

În spiritul pur al tradiției Vipassana, cursurile sunt finanțate exclusiv prin donații. Donațiile sunt acceptate numai de la cei care au absolvit cel puțin un curs de zece zile. Cei care participă pentru prima oară pot dona în ultima zi a cursului sau oricând după aceea. Astfel, cursul este perpetuat de cei care au realizat pentru ei înşişi beneficiile practicii. Mică sau mare, donația trebuie făcută cu intenția de a-i ajuta pe ceilalți.

Donațiile reprezintă singura sursă de finanțare a acestor cursuri în întreaga lume. Nu există nici o fundație şi nici un sponsor. Nici Îndrumătorii şi nici Organizatorii nu sunt remunerați în vreun fel pentru serviciile lor, munca acestora fiind voluntară. Astfel, Vipassana se răspândeşte în deplină puritate, fără să fie întinată de mercantilism.

Este posibil ca unii candidați să nu înțeleagă rațiunile practice ale uneia sau mai multor reguli prezentate mai sus. În loc să se lase pradă sentimentelor negative sau îndoielii, aceştia pot cere Îndrumătorului explicații lămuritoare. Regulile şi regulamentul au fost concepute în urma unei experiențe îndelungate, dobândite în lucrul cu mii de cursanți de-a lungul anilor, având un caracter ştiințific şi rațional. Respectarea regulilor şi a regulamentului creează o atmosferă favorabilă meditației, iar

încălcarea lor poluează.

Cursanţii trebuie să înţeleagă faptul că progresul în Vipassana se bazează exclusiv pe calităţile individuale, gradul de dezvoltare personală şi următorii cinci factori: efort susţinut, încredere, sinceritate, sănătate şi înţelepciune. Doar printr-o abordare disciplinată şi făcând un efort deosebit, cursantul poate deprinde această tehnică, beneficiind de pe urma ei. În cadrul acestui curs, accentul e pus pe practică. Regula de aur este să meditaţi ca şi cum aţi fi singuri, cu mintea îndreptată spre interior, ignorând orice neajuns sau distracţie ce ar putea veni din exterior. Este limpede faptul că zece zile nu sunt suficiente pentru a pătrunde în străfundurile minţii inconştiente şi a învăţa cum se pot elimina complexele ascunse acolo. Continuitatea practicii în recluziune reprezintă secretul succesului.

Pentru rezultate optime, cursanţii sunt rugaţi să respecte cu stricteţe următorul Program:

4.00 Gongul de deşteptare
4.30 – 6.30 Meditaţie în sală sau în cameră
6.30 – 8.00 Mic dejun şi odihnă
8.00 – 9.00 Meditaţie de grup, în sală
9.00 – 11.00 Meditaţie în sală sau în cameră, conform instrucţiunilor date de Îndrumător
11.00 – 12.00 Prânz
12.00 – 13.00 Odihnă şi interviuri cu Îndrumătorul
13.00 – 14.30 Meditaţie în sală sau în cameră
14.30 – 15.30 Meditaţie de grup, în sală
15.30 – 17.00 Meditaţie în sală sau în cameră, conform instrucţiunilor date de Îndrumător
17.00 – 18.00 Pauză de ceai
18.00 – 19.00 Meditaţie de grup, în sală
19.00 – 20.15 Discurs în sală
20.15 – 21.00 Meditaţie de grup, în sală
21.00 – 21.30 Sesiune de întrebări, în sală
21.30 Retragerea la camere şi stingerea.

Fie ca informațiile de mai sus să vă ajute să obțineți de la acest curs maximum de beneficii. Suntem fericiți că avem ocazia să vă slujim şi vă dorim pace şi armonie în experiența Vipassana.

Pe scurt, mă aşteaptă cam unsprezece ore de meditație pe zi, timp de zece zile, în condiții foarte stricte. Ca la puşcărie. Prin comparație, contractul cu mine însumi pe care l-am semnat la Osho, la începutul programului *Work as Meditation*, pare o joacă de copii. A avut dreptate Yoko. Cursul ăsta e fix ce-mi trebuie… Deci completați formularul, sau renunțați? mă întreabă curios bătrânelul, ştergându-şi ochelarii ca să mă vadă mai bine. Mai întorc foaia de câteva ori pe toate fețele, apoi o depun cu grijă pe măsuța scorojită. Mă uit în ochii lui, mici ca două boabe de piper. Completez chiar acum, îi răspund cu vocea gâtuită, dar înainte de asta aş avea o întrebare… Vă ascult… Cursul o să aibă loc aici, în beciul acesta? O, nu, domnule, undeva în natură, la câțiva kilometri de Kathmandu, un loc deosebit, o să vă placă. Simt că mi s-a luat o piatră de pe inimă. Şi mai am o întrebare, dacă nu vă supărați… Nu mă supăr… Dumneavoastră sunteți Îndrumătorul? Bătrânelul izbucneşte în râs, se îneacă şi tuşeşte. Îndrumătorul?! Ha-ha-ha, nimeni nu m-a mai întrebat una ca asta, face el când îşi revine. Auzi, Îndrumătorul, ha-ha-ha! Nu, domnule, eu sunt un simplu voluntar care ajută la înscrieri.

Shuva ratri

My Trip Adventure, Cosmos Arts, Export & *Cargo, Pub Maya, Skype is Working, Laundry 50 rupees, Tibetan Restaurant, Thamel Supermarket, Silky Trend, Asian Arts Emporium, La Dolce Vita, The Himalayan Spirit* sunt doar câteva dintre reclamele viu colorate care strigă povestea comercială a Thamelului de pe zidurile cenuşii. Pe străduțele înguste şi întortocheate ale cartierul turistic din inima oraşului Kathmandu, o poveste şi mai palpitantă: ricşari fofilându-se pe biciclete cu ataş printre maşini sau motorete care vomită fum şi claxonează isteric, hamali periind păienjenişul de cabluri dintre clădiri cu baloții uriaşi pe care-i duc în cârcă, cerşetori cu mâna întinsă la intrarea în restaurante, călugări buddhişti în robe stacojii şi asceți hinduşi în robe portocalii, turişti fugind ca potârnichile din calea negustorilor de păturici de păr de iac, şaluri de caşmir, balsam de tigru, suvenire, ceaiuri, sucuri naturale de fructe, picturi cu tematică buddhistă

sau echipamente ieftine pentru urcat pe munte, meşteri de fluiere de bambus doinind a jale şi dor – o lume agitată şi gălăgioasă, care pare să se hrănească cu gaze de eşapament în loc să se sufoce. Laxmane, voi nu vă-mbolnăviți de la poluarea asta? îl întreb horcăind. Ne-am obişnuit, nu prea avem de ales, îmi răspunde el ridicând motocicleta pe cric. Să ştii însă că acum aerul e curat cât de cât, să vezi când se ia curentul cum e, când toți dau drumul la generatoarele cu păcură. Şi la noi se lua curentul într-o vreme, pentru economie, îmi amintesc eu, de asta se ia şi la voi? Nu, frate Sega, râde el. La noi nu mai fac față centralele electrice. Sunt vechi şi obosite. Deh, putere mică, cerere mare… Hai că ne aşteaptă frate-meu!

Nepal Adventures Pvt. Ltd. ocupă un spațiu de 25 de metri pătrați, despărțit prin pereți de rigips de celelalte agenții de turism, saloane de masaj şi prăvălioare de la parterul clădirii în care am intrat. Nakul Devkota, se prezintă fratele lui Laxman, ieşindu-mi în întâmpinare cu un zâmbet larg şi poftindu-mă de îndată să iau loc pe fotoliul capitonat cu piele din fața biroului său impunător, pe care se află un laptop deschis. Nakul şi Laxman sunt de-o vârstă, dar nu seamănă deloc. Nu s-ar zice că-s frați. Nakul e suplu şi negricios, Laxman e rotofei şi albicios. Ne-am mutat de curând, începe Nakul, aşa că scuză-ne dacă nu-i totul aranjat cum trebuie. Cu ce te servesc? Ramesh, ordonă el fără să mai aştepte răspunsul, un suc de fructe pentru domnul Sega şi unul pentru mine! Ramesh e unul dintre băieții pe care i-am văzut în anticamera biroului, adunați în jurul unui calculator. Ramesh e printre cei mai buni ghizi montani pe care-i avem, se făleşte Nakul. Agenția noastră, continuă el, se poate mândri cu faptul că are cei mai pregătiți ghizi din Nepal, vezi atestatele lor pe pereți. Noi nu glumim cu Himalaya! În branşa noastră, nu-i loc pentru amatori! Fără îndoială, o agenție serioasă, îmi zic admirând diplomele înrămate, puse alături de hărți complexe şi de tablouri care înfățişează creste înzăpezite. Precum vezi, continuă Nakul, cu asta ne ocupăm noi. Organizăm expediții, atât pentru alpinişti profesionişti, cât şi pentru turişti obişnuiți. Ia zi, face el cu un licăr în ochi, n-ai vrea să urci până la Tabăra de bază? Sau să mergi într-un circuit de trei săptămâni prin Annapurna? Îl refuz politicos. Nu te supăra, Nakul, dar nu prea mă omor cu muntele. Şi nici timp de excursii nu prea am. Nu pentru asta am venit în Nepal. Am de luat o viză pentru India şi de urmat un curs de Vipassana, care o să-nceapă pe 24 septembrie. Şi mai vreau să văd locul unde s-a născut Buddha. Şi… cam atât. O, Sega, dar e mare păcat să nu vezi mai multe dacă tot eşti aici, se ambalează nepalezul, răsucind laptopul cu ecranul spre mine. Uite ce fotografii splendide şi uite

ce-ți propun: ne ocupăm noi de viza ta, iar tu te plimbi puțin pe ici, pe colo. Dacă vrei, te trimitem şi în Tibet, avem un pachet de o săptămână, cu viză inclusă, ştii că-i mai greu cu chinezii, dar tu nu trebuie să-ți faci griji pentru că ne ocupăm noi de toate, ce zici? Rumeg informațiile şi sorb apoi din sucul răcoritor, adus de Ramesh. Nu ştiu ce să zic, şovăi eu sedus de peisajele montane, care defilează într-un *slideshow* spectaculos pe ecran. Sega, ascultă-mă o clipă, te rog. Ai viză pentru o lună, aşa-i? Aşa-i… Cursul tău de Vipassana începe peste opt zile, corect? Corect… Cursul e dur, Sega, atenție, mi-au spus mulți… Ştiu, Nakul, nu mă aştept la un concediu de odihnă… Păi tocmai asta e, bate nepalezul cu palma în birou, n-ar fi mai bine să te relaxezi şi tu puțin înainte, să ieşi în natură câteva zile, să vezi frumusețile acestei țări minunate? Chiar nu ştiu ce să zic, Nakul, repet eu stânjenit, n-am venit în Nepal pentru turism. Uite la ce mă gândesc, îmi arată el cu degetul nişte puncte pe o hartă, prefăcându-se că n-a auzit ce-am spus. Două zile de rafting pe râul Trisuli, trei zile cu elefanții prin jungla din Chitwan, două zile de trekking la Pokhara să vezi Annapurna, după care te întorci frumuşel la Kathmandu cu bateriile încărcate pentru cursul tău de Vipassana, totul aproape gratis, că doar eşti prieten cu frate-meu şi cu Tanya, care-i sora noastră. Ce zici, *brother*?

Îmi fac nişte calcule: în definitiv, poate că-i mai bine aşa. Timp e destul şi poate că n-ar fi rău să cunosc o părticică din Nepal, cine ştie când o să mă mai scald cu elefanții, când o să mă mai plimb prin junglă şi când o să mai văd Annapurna. Nakul e *cool*, trebuie să recunosc. E clar că s-a pregătit temeinic pentru întâlnirea asta. Uite-l cât e de convingător, are argumente pentru orice…

OK, mă las înduplecat, dar fără rafting! De ce, Sega? Nu ştii ce pierzi! N-o să uiți toată viața alea două zile pe apele înspumate ale râului Trisuli! Acum e vremea cea mai bună pentru aşa ceva. Musonul e pe ducă, deci de plouat nu mai plouă şi încă-i cald, abia peste două-trei săptămâni se răceşte. Sega, pe bune, *rafting is a must*! Şi nu vorbesc doar de locurile superbe pe care le vei vedea, ci şi de exercițiul fizic, absolut necesar dacă vrei să rezişti fără probleme la cursul de Vipassana, unde vei fi nevoit să stai mult timp nemişcat. Cât mă costă? cedez. O secundă, răspunde Nakul scoțând iute un calculator din sertar. Asta şi asta… plus asta… şi plus asta… o nimica toată: 45.000 de rupii nepaleze, cam 500 de dolari americani. Cââât?! sar eu din fotoliu. Sega, ai totul inclus: mâncare, cazare, transport, echipament pentru rafting, activități, nu va trebui să mai scoți nici un ban

din buzunar o săptămână întreagă, he-he-he.

Îmi mai fac nişte calcule: carevasăzică, 45.000 de rupii pentru şapte zile; asta înseamnă aproximativ 6.500 de rupii pe zi, cu toată mâncarea, cazarea, echipamentul, transportul şi activitățile incluse…

Mi se pare enorm, Nakul! Sega, nu-i deloc enorm, pe cuvânt. Astea sunt prețurile. Dar, pentru că stai la pensiunea noastră şi eşti băiat fain, o să-ți arăt cât ne dorim noi ca tu să te simți bine aici şi o să ne lipsim de micul nostru comision. E bine aşa, *brother*?… Mă gândesc la un *joint-venture* între Nakul şi Michael, puşlamaua din Mumbai. Cred că împreună ar putea exporta cu succes nisip din Gobi în Sahara şi gheață de la Polul Nord la Polul Sud… OK, Nakul, ai câştigat. Nu, Sega, râde el, *tu* ai câştigat… Batem palma pentru 40.000 de rupii nepaleze, cu plata pe loc, eu fiind convins că am făcut o afacere excelentă şi că am încăput pe cele mai bune mâini. Convingerea îmi sporeşte văzând cât de eficientă e rețeaua fraților Devkota. După nici un sfert de oră şi câteva telefoane, mi se înmânează un maldăr de vouchere şi pliante turistice, cu explicațiile:

Mâine, la 6.30 dimineața, o maşină te va lua de la pensiune şi te va duce la autocar, unde te vei întâlni cu grupul pentru rafting. Veți porni spre râul Trisuli, unde veți petrece două zile. După aceea, tu vei pleca mai departe, spre Parcul Național Chitwan. Acolo, oamenii noştri te vor prelua de la autocar şi te vor conduce la hotel. Ai multe de făcut în cele trei zile, ține-te bine! Vei vizita ferma de elefanți, vei călări elefanți, te vei îmbăia cu elefanți, te vei plimba prin junglă cu ghidul nostru expert ca să nu te rătăceşti şi să te mănânce tigrii, ha-ha-ha, te vei da cu luntrea pe canale, printre crocodili, vei vizita sătucuri arhaice, vei urmări un spectacol artistic şi în ultima zi vei ieşi la *bird watching* – sunt sute de specii de păsări de văzut! Din Chitwan vei merge la Pokhara, unde te vei întâlni cu Ramesh pentru două zile de trekking la poalele Annapurnei. *Then finally back to Kathmandu!* După cursul de Vipassana te trimitem la Lumbini, unde s-a născut Buddha. Cât despre viza pentru India, vorbim când te întorci, nu-i nici o grabă, procesarea durează maximum o săptămână. Pentru orice alte nelămuriri sau situații neprevăzute, mă poți suna pe mine ori pe frate-meu, dar îți spun sigur că n-o să fie nici o problemă pentru că-n Nepal toate merg ca unse, ha-ha-ha!

Mă despart de frații Devkota cu lacrimi de recunoştință în ochi şi-l urmez pe Ramesh, viitoarea mea călăuză pe munte şi ghidul meu în această

după-amiază la cumpărături. Pentru excursia care mă aşteaptă, crocşii roşii din picioare, pantalonii scurţi şi cămaşa de pe mine nu constituie, se pare, un echipament adecvat. După un tur de forţă prin magazinele recomandate de Ramesh, sunt mai uşor cu 7.000 de rupii nepaleze, dar încărcat cu un rucsac zdravăn, de 45 de kg, în care am îndesat celelalte lucruri proaspăt achiziţionate: un hanorac, o pereche de pantaloni lungi, prevăzuţi cu fermoare ca să-i transform la nevoie în pantaloni trei sferturi, o bluză care nu reţine transpiraţia, o pereche de ghete de munte, o pereche de ciorapi groşi, o ploscă mov pentru apă şi o lanternă cu bandă elastică, de legat pe frunte. Răzbiţi de foame, ne aşezăm la o masă pe una dintre zecile de terase deschise pe acoperişurile clădirilor din Thamel. Eu comand *Nepali Thali*, o farfurie metalică enormă, cu mai multe compartimente umplute cu orez, *daal*, legume în sos dulce şi câţiva ardei iuţi muraţi, iar Ramesh alege o porţie simplă de orez cu curry, întrucât nu-i ajung bănuţii. Îl încurajez să se orienteze către ceva mai consistent. Fac eu cinste, îi zic. Atunci… o porţie de *momo…* credeţi că-i prea mult, *sir*? Ramesh, nu-ţi face probleme, ţi-am zis că plătesc eu. Dar spune-mi, te rog, ce-i aia *momo*. *Momo*, îmi explică el, sunt un fel de colţunaşi umpluţi cu carne tocată sau cu legume. Dacă nu vă supăraţi, aş comanda cu legume. Cum să mă supăr, omule? Ce m-aş fi făcut fără tine la cumpărături, ă? Şi nu-mi mai zice *„sir“*, OK? *Oh, Sega, you are so very kind*, îţi promit c-o să te duc prin cele mai frumoase locuri, se avântă el, întorcându-şi ochii şi inima spre munţii din zare. Ramesh e un băiat modest, din neamul Jirel. Fost cărăuş, precum Laxman şi Nakul odinioară. Adică şerpaş? Nu, zâmbeşte el sfios, cei din neamul Sherpa au fost primii care au participat la expediţii şi de aceea cărăuşii au fost numiţi de vestici după ei. Ramesh are antebraţul stâng deformat din cauza şuruburilor prinse în oasele sfărâmate după un accident urât, când s-a prăvălit cu ditamai rucsacul unui turist într-o râpă. Asta nu l-a făcut să renunţe, ci l-a ambiţionat să continue urcuşul. Visul lui e să ajungă cel mai sus, pe Everest, numai că în vârful ierarhiei ghizilor montani se ajunge foarte greu. Priveşte cu dor în depărtări, spre crestele care se întrezăresc prin pâcla de gaze arse. Oraşul îl oboseşte şi tot ce-şi doreşte e să fie iar pe munte. Acolo se simte acasă.

Ne despărţim seara târziu, la ieşirea din Thamel. Ramesh, cum se zice la voi „Noapte bună“? *Shuva ratri*, se înclină respectuos nepalezul. Atunci… *shuva ratri*, îi urez la rândul meu, după care mă sui în taxiul tocmit de el să mă ducă înapoi la pensiune. Sega, să ştii că abia aştept să ne revedem la Pokhara, îmi spune Ramesh înainte ca maşina s-o ia din loc. Şi

eu, prietene, îi răspund. Pe curând!

Ajung în cameră năclăit şi duhnind a motor, de parcă m-aş fi întors de la uzină, nu de la o plimbare prin oraş. Fac repede un duş, îmi pregătesc rucsacul şi mă bag în pat, rupt de oboseală. A fost o zi lungă. Se pare că mâine va fi una şi mai lungă. Prima din excursia mea neprevăzută, timp de o săptămână, prin Nepal. Până atunci însă… *Shuva ratri*, Kathmandu. Noapte bună.

Frate, frate

O săptămână mai târziu, în acelaşi birou al agenției de turism a fraților Devkota. Ei, unul lângă altul, blânzi ca doi mieluşei, eu, năpustindu-mă asupra lor ca un lup turbat. Țeapă!!! latru furios. Țeapă?! Ce vrei să spui? întreabă Nakul inocent. Ăăă… adică m-ați tras pe sfoară!!! îmi ies eu din minți. Pe sfoară? întreabă şi Laxman, candid. N-a făcut decât să pună şi mai multe paie pe foc. Scot flăcări pe gură, pârjolind totul în cale:

M-ați…

Uşurel, mă domoleşte Nakul. Nu te enerva, frate Sega. Ce s-a întâmplat? Nu ți-a plăcut la rafting?

Rafting: trei ore pe râul Trisuli, un prânz vegetarian încropit pe o limbă de nisip fin, alb şi fierbinte, Paul – australianul căzut în vârtej, şi tovarăşii săi cât pe ce să răstoarne barca sărindu-i în ajutor, Căpitanul care ne-a salvat pe toți de la înec, cina acasă la Căpitan în coliba de la marginea drumului, John – băiatul cel isteț al Căpitanului, căruia i-am făcut cadou drâmba din Cambodja, primită de la basistul Shantam, Ani – nevasta Căpitanului, care i-a făcut cadou iubitei lui Paul un sari roşu învăpăiat, Lisa – logodnica lui Paul, care i-a făcut cadou lui Ani trusa cu farduri şi gablonțurile cumpărate de prin te miri ce bazar, Garry – prietenul lui Paul, care s-a îmbătat cu Absolut, şi Mike, americanul cel tăcut, o noapte furtunoasă pe malul râului într-un cort jerpelit, alte trei ore pe ape învolburate şi noroioase, a doua zi după vijelie, printre gunoaie, resturi de punți sfărâmate, crengi rupte şi leşuri de animale, zece kilometri de curbe călare pe cabina unui camion, 15.000 de rupii cu totul…

Ba mi-a plăcut, mă burzuluiesc eu, era s-o şi mierlim, ce nu mi-a plăcut a fost prețul, asta nu prea mi-a plăcut. Australienii au plătit câte 5.000 de rupii pentru acelaşi lucru! Frate Sega, ei fiind un grup au beneficiat de *discount* de volum. Nakul, îl ameninț cu degetul, nu ți-e ruşine? Am plătit cât toți trei la un loc! Nu-i cinstit! M-ați jecmă… Frate Sega, stai un pic, am compensat cu jungla, nu-i aşa? Ia zi, n-a fost frumos la Chitwan?

Parcul Național Chitwan: Parkland Hotel, camera 5 la parter, o grădină mare cu flori parfumate şi albine băgăcioase, un chioşc cu fotolii de răchită şi Hari, ghidul meu expert personal, o vizită la Ferma Regală de Elefanți, o baie cu elefanții în râul Rapti, un *off road* prin junglă călare pe Kali, doamna elefant cu nume de zeiță, strunită de Samsuddin, *mahout*-ul cel hain, o demonstrație de smuls cu trompa copacii din rădăcină, o cursă prin smârcuri după păuni, o repriză de hăituit căprioare, o tentativă de pus rinocerii sălbatici pe fugă, o probă de urcat pante şi coborât rampe, o trecere ca tancul prin vadul râului Rapti şi, la urmă, urechea ei sângerând, rănită de țepuşa lui Samsuddin Cel Hain – eu, unul, n-o să mai încalec elefanți niciodată, o plimbare cu luntrea pe Rapti, prin stufăriş, după crocodili, un spectacol de cămin cultural pe-nserat, cu celebrii căluşari din Sauraha, mândrii fii ai neamului Tharu, doamnelor şi domnilor, vă prezentăm câteva dansuri tradiționale care povestesc istoria noastră din cele mai vechi timpuri, dansuri simbolizând lupta neînfricaților vânători cu fiarele junglei, cu tigrii în special, aşadar aplaudați-i pe flăcăii din Sauraha, aplaudați bătaia cu ciomege, coregrafiată pe ritmuri rapide de tobe, aplaudați acrobațiile cu ciomagul arzând la capete, aplaudați cortina în flăcări, crezând că face parte din *show*, călcați-vă-n picioare ca să ieşiți mai repede când izbucneşte incendiul, gălețile cu apă au fost însă pregătite din timp, vă rugăm să poftiți înapoi în sală, focul s-a stins, pe vremuri erau mlaştini întinse pe hectare întregi şi sute de mii de milioane de miliarde de țânțari aduceau malaria şi moartea odată cu ea, dar, cu timpul, oamenii Tharu au devenit imuni şi, nu te speria, azi nu mai avem malarie, mlaştinile au fost asanate, în schimb mai avem 900 de kilometri pătrați de junglă subtropicală, semănând izbitor cu pădurea Băneasa, numai că fără grătare, cutii goale de bere sau peturi abandonate-n boscheți, ci cu maimuțe cafenii, crocodili leneşi, muşuroaie de termite pustii şi, mare atenție, când vezi rinocerul, fugi mâncând pământul, când vezi elefantul sălbatic, te sui în primul copac mai gros, când vezi ursul, te urci în primul copac mai subțire, când vezi tigrul regal bengalez, nu fugi, ci te retragi cât poți tu de încet,

privind bestia în ochi, n-am văzut însă nimic şi *Catea junglei* s-au încheiat a treia zi în zori, după ce *bird watching*-ul s-a anulat din cauza ploii, 20.000 de rupii în loc de 7.000, pentru acelaşi număr de zile şi pentru fix aceleaşi activități, cum scria în blestematul acela de pliant găsit pe noptieră…

Buuun, face Nakul trăgând o linie cu pixul peste cuvântul „junglă“, scris pe un colț de caiet. Să mergem mai departe, mă îndeamnă el. Păi cum aşa, sar eu în sus, de ce să mergem mai departe? Să nu mergem! Nu pricepi că iarăşi am plătit triplu? Şi n-a mai fost vorba de nici un grup, ci de prețul oficial, trecut negru pe alb în pliantul pe care l-am găsit la hotel! Era o promoție, face Nakul fără să clipească. O promoție de anul trecut, nu te-ai uitat la dată? N-nu, fac eu luat prin surprindere. Vezi? Asta era! triumfă Nakul. Era o promoție de anul trecut, din sezonul ploios, când turiştii nu prea se-nghesuie la excursii prin junglă. Acum însă, la sfârşit de muson, e normal ca prețurile să revină la normal. Iar ce ți-am oferit noi, frate Sega, pe cuvântul nostru, e chilipir…

La asta chiar nu m-am aşteptat. Sunt năucit, dar mă dezmeticesc repejor. Poate că-i aşa cum spui, fie, dar cu transportul de ce m-ai mințit, frate Nakul? Hârburile alea tu aşa le numeşti? Autocare?? Ei bine, scuză-mă, frate Sega, aici e vina mea, într-adevăr. Pentru noi, nepalezii, orice autobuz e un autocar. Suntem prea săraci pentru autocare de lux, cu aer condiționat şi scaune moi, cum eşti obişnuit tu în lumea din care vii. Ne cerem scuze, na, ce să facem? Nu despre asta e vorba, Nakul! N-am pretenții la aere condiționate şi nici la scaune moi, dar una am plătit şi alta am primit! Mi-ați luat bani cât pentru un autocar de lux, dar am mers cu autobuze preistorice, burduşite cu papornițe şi baloți, gata să se dezintegreze pe serpentine, gata să cadă-n hău de la cincizeci de metri înălțime, de ce te faci că nu pricepi? Şi… şi… şi două sute de kilometri în opt ore?!? Cum e posibil aşa ceva? Bătaie de joc! In-ad-mi-si-bil!! Nu-i nici o bătaie de joc, te asigur, intervine Laxman, calm. Aşa se merge în Nepal. Mai încet, dar mai sigur. După cum ai văzut, drumurile nu sunt prea grozave şi nimeni nu riscă. Nu e mai important faptul că te-ai dus, te-ai bucurat de excursie şi te-ai întors teafăr, hm? îmi face el cu ochiul. Tac mâlc şi privesc în jos, descumpănit. OK, conchide frate-său, mai departe: chiar a fost naşpa la trekking, frate Sega? Nu ți-a plăcut cum se vede Annapurna de la Sarangkot?

Trekking: Pocra, Pocra, Pocra, strigau ajutoarele şoferului după noi,

muşterii, pe unde se mai oprea autobuzul, Pokhara, micuța stațiune plină de culoare de la poalele optmiarilor, paradisul hipioților pe la începutul anilor ’70 şi punctul de întâlnire cu Ramesh, care m-a dus pe drumul acela de țară plin de copii sărmani, cu mâinile întinse ca să primească ceva, orice, vezi vârful acela? Machhapuchhre se numeşte, de fapt sunt două vârfuri îngemănate, ca o coadă de peşte, *machhapuchhre* asta şi înseamnă, în nepaleză, coadă de peşte, muritorilor le e interzis însă accesul, fiindcă acolo-i sălaşul lui Shiva, zeii hinduşi stăpânesc Himalaya după cum zeii greci stăpânesc Olimpul şi Zalmoxe, Ceahlăul, noi însă nu stăpânim nimic, suntem două mogâldețe insignifiante pe platoul de la Sarangkot, o insuliță pierdută-ntr-un ocean dezlănțuit, cu talazuri uriaşe, de stâncă – Annapurna, cu crestele ei veşnic înzăpezite…

Nakul, totul a fost super-OK. Mai puțin prețul, repet. Dacă mergeam singur, de capul meu, aş fi plătit mai puțin de jumătate, îi bat eu obrazul. Frate Sega, mă ia Laxman deoparte, *dacă nu eram noi*, tu n-ai fi plecat din Kathmandu să vezi cât de frumos e Nepalul. Şi chiar dacă ai fi plecat, n-ai fi ştiut *unde* să mergi. Hai, recunoaşte… Recunosc, mă fâstâcesc eu, dar… Frate Sega, mă întrerupe el luându-mă pe după umeri, împăciuitor, să ştii că nu-i un preț mare pentru o săptămână aşa de spectaculoasă cum ai avut tu şi, în plus, n-ai calculat bine. Dacă le puneai atent pe hârtie, vedeai că tot acolo ieşeai. În fine, ca să-ți arătăm că-ți suntem frați, şi nu duşmani, nu vei plăti cazarea nici pentru azi şi nici pentru mâine… Apreciez efortul, dar țin să vă anunț că nu mai stau la pensiunea voastră. Am închiriat deja o cameră-n Thamel, 700 de rupii pe noapte cu micul dejun inclus, nu 1.500 fără mic dejun, ca la voi… Frate Sega, ăsta-i prețul pentru condițiile oferite de noi, îmi explică Laxman, câtuşi de puțin afectat de vestea pe care i-am dat-o. În Kathmandu sunt pensiuni şi pensiuni, fiecare cu prețul ei, în funcție de servicii. Şi, ca să-ți dovedim buna noastră credință, consideră şederea ta la noi gratuită. Nu trebuie să mai plăteşti nici prima noapte, nici cina de atunci şi nici micul dejun. Chiar dacă nu ne-am înțeles foarte bine, vreau să rămânem ca frații, OK… *brother*? Laxman zâmbeşte radios, cu brațele larg deschise. Cum să mai țin supărarea? Frații Devkota sunt negustori iscusiți, care au comerțul în sânge, doar pe-aici se vânturau caravanele din Tibet către India şi înapoi. Ei bine, dacă banii s-au dus, barem să rămână frăția! Nakul şi Laxman, le declar îmblânzit, trebuie să vă mulțumesc. Să ştiți că am învățat ceva foarte important din povestea asta. Şi la voi e tot ca la noi: frate, frate, dar brânza-i pe bani.

Templul Maimuțelor

Încă o zi până la cursul de Vipassana. Zi pe care Ramesh are grijă să mi-o umple cu vârf şi îndesat, dar nu ca angajat al fraților Devkota, ci ca prieten care ține morțiş să-i arate altui prieten frumusețile oraşului său. Obiectivul principal: templul Swayambhunath de pe colina din apropierea Thamelului, un loc de pelerinaj atât pentru buddhişti, cât şi pentru hinduşi, vechi de peste 2.000 de ani. I se mai spune şi Templul Maimuțelor, mă informează Ramesh când trecem pe lângă străjerul de la intrare, un câine de piatră cu totul şi cu totul deosebit. Ramesh, de ce are câinele ăsta sâni de femeie? Nu ştiu să-ți răspund la aşa întrebare, roşeşte el stânjenit. Ramesh, da' de ce ține laba pe o minge de fotbal de aur? Nici asta nu ştiu, *sorry*… Şi de ce mă rog frumos are mătărânga sculată, cu vârful belit? Sega, mă depăşeşte chestiunea, zău, sunt hindus, nu buddhist.

Strania lume a formelor religioase care populează curtea templului ajunge treptat să mă cucerească, deşi Ramesh nu-i în stare să-mi explice prea multe, fiind hindus, nu buddhist. Sunt covârşit de abundența reprezentărilor unei realități de dincolo de simțuri şi, în curând, zeitățile bizare, vopsite în combinații de auriu, sângeriu şi albastru senin, miile de bețişoare parfumate care ard mocnit în altare, clinchetele de clopoței care acompaniază ritualurile, huruitul roților de rugăciune învârtite de pelerini aduc treptat pacea în sufletul meu. Aşa-i în fiecare zi aici, îmi şopteşte Ramesh, în timp ce ne facem loc prin mulțimea de credincioşi şi călugări, hinduşi şi buddhişti, care se roagă, se închină, depun ofrande la picioarele zeităților, primesc sau împart binecuvântări. *And these are the holy monkeys*, îmi arată Ramesh obrăznicăturile care se agață când de o zeitate, când de alta, certându-se pe ofrandele dulci. Din creştetul unui leu de piatră înaripat, un macac sfințeşte pelerinii mai puțin vigilenți cu smotoceli şi pălmuțe după ceafă, dar nimeni nu se revoltă, nimeni nu ia măsuri. Toți înghit umilința şi-şi văd mai departe de drum, dovada clară că oamenii au venit să se închine la Templul Maimuțelor, şi nu invers.

Pe platoul din vârful dealului, o adiere fierbinte mişcă stegulețele albastre ca cerul, albe ca vântul, roşii ca focul, verzi ca apa şi galbene ca pământul. Sunt stegulețe de rugăciune, înşirate deasupra noastră pe sfori care pornesc în toate direcțiile, ca nişte raze, din *stupa* închinată lui Buddha. Marmura pe care călcăm desculți e spălată şi măturată încontinuu, iar gunoiul e adunat în mormane păstoase, unde ghirlandele de flori

portocalii ofilite se amestecă cu ofrandele ciugulite de porumbei şi cu găinaţul. Alături, mâini pricepute împletesc flori portocalii proaspete în ghirlande noi, pe care alte mâini le iau să le pună cu evlavie la gâtul zeităţilor, de acolo fiind scoase când florile se vor ofili, urmând să fie azvârlite în mormanele păstoase, unde se vor amesteca cu ofrandele ciugulite de porumbei şi cu găinaţul. Dintr-o firidă, un Buddha poleit cu aur şi înfăşurat în mătăsuri surâde placid, poate cu gândul la pachetul de biscuiţi pe care cineva i l-a depus, ca ofrandă, în poală. Înconjurăm *stupa* în sensul acelor de ceasornic, aşa cum e rânduit, urmăriţi de ochi pictaţi cu migală pe piatră. Sunt ochii trezirii, îmi spune Ramesh. Sunt ochii trezirii din această lume în care ne aflăm din cauza ignoranţei noastre. Sunt ochii lui Buddha, ochii înţelepciunii şi ai compasiunii. Ciudat, mă gândesc eu, parcă ar fi ochii pisicii de Cheshire din Ţara Minunilor. Rânjetul mai lipseşte… Ramesh, da' cum de ştii tu, un hindus, atâtea despre Buddha? Sega, fireşte că ştiu, Buddha s-a născut la nici două sute de kilometri de locul ăsta, ar fi culmea să nu ştiu.

E timpul să coborâm. Cu grijă, sunt trei sute şaizeci şi cinci de trepte, mă atenţionează Ramesh. Interesant, câte o treaptă pentru fiecare zi a anului presupun, dar nu-l mai întreb. Zăpuşeala e mare şi după vreo sută de trepte simt că am obosit. Îl strig pe Ramesh care a luat-o voiniceşte înainte şi apoi mă aşez. Nişte maimuţe se apropie de mine, poate am ceva să le dau. N-am. Marş de-aici, nesimţitelor. Fleoşc! – un porumbel mi se găinăţează pe umăr, fâşşş-fâşşş – o femeie mătură treptele monoton, *cheeese!* – câţiva turişti îşi fac poze cu *stupa*. Un pelerin a aţipit la umbra statuii lui Buddha, care o să-l vegheze până când se va trezi.

Înţelepciune la o sută de rupii bucata

I-am cerut în glumă să-mi dea puţin din înţelepciunea lui. Văzând însă că se uită prin mine, am plecat mai departe. Abia am făcut un pas, că *sadhu* s-a ridicat fulgerător din lotusul în care stătea şi m-a prins cu putere de braţ. Parcă m-ar strânge un cleşte de fier, nu o mână de om. *Come, come, no problem!* trage de mine sfântul rătăcitor, arătându-mi intrarea în Templul Maimuţelor, din care tocmai am ieşit. Bine, hai să vedem, probabil că o să mă ducă să mă închin la cine ştie ce zeitate, o să mă pună să recit vreo mantră, după care o să-mi vorbească sfătos despre eliberarea pe care o voi

dobândi sigur în viața asta sau, dacă nu, poate în următoarele. Ne oprim însă pe treptele de la intrare, unde îmi face semn să mă aşez. Ce-o vrea? Să-mi deschidă al treilea ochi? *Photo! Photo!* strigă ascetul la mine, cu ochii bulbucați. *No photo,* râd eu amuzat de încurcătură. E o confuzie, *con-fusion*, n-ai înțeles matale, nu-mi trebuie poze cu tine, vreau doar puțină înțelepciune, *wis-dom*, pricepi? *Yes, baba, I perfectly understood*, rosteşte el potolit, într-o engleză condimentată cu accent indian. *Photo first, then wisdom comes…* OK, mă văd eu nevoit să accept. Îl rog pe Ramesh să ne facă o poză împreună, aşa cum stăm unul lângă celălalt. Un turist care caută puțină înțelepciune şi un *sadhu* ce pare dispus să i-o dea. Clic!

100 rupees, baba… Ferească sfântul! sar eu ca ars. Doar nu vrei bani pentru amărâta asta de poză, făcută cu telefonul *meu*. Ba da, o sută de rupii! O să-ți plătesc pentru ciosvârta de înțelepciune, îi zic. Nu-i mai bine aşa? *Baba*, înțelepciunea vine gratis cu poza, e o promoție, îmi prezintă el oferta, aşteptând răbdător, cu mâna întinsă. Nu pot să-l refuz. Plătesc, ce să fac? O sută de rupii pentru zâmbetul lui enigmatic, pentru veşmintele sale portocalii cu însemne sacre, pentru *tika* din frunte, pentru barba sură până la brâu, pentru mărgelele de la gât şi pentru ceasul impunător de la mână. Îmi aştept acum partea promisă. Sfântul tace însă chitic, netezind bancnota cu afecțiune şi cu puțină salivă, şi într-un târziu ridică ochii spre mine: *Now you have your wisdom*, îmi zice făcându-se nevăzut.

Nu oricine e pregătit pentru o supradoză de înțelepciune. Trebuie să dau pe gât două Coca-Cola şi să înfulec o porție mare de *palak paneer* ca să-mi revin cât de cât. Ramesh, uite la ce m-am gândit, vorbesc eu în sfârşit. Înainte să ne despărțim, aş vrea să-ți fac cadou rucsacul, hanoracul şi plosca pe care m-ai ajutat să le cumpăr acum o săptămână. Mie nu-mi mai sunt de folos. Pentru excursia care urmează n-am nevoie de atâta echipament. O să păstrez doar ciorapii, bocancii, lanterna de frunte, bluza care nu reține transpirația şi pantalonii cei lungi, cu fermoare. Atât. Vai, Sega, m-ai dat gata, n-am cuvinte să-ți mulțumesc şi chiar dacă n-o să ne mai întâlnim niciodată eu te voi pomeni mereu în rugăciunile mele, dar… nu cumva te grăbeşti? La întrebarea asta mi-e greu să răspund. Mă grăbesc oare? Chiar, de ce mă grăbesc?

Dharmashringa

Ne-au sfătuit să renunţăm dacă nu ne simţim pregătiţi şi apoi ne-au întrebat din nou dacă suntem hotărâţi să participăm. Ne-au întrebat de trei ori. Din cei o sută şi ceva, câţi ne-am adunat la Biroul Centrului Dharmashringa din strada Kantipath, n-a dat nimeni înapoi, deşi e posibil ca unii să fi simţit nişte fiori reci pe şira spinării, aşa cum am simţit eu. Am rămas cu toţii acolo, până când au venit să ne ia cu microbuzele.

Parcă am fi pornit la război… Câţi dintre noi o vor scoate la capăt? Câţi se vor întoarce teferi? În faţa mea, un cuplu de australieni trecuţi de cincizeci de ani şi fiul lor adolescent. Alături, o rusoaică frumoasă, pe care am aflat că o cheamă Ana. La geam, o canadiancă trupeşă, al cărei nume nu l-am reţinut. Ghemuit pe rucsacul lui, Boguslaw – un polonez uscăţiv şi ras în cap, semănând izbitor cu Nosferatu. Restul – nepalezi, băieţi şi fete. Nu ştiu cât mai e până la destinaţie şi nici nu simt nevoia să întreb. Nimeni nu scoate o vorbă. Şuşotelile s-au stins de mult, de când am ieşit din Kathmandu, doar zgomotul înfundat al motorului care se încordează pe serpentine mai umple tăcerea şi timpul. Mă chircesc în scaun ca să trag un pui de somn, dar gândurile nu-mi dau pace. Încerc să le alung, deschizând broşurica pe care am primit-o după ce am semnat de participare. Sunt câteva pagini tipărite prost, pe hârtie ieftină, tăiată strâmb. După o introducere generală, urmează *Codul de disciplină*, pe care-l mai parcurg o dată, cu toată atenţia, şi apoi o scurtă biografie a celui căruia i se spune cu afecţiune Goenkaji. Un bătrânel cumsecade, cu ochelari, mă priveşte surâzător din fotografia modestă, încadrată de text mărunt şi… Ia stai puţin! E chiar bătrânelul din subso… Nu, m-am înşelat. E altul.

Satya Narayan Goenka este un proeminent îndrumător laic în meditaţia Vipassana. Urmând tradiţia venerabilului Ledi Sayadaw, tehnica predată de S.N. Goenka vine în forma ei originală nealterată, chiar de la Buddha, fiind transmisă din generaţie în generaţie, de la maestru la ucenic, pe linie directă şi neîntreruptă.

Goenkaji s-a născut în 1924, într-o familie indiană bogată din Mandalay – ultima capitală regală a fostei Birmanii, astăzi Myanmar. Implicându-se în afacerile familiei de la vârsta de 16 ani, Goenkaji a devenit în scurt timp un industriaş influent, remarcându-se ca deschizător de drumuri. Calităţile sale de lider l-au propulsat rapid în elita puternicei comunităţi indiene din Birmania, Goenkaji ajungând să conducă ani la rând Camera de Comerţ Marwari şi Camera de Comerţ şi Industrie din

Rangoon.

În 1962, când guvernul militar a naționalizat industria, Goenkaji s-a retras din afaceri.

În 1969, după 14 ani de studiu cu Sayagyi U Ba Khin, maestrul său, Goenkaji a fost numit de acesta îndrumător în meditația Vipassana, plecând la scurt timp în India pentru a susține primul curs de zece zile.

În 1974, Goenkaji a înființat Dhamma Giri, Academia Internațională de Vipassana de la Igatpuri, lângă Mumbai, unde se desfăşoară regulat atât cursuri de zece zile, cât şi cursuri cu durate mai lungi.

Din 1979, Goenkaji călătoreşte în întreaga lume pentru a răspândi Vipassana. A susținut personal cursuri de zece zile cu mii de persoane în peste 300 de țări, printre care India, Nepal, Sri Lanka, Japonia, S.U.A., Canada, Anglia, Franța, Elveția, Myanmar, Thailanda, Australia şi Noua Zeelandă.

Pentru a face față cererii crescânde, Goenkaji a instruit îndrumători asistenți. Ajutați de câteva mii de voluntari, cei peste 600 de îndrumători asistenți instruiți până în prezent au susținut cursuri în mai mult de 90 de țări, printre care China, Iran, Emiratele Arabe Unite, Africa de Sud, Zimbabwe, Mongolia, Rusia, Serbia, Taiwan, Cambodja, Mexic şi în toate țările din America de Sud. Peste 70 de centre dedicate cursurilor de Vipassana au fost înființate în 21 de țări.

Vipassana e practicată de oameni educați şi analfabeți, bogați şi nevoiaşi, adepți ai unor religii sau ai nici uneia, slabi şi puternici, tineri şi vârstnici, bărbați şi femei deopotrivă. De asemenea, au fost organizate cursuri pentru persoane cu dizabilități, cum ar fi orbii şi leproşii. Programe speciale au fost concepute pentru şcolari, dependenți de droguri, copii ai străzii, studenți şi oameni de afaceri, iar astăzi, guvernele statelor indiene, marile corporații şi institutele de cercetare îşi încurajează angajații să urmeze cursurile de Vipassana, ca parte a dezvoltării profesionale.

Goenkaji a creat şi un program pentru închisori, constând în cursuri de zece zile atât pentru deținuți, cât şi pentru gardieni. Totul a început în aprilie 1994, cu participarea a o mie de deținuți la cursul de zece zile susținut de Goenkaji în închisoarea Tihar. Inițiativa a fost continuată cu

succes nu numai în India, ci şi în Nepal, Taiwan, Statele Unite, Anglia şi Noua Zeelandă…

Mă opresc aici, odată cu microbuzul. Se pare că trebuie să coborâm. Înțeleg că vom urca pe jos ultimii doi kilometri până la Centru, întrucât maşina s-a împotmolit la poalele colinei din cauza drumului desfundat, plin de cratere. Ghinion…

Plouă mocăneşte şi apa, din ce în ce mai rece, îmi pătrunde pe sub rucsacuri, prin haine, până la piele. Iuțesc pasul ca să mă încălzesc, mărind distanța dintre mine şi ceilalți. După vreo jumătate de oră de urcuş, mă opresc gâfâind în fața unei porți de fier, pe care e stilizată o roată. Deasupra roții scrie *Dharmashringa*. Dinții îmi clănțăne în gură de frig şi din haine ies aburi. Deschid poarta şi intru. După mine, potopul.

Lagărul de concentrare

Bing… Subțire şi ascuțit, sunetul mi se înfige în creier ca un ac. Trebuie să fie gongul de deşteptare… Bingg… Hai, deşteptarea, e 4 dimineața… Binggg… Sau mai degrabă noaptea… Bingggg… Lumina împrăştiată în curtea Centrului de becul de veghe pătrunde sfioasă prin fereastra fără perdele, conturând vag cele două paturi, uşa scorojită şi hainele puse de ieri la uscat, pe două sfori întinse între pereții goi, spoiți cu var. Toate sunt ca atunci. Parcă m-aş fi trezit cu mulți ani în urmă, în camera 427 din Grozăveşti, căminul A. Parcă m-aş fi trezit din nou student. Într-un fel, chiar m-am trezit din nou student, numai că în alt cămin. În timp ce mă spăl pe ochi, recapitulez în gând, ca înainte de examen, instructajul făcut ieri de îndrumătorii asistenți, cu regulile pe care trebuie să le respect pe toată durata cursului. Una dintre aceste reguli, Tăcerea Nobilă, îmi interzice să-l trezesc pe colegul meu de cameră, polonezul Boguslaw, care seamănă cu Nosferatu. Îmi pare rău că trebuie să-l las aşa, sforăind, cu pătura trasă peste cap.

Afară e destul de răcoare. Aerul e încă umed după ploaia zdravănă de azi-noapte şi suflă vântul. Cine m-o fi pus să-i fac cadou lui Ramesh hanoracul? Trag până sus fermoarul jachetei de trening, ridic gulerul şi pornesc spre sala de meditație, aflată în celălalt capăt al curții. Ajung sloi. Las crocşii la uşă, pe un raft de lemn, şi intru. Noroc că nu i-am făcut cadou

lui Ramesh şi ciorapii – tare folositori sunt acum! Pe mocheta bleumarin, perfect aliniate ca nişte soldați scoşi în careu, aşteaptă o sută şi ceva de perne gri, mari şi pătrățoase, cu puişori cafenii deasupra. Nu sunt perne de pus capul, nimeni n-a venit aici să doarmă. Cum te numeşti? mă întreabă în şoaptă unul dintre voluntarii nepalezi. Sega, îi răspund. Se-ga, silabiseşte rar voluntarul, răsfoind atent paginile unui caiet. Se-ga… Se-ga… Se… Gata, bine te-am găsit! Locul tău e primul din stânga, pe al treilea rând. Te rog să-l păstrezi până la sfârşitul cursului, nu e permis să te muți, mulțumesc.

Sala se umple repede şi toată lumea aşteaptă în linişte – bărbații într-o parte, femeile în cealaltă. Voluntarii termină de plasat cursanții şi iau şi ei loc în primul rând. Nu peste mult timp, perdeaua albastră care ascunde o uşiță se dă la o parte şi în sală îşi face apariția îndrumătorul asistent, un nepalez în vârstă, purtând o *kurta* cafenie şi o pereche de pantaloni de aceeaşi culoare. Fără un cuvânt, se aşază într-unul din cele două fotolii din fața noastră, îşi încrucişează picioarele sub el şi le şi acoperă cu o păturică. De după altă perdea se iveşte îndrumătoarea asistentă, o nepaleză durdulie, într-un sari gălbui, care ocupă celălalt fotoliu. Când nimeni nu se mai foieşte, îndrumătorul asistent se apleacă spre măsuța dintre fotolii şi porneşte combina audio. O voce de bunic sfătos, vocea lui Goenkaji, umple pe dată spațiul:

Bine ați venit! Pentru majoritatea dintre voi, acesta e primul curs de Vipassana din viața voastră. Felicitări, meritele voastre din trecut v-au adus aici. Ați hotărât să participați în ciuda regulamentului aspru şi a programului solicitant, ceea ce înseamnă că aveți determinarea necesară pentru a deprinde tehnica cea mai pură de meditație, aşa cum a lăsat-o Buddha acum 2.500 de ani. Până în acest moment, ați aflat deja destule despre curs şi ați fost preveniți de nenumărate ori că nu vor fi zece zile uşoare. Aşa este; vă asigur că vor fi zece zile de muncă susținută, serioasă, cu voi înşivă. Organizatorii cursului, îndrumătorii asistenți şi voluntarii care li s-au alăturat vor avea grijă să munciți în cele mai bune condiții, aşa că dați tot ce puteți în aceste zece zile, respectați întocmai instrucțiunile şi veți deprinde o tehnică de meditație care vă va bucura întreaga viață…

Cu tot frigul din sală, mă simt cuprins de o căldură plăcută. Vocea prietenoasă, cuvintele simple şi la obiect mă fac să mă destind. Inima îmi ticăie liniştită şi probabil că pe fața mea a înflorit un surâs. Abia acum îmi

dau seama cât de încordat am fost.

…Vipassana este o ştiinţă despre minte şi materie. Mintea influenţează corpul şi corpul influenţează mintea. În adâncul nostru reacţionăm poftind, atunci când trăim o senzaţie plăcută, şi respingând, atunci când trăim o senzaţie neplăcută. Plăcute sau neplăcute, senzaţiile se succed în permanenţă. La fel şi reacţiile: poftim şi respingem neîncetat.

Există numeroase tehnici care liniştesc mintea, curăţând-o la suprafaţă, însă tehnica pe care o veţi deprinde aici, în cele zece zile de curs, acţionează în profunzime. Veţi învăţa cum să faceţi o operaţie de mare fineţe, o intervenţie chirurgicală în straturi din ce în ce mai profunde ale minţii.

Acum 2.500 de ani, aplicând această metodă, un om s-a eliberat, traversând câmpul minţii şi al materiei, tăind pentru totdeauna obiceiul poftei şi al respingerii, atingând Nibānna sau Nirvana – starea ce nu poate fi descrisă, acea stare ce transcende lumea fenomenelor înlănţuite prin cauză şi efect. Acum 2.500 de ani, un om s-a trezit. Un om a ajuns Buddha, arătându-ne o cale. În pāli, limba vorbită pe vremea aceea, calea se numeşte Dhamma. Calea naturală. Calea universală. Calea trezirii. Calea eliberării de suferinţă. Cei ce urmează această cale formează comunitatea numită Sangha. Buddha, Dhamma şi Sangha sunt Cele Trei Nestemate.

Buddha nu este o persoană care vă ascultă rugăciunile. Cu atât mai puţin, o persoană care săvârşeşte miracole pentru voi, gata să preia pe umerii săi greutăţile voastre. Gândiţi-vă la Buddha ca la o calitate nobilă, pe care vă străduiţi să o dezvoltaţi în voi înşivă. Calitatea de a fi Buddha este refugiul.

Dhamma e calea spre Buddha. Calea de mijloc, nici a poftei, nici a aversiunii. Nici a reprimării, nici a complacerii. Nici a refulării, nici a defulării. Dhamma este refugiul.

Sangha sunteţi voi şi cei care au grijă de voi aici. Sangha e comunitatea celor care se sprijină unii pe alţii pentru a atinge ţelul cel înalt. Sangha este refugiul.

Şi acum, la treabă. Libertatea nu poate fi câştigată decât prin muncă. Vă rog să fiţi foarte atenţi, urmează instrucţiunile pentru prima zi…

Instrucțiunile sunt simple şi clare. Cât de greu e să stau cu ochii închişi, cu spatele drept şi cu picioarele încrucişate sub mine? O nimica toată, doar am stat aşa de nenumărate ori la Osho. Ce mare scofală să respir natural, aşa cum îmi vine? Nu trebuie să fiu atent decât la aerul care intră şi iese pe nări… Intră şi iese pe nări… Intră şi iese… Intră… Şi iese… Intră… Iese…

Răsună gongul. Nu ştiu când a trecut timpul. Am ațipit de multe ori şi m-am rătăcit de şi mai multe ori printre gânduri sau frânturi de vise învălmăşite. Dau să mă ridic, însă rămân țintuit locului, complet anchilozat. Cel mai tare mă dor şalele, umerii, ceafa, genunchii, ligamentele inghinale şi gleznele. Reuşesc să mă mişc abia la a treia încercare şi sunt nevoit să mă sprijin de perete înainte să fac primii paşi. Cum o să rezist zece zile în condițiile astea? Cum o să rezist, dacă am înțepenit aşa după numai două ore? mă gândesc cu groază. Cu chiu, cu vai, ajung la cantină, unde mă aşteaptă o porție de terci de ovăz şi o cană de ceai. Molfăind terciul, constat cu amărăciune că ovăzul nu se mai umflă-n mine. Nu-mi mai arde s-o fac pe exploratorul temerar. Îmi beau ceaiul resemnat, clătesc farfuria, lingura şi cana, după care mă întorc în cameră, unde mă trântesc în pat, fără să mă mai dezbrac. Conform programului, după micul dejun urmează o oră de odihnă şi nu vreau să pierd din ea nici măcar o secundă. De afară, din difuzoare, se aude Goenkaji doinind în pāli şi vocea bătrânului maestru sună bizar, de parcă n-ar cânta un om, ci un brotac fără ureche muzicală. Dar asta prea puțin contează, la cât sunt de distrus. Legănat de strania melodie, adorm repede şi mă trezesc abia când gongul se aude iar.

Cobor în curtea Centrului întremat şi un pic mai încrezător: gleznele, genunchii şi spatele nu mă mai supără aşa de tare. Las crocşii la uşă, pe raft, îmi fac curaj şi intru în sală. După ce obțin de la voluntari încă o pernă mare şi alte două mici, mă aşez în postura de meditație, hotărât să respect cu strictețe instrucțiunile primite în zori. Tortura începe însă din nou: durerea de şale s-a mutat între umeri, durerea surdă din genunchi e acum ascuțită, iar gleznele parcă mi-ar fi străpunse de piroane înroşite în foc. Mi-e imposibil să mai stau cu picioarele încrucişate. Încerc varianta cu genunchii la gură, dar nu rezist prea mult nici aşa, din cauza junghiurilor care-mi taie respirația. Astfel trece încă o oră de meditație. În agonie.

Scot un geamăt uşor când mă aşez în fața îndrumătorului asistent, pentru consultație. *I know*, zâmbeşte el fără să aştepte întrebarea. *You, the*

westerners, nu sunteți învățați cu postura asta. Ai însă răbdare, corpul se va adapta. Mâine va fi mai bine. Dacă simți nevoia, poți să mai iei nişte perne. Şi nu uita ce a spus Goenkaji: reacționăm la senzații! Faptul că reacționezi puternic la durere înseamnă că obiceiul poftă–respingere e adânc înrădăcinat. Dar nu deznădăjdui, de asta te afli aici: să înveți să observi durerea fără să reacționezi. Având de lucru cu durerile, bănuiesc că nu prea ți-ai urmărit respirația, nu-i aşa? Nu-i nimic, *it will come*. Şi acum, până la 11, meditație în cameră. Să n-adormi, OK? zâmbeşte îndrumătorul asistent, radios ca un Buddha.

Ajuns în cameră, mă urc în pat, îmi îndrept spatele şi-l sprijin bine de perna lipită de perete. Pe urmă întind picioarele relaxat, închid ochii şi, din această poziție confortabilă, mă concentrez asupra respirației. Mă trezeşte gongul, după o oră în care am dormit de n-am ştiut de mine. Sunt amorțit, ca după o anestezie generală. Gura mi-e încleiată, ochii lipiți, capul căzut în piept şi spinarea încovoiată. Iar țeasta parcă mi-ar fi umplută cu câlți, nu cu creier. Mă lungesc în pat neputincios şi oftez. E limpede că n-o să rezist zece zile. Sunt praf şi n-a trecut nici măcar jumătate din prima zi. Ceva nu e-n regulă. Nu mi-e clar ce poftesc şi ce resping, dar aici nu mi-e bine sigur. Aş pleca… Problema e că paşaportul, banii şi telefonul sunt sub cheie, la organizatori, şi doar n-o să fac acum pe nebunul să mă duc să le cer. Îmi vor bate obrazul. Îmi vor spune că am semnat şi că am ştiut de la bun început în ce mă bag. M-au întrebat de trei ori dacă am de gând să renunț, iar eu am negat de fiecare dată, cu tărie. Nu renunț, nu renunț, nu renunț, le-am zis hotărât. La fel îmi vor zice şi ei: nu pleci, nu pleci, nu pleci. Ba uite că plec, na, ce-o să-mi faceți? Cum să pleci, ai înnebunit? Înnebunesc dacă mai stau, aşa că mă duc, le cer lucrurile, le explic foarte caaalm că sunt ale mele, nu ale lor – fac scandal dacă nu mi le dau înapoi – şi gata, îmi iau tălpăşița. Ei, asta nu se poate. Cum să nu se poată?! Dacă pleci, te vor blestema! Paranoia, he-he-he! Mai bine recunoaşte că ți-e jenă. Jenă?! De ce? Poate pentru că ți-ai luat un angajament, ai semnat un contract şi nu se cade să… Şi ce-o să pățesc dacă nu-l respect? Nu mă pot ține cu forța. Le spun că vreau să plec pentru că pur şi simplu cursul nu-i ce-mi trebuie. Aha, deci Yoko s-a înşelat… Uite ce-i, să n-o amestecăm pe Yoko în povestea asta, bine?

După prânz, fac câțiva paşi prin curtea Centrului. Norii s-au risipit şi s-a mai încălzit. Simt că plutesc, dar nu de fericire, ci de oboseală. Ca să-mi dezmorțesc mădularele, urc încetinel spre pagoda aurie care sclipeşte în

soare, sub coasta împădurită. Pe marginea aleii, flori parfumate, cu petale cărnoase, viu colorate şi mii de gâze care le dau târcoale. Un fluture cu aripi albastre ca cerul poposeşte pe umărul meu. Dragă fluturaşule, dă-mi voie să te informez că mă confunzi. Nu sunt o floare, ci o legumă. Sunt vai de mine, chiar nu vezi? Tu eşti eu, iar eu sunt tu! strigă fluturele zglobiu, luându-şi zborul albăstrui spre pădure. Să ştii că nu eşti amuzant, bombăn urmărindu-l cu privirea până dispare în frunziş. Rămas singur, privesc abătut dincolo de zidurile înalte de beton care împrejmuiesc Centrul Dharmashringa. Oricât aş suci-o şi aş învârti-o, trebuie să recunosc că evadarea e imposibilă. Sunt într-un lagăr de concentrare, asta-i realitatea. Un lagăr de concentrare a minții, unde m-am angajat să muncesc până la eliberare.

Mă întorc în cameră, unde-l găsesc pe Boguslaw dormind ca un prunc. Ah, cât îl invidiez! Pentru el, cursul ăsta e un concediu de odihnă. Mă arunc pe salteaua tare şi încerc să adorm şi eu, însă simt cum mi se amestecă în gură gustul dulceag al lehamitei cu celălalt gust, metalic, al fricii. Şi unde să mă duc, dacă plec? Unde să mă mai duc? Unde aş fi mai dispus să stau cu mine însumi? Sau o să fug mereu, încotro văd cu ochii? Nu, nu dau bir cu fugiții, îmi spun îndârjit, ştiu prea bine ce-i fuga. Cunosc amăgirea ei… O să rămân aici până la sfârşit… O să rămân până la sfârşit… O să rămân până la sfârşit, îmi repet strângând din dinți, până când cocleala din gură dispare.

Gongul anunță ora 1 după-amiaza. Din nou în sală. Încă două perne peste toate celelalte adunate sub mine. Am construit un turn, ca prințesa din povestea cu bobul de mazăre. Al naibii bob de mazăre! N-am scăpat nici de dureri, nici de angoase. Şi, peste toate, au început să mă sâcâie şi zgomotele din jur. Cineva tuşeşte întruna, gâgâind ca o gâscă, iar altcineva strănută şi-şi trage nasul. O dată, de două ori, de trei ori, de patru ori, de cinci ori… Dacă aş avea o batistă, i-aş înfunda nenorocitului nările, să nu-l mai aud. Sega, iar ai luat-o razna. Stop, înapoi la respirație; o găleată cu apă proaspătă, răcoroasă, peste mintea mea înfierbântată. Caaalm… Îți aduci aminte ce bine te descurcai la Osho? Cum rezistai o oră fără să te clinteşti? Îți aduci aminte cât de atent erai la respirație, de parcă nimic altceva n-ar fi existat? Îți aduci aminte că la un moment dat *ai fost* respirația? Bine, la Osho aveam scăunelul ăla cu spătar şi Yoko încă nu apăruse la orizont. Ce-ți veni cu Yoko? Iar te vaiți? Gata, s-a dus, las-o. E drept, aici ai ajuns datorită ei, dar… crezi că acum eşti altfel decât erai înainte s-o cunoşti?

Chiar crezi că acum eşti altul? Nu eşti oare acelaşi? Cu Yoko sau fără Yoko, nu eşti tot tu? Stop! Înapoi la respirație.

Five o'clock tea. Un măr şi doi-trei biscuiți. Şi cu asta, basta pe ziua de azi, până mâine-dimineață. Nu-mi rămâne decât să mă hrănesc cu încă un pui de somn, adânc ca un leşin, înainte să mă întorc la ora 6 în sală, pentru încă un pui de meditație. Mai bine zis de agitație, căci îmi aduc aminte de toate cele care m-au adus aici şi de toate cele care mă împiedică să fiu aici, atent la respirație… la respirație… la respirație… Amintirile şi închipuirile vin în valuri şi nu le pot face față. Mă iau cu ele şi mă duc în largul disperării, de unde mă întorc la respirație din ce în ce mai istovit, ca să mă îndepărtez iar… Până când sună gongul.

E ora 7 şi s-a lăsat întunericul. Filmul serii rulează în hindusă pentru nepalezii rămaşi în sală şi în engleză pentru noi, vesticii, adunați în baraca de alături. Filmul e cu Goenkaji vorbind dintr-un fotoliu de răchită împletită:

The first day is full of great difficulties and discomforts. *Pe de o parte, pentru că nu sunteți obişnuiți să stați şi să meditați atât de mult timp, pe de altă parte, datorită particularității acestei meditații. Particularitatea e conştientizarea respirației şi doar a respirației.*

Ați venit la acest curs ca să deprindeți arta de a trăi în pace cu voi înşivă. Ați venit să învățați cum să trăiți fericiți zi de zi, manifestând armonie în relațiile cu ceilalți, progresând spre fericirea supremă a unei minți curate, liniştite şi pline de compasiune, capabile să iubească necondiționat. Pentru a deprinde această artă, va trebui să găsiți mai întâi cauza lipsei de armonie, iar această cauză nu se află altundeva decât în interiorul vostru – iată motivul pentru care ați pornit să vă explorați propria realitate. Experiența directă a propriei realități e esențială. „Cunoaşte-te pe tine însuți“ pornind de la realitatea aparentă, superficială, avansând spre realități din ce în ce mai subtile ale minții şi ale materiei. Respirația e cel mai potrivit punct de plecare în această călătorie. Concentrându-ne atenția asupra unui cuvânt sau asupra unei forme, ne-am îndrepta spre închipuiri şi mai mari, spre nişte iluzii, ceea ce ne-ar împiedica să descoperim adevărul despre noi înşine. Fiecare pas pe care l-ați făcut azi, atenți la respirație, e un pas în realitate. Ați fost rugați să vă urmăriți respirația, aşa cum e. În acelaşi timp însă, fiecare dintre voi şi-a observat propria minte, deoarece respirația e strâns legată de starea

mentală. De îndată ce în minte apare o impuritate, respirația devine mai rapidă sau mai greoaie, iar când impuritatea dispare, respirația redevine uşoară.

O caracteristică importantă a minții, pe care ați început deja să o sesizați, este obiceiul ei de a se agăța de un obiect sau de altul, ca o maimuță. Mintea nu vrea sub nici o formă să fie atentă la respirație, nu vrea deloc să stea în prezent. Mintea încearcă mereu să evadeze într-un trecut consumat sau într-un viitor închipuit, rămânând astfel agitată, suferindă. Cu siguranță ați remarcat şi faptul că gândurile nu vin ordonate frumos, ci de-a valma, fără noimă, fără cap şi fără coadă. Un astfel de comportament poate fi catalogat drept nebunie. Vă asigur că mințile tuturor sunt aşa: pline de nebunie, rătăcite în iluzii. Aceasta e moha *– ignoranța… Pe de altă parte, gândurile nu pot fi decât agreabile sau dezagreabile, sub orice formă ar apărea. Gândul agreabil duce la poftă sau ataşament –* rāga*, iar gândul dezagreabil duce la aversiune sau ură –* dosa. *Din poftă, aversiune şi ignoranță se naşte suferința.*

Suferim de fiecare dată când mânia, ura, patima sau frica ies la suprafață. Suferim dacă se întâmplă ceea ce nu ne dorim. Suferim dacă nu se întâmplă ceea ce dorim. Şi atunci suntem încordați şi începem să facem noduri înăuntrul nostru. Tot repetând procesul de-a lungul vieții, întreaga noastră structură mentală şi fizică ajunge un mănunchi de noduri gordiene. Cu siguranță e greu de trăit astfel.

Aerul intră sau iese pe nări… Chiar dacă superficială, aceasta e realitatea, acesta e prezentul. Când mintea începe iar să hoinărească, acceptăm zâmbind, fără să naştem noi tensiuni, ştiind că mintea acționează aşa în virtutea vechilor ei obiceiuri. E posibil ca astăzi să fi avut doar câteva momente de concentrare intensă asupra respirației. E foarte bine. Fiecare astfel de moment e important în schimbarea minții. În acel moment, sunteți perfect conştienți de realitatea prezentului, de aerul care intră sau iese pe nări, fără să delirați. În acel moment, mintea este liberă de poftă, de aversiune, de ignoranță. Acel moment de luciditate are un impact deosebit asupra vechilor impurități acumulate în inconştient. În urma impactului, impuritățile urcă la suprafață şi se manifestă sub forma unor tulburări mentale sau fizice. În consecință, s-ar putea să deveniți mai agitați şi să multiplicați greutățile. Rețineți însă bine faptul că o problemă aparentă nu este altceva decât un semn al succesului, un semn că tehnica a

început să lucreze, că procesul de curățare a fost declanşat. Puroiul iese din rană…

Ajuns aici, Goenkaji închide ochii şi face o mică pauză. Ca apa vie au pătruns vorbele înțelepte ale bătrânului maestru în neînțelesurile din adâncul meu, transformându-le în înțelesuri tainice, ostoind mintea inflamată şi trupul vlăguit. Ce bine că n-am plecat! Ştiam eu, e doar un proces de curățare! Să iasă deci puroiul la suprafață! Puroiul, iuhu-huu, puroiul! jubilez în sinea mea ca un dement.

…Puțin câte puțin, încetul cu încetul, toate problemele vor dispărea, dacă vă dați silința. Nimeni nu poate munci în locul vostru. Numai voi sunteți în măsură să vă explorați realitatea interioară. Doar voi înşivă vă puteți elibera. Profitați de răstimpul pe care îl veți petrece aici, profitați de această tehnică desăvârşită pentru a vă elibera de lanțurile poftei, aversiunii şi ignoranței, pentru a vă putea bucura de adevărata pace, de adevărata armonie, de adevărata fericire.

Bhavatu sabba mangalam, toate ființele să fie fericite, încheie Goenkaji, coborând vocea în fundul gâtlejului, ca în cântarea de dimineață. *Sādhu… Sādhu… Sādhu,* bine spus, repetăm noi în cor vorbele rostite de cei cinci călugări după primul discurs al lui Buddha, în Parcul Căprioarelor lângă Varanasi, acum 2.500 de ani. *May all beings be happy* rămâne scris cu galben pe ecranul devenit albastru, în timp ce părăsim micul cinematograf improvizat.

Afară plouă mărunt şi reverberațiile ultimului gong al primei zile de Vipassana se sting în noaptea din ce în ce mai rece. Mă spăl pe dinți înainte de culcare şi din când în când trag cu ochiul la Nosferatu, care zace în patul lui, extenuat ca şi mine. Îl văd în oglindă cum priveşte în gol, cu mâinile sub cap. Chipul polonezului e livid şi imobil, ca al unui mort, iar ochii îi sunt inundați de o tristețe fără margini. Pare un om care a pierdut totul şi care nu mai are cum să-şi adune curajul să meargă mai departe. Un om care nu se mai zbate, care nu se mai opune. Un om care o să se lase dus la fund… Îngrozit, mă răsucesc dintr-o mişcare spre colegul de cameră, dar el sforăie liniştit, cu fața la perete. Încep să tremur când mă întorc la chipul livid şi imobil, ca al unui mort, care mă priveşte din oglindă. Nosferatu sunt eu! Camera se învârte cu mine şi brusc mi se face iar frig. Cu ultimele puteri, întind o mână înghețată spre întrerupător şi sting lumina, să nu mă mai văd.

Cu pluta spre Shangri-La

Mă ridic din pat, aprind lumina, mă spăl pe ochi, mă îmbrac, ies din cameră, traversez curtea, las crocşii afară pe raft şi intru în sala de meditație, unde aşteaptă aliniate pernele gri cu puişorii lor cafenii deasupra. Nu sunt perne de pus capul, nimeni n-a venit aici să doarmă.

Caaalm… Inspiiir… Expiiir… Aerul intră… Aerul iese… Rece la intrare, uuu… Cald la ieşire, ci-ci-ci… Rece, uuu… Cald, ci-ci-ci… Uuu… Ci-ci-ci… Uuu-ci-ci-ci, uuu-ci-ci-ci, uuun şir de vagoane tras de o locomotivă cu aburi peste întinderea înghețată. Uuuau, uite-l pe domnul Amundsen, marele explorator! Bine v-am găsit, domnule Amundsen, ce căutați aici, în Țara de Gheață? Drept să vă spun, domnule Sega, îl caut pe Moş Crăciun. Sunt sigur că pezevenghiul e pe-aici, pe-aproape. Vedeți plicul acesta? L-am găsit deunăzi în zăpadă, ia priviți… Pe hârtia îngălbenită de vreme desluşesc „MOŞ CRĂCIUN – ȚARA DE GHEAȚĂ“. Literele sunt lăbărțate, scrise stângaci, ca de mâna unui preşcolar… Înțelegeți, domnule Sega? Nu înțeleg nimic, domnule Amundsen, e un plic foarte vechi şi-atât. O, domnule Sega, ceea ce țineți în mână nu-i un plic oareşcare, e *Plicul*… *Plicul*, domnule Amundsen? Da, domnule Sega, *Plicul*! Aveam cinci ani când am trimis *Scrisoarea*… Ce scrisoare, domnule Amundsen? Of, domnule Sega, *Scrisoarea* pe care orice copil i-o trimite Moşului… Ah, *acea* scrisoare! Vă rog să mă scuzați, domnule Amundsen, mi-e mintea înghețată. Totuşi, ce vă face să credeți că *Scrisoarea* a ajuns la domnul cu pricina şi că nu s-a rătăcit, de fapt, prin pustietățile astea? Domnule Sega, am primit cadourile solicitate, fără nici o încurcătură. Iată-le: un tanc chinezesc cu baterie, o gumă chinezească parfumată şi o cutie cu bomboane mentolate – deci Moşul trebuie să fie prin zonă, poate l-ați şi văzut, când veneați încoace. Îmi pare tare rău, domnule Amundsen, nu l-am văzut. Dar cred că i-am zărit sacul. Unde, domnule Sega? Undeva, prin Shangri-La, plutea pe un râu învolburat, printre resturi de punți sfărâmate, crengi rupte şi animale înecate. Bată-vă să vă bată, domnule Sega, scuzați-mi limbajul de explorator temerar, ce să caute pungaşul ăla ramolit tocmai în… Shangri-La? Habar n-am, domnule Amundsen, ştiu doar atât, că sacul respectiv era plin de gunoaie, nu de cadouri. Hm, o informație prețioasă. Şi ziceți că sacul plutea pe râul acela, printre resturi de punți sfărâmate, crengi rupte şi animale înecate? Exact, domnule Amundsen. Încep să se lege lucrurile, domnule Sega, probabil că Moşul a zvârlit acolo sacul ca să scape de ruşine. De ruşine?! Da, domnule,

de ruşine. Gunoaiele acelea, dacă nu mă-nşel, trebuie să fi fost leşurile micuțelor vise ale oamenilor-copii, gonind din calea marilor frici pe furioasele ape, da, da, pe furioasele ape… Prin urmare, expediția mea în Țara de Gheață nu mai are nici un rost. Voi pleca de îndată spre Shangri-La, dar înainte să ne luăm rămas-bun şi să ne îmbrățişăm strâns, ca la Osho, permiteți-mi să vă-ntreb, domnule Sega, dumneavoastră ce căutați? Eu nu caut nimic, domnule Amundsen, eu aştept râul. Ce râu, domnule Sega? Râul din Shangri-La, domnule Amundsen. Cum, o să treacă pe aici? Negreşit, l-au anunțat prin difuzoare, n-ați auzit semnalul? Ei bine, n-am auzit nici un semnal, fir-ar, sunt cam fudul de urechi. Domnule Sega, fiți vă rog amabil şi aveți grijă de atelajul meu până cumpăr bilet. Stați liniştit, domnule Amundsen, n-aveți nevoie de bilet, ci de o plută solidă, pe care, iată, vi-o pun la dispoziție. Vom fi singurii călători, noi doi şi Yoko, iubita mea. Domnule Sega, vă sunt recunoscător şi trebuie să mărturisesc că şi mie-mi plac asiaticele, vaaai, ce frumoasă-i Yoko a dumneavoastră… *You made me beautiful, Sega…* Ați auzit ce-a spus, domnule Amundsen? A spus că eu am făcut-o frumoasă! Yoko e capodopera mea! Permiteți-mi să vă destăinui un mic secret, domnule Sega: aşa sunt asiaticele, pânze mătăsoase pe care noi ne pictăm setea de dragoste, ehehei, cât vă invidiez pentru frumusețea de lângă dumneavoastră… Nu-i timp de invidii, domnule Amundsen, soseşte râul! I-auziți-l cum vuieşte-n trecătoare, uuu-ci-ci-ci-uuura, uuuraaa! Plecăăăm, plecăm spre Shangri-La, la-la-la, la-la-la! Aşadar, chemați-vă câinii, domnule Amundsen, legați-vă bine sania, țineți-vă mințile în frâu, feriți gândurile şi călătorie plăcutăăă…

…Unde sunt? Eşti aici, în sala de meditație. Aerul e rece când îl inspiri, cald când îl expiri… Ga-ga-ga!… Respiri şi aerul circulă, din Țara de Gheață în Țara de Foc, din Țara de Foc în Țara de Gheață… Ga-ga-ga!… Dimineața, frig, la prânz, zăpuşeală. Dimineața plouă, la prânz e senin. Şi la noapte o să plouă iar, aşa-i toamna în Nepal. Toamna, când se numără bobocii… Ga-ga-ga!… Dacă ăla mai tuşeşte ca o gâscă, îl omor, să fie clar… Ga-ga-ga!… Vă rog să mă scuzați, domnule Amundsen, şi iartă-mă, Yoko, dar aşa nu se mai poate, problema trebuie tranşată fără-ntârziere şi fără ezitare… Mânuită elegant, cu mintea golită de gânduri, *katana* scoate un şuier catifelat, de parcă mişcarea ei fulgerătoare s-ar încheia cu o mângâiere, nu cu o moarte năprasnică. Ticălosul n-a avut timp nici să tresară. Capul i-a căzut în poală cu o bufnitură seacă, iar trunchiul i-a rămas în postura de meditație, eliberat de greutatea pe care a dus-o pe umeri. Sunt foarte mulțumit, am făcut o treabă bună. Ce să mai, tăietura e impecabilă.

Admir pielea, cartilajele, fibrele musculare şi vertebrele cervicale perfect secționate, iar când sângele începe să țâşnească în jeturi intermitente din carotidă ca dintr-o fântână arteziană, simt o satisfacție imensă. Mi-a fost sete de sânge, de ce să nu recunosc? În cele din urmă, trunchiul se prăbuşeşte gâlgâind peste capul din poală, de parcă ar vrea să-l apere cu ultima suflare. Gâl-gâl-gâl!… Mă, te omor, n-auzi?… Gâl-gâl-gâl!… Te omor, fir-ai tu să fii de gâlgâitor!

…Unde sunt? Eşti aici, în camera ta. Nu te mai învinovăți, n-au fost decât nişte gânduri. Mici realități închipuite, care dăinuie cât timp le întreții. Bine, dar de ce mi le închipui? Şi de ce le întrețin? Eu nu sunt ucigaş cu sânge-rece! Eu nu ucid! Eu respect *sīla*! Eu sunt… băiat bun! Hai, gata, linişteşte-te. Întoarce-te la respirație. Dar eu… Lasă gândurile să treacă, întoarce-te la respirație… Dar… Lasă-le!

Rafting! zbiară şoferul, frânând brusc, în mijlocul drumului, la vreo cincizeci de metri deasupra râului Trisuli, după patru ore de când am plecat din Kathmandu şi o sută de kilometri şerpuiți pe şoseaua îngustă de munte. Parcă ne-am fi oprit pe defileul Oltului, undeva între Râmnicu Vâlcea şi Sibiu, unde coniferele şi foioasele au fost înlocuite cu palmieri, bananieri şi alți arbori tropicali. Din autobuz, coborâm cinci: eu, Mike – un american la 40 de ani –, Lisa, Paul şi Garry – tineri australieni. *Where the hell is that fucking boat?* răbufneşte Garry, privind în jur. Lisa şi Paul sunt şi ei cu capsa pusă. Se aşteptau la un autocar silențios, spațios şi cu aer condiționat, nu la mârțoaga prăfuită şi supra-aglomerată din care tocmai ne-am dat jos. Mike e mai relaxat, deşi pare complet rătăcit, ca un soldat paraşutat din greşeală într-un teritoriu despre care nu i-a spus nimeni că există pe hartă. *I'm fucking hungry*, face Paul, vlăjganul cu umeri lați şi mâini cât nişte lopeți. *I'm hungry too*, *let's get some food*, face şi Garry. *Are you brothers?* îi întreb pe cei doi australieni. *Nah*, răspund ei în cor, *just old friends.* Aşa se explică de ce au aceeaşi tunsoare, aceeaşi cantitate de gel în păr, acelaşi model de ochelari de soare Ray-Ban, acelaşi fel de bermude, acelaşi tip de maieu şi aceeaşi definiție musculară – probabil merg împreună la aceeaşi sală de fitness. În timp ce ne cumpărăm de-ale gurii de la chioşcul lângă care am fost lăsați, Garry începe iar: *Shangri-La my ass*, face el ronțăind pufuleți. Ați vrut voi neapărat să vă sărbătoriți logodna în Nepal, ca să ne luăm țepe la tot pasul. În afară de colibele astea amărâte, eu, unul, nu văd nici un centru de rafting… Hai, Garry, îl domoleşte Lisa, logodnica lui Paul, au zis că vine cineva şi ne preia, nu cred că o să ne lase baltă. Ai

văzut ce frumos s-au purtat cu noi în excursia prin junglă. Nepalezii sunt nişte drăguți, zâmbeşte ea. Mda, mormăie Garry, sunt drăguți câtă vreme-i vorba de bani. Alea trei zile prin junglă mi-au dat bugetul peste cap. Cam multişor o sută de dolari pentru câteva activități obosite. O sută de dolari de persoană pentru trei zile? tresar eu. Să nu-mi zici că tu ai dat mai puțin, intră şi Paul în discuție. Din păcate, nu, oftez desfăcând a doua pungă cu pufuleți. Mie mi-au luat două sute. Vezi, Lisa? Ți-am zis eu că-s țepari, zâmbeşte Garry, încântat să descopere că pe lume există fraieri mai mari decât el. Două sute, zici? Şi raftingul cât te-a costat? Vreo sută cincizeci, răspund cătrănit. Pentru două zile… Phii, mă compătimeşte logodnicul Lisei cu un aer superior, da' văd că te-au făcut bine. N-ai negociat şi tu un pic? Noi am plătit câte şaizeci de dolari de persoană, continuă el mulțumit, tot pentru două zile. Înghit în sec. Pufuleții se încăpățânează să nu alunece pe gât. Eu am dat cincizeci de dolari, îndrăzneşte Mike, dar numai pentru o zi. A, păi pentru o zi nu se dă reducere, îl bate Paul pe umăr, zâmbind larg, special ca să-şi arate dantura perfectă, de australian. Băieți, intervine Lisa împăciuitoare, ia mai lăsați discuțiile astea. Toată ziua, bună ziua, bani, bani şi iarăşi bani. Suntem în vacanță, ce naiba! În plus, ia gândiți-vă: unde mai faci rafting şi unde mai călăreşti elefanți la prețuri atât de mici? Ca de obicei, ai dreptate, Lisa, o sărută Paul drăgăstos. Dar mă gândesc la bietu' Sega, lui i-au cam tras-o, ț-ț-ț, saracu'…

Un nepalez cu părul lung şi mustața zburlită se apropie de grupul nostru, încruntat. *You for rafting? I'm the Captain*, se prezintă el, căznindu-se să pună un zâmbet pe chipul colțuros. În sfârşit, răsuflă Paul şi Garry uşurați, credeam că nu mai apari. *Follow me*, rosteşte scurt Căpitanul, fără explicații. Îl urmăm pe o potecuță abruptă, printre copaci cu frunze mari şi cărnoase, până pe malul râului. Acolo ne aşteaptă alt nepalez, care pompează de zor la o barcă pneumatică cu şapte, opt locuri. Vă puneți astea pe voi, ordonă Căpitanul, arătându-ne vestele de salvare şi căştile înşirate pe prundiş. Şi lucrurile personale în butoiul ăsta, să nu se ude. Rucsacurile sunt mari şi nu vor veni cu noi. Le trimite Mahesh cu autobuzul, la punctul unde-o să înnoptăm, nu vă faceți griji. Şi acum, instructajul. Apucați fiecare câte o vâslă şi aveți grijă să nu vă loviți colegii, s-au mai văzut cazuri…

După câteva minute, ni se pare tuturor că ştim la perfecție ce avem de făcut. Rafting? Floare la ureche.

Forwaaard! comandă Căpitanul, împingând cu pricepere barca pe

apele învolburate. Vâslim cu nădejde spre mijlocul râului, alunecând cu viteză la vale. Asta-i cea mai bună perioadă a anului pentru rafting, ne spune cârmaciul nostru folosind cuvinte simple, asamblate în propoziții scurte, fără reguli gramaticale. *Now rain big, river big. Water fast. Difficulty 2-3 degrees, maybe 4. Beginners OK…* Paul şi Garry vâslesc plictisiți, umflându-şi muşchii făcuți la sală, în timp ce Lisa țipă ascuțit, la fiecare val peste care trecem. Mike se ține bine de coarda de siguranță, vâslind alături de mine, în față. Noi luăm în piept toate valurile.

Look! strigă la un moment dat Căpitanul, arătând cu degetul spre un punct alb, care tot apare şi dispare. Punctul alb e un caiac, manevrat cu pricepere de băiatul care s-a ocupat de rucsacurile noastre. *Mahesh play now, don't worry! Him very good kayaking,* ne linişteşte Căpitanul, văzând că Lisa țipă şi mai tare de fiecare dată când Mahesh dispare sub apă. Caiacul ne ajunge în scurt timp şi cei doi nepalezi schimbă câteva cuvinte în limba lor. Se pare că urmează pauza de prânz. Trei ore pe apele furioase au trecut ca o clipă. Ne prăbuşim extenuați, pe nisipul fin şi fierbinte, în timp ce Căpitanul şi Mahesh trag barca şi caiacul pe mal. După ce fumează câte o țigară, cei doi cară butoiul ermetic la umbră, deşurubează capacul etanş şi scot un ceaun, o pungă mare cu orez şi o sumedenie de legume, pe care nu le identific. Orice ar fi nu contează, aş mânca şi pietre la cât îmi e de foame. Peste jumătate de oră, masa-i gata. Iar după câte trei farfurii pline înfulecate cu poftă, suntem şi noi gata pentru încă o etapă de rafting. La ora asta, apele s-au mai domolit şi soarele dogoreşte mai tare pe cerul albastru, fără pic de nori. Alunecăm lin, printr-un defileu cu pădurici ca nişte căpățâni de broccoli ițite peste buza prăpastiilor abrupte… Aş savura mai intens aceste momente dacă Lisa, Garry şi Paul n-ar trăncăni atât. Nemaiavând pericole de înfruntat, australienii s-au relaxat şi sporovăiesc întruna despre muncă, relații şi realități din țara lor, chestiuni care mă lasă rece. La fel de rece pe cât îi lasă pe ei priveliştea.

Backwaaard! tună Căpitanul din senin. În fața noastră, la nici cincizeci de metri, un vârtej a căscat pe neaşteptate gura. Parcă ne-am apropia de scurgerea unei căzi de baie imense. Execut comanda cu mâinile încleştate pe vâslă şi cu urechile ciulite la Căpitan. *Left side, forward… Right side forward, left side backward*, continuă el cu aceeaşi fermitate. Barca atinge marginea vârtejului şi se dezechilibrează. Lisa țipă ca o egretă împuşcată, căzând din barcă pe jumătate. Iute ca o zvârlugă, Mahesh ajunge cu caiacul în dreptul ei şi o aruncă înapoi. Tangajul nu poate fi însă oprit.

Necunoscând această lege simplă a fizicii, Paul se duce de-a berbeleacul, drept în apele înspumate. *Heeelp!* urlă el nătâng, ca din gură de şarpe, revenit la suprafață nu datorită grației divine, ci vestei de salvare. Cu casca căzută pe ochi, Paul dă din mâini ca un bezmetic, descotorosindu-se de vâslă, care e repede înghițită de apa flămândă. Căpitanul îl apucă pe australian de subsuori şi încearcă să-l tragă înapoi în barcă. În mod normal, cei de pe partea dreaptă n-ar trebui să se deplaseze de la locurile lor, însă, din nefericire, Garry şi Lisa se reped şi ei să-l salveze pe Paul, Lisa țipând şi repetând îngrozită *„Oh, my God! Oh, my God! Oh, my God!*“. Barca e acum pe-o dungă, gata să se răstoarne în capul nostru. Doamne, cât pot fi de calm în situații de-astea limită. Îmi rămâne timp să mă şi bucur. Bine că au terminat cu discuțiile lor stupide. Mă reped pe partea dreaptă şi mă aplec cât pot de mult peste marginea bărcii, reechilibrând-o, ajutat şi de greutatea americanului paralizat de spaimă, agățat de coarda de salvare. Căpitanul îmi mulțumeşte cu un zâmbet, atât cât poate el să zâmbească, şi-mi face cu ochiul. Din atitudinea lui înțeleg că situația nu-i deloc una neobişnuită şi nici atât de primejdioasă precum pare. Pentru Paul însă, *it's a life and death situation*. Lisa, Garry şi Căpitanul îl scapă din nou pe uriaşul neajutorat. Intervine Mahesh. Bâjbâind cu casca pe ochi, logodnicul Lisei reuşeşte în cele din urmă să apuce vâsla întinsă de tânărul nepalez. E însă un refugiu temporar, pentru că Mahesh pilotează un caiac, nu o barcă de salvare. Dezechilibrat, caiacul basculează fulgerător şi Mahesh dispare la rândul lui în bulboană. Paul mai ia două guri din apa mâloasă a râului Trisuli, iar *help*-ul lui sună acum şi mai caraghios, ca o gargară. Căpitanul îşi dă seama repede că e foarte posibil să-l pierdem pe australian şi acționează în forță. Dintr-o singură mişcare, îl împinge pe Garry la locul lui, pe partea dreaptă, după care o trânteşte pe Lisa, cu umărul, pe fundul bărcii. Apoi îl apucă pe Paul cu amândouă mâinile, se opinteşte, icneşte şi saltă zdrahonul crescut la sala de fitness înapoi în barcă. A contribuit şi Mahesh, reîntors după o răsucire măiastră.

Încă speriați, australienii se uită unii la alții, albi ca varul. Adrenalina îi împiedică să schimbe impresii şi asta nu-i rău deloc. Toată lumea tace, în timp ce micul maelstrom lăsat în urmă bolboroseşte de necaz că Paul i-a scăpat printre ghearele lichide. Logodnicul Lisei tremură, tuşeşte şi scuipă nămol, dar se bucură că e viu. *This no problem*, face Căpitanul degajat, arătând spre vârtej. *Veeery small danger*. *But Paul big, ha-ha-ha!* Ga-ga-ga, râdem şi noi, ca un cârd de gâşte proaste.

…Unde sunt? Eşti înapoi, în sala de meditație. Respiră şi lasă gâ-gâ-gândurile să treacă, lasă-le să treacă…

Ga-ga-ga, hoitul unui bou plutind pe apele învolburate, cu burta în sus. Resturi de punți sfărâmate şi leşul unui măgar, imediat după bou. Urmează nişte ziare mototolite, o creangă smulsă şi un sac cu gunoaie, de-a valma… Rafting… Un bou care a trecut trei luni pe la Osho ca gâsca prin apă. Şi boul s-a înecat, crezându-se gânsac… Ga-ga-ga!… Te omor, nemernicule!… Punți luate de apele umflate. Să vreau şi n-aş mai putea să mă întorc… Duce măgarul, şi nu ştie ce duce. Şi nici de ce duce. Ca să scape de povară, bietul animal s-a aruncat în hău… Ziare. Cocoloaşe de adevăr şi minciună, informații mototolite, opinii, declarații, ipoteze, concluzii, teorii, comentarii, impresii, trăiri, ştiri de senzație, reclame, anunțuri, naşteri uşoare, naşteri mai complicate – e băiat! –, bucurii, zâmbete, râsete, hohote, rânjete, vaiete, plânsete, țipete, urlete, grozăvii, morți mai bune, morți mai rele, morți naturale, morți artificiale, sinucideri, înmormântări, a fost băiat bun, săracu'… O creangă ruptă din pomul vieții veşnice, din trupul Bisericii cununate în cer cu Domnul, plutind în derivă… Şi un sac de plastic, roşu, plin cu gunoaie. Leşurile pe care le-a zvârlit Moşul în apa cea tulbure ca să-şi spele ruşinea, leşurile micuțelor vise ale oamenilor-copii, gonind din calea marilor frici pe furioasele ape, da, da, pe furioasele ape…

…Unde sunt? Eşti aici, chircit lângă pagoda aurie, plângând. Îți plângi de milă, văzând ce-ți poate mintea. Dar nu-i mintea ta. Tu eşti al ei şi din nebunia asta n-ai cum să scapi. Să i te supui nu e bine. Să i te opui e şi mai rău. Nu mai vrei. Nu mai poți. Eşti sătul de rafting pe furioasele ape, da, da, pe furioasele ape.

Water danger, no good rafting now… Căpitanul se lasă uşurel pe vine, trăgând cu sete din chiştocul de *joint* rămas de azi-noapte. Scoate fumul pe nas, ca o locomotivă cu aburi la ieşirea din gară, clatină de două ori din cap, nemulțumit, îşi suge cu zgomot o măsea şi scuipă într-o parte. *Big storm last night! Water from mountain running fast, killing, destroying everything. Water veeery angry now. Later we go more down and see. Later maybe more nice, we see. Now we wait. Now rafting not good… But meditation good, nah?* se întoarce el spre mine cu un zâmbet răsărit de sub mustața zburlită.

…Unde sunt? Eşti în fața televizorului din baracă, cu genunchii la gură

şi cu spinarea încovoiată, ca un câine plouat. E o noapte mohorâtă, rece, ploioasă. Scânceşti, aşteptând cu coada între picioare să-ţi deschidă stăpânul uşa ca să te strecori înăuntru, la lumină şi la căldură. Îl aştepţi pe Goenkaji să-şi dreagă glasul şi să înceapă…

A doua zi s-a încheiat, însă dificultăţile persistă. Mintea e atât de tulbure, atât de agitată, atât de distrugătoare… Voi înşivă aţi stârnit furtuna şi numai voi o puteţi opri. Dar pentru asta trebuie să munciţi cu tenacitate şi cu răbdare… Buddha a descris în termeni simpli calea pe care aţi făcut primii paşi:

Sabba pāpassa akaranam,
Kusalassa upasampadā,
Sacitta pariyodapanam,
Etam Buddhāna sāsanam.

Abţineţi-vă de la ce e rău şi nefolositor,
Faceţi ce e bun şi folositor,
Curăţaţi-vă mintea,
Iată învăţăturile Celor Iluminaţi.

Nu poţi face rău înainte ca mânia, ura sau frica să-ţi tulbure mintea. Iar cel ce suferă eşti tot tu. Tot astfel, nu poţi face nimic folositor fără iubire, compasiune, bunăvoinţă. Când îi ajuţi pe ceilalţi, te ajuţi pe tine. Când îi răneşti pe ceilalţi, te răneşti pe tine. Aceasta-i Dhamma, adevărul, legea firii. Aceasta-i calea universală. Dhamma e Calea Nobilă, iar cine o urmează e o persoană nobilă. Cele trei aspecte ale căii sunt sīla, samādhi *şi* paññā *– moralitatea, concentrarea minţii şi înţelepciunea.*

La nivel intelectual puteţi înţelege ce e sīla, *şi totuşi continuaţi să greşiţi, pentru că nu vă stăpâniţi mintea.* Samādhi *este acţiunea prin care vă dezvoltaţi capacitatea de a o stăpâni. La început v-aţi observat doar respiraţia, apoi ce se întâmplă la contactul aerului cu nările. Mâine vom supune atenţiei ceva şi mai subtil: senzaţiile fizice, naturale, limitate la porţiunea de sub nări, deasupra buzei superioare. Pe lângă răcoarea şi căldura pe care le simţiţi la intrarea, respectiv la ieşirea aerului, există numeroase alte senzaţii, fără legătură cu respiraţia: mâncărimi, pulsaţii, vibraţii, presiuni, tensiuni, înţepături etc. Le veţi observa fără să reacţionaţi, fără să vă ataşaţi de o senzaţie sau să respingeţi o alta… Respectând cu stricteţe cele cinci precepte, aţi început să practicaţi* sīla.

Antrenând mintea să rămână concentrată asupra unui obiect real, fără poftă sau aversiune, ați început să practicați samādhi. *Continuați să munciți pentru a pătrunde în adâncul inconştientului şi a eradica toate impuritățile ascunse acolo, pentru a ajunge să vă bucurați de adevărata fericire, de fericirea eliberării.*

Bhavatu sabba mangalam, *toate ființele să fie fericite…*

Ajung în pat mai mult mort decât viu, ca un naufragiat aruncat de ape la țărm. E rândul polonezului să stingă lumina, după ce termină cu spălatul pe dinți.

Gheorghiță şi balaurul

Una e *sīla* lui Buddha, alta e *sila* lui Sega. Sila lui Sega urcă la suprafață bolborosind, ca țițeiul trezit din zăcământ. Sila lui Sega țâşneşte mânioasă, acoperind tot ce-i viu cu o peliculă neagră, opacă şi ucigaşă. Sila lui Sega… În adâncul sufletului său nu sălăşluiesc nici iubirea, nici înțelepciunea şi nici pacea. Acolo, în adânc, în inima întunericului cel mai întunecat, sălăşluieşte un balaur.

Gheorghiță, care n-a crescut într-un an cât alții în zece, dar nici în zece cât alții într-unul, nu-şi aduce aminte când a început să-i dea balaurului să pape din cărnița lui, când a început să-i dea să bea din propriu-i sânge. Tot jucându-se aşa, într-o bună zi i-a dat până şi chipul, de nu s-a mai putut de-atunci cunoaşte cine cine-i. Un copilaş cu suflet de balaur sau un balaur cu înfățişare de copil? se întreba Gheorghiță, înțelegând până la urmă că omorându-l pe balaur s-ar fi omorât pe sine. Şi-ar fi pierit cu siguranță împreună dacă vicleanul nu i-ar fi şterpelit paloşul care retează capetele dintr-o lovitură. Paloşul acela care taie pofta, aversiunea şi nodurile gordiene, care desparte lucrurile închipuite de lucrurile aşa cum sunt. Când s-a opintit Gheorghiță, cu gând să pogoare paloşul peste grumajii fiarei, alelei, jivina într-o clipă i l-a smuls dintre deştele plăpânde, scoțând flăcări pe nări – o mică diversiune – şi dându-i în loc sila. Cu cele cinci precepte: să fugă, să se învinovățească, să deznădăjduiască, să-şi plângă de milă, să urască…

Sub nări, un tremur uşor. Deasupra buzei, o împunsătură. Ici o

gâdilătură, colo o arsură… Culeg toate senzațiile care apar, aşa cum am fost îndrumat. Caaalm, cu răbdare, meticulos, fără să las ceva pe dinafară. Culeg senzații cât e ziua de lungă şi le strâng într-un buchet mare şi frumos, pe care i-l ofer balaurului, poate-l înduplec.

A treia zi s-a isprăvit… Fiecare pas întru Dhamma duce la următorul. Sīla *duce la* samādhi *– concentrarea.* Samādhi *duce la* paññā *– înțelepciunea, discernământul.* Paññā *duce la nibānna – eliberarea, iluminarea.*

Ştim cu toții că universul este într-o continuă schimbare, dar simpla înțelegere intelectuală a acestei realități nu ne ajută. Trebuie s-o experimentăm înăuntrul nostru. Un eveniment dramatic, precum moartea cuiva apropiat, ne confruntă direct cu impermanența. Curând însă, vechile deprinderi preiau din nou controlul şi înțelepciunea păleşte, întrucât nu a fost dobândită prin experiență directă, personală… Anicca, *realitatea impermanenței, nu a fost conştientizată înăuntrul nostru… Putem risipi iluzia permanenței doar învățând să explorăm realitatea propriei structuri fizice şi psihice. Aşa a procedat Siddhartha Gautama. Lăsând la o parte preconcepțiile, el s-a autoexaminat pornind de la realitatea aparentă, pătrunzând până la nivelul cel mai subtil şi descoperind astfel că întreaga structură fizică, întreaga lume materială, este compusă din particule care apar şi dispar de trilioane de ori într-o secundă. Aceste particule se numesc* attha kalāpā *în pāli. Oamenii de ştiință ai vremurilor noastre au confirmat această descoperire, faptul că universul este alcătuit din particule subatomice, care apar şi dispar cu repeziciune… Procesul apariției şi dispariției trebuie experimentat în noi inşine. Doar atunci vom înțelege că tot ce apare inevitabil dispare, că tot ce se compune inevitabil se şi descompune…*

Pe măsură ce înțelegerea lăuntrică a impermanenței creşte, se conturează alt aspect al înțelepciunii, anattā. *Nu există „eu“, nu există „al meu“. În structura fizică şi psihică nu există nimic care să dureze mai mult de o clipă, nimic care să poată fi identificat ca sine sau ca suflet neschimbător. Curând se evidențiază şi al treilea aspect al înțelepciunii:* dukkha *– suferința. Identificăm suferința prin experiențe senzoriale dezagreabile, însă şi experiențele plăcute, la rândul lor impermanente, pot fi cauze ale suferinței, dacă ne ataşăm de ele. Când ajungem să înțelegem limpede şi direct* anicca, anattā *şi* dukkha, *înțelepciunea –* paññā *– începe*

să se manifeste în viața de zi cu zi.

Mâine după-amiază veți face primii pași în paññā. *De mâine, veți practica Vipassana. Nu vă așteptați să vedeți cum apar și dispar particulele subatomice. Porniți de la adevărul aparent, de suprafață, și progresați către aspecte din ce în ce mai subtile, rămânând liniștiți, echilibrați. Munciți cu răbdare și tenacitate, spre binele vostru, pentru eliberarea voastră.*

Bhavatu sabba mangalam, *toate ființele să fie fericite…*

Adormim cu lumina aprinsă, căci nici unul dintre noi n-a mai avut putere s-o stingă. Şi eu, şi Boguslaw am căzut lați de oboseală cum am ajuns în cameră. A rămas de veghe balaurul care nu doarme niciodată, în văgăuna lui din inima întunericului celui mai întunecat, acolo unde lumina nu ajunge.

Drumul spre inima junglei

Mă trezesc mai la sud şi mult mai la vest, în autobuzul în care m-a suit Căpitanul acum trei ceasuri. El, Mahesh, americanul, australienii şi echipamentul au luat alt autobuz, înapoi spre Kathmandu. Am căzut într-un somn adânc de îndată ce m-am aşezat pe scaun şi probabil că aş fi dormit mult şi bine dacă nu era ajutorul de şofer, băiatul acela bun la toate, care repartizează pasagerii pe locurile libere, ancorează bagajele pe acoperiş, să nu cadă pe drum, face pe senzorul de proximitate când autobuzul trece prea aproape de altă maşină şi are grijă ca oamenii să călătorească până unde au plătit. *Sauraha! Sauraha! Sauraha!* mi-a urlat băiatul de trei ori în ureche, să audă tot autobuzul. Nu-i o înjurătură, e chiar locul unde trebuie să cobor. Aşa scrie şi pe voucher: Sauraha. Parcă m-aş fi întors în India. În jurul meu, numai fețe tuciurii, trăsături asiatice deloc. Fiind singurul alb, toți ochii sunt ațintiți asupra mea. Ca să-i evit, mă uit pe geam… O adunătură de case prăpădite, cu oameni prăpădiți târându-se de colo până colo. Câteva ricşe aproape distruse, cu coviltirele jerpelite şi decolorate de soare, pe care nu le foloseşte nimeni. Un leagăn încropit dintr-un cauciuc de camion, atârnat de o funie între trei prăjini de bambus înfipte în pământ şi legate la vârf, în care-şi fac vânt câțiva copii. Două capre care ronțăie absent paie dintr-un gard. Trei vaci la promenadă, mişcând din şolduri, ca nişte dive… Şi toți

ochii din autobuz ațințiți în continuare asupra mea. Asta-i jungla?! intru eu în panică, fără să dau gândurilor glas. Ăsta-i Parcul Național Chitwan?! Un pâlc de tineri, pe care nu i-am observat până acum, traversează strada în goană, fluturând spre mine cărți de vizită şi pliante. Băieții se înghesuie la uşa autobuzului, blocând treptele pe care urmează să le cobor. În timp ce ajutorul de şofer îmi dă jos rucsacul de pe acoperiş, am parte de micul meu moment de vedetă internațională în Sauraha. Din clocotul de voci entuziaste, pescuiesc cuvinte pecum *paradise, jungle, resort, lodge, bungalow.* Se pare că am ajuns unde trebuie, îmi zic, citind apoi rar şi apăsat de pe voucher: Parkland Hotel! Fanii se risipesc ca prin minune, unul singur mai rămâne înfipt în fața mea, zâmbindu-mi de parcă m-ar şti de-o viață. *Namaste, sir,* mă numesc Hari şi sunt ghidul dumneavoastră expert personal. *Now please follow me to your jeep, we will transfer you to the jungle…*

Străbat curtea, las crocşii afară pe raft şi intru în sala de meditație, unde aşteaptă aliniate pernele gri cu puişorii lor cafenii deasupra. Nu sunt perne de pus capul, nimeni n-a venit aici să doarmă… Caaalm… Inspiiir… Expiiir… Aerul intră… Aerul iese… Culeg atent senzațiile… Aşa, vezi că se poate?… Caaalm… Mă apropii caaalm de taxiul care staționează la marginea junglei şi bat în geamul fumuriu din dreptul şoferului. Geamul coboară lent, cu un bâzâit enervant. Nu vă supărați, sunteți liber? întreb. Nu mă supăr, sunt liber, îmi răspunde şoferul, privindu-mă cu simpatie pe deasupra ochelarilor de entomolog. Mă uit la el cu luare-aminte. Figura lui mi-e cunoscută… Ananda?! îngaim uluit. Nu eşti tu cel mai sprinten la minte, călugăre, da' pân' la urmă le bungheşti, zău aşa, izbucneşte în râs fostul şofer al lui Osho. Hai, urcă mai repede, că se face cald în maşină… Înăuntru e răcoare şi miroase plăcut, a bețişoare parfumate arse, iar pe bancheta din spate şade nimeni altul decât… Goenkaji?! Întocmai, se înclină uşor bătrânul maestru, făcându-mi apoi semn să mă aşez. *Namaste*, domnule Goenka, mă fâstâcesc eu, îmi permiteți să traversez jungla alături de dumneavoastră? Pentru asta suntem aici, dragă Sega, să nu te rătăceşti. Goenkaji se apleacă spre mine şi continuă în şoaptă, să n-audă Ananda. Fără *Goenka Positioning System*, şoferul ăsta te-ar duce la dracu-n praznic… Pun ceasul, sau ne înțelegem? întrerupe Ananda discuția, iritat de şuşoteală. Îmi cer scuze, Ananda, să ştii că n-am cu ce să te plătesc, îi răspund. Toți banii mei sunt la Dharmashringa, sub cheie. *Damn it*, călugăre, o să te duc pe gratis de data asta, hai, treacă de la mine. Rămân dator, Ananda! Dator vândut, rânjeşte fostul şofer al lui Osho, horcăind ca

Samsuddin, *mahout*-ul cel hain. La naiba, chiar el e, urâtul Samsuddin! Unde a dispărut Ananda? Şi cum ai apărut tu, Samsuddin? Am profitat de o clipă de neatenție, *sir*. Dar să ştiți că nu sunt Samsuddin, ci Hari, ghidul dumneavoastră expert personal. Nimeni nu cunoaşte jungla mai bine decât mine. Parcul Național Chitwan, unul dintre cele mai importante parcuri naționale ale Asiei, declarat patrimoniu mondial în 1984, e situat în partea central sudică a țării şi acoperă o suprafață de 932 de kilometri pătrați. Renumită pentru fauna sa, jungla noastră subtropicală adăposteşte tigri regali bengalezi, leoparzi, urşi leneşi, rinoceri cu corn, gauri, cerbi şi căprioare, câteva varietăți de maimuțe, crocodili, fluturi şi peste 500 de specii de păsări. E de-ajuns să fluier o singură dată şi toate aceste minunate ființe se vor aduna în jurul meu ca să fredonăm împreună cântecelul duios din *Albă ca Zăpada* a lui Disney. Dar nu vă temeți, n-o să fluier. Doar o să vă-ntreb încotro… Nu ştiu, dragă Hari, du-mă la Parkland Hotel sau unde vrei tu, numai să scăpăm odată de aici! Nu putem scăpa chiar aşa, cu una, cu două, *sir*. Are şi jeepul nostru nişte limite, chiar dacă-i o maşină de teren formidabilă. Avem sub noi un motor puternic, dar tot va trebui să plimbăm schimbătorul prin punctul mort, de la cauză la efect, pentru a obține un regim de viteză satisfăcător, nici prea-prea, nici foarte-foarte. Nu vrem să ne-afundăm în mlaştini şi nici să ne izbim de copaci, nu-i aşa, *sir*? Vrem să avansăm în condiții de siguranță deplină, după cum ne îndrumă domnul GPS. Prompt, Goenkaji îşi potriveşte ochelarii, îşi drege glasul şi începe:

Înainte… Întoarce la stânga după o sută de metri… Acum dreapta… Ține dreapta… Dacă e posibil, fă un ocol, dacă nu, respiră… Respiră natural… Lasă aerul să intre, lasă aerul să iasă… Observă gâdilătura… Vibrația… Arsura… Presiunea… Împunsătura… Tremurul şi hurducătura… Atenție la gropi, la muşuroaiele de termite şi la viraje… Atenție la crocodili, la urşi, la tigri, la rinoceri, dar mai ales atenție la elefanții sălbatici, struniți de maimuțe nebune – astea sunt mințile noastre!… Perfect, acum mergem pe calea cea bună. Dhamma ne duce negreşit la destinație, dacă vom continua să explorăm adevărul despre noi înşine, examinând senzațiile. Acesta-i mediul propice. Jungla ne oferă senzații luxuriante din plin. Nu trebuie decât să le recoltăm. Dacă ne-am afla în jungla Amazonului, am întrebuința *ayahuasca* şi o macetă. Dar suntem în Nepal, la nici două sute de kilometri de locul unde s-a născut Buddha, şi aici n-avem nevoie decât de auto-observație. Să nu lăsăm deoparte vreo senzație pe motiv că ar fi rezultatul condițiilor atmosferice, al şederii îndelungate sau al vreunei boli mai vechi. Orice senzație apare, ea

trebuie recoltată şi observată fără părtinire. În trecut, am încercat să scăpăm de senzațiile neplăcute şi am căutat să ni le procurăm pe cele plăcute. Acum învățăm să le observăm aşa cum vin, fără să ne mai identificăm cu unele sau cu altele… Sega, dacă accepți totul fără să mai respingi şi fără să te mai cramponezi, dacă-ți păstrezi echilibrul, oricare ar fi senzația, legea firii ți se va dezvălui încetul cu încetul: totul e trecător, totul se schimbă în permanență, totul e implicat în procesul devenirii – *bhava* – şi fiecare schimbare are o cauză, într-un lanț cauză–efect nesfârşit. Cum e cauza aşa-i şi efectul. Cum e sămânța aşa-i şi fructul. Sădeşti amărăciune, culegi amărăciune. Sădeşti bucurie, culegi bucurie. Prin urmare, jungla-i plină de poame dulci, dar şi de poame acre sau amare. Sămânța din care iese fructul e reacția mentală, *sankhāra*. Viitorul ni-l creăm prin acțiunile noastre. Dacă prezentul e bun, nu trebuie să ne îngrijoreze viitorul, care nu-i decât un fruct al prezentului. Ție cum ți-e prezentul, Sega? Nu trebuie să-mi răspunzi, ştiu foarte bine: ți se strânge stomacul când te gândeşti la viitor, aşa de frică ți-e. Ai ronțăit semințele dulci, le-ai sădit pe cele amare şi tot ce culegi acum e doar amărăciune… Dar nu te da bătut! Rămâi cu noi, oricum n-ai unde să mai fugi. Încearcă, te rog, să-ți păstrezi cumpătul. În timp şi cu răbdare, vei ajunge să zâmbeşti detaşat oricărei senzații apărute, oricât de plăcută sau de neplăcută ar fi, ştiind că-i trecătoare. Ştiind că-i *anicca… anicca… anicca…* La auzul acestui cuvânt, Hari opreşte brusc, trage frâna de mână, coboară, deschide portiera din dreptul meu şi mă pofteşte să ies cu un gest curtenitor. Sar din maşină fără să aştept alte invitații. Ei, dragul nostru Sega, oftează Goenkaji, noi te lăsăm *aici* şi *acum*. Să ştii că astăzi a fost o zi specială. A patra. Ziua în care ai făcut primii paşi în Vipassana. Jungla-i periculoasă, dar vei ieşi la lumină dacă nu te abați de la potecă. *Bhavatu Sabba mangalam…*

Salutări flăcăilor din Sauraha! mai apuc să zic înainte ca jeepul să fie înghițit de tufele de bambus. Oftez adânc. Am rămas singur-singurel, înconjurat de pomi roditori, ale căror fructe căzute au început deja să putrezească. Mă aplec să culeg câteva mai acătării, ca să-mi astâmpăr foamea care mă roade şi setea care mă usucă, însă un trosnet prelung îmi atrage atenția. Pomul din fața mea se prăbuşeşte smuls din rădăcini şi în golul rămas apare Kali, doamna-elefant cu nume de zeiță. Strunită de un macac neastâmpărat, doamna Kali duce în spinare un indian cu barbă lungă, îmbrăcat în kimono de gală şi purtând pe cap o căciuliță caraghioasă… Osho?! Trecând pe lângă mine, doamna Kali mă mângâie pe cap cu trompa, maimuțoiul îmi arde o scatoalcă, iar Osho îmi face poznaş

cu ochiul. Până mă dezmeticesc, cei trei dispar în desiş aşa cum au apărut, lăsându-mă cu gura căscată, în inima junglei.

Senzații tari

Stau nemişcat pe grămada mea de perne şi recoltez senzații din creştet până-n tălpi. Şi apoi o iau de la capăt.

…Continuați în aceeaşi ordine. Sărind dintr-un loc în altul, nu veți putea observa decât senzațiile grosiere. Doar respectând o ordine prestabilită veți ajunge să observați toate senzațiile, distincte sau vagi, de la suprafață sau din interior…

Din cana metalică ies aburi fierbinți. O apuc cu amândouă mâinile şi o duc încetişor la gură. Sorb ceaiul cu înghițituri mici şi în trupul meu înghețat se răspândeşte încet-încet căldura. Simt cum creierul mi se topeşte ca o bucată de unt şi cum pleoapele îmi devin grele ca plumbul. Mă târăsc până în cameră şi mă bag în pat, însă efectul ceaiului începe să treacă şi frigul mă cuprinde iar. O să adorm şi o să fie bine, îmi zic dârdâind sub pătură fără să mă pot stăpâni. Şi când o să mă trezesc, n-o să mai fie decât opt ore de recoltat senzații până la discursul de seară… Şapte… Şase… Cinci… Patru… Hai, rezistă, încă trei… Două… Una… În sfârşit…

Au trecut cinci zile, au mai rămas cinci… Ați început observându-vă cu atenție respirația şi după aceea ați trecut la observarea senzațiilor. Mintea s-a mai liniştit puțin. Suferința însă persistă… Viața începe cu un țipăt, naşterea e o mare suferință. Şi oricine se naşte e sortit să cunoască boala, bătrânețea şi moartea, cea mai cumplită suferință… Simpla înțelegere intelectuală a acestui adevăr nu ne eliberează. E necesară experiența directă. Astfel a procedat cel care avea să ajungă Buddha. Precum un cercetător, el a studiat realitatea propriului corp, avansând metodic de la adevărul de suprafață la adevărul cel mai profund, descoperind că suferința vine din ataşament şi că suferința e cu atât mai mare cu cât e mai puternic ataşamentul…

Suntem ataşați de dorințele noastre, de obiceiul de a păstra ce ne place şi de a respinge ce ne displace, în ciuda caracterului trecător al tuturor lucrurilor… Suntem ataşați de „eu“ şi de „al meu“… Suntem

ataşați de rituri, ritualuri şi practici religioase, fără să înțelegem că acestea sunt spectacole orientate spre exterior… Suntem ataşați de prejudecățile şi de credințele noastre, incapabili să acceptăm şi alte puncte de vedere. Nu ne dăm seama că purtăm ochelari cu lentile colorate, culoarea fiind diferită de la o persoană la alta. Dacă ne-am scoate aceşti ochelari, am vedea realitatea aşa cum e. Dar noi ne-am ataşat de culoarea lentilelor noastre…

Suferințele fizice şi mentale, bolile, bătrânețea şi moartea sunt consecințe inevitabile ale faptului că ne-am născut. Naşterea are loc datorită procesului neîncetat al devenirii în care este implicat întregul univers. Acest proces nu încetează în clipa morții, deoarece conştiința se reconectează la o nouă structură materială, urmându-şi astfel cursul, devenind. Cauza devenirii este ataşamentul. Şi care să fie cauza ataşamentului? Buddha a descoperit că ataşamentul apare ca o consecință a reacțiilor instantanee la plăcere sau neplăcere, plăcerea devenind cu timpul poftă, iar neplăcerea repulsie sau dezgust. Cine se observă pe sine cu atenție înțelege că aceste reacții instantanee apar datorită senzațiilor, care pot fi plăcute, neplăcute sau neutre. Cum apar senzațiile? Prin contactul organelor de simț cu obiectele corespunzătoare. Ce sunt organele de simț? Părți inseparabile ale fluxului continuu al minții şi al materiei, continuitatea fiind întreținută de reacțiile mentale – sankhārā. *Care este cauza acestor reacții? Ignoranța. Nu ştim ce facem, nu ştim că reacționăm. Din ignoranță porneşte lanțul evenimentelor care duc în final la suferință. Prin urmare, cine se eliberează de ignoranță elimină suferința… Dar cum putem rupe acest lanț? Viața a început deja şi n-am rezolva nimic dacă ne-am sinucide, n-am face decât să sporim suferința. Nici organele de simț nu le putem distruge fără să ne distrugem pe noi înşine. Şi câtă vreme există organe de simț, are loc contactul cu obiectele corespunzătore, ceea ce duce la apariția senzațiilor. Ei bine, lanțul poate fi rupt chiar aici, la veriga senzației. În loc să continuăm să reacționăm, învățăm să observăm cu calm, fără să ne mai pierdem echilibrul, înțelegând caracterul trecător al oricărei senzații. Astfel, oprim roata suferinței şi începem să o învârtim în sens opus, spre eliberare.*

Există suferință… Există o cauză a suferinței… Există un sfârşit al suferinței… Există o cale care duce la încetarea suferinței… Acestea sunt Cele Patru Adevăruri Nobile descoperite de Buddha. Munciți cu toată seriozitatea pentru a vă bucura de adevărata fericire.

Bhavatu sabba mangalam, *toate ființele să fie fericite…*

Stau întins în pat, cu mâinile sub cap şi cu ochii în tavan. Gongul a sunat de mult stingerea, dar eu nu reuşesc să adorm. Sunt la marginea lumii mele, la o respirație distanță de *realitatea aşa cum e*… Sunt gata să mă desprind… Dar şovăi… Poate că m-am obişnuit să mă-nvârt în cercul ăsta al suferinței ca să simt că exist. Poate că-mi place aici, la suprafață, în mica mea lume închipuită. M-am obişnuit să mă poticnesc, să mă lovesc, să mă prăbuşesc şi apoi să mă ridic din nou pe spinarea unei speranțe, a unui vis de moment, ca un surfer pe creasta unui val, ca să ajung în acelaşi punct, în punctul mort, din care, de fapt, n-am plecat niciodată. Aşa m-am obişnuit. Să mă învârt într-un cerc vicios, de la naştere la renaştere, de la moarte la remoarte. Ultima oară am renăscut dintr-o asiatică şi am remurit două zile mai târziu. Când a plecat, Yoko a luat cu ea şi viitorul nostru. De ce tânjesc după acel viitor? Şi de ce mă cramponez de acel trecut?

Sunt aici de cinci zile. Cinci zile de muncă silnică. Cinci zile de corvoadă. Cinci zile de recoltat senzații. Senzațiile-s tari, recolta-i bogată, însă culegătorul a ostenit. Au trecut cinci zile. Au mai rămas cinci.

Pensiunea Nirvana

Dimineața aceea îmi revine în minte mereu, fără s-o chem. Ea meditând, goală în patul meu, o replică feminină a statuii lui Buddha. Nu mă mai satur privind-o. Dacă aş întinde mâna, aş atinge-o, dar nu îndrăznesc nici să respir de teamă să nu dispară. Nu vreau *anicca*…

Am refuzat atunci să văd adevărul. Nu puteam accepta faptul că lumea mea se sfârşea acolo unde începea a ei. Mă oglindeam în ea şi ea se oglindea în mine, şi în oglindirea asta ne-am întâlnit pentru o clipă. Mi s-a părut că ajunsesem *dincolo*, însă rămăsesem *dincoace*. O oglindă nu-i o fereastră. Lumea mea se sfârşea acolo unde începea a ei. Tu fugi de tine, a zâmbit Yoko din lumea ei care abia începea. Bineînțeles că fug, i-am răspuns din lumea mea care tocmai se sfârşea. Fug de mine ca să te prind pe tine. Când ochii ei alungiți s-au deschis într-un târziu, doi sori de obsidian m-au ars cu strălucirea lor până-n fundul inimii şi în vintre am simțit frica. Aşa n-o să mă prinzi niciodată, mi-a şoptit. După ce a plecat, i-a luat locul depresia, ca o amantă posesivă, slută şi arțăgoasă. De-atunci, în

fiecare dimineață, mă trezesc cu ea în pat, peste mine. N-ai să rupi lanțul, scrâşneşte hâda în loc de bună dimineața, turnându-mi în urechi cucută. Nimic nu ne mai poate despărți, hârâie hoaşca şi gura-i pute a moarte, eşti al meu şi al meu vei fi pentru totdeauna…

Sega, n-ai auzit când am bătut la uşă? E patru şi jumătate, trezeşte-te! Nu poți rămâne în cameră, trebuie să vii în sala de meditație. Vorbele rostite blând de voluntarul nepalez se rostogolesc prin canalele mele auditive ca pietrişul. Tremur sub pătură din toate încheieturile, deşi ard ca o sobă. Mă dor oasele şi respirația mi-e grea, fierbinte. Te-aş ruga să vorbeşti puțin mai încet şi să stingi lumina, şuier stins. Nu suport lumina. Sega, te rog să cobori, trebuie să vii neapărat în sala de meditație, insistă voluntarul după ce rămânem pe întuneric. Pe întuneric e mai bine. Scot capul de sub pătură, sfios ca o broască țestoasă. Ard, îi zic cu fălcile încleştate. Cred că am febră mare. Se-nvârte camera cu mine, de-abia pot să respir şi mă dor toate. Am aflat, dă din cap nepalezul, mi-a zis colegul tău că nu te simți prea bine, cică te-ai zvârcolit toată noaptea, ai țipat în somn… Totuşi, trebuie să vii la meditație! Nu pot, omule, pe cuvânt că nu pot. Nu dau bir cu fugiții, dar pur şi simplu nu mă pot ridica din pat, nu înțelegi? Fără să răspundă, voluntarul îşi pune palma rece pe fruntea mea încinsă. Mda, face nepalezul, se pare că ai febră. Ohoho, ai febră şi-i destul de mare, repetă el, convins. Mă duc să-l informez pe îndrumător şi mă-ntorc la tine cât pot de repede! Ațipesc ca un pui rebegit, până să ajungă la uşă. Când deschid ochii, voluntarul e din nou la căpătâiul meu. În palma lui, un ghemotoc de hârtie. Îndrumătorul mi-a zis să-ți dau astea. Iau hârtia mototolită şi o desfac cu gesturi moi şi nesigure. Înăuntru sunt două pilule. Una albastră, alta roşie. Mă frec la ochi, poate nu văd bine. Nu, văd foarte bine. Sunt două pilule, una albastră, cealaltă roşie. Mi-e cât se poate de clar. Dacă iau pilula albastră, povestea se încheie aici; o s-adorm şi o să mă trezesc în patul meu de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, crezând ce vreau eu să cred. Dacă iau însă pilula roşie, călătoria continuă; o să rămân treaz şi o să văd cât de adâncă-i vizuina iepurelui, o să văd lucrurile aşa cum sunt în realitate. Mă hotărăsc să iau pilula… Te rog să le iei pe amândouă, mă îndeamnă voluntarul, o să-ți scadă temperatura imediat. Şi bea ceaiul ăsta, îmi întinde el o cană din care ies aburi. Mă holbez încă o dată la pilulele pe care le țin în palmă. Nici urmă de albastru sau roşu. Pilulele sunt albe ca zăpada. Am luat-o razna de la febră, îmi zic, înghițindu-le cu o gură de ceai. Îndrumătorul te roagă să meditezi aici, în cameră. Să nu te culci la loc, da? Vin şi verific, să ştii, mă avertizează nepalezul în glumă. Zâmbesc cât

pot de convingător şi-l asigur că nu vreau să adorm şi să mă trezesc de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, vreau să rămân treaz şi să călătoresc mai departe, vreau să văd cât de adâncă-i vizuina iepurelui, vreau să văd cum sunt lucrurile în realitate. *What?!* face voluntarul din prag. Ăăă, nimic, aiurez din cauza febrei, îi zic în timp ce mă ridic uşurel în capul oaselor, pentru meditație. Atunci rămâi cu bine, surâde el înțelegător, înainte să închidă uşa.

Ard ca un furnal şi năduşesc de parcă toată apa ar vrea să fugă din mine, dar nu mă mişc din poziția asta. Respir calm, fără să reacționez. Nu poftesc nimic. Nu resping nimic. Nu mă zbat şi nu-mi plâng de milă. Curând, mintea îşi schimbă starea de agregare şi lumea exterioară se încețoşează treptat, atenția ajungând să se focalizeze pe un plan apropiat, nevăzut până acum, unde fiecare senzație apare mărită, ca sub lupa unui microscop. Ciudat, parcă nici n-ar fi senzațiile mele, remarc, examinându-le pe rând. Starea generală de rău se deşiră ca un pulover vechi, croşetat de mâini nepricepute, iar prin ochiurile lăbărțate parcă aş întrezări…

Soarele arde pe cerul senin şi roua sfârâie evaporându-se de pe frunzele arbuştilor crescuți pe marginea drumului. E un drum prăfuit care taie coasta dealului, fofilându-se ca un şarpe gras şi leneş printre livezi şi cocioabe răzlețe. Urcuşul nu-i greu deloc, în ciuda aşteptărilor create de poveştile lui Ramesh. El mi-a vorbit ca unuia care n-a mai văzut munte în viața lui, exagerând dificultatea traseului. Deci iată-mă regretând că mi-am luat bocancii şi hanoracul. Arăt ca un turist pămpălau, bine dotat la capitolul echipament, dar care n-a urcat niciodată mai sus de ultimul etaj al unui bloc, şi chiar şi până acolo, cu liftul. Îl invidiez pe Ramesh, care poartă aceeaşi pereche de adidaşi jerpeliți, aceiaşi blugi şi acelaşi tricou verzui, peste care şi-a tras o jachetă subțire de trening. Ramesh nu are rucsac, pentru că-şi planificase să-l ducă pe al meu, numai că eu m-am împotrivit din răsputeri. Şi acum asud împovărat, de parcă aş căra pietre de moară, nu două tricouri, şosete de schimb, lanterna de frunte, plosca mov plină cu apă şi pantalonii lungi cu fermoare ca să-i transform la nevoie în pantaloni trei-sferturi. Adevărul e că numai rucsacul gol-goluț, fără calabalâc, are o greutate considerabilă, pe care vânzătorul din Thamel a justificat-o invocând trăinicia mărfii. Auzi, Ramesh, îi zic într-un târziu, n-ai vrei să duci tu rucsacul? Sigur că da, Sega, îmi sare el în ajutor, mă bucur să-ți fiu de folos. Ei, parcă-i mai bine aşa. Hm, totuşi nu-i bine… Nu-i bine pentru că practic n-aveam nevoie de ghid pentru un drum ca ăsta, fără

răscruci, fără tiroliene, fără podețe înguste peste ape repezi, fără stânci de escaladat, fără animale de pradă, fără nimic periculos în general. E un biet drum de costişă, ca toate drumurile de costişă. Aş putea merge dormind şi nu m-aş rătăci. Însă nu dorm, pentru că mintea mea face calcule peste calcule şi urzeşte gânduri veninoase. Cazare călăuză, masă călăuză, salariu călăuză… Îhhh, le adun pe toate şi le înmulțesc cu trei, câte zile ar trebui să stăm aici, la Pokhara… Da' de ce să stăm atâtea zile? Parcă inițial era vorba de două… Mă cuprinde un soi de lehamite greoaie şi mă opresc puțin să-mi trag sufletul la umbra unui arbust. Casc plictisit. Ai obosit, Sega? mă întreabă Ramesh grijuliu, aşezându-se lângă mine. Hai că nu mai e chiar atât de mult până sus, maximum o jumătate de oră, estimează el. Ia o gură de apă, te rog, să-ți refaci forțele. Uite care-i treaba, Ramesh, mârâi eu după ce iau plosca de la gură, mâine vreau să ne întoarcem la Kathmandu. De ce, Sega? sare călăuza mea. Avem ce face şi mâine pe-aici. Mai sunt trasee superbe prin zonă. Ei, Ramesh dragă, cred că mie mi-a ajuns un singur traseu superb, cum îi spui tu. Mi-am făcut deja o idee despre locurile astea şi am ceva de discutat cu şefii ăia ai tăi, deci cu cât plecăm mai repede, cu atât mai bine. S-a întâmplat ceva? se îngrijorează el, simțind în vocea mea puțină sodă caustică. Păi, deh, măi, Ramesh, s-a cam întâmplat… Am luat o mare țeapă, asta s-a întâmplat, na, mă eliberez eu de povara care mă apăsa mai tare decât a făcut-o rucsacul. Țeapă? întreabă Ramesh nevinovat. Aşa se zice la noi când eşti tras pe sfoară. Tras pe sfoară? Adică… păcălit, înțelegi? Am fost păcălit, Ramesh. Țepuit, cum s-ar spune. M-au jecmănit şefii tăi, asta mi-au făcut, îi mărturisesc cu obidă. Îmi pare tare rău să aud asta, Sega, se întunecă nepalezul, eram convins că ți-au pregătit un itinerar splendid, cu rafting, junglă, trekking – foarte frumos, după părerea mea… Nimic de zis, Ramesh, a fost foarte frumos şi la rafting, şi în junglă. Totul a fost splendid… mai puțin prețul! Dacă aş fi mers de capul meu, aş fi cheltuit o treime din cât le-am turnat lor în buzunare. Cu transportul, masa, cazarea şi toate activitățile incluse. Bineînțeles, în cazul în care aş fi avut chef de excursii şi drumeții prin Nepal. Însă n-am avut chef, Ramesh, n-am venit pentru aşa ceva, pricepi tu? Şi acum, pe bune, asta numiți voi trekking? închei eu, acru. Sega, răspunde Ramesh după câteva secunde de tăcere înghețată, în primul rând, tu n-ai vrut să mergi pe trasee dificile, țin minte. În al doilea rând, ai puțină răbdare până ajungem sus, la Sarangkot, de unde se vede Annapurna cel mai bine. Priveliştea-i de vis, te asigur. În al treilea rând, toți turiştii pe care i-am adus aici au fost deosebit de încântați. E şi normal, ard eu mocnit. Dacă ai trăit doar printre betoane, oțel şi sticlă,

mai tot timpul ascuns într-un birou după un calculator, până şi dealul din față pare un Everest pentru care trebuie să te echipezi ca un alpinist profesionist. Dacă eu aş zice trekking unui traseu ca ăsta la mine în țară, m-ar râde până şi curcile, zău aşa. Nu se putea spune de la bun început *drum anost şi prăfuit, cu mărăcini pe margini şi cocioabe din loc în loc*? Nu, voi i-ați zis trekking… Înțeleg, face Ramesh încurcat. Dar ai să vezi mai sus, Sega, ce frumos o să fie, se căzneşte el să-mi transmită puțin entuziasm. Poate că se simte vinovat pentru traseul ales, poate că l-am rănit cu vorbele mele… Îl bat pe spate, liniştitor. Să ştii că n-am nimic cu tine, Ramesh, vreau să fie foarte clar. Tu n-ai nici o vină. Eşti un băiat cinstit şi văd că-ți dai silința să fie totul OK. Te rog să mă ierți dacă am fost arțăgos, nu tu eşti cel vizat. Şi totuşi, de curiozitate, ia zi-mi, cât îți iese la afacerea asta? Ramesh pleacă ochii şi mai încurcat. Nu mă supăr dacă nu-mi răspunde. Dar nici nu renunț. Insist. Ia zi-mi, cât câştigi, hă? repet întrebarea. Ze… zece dolari pe zi, bâiguie stins nepalezul, de parcă el mi-ar fi băgat mâna în portofel, nu frații Devkota. Să ştii că nu-i prea mult, roşeşte el, privind în pământ. Nu-i puțin, dar nici prea mult nu-i… E rândul meu să plec ochii, ruşinat. Probabil că acum se gândeşte că reputația lui de ghid montan e compromisă, că turistul din România îl percepe ca pe un ticălos lacom după bani. Ar fi o tâmpenie să-l consolez după toate astea, să-i zic cât de puțin înseamnă zece dolari pentru un vestic, fie el şi cerşetor la metrou. E prea târziu să mai dreg busuiocul şi nici nu cred că mă pricep s-o fac ca lumea. Mă pricep de minune să rănesc oamenii, asta da. Dar, la drept vorbind, cine i-a stabilit tariful lui Ramesh? Eu? Sau frații Devkota? De ce să mă simt vinovat?… Ce ticălos ipocrit sunt… După trei luni stacojii la Osho, iată că cenuşiul cel murdar a redevenit culoarea triumfătoare a sufletului meu… Îmi înghit vorbele şi pornesc din nou la drum, cu paşi apăsați, scuipând cu năduf în praful drumului. Ramesh mă urmează abătut, cu rucsacul meu în spate.

Următoarele două ceasuri le petrecem în tăcere. Mărăcinii au făcut loc livezilor, grădinilor de zarzavat şi coşmeliilor din care încep să se reverse prichindei. Picii se agață ca ciulinii de mine: dă şi mie, nenea, dă şi mie, dă şi mie… Ce imagine familiară! Dar ce reacție mărinimoasă: de la dugheana părăginită cumpăr toate pungile de pufuleți, plus câteva pachete de biscuiți şi jumătate din naveta cu sticle de Coca-Cola. Totul are însă un preț. Dragi copii, vă rog să stați cuminți la poză, aşa, bravo, clic, vă mulțumesc, poftă bună, pa, pa… Proprietarul dughenei aleargă după mine ca după o stea de cinema, să-mi ofere o Coca-Cola gratis, de bucurie că i-am cumpărat

aproape toată marfa. Îi pasez sticla lui Ramesh, care o goleşte dintr-o sorbitură. Gata, să mai zică cineva ceva… I-am cumpărat pe toți! Sunt ai mei cu toții! Ai mei sunt! Râd singur, ca un nebun, sub soarele din ce în ce mai fierbinte, care mă loveşte fix în moalele capului. Mi-am luat de toate în rucsac, mai puțin pălăria, fir-ar ea să fie de pălărie, cum am putut s-o uit la hotel? M-am săturat de urcuş şi de căldură. „Urcuş“ e, desigur, un cuvânt exagerat; panta-i foarte lină. Mai e mult până la Sarancumîizicitu, Ramesh? Nu, Sega, în jumătate de oră ajungem la Sarangkot şi atunci să vezi ce privelişte, se dezmorțeşte călăuza mea. Ramesh, îl tachinez eu, zici jumătate de oră de vreo două ore… Jumătate de oră mai avem, pe cuvântul meu de onoare! Bineee, vezi că ți-ai dat cuvântul, să ştii că pun cronometrul. Pune-l, Sega, acceptă el stoic. Sigur că nu-l pun, am vrut doar să-l ațâț, ce-o fi crezut, he-he-he! M-a înnebunit de cap soarele ăsta… Am început să halucinez… Am impresia că sunt într-o sală de meditație friguroasă, cu picioarele încrucişate sub mine, pe o grămadă de perne cenuşii cu puişori cafenii deasupra, neclintit ca un Buddha, inspirând şi expirând caaalm, atent la senzații, din creştet până-n tălpi… Din fericire, Shiva ține cu noi. De la înălțimea sălaşului său, despre care Ramesh mi-a destăinuit că se află pe muntele Machhapuchhre, ochiul ager al zeului zăreşte cele două furnicuțe umane, care se luptă cu toropeala pe un drum plictisitor de țară. Şi astfel, zeul cheamă iute nişte nori să acopere cerul de deasupra călătorilor, ca să se facă o bucățică de umbră şi un strop de răcoare. Hei, Shiva! Un strop am zis, nu o ploicică! Alo, se-aude? Nu se-aude. Toarnă cu găleata, aşa că ne refugiem sub streaşina uneia dintre colibele de la marginea drumului. Ramesh e posomorât. Ce-ai, măi, Ramesh? Ăsta-i un semn că Shiva s-a mâniat pe mine, vai, vai, vai! se tânguie el. Ce-ți veni, omule? A dat ploaia asta special ca să mă distrugă, ca să-mi arate că sunt o călăuză nevrednică, o călăuză care a ales un traseu la capătul căruia n-o să se vadă azi nici o Annapurnă din cauza norilor, vai, vai, vai, *Om Namah Shivaya*, *Om Namah Shivaya*, *Om Namah Shivaya…* Ce faci, Ramesh? Mă-nchin, ce crezi că fac, Sega? Nu mă-ntrerupe, te rog! Poate se-ndură… *Om Namah Shivaya, Om Namah Shivaya, Om Namah Shivaya…* Deznădăjduit, Ramesh se şterge de apa care-i şiroieşte pe față, amestecată cu vopsea roşie de la bulina din mijlocul frunții. S-a dus şi *tika*, oftează el pierdut, gata să izbucnească în plâns, privindu-şi mâinile înroşite. Hei, Ramesh, ai să vezi că totul o să fie în regulă, îi dau eu un ghiont prietenesc, de ce te frământi atât? Ai să vezi că soarele o să apără din nou şi norii o să se risipească până ajungem noi la Sarancumspuitu. Apropo, cât

mai avem? Vreo jumătate de oră, aproximează el. Dau ochii peste cap, dar nu-i mai reproşez nimic, ci continui să-l îmbărbătez, ca să-mi spăl şi eu păcatele. Aşa, vezi, Ramesh? În jumătate de oră o s-ajungem la Saranălaaltău şi acolo o să ne aştepte Annapurna proaspăt ieşită din nori, ca o fecioară de sub duş. Ramesh zâmbeşte. Parcă i-a mai venit inima la loc. Pesemne l-a încântat comparaţia cu fecioara… Chiar crezi asta, Sega? Tot atât cât crezi tu în Shiva, dragul meu Ramesh. O să fie bine, ai să vezi. Offf, Segaaa, suspină Ramesh adânc şi lacrimile încep să-i curgă pe obraji, împreună cu apa de ploaie şi cu vopseaua roşie de la *tika*, să ştii că eu nu te-am jecmăniiit, martor mi-e Shiva de pe Machhapuchhreee-he-heee! Abia mă descurc cu banii, să ştii, dar niciodată, niciodată n-am furat de la cineva! Ramesh, uită-te în ochii mei şi ascultă-mă cu atenţie, te rog! Aşa… Ei bine, Ramesh, eu sunt un vestic paranoic şi năzuros, cu alte cuvinte un mare idiot. Zece dolari pe zi nici nu contează *in the grand scheme of things*. Ce mă deranjează e că fraţii Devkota m-au dus de nas. Problema mea nu eşti tu şi nu vei fi tu, ci şefii tăi. Aşa că te rog să mă ierţi dacă te-am supărat, am făcut-o fără să vreau, orbit de sentimente negative pentru cei care mi-au tras-o fără scrupule. Eşti o călăuză nemaipomenită şi mă bucur foarte tare că te-am cunoscut. N-o să te uit niciodată, *my friend*. Şi acum, hai să mergem, văd că a stat ploaia…

Ramesh s-a înviorat ca prin farmec, odată cu natura. Ar fi în stare să-mi care zece rucsacuri, dacă aş avea. Îmi simt şi eu inima ceva mai uşoară, cu un rucsac de remuşcări mai puţin. Parcă am fi prins aripi, aşa de repede parcurgem ultimii trei-patru sute de metri până la Saranloculăla promis. Drumul ne duce pe un platou cât un teren de fotbal, acoperit de o pajişte pitică, înflorată, în mijlocul căruia se înalţă o *stupa* în cinstea lui Buddha. *Sega, look!* strigă Ramesh, luminându-se la faţă. Mă uit şi rămân cu gura căscată şi cu respiraţia tăiată. Sub ochii mei încă neacomodaţi cu grandoarea peisajului, norii lăptoşi se destramă ca un vis în zori, dezvelind colţii albi şi ascuţiţi ai masivului Annapurna. Uite, acolo-i Annapurna I, 8.091 de metri, se avântă Ramesh. Ah, uite şi Annapurna II, 7.937 de metri, vibrează nepalezul din toată fiinţa. Între ele, Machhapuchhre – muntele cu două vârfuri în coadă de peşte! Vai, Sega, ai avut mare dreptate, se emoţionează el, norii s-au retras cu totul. De-ai şti ce mult înseamnă asta! Shiva ne-a zâmbit de pe Machhapuchhre, Shiva ţine la tine, Sega! Shiva ţine cu noi…

Ramesh şi-a respectat promisiunea cu vârf şi îndesat; mai ales cu vârf,

iar ăsta nu-i un joc de cuvinte. La poalele măreției de piatră, aşezările umane sunt împrăştiate ca o mână de grăunțe, iar drumurile par nişte firicele de ață albă. Pe partea opusă, coline împădurite străjuiesc marele lac Phewa, cât o băltuță, pe marginea căruia se văd căsuțele viu colorate ale Pokharei, ca nişte gămălii de chibrit. Măi, Ramesh, da' văd că am urcat ceva până aici, constat privind roată. Ramesh profită de uimirea mea ca să-şi etaleze talentele de călăuză. He-he, nici n-ai simțit când am urcat, nu-i aşa, Sega? Am reținut că nu prea-ți place muntele, aşa că am ales special acest traseu, ca să nu te obosesc, îmi dezvăluie el secretul. Dragul meu Ramesh, te rog să mă ierți pentru mofturile mele, de-abia acum ți-am înțeles strategia. Îți mulțumesc, dar acum hai să coborâm, că se aude gongul şi sunt lihnit de foame…

Când au trecut două ore? Îmi ia ceva să mă dezmorțesc şi încă pe atât să mă dau jos din pat. Cu toate astea, mă simt uşor, despovărat. Culorile şi sunetele îmi par neobişnuit de vii şi parcă aş pluti într-un ocean de pace. Mă simt liber şi plin de o iubire fără obiect, luminoasă şi caldă. Îmi vine pur şi simplu să îmbrățişez cu inima întregul univers şi să-i spun „Te iubesc!“… Cine ştie, poate că sub glazura aia albă chiar au ascuns pilula albastră şi pilula roşie. Le-am înghițit pe amândouă şi m-am trezit între lumi.

Sega, mă întâmpină voios voluntarul la intrarea în cantină, văd că ți-au priit aspirinele… Aspirinele?!… Altceva n-avem pentru răceală, şi îndrumătorul a hotărât să-ți dăm două deodată, ca să te punem cât mai repede pe picioare. Sperăm să nu mai fie nevoie de medicamente, pentru că influențează meditația. Ceai poți să bei cât doreşti!

Aşadar, n-am fost decât un pic *high* de la aspirine. Şi, de vreme ce efectul a trecut, n-ar trebui să mă surprindă prea tare faptul că am luat-o din nou la vale, că Annapurna s-a ascuns iarăşi în nori, că Machhapuchhre m-a lăsat în coadă de peşte, că stihiile din subconştient s-au dezlănțuit şi mai aprig asupra micuțului Buddha din Sega… Cum te simți? mă întreabă îndrumătorul când mă aşez în fața lui. Aşa şi aşa, îi răspund. Aşa şi aşa, cum? mă pune el să dezvolt. Aşa – adică mi-a scăzut temperatura, mulțumesc pentru aspirine. Şi aşa – adică nu prea mă descurc cu mine însumi. Ies la suprafață tot felul de lucruri… Obsesii… Mi-e capul plin parcă de cioburi tăioase, nu de gânduri… Nu pot rămâne imparțial, nu le pot face față, mă copleşesc, sunt confuz şi cred că am înnebunit. Mintea

mea e ca un aparat de radio la care cineva, nu ştiu cine, se tot joacă cu frecvențele. De fapt, parcă nici n-ar fi mintea mea, parcă eu aş fi al ei… Nu mai pot deosebi visele de realitate şi mă tem că, de fapt, nici n-am ştiut vreodată ce-i realitatea… Sau poate că sunt prins între vis şi realitate. Nici nu dorm, dar nici treaz nu sunt. Cum e mai rău. Nu mă pot trezi, dar nici nu mai pot să adorm… O parte din mine vrea să mă țină-n lumea închipuită, iar cealaltă mă-mpinge înainte, să văd lucrurile aşa cum sunt în realitate… O parte din mine mă vrea în lumea care tocmai se sfârşeşte, iar cealaltă mă trage spre lumea care abia începe… Of, of, of, rău am făcut că am luat ambele pilule, domnule îndrumător! Trebuia să aleg una şi gata! Roşie, albastră – ce mai conta culoarea? Dar eu le-am luat pe amândouă, înțelegeți, domnule îndrumător? Le-am luat pe amândouă şi am rămas între lumi, nici *dincoace*, nici *dincolo*… Sega, observă senzațiile, lasă scenariile. Observă senzațiile şi atât, fără să te laşi sedus, fără să respingi, fără interpretări. Ştiu că e greu, te-ai obişnuit să te pierzi în filmele pe care le rulează mintea, ceea ce, într-adevăr, e o formă de nebunie. Numai că acum ai început să vezi cum stau lucrurile, şi asta-i extraordinar! Eşti pe jumătate eliberat! Siddhartha Gautama a ajuns Buddha după şase ani de practici extreme şi după un lung şir de vieți din ce în ce mai libere de *sankhārā*. Tu eşti la început, Sega. Duci în spate un sac plin de *sankhārā*, pe care abia îl descoperi. Să nu uiți însă nici o clipă faptul că ai ales să vii aici, e foarte important! Tot ce ai de făcut zilele astea e să te concentrezi exclusiv asupra procesului de învățare, şi nu asupra rezultatelor, pentru că altfel vei fi dezamăgit. Vipassana nu-i o pilulă magică. Îți reamintesc vorbele lui Goenkaji de la sfârşitul fiecărui discurs: e nevoie de muncă fără întrerupere şi fără aşteptări. Rămâi ora asta în sală pentru că urmează noi instrucțiuni şi apoi te las să te întorci în cameră, să mai stai în pat. Nu să dormi, ci să meditezi. Adică să munceşti. OK?

Noile instrucțiuni: senzațiile trebuie recoltate din creştet până-n tălpi, dar şi înapoi, din tălpi până-n creştet, fără să uităm de *anicca* şi fără să ne pierdem echilibrul… Până seara, sunt tulbure la loc. Îmi vâjâie capul, răsuflu greu şi fierbinte, am frisoane, ochii îmi fierb în găvane, mi s-au înfundat nasul şi urechile. Sunt ros de boală şi înecat în depresie. Noroc cu voluntarul care-mi strecoară în palmă încă o doză. Strâng pilula în pumn, ca să nu fiu tentat să mă uit la culoare. Roşie sau albastră, vreau să ajung cât mai repede într-o lume sau alta, mi-e indiferent care. Între două lumi e cumplit, mai cumplit decât între două vârste… Nici într-una, nici în cealaltă – parcă aş fi pe nicăieri. Parcă n-aş fi… Sega, îmi şopteşte inocentul meu

dealer, te rog să iei aspirina după discurs, înainte de culcare, nu acum, bine? Nici nu începe Goenkaji să cuvânte, că eu – hap! – ajung din nou *high as the sky*, de nu mai ştiu pe ce lume sunt.

Mai aveți patru zile. Ați făcut primii paşi pe calea arătată de Buddha. Dhamma nu e o cale pesimistă. Dhamma ne învață să acceptăm adevărul amar al suferinței, însă ne arată şi cum să ieşim din povestea asta. Astfel, putem spune că Dhamma e o cale realistă şi optimistă.

Desigur, există piedici în calea noastră. Sunt cinci factori inhibitori, cinci inamici puternici. Primii doi sunt pofta şi aversiunea. Poftind la senzații subtile sau la nibbāna *e totuna; aceasta e calea opusă eliberării. Acelaşi lucru se poate spune şi despre aversiune… Alt duşman e toropeala. Deşi ați dormit toată noaptea, ațipiți când meditați. Toropeala e cauzată de impuritățile mentale sau de angajamentul superficial în meditație, fără convingere. Alternativ, puteți simți o mare agitație, impuritățile nelăsând mintea să se liniştească, împiedicându-vă să practicați Vipassana. Cel mai mare duşman e însă îndoiala, fie că vă îndoiți de îndrumător, de tehnică sau de voi înşivă. Acceptarea oarbă nu este benefică, dar nici îndoiala la nesfârşit. Atâta vreme cât rămâneți în dubiu, nu veți face nici măcar un pas pe cale. Dacă ceva nu e clar, discutați chestiunea cu îndrumătorul şi înțelegeți lucrurile cum trebuie. Practicând aşa cum vi se cere, rezultatele se vor arăta negreşit. Vipassana nu funcționează miraculos, ci pe baza legilor naturale. Mulți sunt cei care i-au cunoscut binefacerile, din timpul lui Buddha şi până în prezent. Profitați de zilele care au mai rămas pentru a face paşi fermi pe calea eliberării, pentru a vă bucura de adevărata fericire…*

Bhavatu sabba mangalam, *toate ființele să fie fericite.*

Sega, vrei să-nnoptăm acolo? Nu ştiu ce să zic, Ramesh, îi răspund cântărind din ochi tăblița ruginită pe care scrie Nirvana Guesthouse – *Nirvana* cu albastru, *Guest house* cu roşu. Cât o fi cazarea? S-ar putea să fie mai scumpă, Sega, puțini se-ncumetă, e un traseu mai dificil. Turiştii preferă traseele umblate, ca să zic aşa. Tu ce părere ai, îl întreb, merită osteneala? Sega, trebuie să-ți mărturisesc că n-am ajuns la pensiunea asta, însă din câte am înțeles e tare frumos acolo, se poate vedea răsăritul de pe terasă. Numai că avem de urcat din greu, poteca e îngustă şi foarte abruptă, o să ne apuce noaptea pe drum, s-ar putea să ne rătăcim, e destul de periculos… OK, atunci coborâm înapoi la Pokhara, hotărăsc eu fără să mai

stau pe gânduri. La urma urmei, calea ştiută e mai scurtă şi mai uşoară.

O luăm în jos, pe cărarea flancată de tufe bogate, cu frunze mari, inconfundabile, ca nişte palme cu degete lungi. Nu cumva e… *Yes it is, Sega*, îmi ia Ramesh vorba din gură. *This is marijuana*, poți culege câtă vrei, că-i destulă şi-i gratis. Şi-i bună, ți-o jur!

Carcera

Se spune că atunci când atingi iluminarea e ca şi cum te-ai trezi dintr-un vis. Eu aş fi vrut să rămân în visul cu Yoko, din care m-am trezit azi-dimineață plângând, cu genunchii la gură, ghemuit ca un avorton slobozit într-un şanț. Se făcea că intrasem în ea, era cald şi bine înăuntru, metamorfoza începuse, dar s-a întâmplat nu ştiu ce şi ea m-a expulzat prea repede, afară în frig, înainte să mă transform pe de-a-ntregul. M-am trezit o crisalidă pe jumătate ieşită din cocon. M-am trezit aproape fluture. Oare ce mai sunt eu acum? O omidă care se chinuie să zboare? Sau un fluture care se târăşte?

Înainte să începem meditația de dimineață, îl rog pe îndrumător să-mi dea voie să mă reazem de ceva pentru că nu mai pot. Mă doare şi când respir. Mai ales când respir. Mi-a trecut febra, dar răceala nu şi încă mă resimt. Probabil că arăt jalnic, de vreme ce îndrumătorul *mă roagă* să mă aşez la perete, lângă un nepalez la fel de distrus ca mine. În timp ce-mi aranjez pernele unele peste altele, privirile ni se intersectează pentru o fracțiune de secundă. Ah, de nu ni s-ar fi intersectat… El e! Gâgâitorul! Nu era mai bine dacă-i tăiam capul de-adevăratelea? De la el m-am pricopsit cu răceala, uite cum se-nvârte roata suferinței… Cel care tuşeşte ca o gâscă trăgându-şi mucii de zece ori pe minut sunt eu acum, ga-ga-ga! Caaalm, Sega, te răfuieşti cu el mai încolo, lasă gâgâitorul şi concentrează-te, culege senzațiile cum tocmai ți s-a explicat, pe zone extinse, examinând simultan părțile simetrice ale corpului. Aşaaa, începe cu cele două emisfere deodată, continuă cu fruntea, după aia cu obrajii, cu nasul, cu amândouă buzele, cu bărbia, cu gâtul, cu ambele brațe până în vârful degetelor, apoi cu pieptul, cu abdomenul, cu ce se mai află sub abdomen, cu spatele, cu fesele, cu picioarele şi ia-o de la capăt, ga-ga-ga, cu atenție, răbdare şi echilibru… Adorm după două ture, şi nici alea complete. Atenția mi-a alunecat de-a

lungul brațelor direct în somn. Capul mi-a căzut în piept şi a rămas acolo până s-a auzit gongul. Nici o surpriză până aici. Surpriza vine abia după micul dejun, odată cu bilețelul pe care îl primesc la întoarcerea în sala de meditație. E un bilețel destul de criptic, pe care scrie doar atât:

9.00–11.00 / Celula #11 / Sega

Hm, de două ori 11 şi numele meu în acelaşi context… Interesante coincidențe. Totuşi, mă preocupă mai mult cuvântul „celulă“. Îl rog pe voluntarul care mi-a înmânat bilețelul să-mi explice. Ai să afli, îmi răspunde nepalezul, făcând pe misteriosul. Păstrează biletul, îmi mai spune el. Păstrez biletul şi mă aşez, cuminte, la locul meu. Nu trec nici zece minute şi îndrumătorul ne cere, mie şi altor câțiva, să ne ridicăm şi să-i urmăm pe voluntari. Cum e şi firesc, în capul meu încolțesc tot felul de întrebări. Da’ ce-oi fi făcut? O să fiu pedepsit pentru cât de rău am meditat? Sau pentru că nu prea am meditat şi mai mult am dormitat? Dacă mi-au citit gândurile care-mi tot trec prin cap de câteva zile şi acum mă pun să ispăşesc pentru ele? Chiar dacă nu ți le-au citit, paranoicule, ai de ispăşit pentru gândurile tale, ce credeai? Ga-ga-ga! Urcăm până la pagodă sub escortă şi intrăm într-o clădire care arată ca o temniță. Ba bine că nu, e chiar o temniță. Ne deplasăm unul după altul, pe un coridor îngust, slab luminat, prevăzut din doi în doi metri cu uşi larg deschise spre întuneric beznă. Celulele… Înainte să trec pragul celulei mele cu numărul 11, voluntarul îmi pune mână pe umăr şi mă priveşte de parcă ar urma să fiu executat pe scaunul electric. Sega, mă anunță el grav, trebuie să te închid aici două ore, asta-i regula. Nici o problemă, îi răspund dezinvolt. Bezna nu mai are taine pentru mine, după *Frumusețea întunericului* de la Osho. Când intru însă în spațiul strâmt, cât un cub cu latura mai mică decât înălțimea mea, fără barem o ferestruică, simt cum începe să mă strângă cămaşa în spate. Asta da Vipassana în izolare, îmi zic ca să prind curaj. Nu-ți fie teamă, mă vede voluntarul că şovăi, sunt prin preajmă. Dacă te sperii, dacă-ți vine să faci pipi, dacă ți se face rău, dacă vrei să bei apă sau orice altceva, bați şi eu vin să-ți deschid. Stai liniştit, că nu eşti la închisoare, mă asigură el pentru ultima oară, în timp ce uşa se închide cu un scârțâit sinistru. Tot ce mai aud, în afara respirației mele precipitate şi a inimii care îmi bubuie în piept, e zgomotul înfundat al zăvorului tras de voluntar. Tare groasă trebuie să fie uşa asta, mă surprind gâ-gâ-gândind. Doar câțiva stropi de lumină se mai strecoară acum înăuntru, prin gura de aerisire de deasupra uşii, făcând întunericul să pară şi mai gros decât este. Întind mâinile în

lateral şi ating pereţii. Încerc să mă îndrept, însă dau cu capul de tavan. Practic, spaţiul mă obligă ori să mă chircesc, ori să adopt postura de meditaţie. Aleg a doua variantă. Ca să nu mă simt singur, Goenkaji începe să-mi doinească în pāli, dintr-un difuzor nevăzut, încastrat probabil în tavan. Vocea lui de brotac afon îmi dă fiori. Dar nu pot rămâne aşa speriat la nesfârşit, e timpul să mă apuc de treabă. Înainte să mă cufund în meditaţie, mă gândesc pentru o clipă la temutele carcere din închisorile comuniste, unde deţinuţii fie înnebuneau, fie Îl zăreau pe Dumnezeu, ceea ce poate că e totuna. Sau poate că nu… Cum să Îl zăresc pe Dumnezeu, când nici măcar pe mine nu mă mai pot zări în bezna asta? Ga-ga-ga? Nefiind nimic de zărit şi nemairămânând nimic de gândit, închid ochii şi încep să culeg senzaţiile meticulos şi simetric, din cap până-n picioare şi înapoi, până când pereţii celulei cad în lături, ca nişte bucăţi de carton, lăsându-mă în faţa unei scene cu mult sclipici şi fum de discotecă… Ahaaa, ga-ga-gaaa, deci toată treaba cu celula n-a fost decât o păcăleală, o vrăjeală ieftină, o scamatorie, o simplă butaforie, constat eu uşurat. Pe culoar, se aud vag nişte bubuituri. Sunt bătăi într-o uşă. Cineva se cere afară. Aud un *„Heeelp!“* prelung şi firav, apoi clănţănitul scurt şi rece al unui zăvor, urmat de scârţâitul înfiorător al uşii care se deschide. Şi din nou linişte. Mă întorc repede la ale mele, căci pe scenă tocmai şi-au făcut apariţia măicuţele din *Jandarmul şi extratereştrii*, din păcate fără Louis de Funès printre ele. Ca să umple golul, măicuţele execută un dans sincron în stil bollywoodian, pe ritmuri de conga, după care se grupează în şir indian, începând să se mişte precum fetele de la Căpâlna. Bum-bum-bum în alte uşi, ga-ga-ga. Măicuţele de la Căpâlna se deplasează acum spre partea stângă a scenei, unde se aprinde un reflector care luminează intrarea într-o peşteră. Pereţii peşterii pâlpâie, roşu încins, de parcă ar fi făcuţi din lavă topită. Impresionant efectul. Bubuituri îndepărtate, dintr-o altă lume, dintr-o altă realitate. Scoţându-şi pălăriile albe cu boruri largi, răsucite în sus, măicuţele salută voioase, fără să rupă rândurile. Se aud bubuituri, stins. Şirul indian se apropie de intrarea în peşteră cu paşi mici, abordând refrenul final, care seamănă cu *Singing in the Rain*. Versurile sunt însă altele: *Hell, oh, we go to Hell, oh, well, we go to Hell,* cântă măicuţele în cor, din toată inima. În iad, o, noi mergem în iad, ei bine, noi mergem în iad, repetă ele neobosite, din buza peşterii cu pereţi incandescenţi. Ce divină comedie! Bubuituri insistente, scârţâit de uşă, undeva, departe. Păstrând şirul indian, măicuţele păşesc pe rând în peştera ai cărei pereţi incandescenţi încep să se contracte spasmodic, ca o gură hrăpăreaţă, înghiţind preacucernicele

dansatoare aproape pe nemestecate. Măicuțele cărora încă nu le-a venit rândul nu par să se sinchisească de groaznicul sfârşit ce le aşteaptă. Ele intră în peşteră cu zâmbetul pe buze, de parcă ar fi drogate. Abia când n-a mai rămas nici una mă pocneşte revelația. Emoționat, mă ridic în picioare şi aplaud frenetic… Peştera cu pereți roşii ca para focului nu-i altceva decât o uriaşă vulvă excitată, continuată cu un vagin strâmt, dar foarte elastic. Blajinele măicuțe au dispărut, ca să zic aşa, într-o pizdă cât toate zilele. E rândul meu să bat în uşă. Vreau afară!

All right, pussy, pussy, pussy! Come on in, pussy lovers! All right, we got white pussy, black pussy, Spanish pussy, yellow pussy, we got hot pussy, cold pussy, we got wet pussy, we got smelly pussy, we got hairy pussy, bloody pussy, we got snappin' pussy, we got silk pussy, velvet pussy, Naugahyde pussy, we even got horse pussy, dog pussy, chicken pussy! Come on, you want pussy, come on in, pussy lovers… Nu, mulțumesc, domnilor Tarantino şi Rodriguez, eu acolo nu mai intru. Nu mai vreau nici o *pussy*, eu o vreau pe Yoko a mea! În ea s-a deschis poarta prin care aş fi putut să mă nasc din nou din moartea aia clinică în care intrasem până s-o cunosc… Yoko, îmi pare aşa de rău că nu te-am iubit decât pe jumătate, că nu te-am dorit decât pe jumătate, că nu sunt decât o jumătate care-şi caută cealaltă jumătate… Haideți, domnule Sega, nu vă mai lamentați, ați visat urât şi acum v-ați trezit. Cu tot respectul, domnule Freud, vă asigur că n-a fost un vis, ci un spectacol în toată regula, o producție cât se poate de reală a minții mele, pe care am urmărit-o cu sufletul la gură, perfect lucid. Adică am ştiut tot timpul că mă aflu aici, la Dharmashringa, într-o celulă şi că meditez, deci nu se poate să fi visat. În cazul acesta, domnule Sega, permiteți-mi să vă ofer propria mea interpretare. Vă rog, domnule Freud… E limpede ca bună ziua, domnule Sega. Sexualitatea şi religia sunt temelele dumneavoastră predilecte. Mântuirea şi sexul sunt obsesiile dumneavoastră. Pur şi simplu nu puteți renunța la una în favoarea celeilalte. Nu puteți concepe mântuirea fără sex şi nici sexul fără mântuire. Altfel spus, dumneavoastră năzuiți spre o mântuire sexy, dacă-mi este îngăduit. Simțindu-vă însă vinovat pentru o asemenea îndrăzneală, ați încercat din răsputeri să vă reprimați instinctul, căutând refugiul în creştinism, un eşec, sau în Buddha, Dhamma şi Sangha, probabil alt eşec. Creştinismul v-a cadorisit cu ideea pedepsei veşnice, pe care v-ați însuşit-o resemnat, într-un mod foarte ingenios, autocondamnându-vă, autoflagelându-vă, autocompătimindu-vă, autoanulându-vă. Şi, uneori, autoadulându-vă, fireşte. Cu alte cuvinte, pentru a evita încă un gerunziu, ați oscilat puternic

între o extremă şi alta, până v-ați pierdut simțul centrului. Noroc cu simțul găurii. Glumesc. Ştiu că suferiți. De aceea şi glumesc. Suferința dumneavoastră e o glumă… Nu a râs şi Buddha când s-a trezit? Ceea ce vă mai poate salva, domnule Sega, e stăruința sinceră de care dați dovadă în a vă descoperi, o calitate a dumneavoastră chiar mai pronunțată decât pornirea de a vă acoperi urmele. În fond, câți bărbați reuşesc cu adevărat, dragă domnule, să se descopere? Să se desprindă? Să iasă din burticile mămicilor şi să facă singuri-singurei paşi în necunoscut? Puțini, domnule Sega, vă asigur. Foarte puțini. Bărbații aceia sunt exploratorii… Noi, ceilalți, suntem duşi prin viață de mânuțe, dragă domnule. De frica singurătății, de teama de a rămâne de capul nostru, căutăm mereu surogatele mămicilor noastre, care să ne ocrotească, să ne primească înăuntru, mă-nțelegeți? Căutăm iubiri-mămici, idei-mămici, idealuri-mămici, jucării-mămici, lucruri-mămici, ființe-mămici, slujbe-mămici, societăți-mămici, religii-mămici – ca să fiu mai explicit. Din acelaşi motiv, domnule Sega, îi ridicăm pe tăticii noştri pământeşti la rang de tați cereşti, ca să ne conducă destinele când cu bomboane mentolate, când cu nuieluşe, căci nu putem trăi altfel decât cu recompense şi pedepse. Da, domnule… Tații cereşti sunt făcuți după chipul şi asemănarea tăticilor noştri pământeşti: tandri şi geloşi, senini şi mânioşi, discreți şi abuzivi, blânzi şi violenți, generoşi şi inaccesibili, protectori şi răzbunători, iubitori şi nimicitori. Ați remarcat, desigur, că tot folosesc pluralul. Nu întâmplător. Câte minți, atâția dumnezei sau câte bordeie, atâtea dumnezeie, domnule Sega, acesta-i adevărul. Acestea sunt preocupările celor care dorm şi nu s-au trezit încă. Acestea sunt preocupările oamenilor-copii, când leşurile micuțelor lor vise gonesc pe furioasele ape, da, da, pe furioasele ape… Dar oamenii-care-nu-s-nici-fluturi-nici-omizi, domnule Freud? Cu ei cum rămâne? Cu ei rămâne între lumi, domnule Sega, şi între lumi trebuie să te descurci de unul singur, asta-i marea încercare, căci între lumi nu-s călăuze. Dar să revin. Dumneavoastră, domnule Sega, ați fugit cândva, demult, într-o lume închipuită, lăsând un copilaş de izbelişte. Haideți să-i zicem copilaşului Gheorghiță. Ei bine, Gheorghiță s-a ascuns în catacombe de furia tăticului-balaur, departe de lumina soarelui, în întuneric, precum Newt în filmul *Aliens*. Poate că nu cunoaşteți limba engleză atât de bine, de aceea vă voi traduce: *newt* înseamnă salamandră sau, dacă vreți, pui de balaur… Fiți foarte atent la senzații, domnule Sega! Observați-le. Învățați să acționați. Dezvățați-vă să reacționați. Fiți dârz, ca Ripley. Numai aşa-l veți putea găsi pe Gheorghiță, puiul de balaur. Numai aşa-l veți putea salva. De

aliens nu veți scăpa, dar asta-i şi ideea. Învățați să conviețuiți, domnule Sega, respectați *sīla*, nu vă mai repeziți să ucideți, căci crimele se întorc inevitabil împotriva dumneavoastră, asta-i legea firii. Ia imaginați-vi-l pe Gheorghe pozând surâzător lângă balaur, renunțând să-i mai reteze capetele şi să-i mai bage sulița-n coaste. N-ar fi o poză de familie reuşită? N-ar fi în lume mai multă pace, armonie şi iubire? În concluzie, renunțați să mai căutați mântuirea, domnule Sega-ga-ga-ga, căci nu e sexy deloc. Mântuirea-i o întoarcere în uter şi, prin urmare, o nesfârşită neplăcere, nu iertare, necum eliberare. Căutați-l pe Gheorghiță şi scoateți-l de-acolo de unde s-a ascuns de frică. Fără el, n-o să mergeți mai departe. Găsiți-l pe Gheorghiță şi lăsați-l să crească. Şi într-o bună zi el va fi Gheorghe. Nu sfântul, ci exploratorul. Omul liber. Şi nu plecați urechea la cumătrul Jung, căci dumnealui e-un visător, îl ştiu prea bine. Ascultați-l pe jupânul Goenka:

Au trecut şapte zile. Au mai rămas trei… Sunteți aici ca să cunoaşteți prin experiență directă adevărul despre voi înşivă şi să înțelegeți ce este suferința. Corpul şi mintea sunt cele două aspecte ale fenomenului uman. Ambele trebuie observate cu atenție. Nu putem cunoaşte corpul prin experiență directă fără să conştientizăm ce apare în corp, şi anume senzația. În mod asemănător, nu putem observa mintea separat de ceea ce apare în minte, şi anume gândul. Până când o reacție mentală ajunge însă în plan conştient, ea se multiplică în adânc, devenind atât de puternică, încât mintea e copleşită. Efortul care trebuie făcut este de a observa fără a reacționa, pentru a nu genera o nouă sankhārā. *Dacă nu reacționați, o mai veche* sankhārā *iese la suprafață şi manifestă o senzație fizică… În cele trei zile rămase va trebui să observați fără întrerupere senzațiile fizice nu doar în timpul orelor de meditație, ci şi în restul zilei. Când mergeți la culcare, închideți ochii şi observați senzațiile. S-ar putea ca uneori să nu dormiți bine, alteori deloc. E în regulă. Rămâneți în pat, continuând să observați senzațiile cu calm. Dacă vă veți lupta cu insomnia, veți crea tensiuni care vă vor stoarce de energie pentru ziua următoare. Nici să vă impuneți să meditați toată noaptea nu e bine. Dacă vă vine să adormiți, adormiți. Dacă nu, rămâneți relaxați, continuând să observați senzațiile…* Nibbāna *nu poate fi atinsă până când nu este eradicată şi cea de pe urmă* sankhārā *– aceea care duce la o viață viitoare într-unul din planurile inferioare ale existenței. Aici faceți primii paşi pe drumul spre planurile superioare. Felicitări, e meritul vostru. Dacă veți continua să înaintați cu calm, fără grabă, mai devreme sau mai târziu veți descoperi că întreaga structură*

fizică e un flux de apariții şi dispariții. Toate senzațiile grosiere, solidificate se vor fi dizolvat atunci. Veți simți că întregul vostru corp este, de fapt, un ocean de vibrații subtile. Deşi sublim, acest stadiu nu reprezintă țelul suprem, destinația, şi nu trebuie să vă ataşați de el.

Aşa cum există cinci duşmani care caută să vă abată din drum, există şi cinci aliați, cinci facultăți sănătoase ale minții, care vă ajută şi vă susțin. Dacă-i păstrați alături pe aceşti cinci aliați destoinici, nici un duşman nu vă poate înfrânge. Primul aliat este credința, devotamentul sau încrederea. Fără acest aliat nu puteți munci, căci sunteți mereu epuizați, roşi de îndoială. Al doilea aliat este efortul însoțit de înțelegerea corectă. Conştientizarea este al treilea aliat. Putem conştientiza doar prezentul, doar acest moment. Nu putem conştientiza trecutul; tot ce putem face e să ni-l amintim. Nu putem conştientiza viitorul, ci doar să ni-l imaginăm. Al patrulea aliat este concentrarea, care trebuie să fie liberă de orice închipuire, poftă sau aversiune. Înțelepciunea este cel de-al cincilea aliat. Vorbim despre acea înțelepciune pe care o dezvoltăm în noi înşine, nu cea pe care o preluăm din discursuri, din cărți sau din analize intelectuale.

Continuați să creşteți în Dhamma. Ieşiți din suferință şi bucurați-vă de adevărata fericire, aici şi acum.

Bhavatu sabba mangalam, *toate ființele să fie fericite.*

Fugarul

La gândul că au mai rămas doar două zile, m-am lăsat cuprins de un soi de dor de ducă. Şi dorul ăsta a declanşat o serie de senzații greu de suportat. Totul a început cu un uşor neastâmpăr, care s-a transformat curând în frământare şi pe urmă în zbucium. N-au trecut bine primele două ore de meditație din antepenultima zi, că am şi dat în clocot. Iar acum îmi vine să mă ridic şi să rup hainele de pe mine. Am o poftă nebună să-mi zgârii pielea, să-mi sfâşii carnea, să-mi scot ficații, inima, ochii şi să le mănânc în fața tuturor. Nu mai pooot! îmi vine să urlu. M-am săturat de cules senzații şi de fiert în suc propriu. Îmi vine să las totul baltă şi s-o iau la goană, s-o iau la sănătoasa, s-o iau din loc, s-o tai, s-o şterg, s-o tund, s-o întind, s-o tulesc, s-o iau razna, să-mi iau tălpăşița, să-mi iau lumea-n cap, să-mi iau picioarele la spinare, să-mi iau câmpii, să mă tirez, să mă car, să

mă uşchesc, să mă evapor, să mă cărăbănesc, să iau viteză, să dispar, să spăl putina, să fug mâncând pământul, să fug de să-mi scapere călcâiele, să fug, să

fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să
fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să fug, să

fug, să fug…

Gâgâi şi inima îmi bate repede, de parcă în fața mea s-ar dezbrăca, lent, o femeie frumoasă. Pfff, iar mă gândesc la sex. La mântuire deloc… Ga-ga-ga, sunt nebun, domnule îndrumător? E o formă de nebunie şi asta, îmi răspunde îndrumătorul asistent cu un surâs blând. E nebunia tuturor celor care se învârt în hora ignoranței, între poftă şi aversiune. Sexul deschide poarta spre o nouă naştere în *sansāra*… Sega, mă bucur că ai

rămas. Ai reuşit să opreşti formarea unor noi *sankhārā*. Poate că nu-ți dai seama acum, însă nici nu-ți închipui ce serviciu imens ți-ai făcut. Dacă ai fi cedat impulsului, nu te-ai mai fi oprit. Am văzut multe cazuri. Cursanți care s-au dus val-vârtej peste organizatori, cerându-şi înapoi lucrurile şi țipând că vor să plece, vorbind întruna despre diavoli şi despre iadul care ne aşteaptă pe toți… Din nefericire, nu putem face nimic în astfel de situații. Îi lăsăm să se ducă, nu-i putem ține cu forța, situația s-ar complica mai tare. Dacă ai fi plecat, ai fi alergat şi tu ca toți ceilalți spre o libertate iluzorie, spre o nălucire a unei minți înfierbântate. Ai fi alergat în sens opus Dhammei, şi chiar dacă pe urmă ai mai fi căutat calea cu lumânarea, n-ai mai fi găsit-o. Ai fi trecut pe lângă ea fără s-o mai poți recunoaşte, atât de primejdioasă-i o asemenea fugă. Cel puțin asta am observat că se întâmplă în cazul vostru, al celor veniți din vest. Iar din păcate noi nu oferim servicii psihiatrice… Răsuflu uşurat, pe de o parte, şi înfiorat, pe de alta. E îngrozitor ce-mi povestiți, domnule îndrumător. Oamenii aceia… Ga-ga-ga… Să fi văzut oamenii aceia iadul, diavolii? Sega, în primul rând eu nu sunt aici ca să fac presupuneri. Rolul meu e să mă asigur că învățătura predată de Goenkaji ajunge la voi aşa cum trebuie. Tot ce-ți pot spune e că mintea care ştie să observe, mintea care s-a cunoscut şi a învățat să rămână în echilibru, nu mai suferă nici aici, nici în altă lume, oriunde s-ar afla. Îți reamintesc că suferința vine din faptul că pofteşti sau respingi. Pofteşti raiul şi respingi iadul. O minte care nici nu pofteşte, nici nu respinge găseşte calea de mijloc la capătul căreia e *nibbāna.* Atât raiul, cât şi iadul aparțin lumii condiționate, născute din poftă şi aversiune. O minte care pofteşte raiul şi respinge iadul este o minte plină de frică, neliniştită, agitată, condamnată la suferință. Mintea ignorantă *este* iadul… Buddha a ieşit din lumea suferinței şi ne-a lăsat o hartă. Şi tu, Sega, ai făcut câțiva paşi cu harta asta în mâini. Duşmanul tău cel mai mare e însă îndoiala. Tu nu ai încredere. Asta pentru că ți-e frică să nu faci vreun pas în direcția greşită şi vrei asigurări peste asigurări. Linişteşte-te şi învață să citeşti harta. Iar în ceea ce priveşte asigurările, ce poate fi mai sigur decât Dhamma? Ce poate fi mai sigur decât harta întocmită de Buddha?

Mă întorc la locul meu de la perete pe jumătate liniştit, pe jumătate îngrozit şi mă aşez din nou, plin de îndoieli, lângă celălalt gâgâitor. Astăzi trebuie să parcurgem cât mai multe zone ale corpului dintr-o singură scanare, dacă e posibil. Nu-mi iese de nici o culoare. Rămân tot gri. Mă străduiesc însă din răsputeri, doar de asta sunt aici. Aşa trece ziua în care aş fi putut fugi, dar n-am făcut-o. Ga-ga-ga! A.M.R. 2 zile pân' la 'liberare!

Vi s-a explicat că fluxul vieții, fluxul minții şi al materiei, trebuie întreținut ca să continue. Hrana şi mediul înconjurător întrețin corpul. Chiar dacă nu mâncăm o perioadă, fluxul materiei nu se opreşte. Acesta continuă, consumând rezervele de energie ale corpului. Abia când aceste rezerve sunt epuizate, corpul moare. Corpul trebuie hrănit, în mod normal, de două sau de trei ori pe zi, însă fluxul minții trebuie alimentat de la un moment la altul. Combustibilul mental e sankhārā. *Dacă încetăm să formăm noi* sankhārā, *fluxul mental nu se opreşte cu totul, ci consumă din vechile rezerve de* sankhārā, *care vin la suprafața minții pentru a susține fluxul. Acestea vor manifesta senzații fizice. Dacă reacționăm, creăm noi* sankhārā, *plantăm noi semințe ale suferinței. Dacă însă observăm senzațiile cu calm şi în echilibru, vechile* sankhārā *îşi pierd puterea şi sunt eliminate rând pe rând. Aceasta este legea firii… Procesul trebuie experimentat de fiecare în parte, practicând ce vi s-a predat. În metalurgie există o tehnică similară. Pentru a rafina anumite metale, pentru a le face ultra-pure, sunt eliminate chiar şi impuritățile microscopice. Acest lucru se realizează prin turnarea metalului în forma unei tije. Tija este apoi introdusă printr-un inel făcut din acelaşi material, rafinat însă la puritatea cerută. Între tijă şi inel se creează un câmp magnetic, care atrage toate impuritățile la suprafața tijei. În acelaşi timp, moleculele tijei se aliniază, tija devenind maleabilă, flexibilă, gata pentru a fi prelucrată. Tot astfel, Vipassana poate fi înțeleasă ca trecerea unui inel de conştientizare pură peste structura fizică, extrăgând impuritățile…*

Yoko e inelul, eu sunt tija. Aş vrea să trec prin acest inel de nenumărate ori, până mă purific şi răspurific. Uite la ce-mi fuge iarăşi gândul…

…Echilibrul superficial nu ne ajută în viața de zi cu zi. E ca şi cum am căra cu noi un rezervor cu benzină. O mică scânteie, rod al unei reacții din trecut, şi totul sare în aer. Explozia va produce milioane de alte scântei, noi sankhārā, *care fac şi mai mult prăpăd, aducând şi mai multă suferință. Practicând însă Vipassana, golim rezervorul încetul cu încetul. Scântei vor continua să sară datorită vechilor* sankhārā, *însă ele se vor stinge după ce ard în întregime.*

Putem înțelege foarte bine aceste lucruri din punct de vedere intelectual, ştiind cât e de necesar să avem pregătit un rezervor de apă în eventualitatea unui incendiu. Însă atunci când incendiul se întâmplă, ne

repezim orbeşte la rezervorul de benzină, amplificând dezastrul. Chiar dacă ulterior ne recunoaştem greşeala, cu siguranță o vom repeta şi data viitoare, deoarece înțelepciunea noastră e superficială. Atunci când se confruntă cu focul, înțeleptul nu se grăbeşte la rezervorul de benzină, ci varsă peste flăcări apa iubirii, a compasiunii, salvându-se pe sine şi pe ceilalți.

Buddha spunea că sunt patru categorii de oameni: cei care aleargă de la întuneric la întuneric, cei care aleargă de la lumină la întuneric, cei care aleargă de la întuneric la lumină şi cei care aleargă de la lumină la lumină… Pentru cei din prima categorie, totul în jur e nefericire. Această nefericire este cauzată de lipsa înțelepciunii. De fiecare dată când pățesc un necaz, ei strâng şi mai multă mânie, şi mai multă ură, şi mai multă aversiune, acuzându-i pe ceilalți pentru amărăciunea lor. Cu această sankhārā *acumulată, ei se îndreaptă către şi mai mult întuneric, către şi mai multă suferință… Cei din a doua categorie au ceea ce lumea numeşte strălucire: averi, putere, faimă. Însă şi lor le lipseşte înțelepciunea. Devin egoişti din ignoranță şi ajung în întuneric… Cei din a treia categorie sunt înconjurați de întuneric, la fel ca aceia din prima categorie. Însă ei au înțelepciune şi înțeleg situația în care se află. Conştientizând că sunt responsabili pentru propria suferință, ei vor căuta să acționeze în mod paşnic pentru a schimba situația, fără să se mânie sau să-i urască pe ceilalți, revărsând iubire, compasiune asupra celor care le fac rău. Aceşti oameni se îndreaptă spre lumină… Spre deosebire de cei din a doua categorie, cei din a patra categorie se bucură de averi, putere, faimă, dar şi de înțelepciune. Aceştia se folosesc de ceea ce au pentru a se întreține pe ei şi pe cei ce depind de ei, restul fiind cheltuit spre binele celorlalți, din dragoste, din compasiune. Lumină acum, lumină în viitor…*

Şi eu fug… De la întuneric la lumină? Sau de la lumină la întuneric? Nu cumva de la întuneric la şi mai întuneric? Dincotro spre încotro fug eu? Mai fug de mine, Yoko?

…Au mai rămas două zile. Progresați în Dhamma spre binele vostru şi al tuturor. Fie ca toate ființele suferinde să intre în contact cu puritatea Dhammei, pentru a ieşi din necaz şi a se bucura de adevărata fericire.

Bhavatu sabba mangalam, *toate ființele să fie fericite.*

Calea, nu valea

Îmi simt sufletul ca o cămaşă murdară, boţită şi pe deasupra încheiată şui. Am confundat multă vreme această cămaşă cu o cârpă şi acum aş avea nevoie de o maşină de spălat şi de puţin detergent s-o curăţ, dacă se poate, domnule îndrumător. Sega, îmi pare rău, dar nu se poate. Conform Regulamentului, poţi spăla numai de mână, cu săpunul din dotare.

Astăzi, cei care simt senzaţii subtile la suprafaţa corpului sunt invitaţi să observe şi senzaţiile subtile din interior, iar cei care simt senzaţiile subtile din interior pot să-şi canalizeze atenţia de-a lungul şirei spinării. Mulţumesc frumos, dar nu e cazul. Eu mai am de luptat cu senzaţiile grosiere, cu durerile fizice şi cu gândurile, dureroase şi ele. Parcă aş urca un munte, pieptiş. Hei, Ramesh, cât mai e până la Saranamuitatcumîizice? Mai e puţin, Sega, ai răbdare. Concentrează-te asupra senzaţiilor şi nu te mai văicări. OK, Ramesh, te urmez fără să mă mai văicăresc. Vreau să ajung acolo sus şi să văd cum iese Annapurna din nori. Şi vreau apoi să mergem până la semnul care ne arată calea spre Nirvana Guesthouse şi s-o luăm pe acolo, oricât de abrupt ar fi. Ştiu că altă cale nu-i. Nu mai vreau s-o luăm la vale. Acolo jos e prea multă poluare…

Au trecut nouă zile. A mai rămas una. Din fragedă pruncie suntem educaţi să privim mereu în afara noastră. Niciodată în noi înşine. De aceea căutăm mereu cauza suferinţei în exterior, acuzându-i pe ceilalţi pentru nefericirea noastră. Practicând însă Vipassana, învăţăm să vedem realitatea nu doar din afară, ci şi din interiorul nostru. Sigur că zece zile nu sunt suficiente şi că e nevoie de mult mai mult pentru a stăpâni această tehnică. În cadrul acestui curs v-aţi familiarizat cu tehnica în linii mari, nimeni nu poate atinge perfecţiunea într-un interval aşa de strâns. Însă nici chiar această scurtă experienţă nu trebuie subestimată. Aţi făcut primii paşi, extrem de importanţi, dintr-o călătorie lungă. Practicând constant şi cu seriozitate, veţi ajunge să vă păstraţi calmul şi echilibrul în situaţii din ce în ce mai complexe, în care altădată reacţionaţi negativ. La ce reacţionăm, de fapt? La o imagine creată de noi înşine, nicidecum la realitatea exterioară. Obiectul pasiunii sau urii noastre este doar o imagine colorată de condiţionările din trecut. Astfel, într-o situaţie nouă, reacţionăm pe baza vechilor şabloane bine întipărite, în loc să acţionăm în funcţie de realitatea momentului respectiv. Dacă am rămâne conştienţi, calmi, obiceiul reacţiei oarbe ar slabi şi am întrezări realitatea aşa cum e.

Reacţiile noastre ar fi din ce în ce mai scurte ca durată şi din ce în ce mai slabe în intensitate… Va veni momentul când nu vom mai reacţiona orbeşte, când mintea va rămâne perfect echilibrată, în orice situaţie. Atunci vom şti să acţionăm în direcţia corectă, pe care o vom vedea limpede, ajutându-ne atât pe noi înşine, cât şi pe ceilalţi.

Pentru a atinge ţelul suprem, trebuie să perfecţionăm cele zece calităţi mentale pozitive, numite pāramī. *Cele zece* pāramī *dizolvă ego-ul, ducându-ne treaptă cu treaptă mai aproape de eliberare.*

Prima pāramī *este* nekhamma *– renunţarea. Cel care se călugăreşte renunţă la lume şi trăieşte cerşind hrana zilnică. Însă cum ar putea cultiva un laic această calitate? Printr-un astfel de curs, întrucât depinde de bunăvoinţa altora. Acceptând hrana oferită, cazarea şi celelalte facilităţi, cursantul cultivă calitatea renunţării.*

A doua pāramī *este* sīla *– moralitatea. Cultivaţi această calitate urmând cele cinci precepte nu doar în cadrul acestui curs, unde vă sunt impuse, ci şi în viaţa de zi cu zi.*

A treia pāramī *este* viriya *– efortul. Efortul de a vă curăţa mintea de impurităţi, rămânând calmi şi conştienţi, efortul corect care duce la eliberare.*

A patra pāramī *este* pāñña *– înţelepciunea. Impermanenţa, suferinţa şi starea fără ego nu pot fi înţelese cu adevărat decât în mod direct, prin auto-observare. Doar prin experienţă directă putem ieşi din suferinţă.*

A cincea pāramī *este* khanti *– toleranţa. La un astfel de curs, trăind şi muncind împreună, putem fi uşor tulburaţi sau chiar iritaţi de acţiunile unei alte persoane. Curând însă, înţelegem că persoana cu pricina este prizoniera propriei ignoranţe şi prin urmare devenim toleranţi, plini de compasiune.*

A şasea pāramī *este* sacca *– adevărul. Fiecare pas pe această cale trebuie să fie un pas în adevăr, de la adevărul grosier, aparent, la adevărul subtil şi până la cel absolut. Aici nu e loc pentru imaginaţie.*

A şaptea pāramī *este* adhitthāna *– determinarea. Când începem un curs de Vipassana trebuie să ne impunem, cu toată seriozitatea, să rămânem până la sfârşit. Ne impunem să respectăm preceptele, regula*

tăcerii, disciplina, învățăturile. După ce ni se predau instrucțiunile, trebuie să ne impunem să meditŭm până la sfârşitul orei, fără să deschidem ochii şi fără să ne mişcăm.

A opta pāramī *este* mettā *– iubirea curată, altruistă. În trecut, am încercat să fim buni, generoşi şi iubitori cu cei din jur. Coborând însă în adâncul nostru, am constatat că vechile tensiuni persistă, că aşa-zisa bunătate nu a reprezentat decât un mod de a ne satisface vanitatea. Abia când mintea este limpede, curată, vom nutri binele celorlalți în adevăratul sens al cuvântului. Aceasta este iubirea autentică.*

A noua pāramī *este* upekkhā *– echilibrul. Învățăm să ne păstrăm echilibrul nu doar atunci când experimentăm senzațiile grosiere sau neplăcute, ci şi atunci când ne confruntăm cu senzațiile subtile, plăcute. Astfel înțelegem că toate sunt trecătoare, sortite să dispară, şi nu rămânem ancorați în suferință.*

A zecea pāramī *este* dāna *– generozitatea. Ceea ce ați primit datorați altor persoane, care au trecut pe aici înaintea voastră. Nu plătiți taxe nici pentru cazare, nici pentru masă şi, cu certitudine, nici pentru învățătură sau îndrumători. La rândul vostru, aveți ocazia minunată de a lăsa ceva pentru ca altcineva să poată beneficia de acest curs. Mult sau puțin, nu e important cât donați, orice donație e bine primită. Important e că-i ajutați pe alții să experimenteze beneficiile Dhammei şi să iasă din suferință.*

Aveți posibilitatea să dezvoltați aici câte puțin din toate cele zece pāramī. *Când aceste calități vor fi perfecte, veți fi atins țelul suprem. Continuați să practicați. Continuați să mergeți pe această cale, nu doar pentru binele şi eliberarea voastră, ci şi pentru binele şi eliberarea celorlalți. Fie ca toate ființele suferinde să găsească Dhamma cea pură şi să se elibereze.*

Bhavatu sabba mangalam, *toate ființele să fie fericite.*

Ultima zi la Dharmashringa

Ultimul gong de deşteptare. Ultima meditație de dimineață. Ultimul mic dejun. Ultimele instrucțiuni: să dedicăm meritele acumulate celor care

ne-au predat învăţătura, să iertăm şi să transmitem compasiune tuturor fiinţelor. Ultimul discurs al lui Goenkaji, în baraca-cinematograf:

Acum zece zile v-aţi refugiat în Cele Trei Nestemate – Buddha, Dhamma şi Sangha. Nu aţi fost convertiţi de la o religie la alta. În Vipassana nu se fac convertiri decât de la suferinţă la fericire, de la ignoranţă la înţelepciune, de la sclavie la libertate. Învăţătura este universală.

Timp de zece zile, v-aţi obligat să respectaţi cele cinci precepte. Aţi practicat astfel sīla*, moralitatea care stă la baza tehnicii. Fără un fundament solid, meditaţia e şubredă.*

Timp de zece zile, v-aţi supus lui Buddha şi îndrumătorului. Supunerea nu a însemnat credinţă oarbă şi nici sclavie, ci încredere în cei care predau învăţătura. E încrederea pe care i-o acorzi medicului pe mâinile căruia te laşi.

La început aţi practicat meditaţia Anapana pentru a dezvolta concentrarea minţii – samādhi; *vi s-a cerut să vă urmăriţi pur şi simplu respiraţia naturală… Cu mintea concentrată, aţi făcut apoi primii paşi în Vipassana. Astfel, aţi început să dezvoltaţi* paññā*, înţelepciunea, prin introspecţie în propria voastră natură, declanşând procesul de curăţare a minţii. Aţi observat senzaţiile fizice începând cu cele de la suprafaţă, pătrunzând apoi din ce în ce mai adânc.*

Vipassana înseamnă a vedea realitatea aşa cum e, fără idei preconcepute. Scopul dezintegrării realităţii aparente este eliberarea de iluzia lui „eu“, iluzie care stă la baza poftei şi a aversiunii, ducând la suferinţă. Acceptând acest adevăr doar la nivel intelectual nu înseamnă că am pus capăt suferinţei. Metoda predată aici ne ajută să explorăm prin experienţă directă fenomenul „eu – al meu“, pentru a-i înţelege adevărata natură. Acest fenomen prezintă două aspecte: cel fizic şi cel mental. Corpul şi mintea. Buddha a descoperit că orice apare în minte se oglindeşte într-o senzaţie fizică, acest adevăr nefiind cunoscut până la el. Observarea senzaţiilor cu calm şi echilibru este esenţială. Astfel, prevenim naşterea unor noi sankhārā *şi le epuizăm pe cele vechi, progresând spre ţelul suprem, eliberarea de suferinţă.*

În cadrul acestui curs a fost plantată o sământă a Dhammei şi această

sămânță a încolțit. Din ea a răsărit o mlădiță. Dacă grădinarul o va îngriji, planta va creşte armonios, devenind un arbore falnic, cu trunchi viguros şi rădăcini adânci. Acest arbore nu va mai avea nevoie de îngrijire, el fiind cel care va avea grijă de grădinar, pentru tot restul vieții acestuia.

Meditați o oră dimineața şi o oră seara, iar când mergeți la culcare, fiți atenți la senzații cinci minute înainte să adormiți. Aceasta e practica zilnică esențială. La început, poate că vi se va părea dificil să dedicați atât de mult timp meditației, însă curând vă veți da seama că ați câştigat mai mult decât ați pierdut. Dacă e posibil, adunați-vă cu alți practicanți pentru o oră, în fiecare săptămână. Şi retrageți-vă câte zece zile pe an în izolare, pentru a pătrunde şi mai adânc înăuntrul vostru.

Munciți cu toată seriozitatea. Meditația nu e o joacă. Nu săriți cu uşurință de la o tehnică la altă, ajungând să nu urmați nici una. Sigur că e bine să încerci până găseşti ceea ce ți se potriveşte, dar nu vă irosiți întreaga viață încercând. De îndată ce ați găsit o cale potrivită, stăruiți pentru a progresa spre țelul final.

Buddha a spus…

Atta-dīpā viharatha,
Atta-saranā, anañña-saranā.
Dhamma-dīpā viharatha,
Dhamma-saranā, anañña-saranā.

Buddha a spus…

Faceți din voi înşivă o insulă, faceți din voi înşivă refugiul, nu există alt refugiu. Faceți din Dhamma o insulă, faceți din Dhamma refugiul, nu există alt refugiu.

Fie ca Dhamma să se răspândească în întreaga lume, spre binele tuturor. Fie ca toate ființele să-şi găsească fericirea, pacea şi libertatea.

Bhavatu sabba mangalam, *toate ființele să fie fericite.*

Sādhu… Sādhu… Sādhu, rostim noi în cor, pentru ultima oară, după care ne întoarcem în sala de meditație şi ne aşezăm în linişte la locurile noastre. Parcă ar fi liniştea dinaintea furtunii. Fără să se grăbească,

îndrumătorul asistent porneşte microfonul şi-l ciocăneşte uşor cu degetul, să verifice dacă funcționează. Încă un discurs? Nu unul, ci două. Foarte scurte. Primul în nepaleză, al doilea în engleză. Mesajul, acelaşi:

Cursul de Vipassana a luat sfârşit. Începând de acum, Tăcerea Nobilă încetează. Din acest moment, sunteți liberi…

Vorbele nerostite de zece zile încoace se revarsă dintr-odată, de parcă îndrumătorul ar fi ridicat barajul unui lac de acumulare. Mă ridic repede să nu mă ia viitura, dar simt o mână pe umăr. De ce ți-e frică nu scapi… Cum a fost, Sega? mă întreabă vesel colegul meu de cameră. E prima oară când îl văd zâmbind. Zâmbeşte ca un soare cu dinți. Îi zâmbesc şi eu, mai mult din reflex, mormăind ceva neinteligibil, care se pierde în vacarmul din jur. Dar pentru tine cum a fost, Boguslaw? întorc întrebarea, ridicând uşor vocea ca să mă fac auzit. Nu prea grozav, oftează polonezul. M-a durut capul încontinuu. Uite-aici, între ochi. I-am spus de nu ştiu câte ori îndrumătorului, dar el îi dădea înainte cu observarea senzațiilor. Calmante ioc, aşa că m-am cam chinuit. Înainte să vin aici, mă gândeam să mă călugăresc, dar acum, după toate astea… De-ai şti câte m-au bântuit, clatină el din cap descurajat, nici nu vreau să-mi amintesc. Nici eu, îl asigur, schimbând apoi subiectul. Boguslaw, să ştii că apreciez ce-ai făcut pentru mine în dimineața aia, când mi-a fost rău… Stai liniştit, zâmbeşte iar polonezul, oricum ar fi venit ei să te caute. Da' ştii care-i faza cea mai tare? N-o să-ți vină să crezi… Probabil din cauza febrei, începuseşi să semeni cu Nosferatu, ştii tu, personajul ăla sinistru, brrr. Şi chestia e că mi se făcuse frică să mai dorm cu tine în aceeaşi cameră, ha-ha-ha, râde adevăratul Nosferatu.

Înainte să ies în curtea Centrului, trec un pic pe la baie ca să mă studiez în oglindă. Răsuflu uşurat, după ce mă cercetez cu toată atenția. Sunt mai tras la față, ce-i drept, dar pe chipul meu nu se văd urme de nosferatită. Mă stropesc totuşi cu puțină apă, pentru orice eventualitate. Înviorat, mă strecor printre absolvenții care au ieşit la aer, cu flecărelile lor cu tot, trec pe la ghişeul de unde-mi recapăt paşaportul, banii şi celelalte lucruri ținute sub cheie, după care mă opresc să cumpăr câteva cărticele despre Vipassana. Când să fac şi donația, în fața mea răsare Ana, rusoaica. *Hielooo, Siegaa!* se pisiceşte ea. Rămân blocat, incapabil să articulez un sunet. Parcă s-a făcut şi mai frumoasă de cum mi-o aminteam. De bună seamă, i-a priit cursul. Ana e genul de frumusețe care-ți taie răsuflarea, imposibil de

camuflat în hainele astea lălâi, pescuite din cine ştie ce prăvălie nepaleză. Degeaba se chinuie şalvarii grena şi jacheta cu petice multicolore să-i ascundă formele. Cum te simţi? mă întreabă ea radioasă, ţuguindu-şi buzele pline ca cireşele coapte. Am supravieţuit, răspund sec. Dar tu? Ahhh, mmminunaaat, ieri am simţit fluxul acela de vibraţii despre care vorbea Goenkaji, se întinde Ana ca o pisică siberiană, împingând prin jacheta descheiată o pereche de sâni imenşi, gata să rupă bluziţa subţire de in. Annapurna ar fi trebuit să o cheme, nu Ana. Tu ai simţit vibraţiile, *Siega*? Cinstit să fiu, n-am simţit nici o vibraţie, îi spun. Cred că sunt cam nesimţit… Ei, zâmbeşte ea hipnotic, aşa e la început, e normal să nu simţi prea multe. Ăsta e al treilea curs la care eu am participat. Am mai fost la două, dar în India. Acolo-i mult mai *haraşo, ai luov India*, abia aştept să mă întorc. Vreau să mă înscriu la Universitatea din Varanasi şi să studiez sanscrita. Ia uite-o pe micuţa Eliade, îmi zic surprins. Ia uite-o pe *Hielen*! tresare Ana. Scuză-mă, Siega, vorbim *noi doi* mai încolo… *Da zvidania*, îmi surâde ea galeş, grăbindu-se apoi s-o întâmpine pe canadianca cea voinică. Da, *zvidania* mea, vorbim *noi doi* mai încolo, tremur eu de bucurie pe dinăuntru.

Durează până îmi recuperez minţile luate de rusoaică. Unde rămăsesem? Laaa… Laa… Aşa, la donaţie… *Namaste, sir*, aud o voce în spatele meu. Amân iar donaţia şi mă întorc să aflu a cui e vocea. Vă rog să-mi acceptaţi scuzele pentru zilele acelea, în care v-am deranjat cu tusea şi cu strănuturile mele, rosteşte gâgâitorul, înclinându-se în faţa mea, cu palmele împreunate în dreptul inimii. Declaraţia neaşteptată, formulată într-o engleză aleasă de către ultima persoană cu care mă aşteptam să interacţionez, mă dezarmează complet. Arunc cât colo *katana* însângerată şi toate resentimentele. Aţi luat răceala de la mine şi doresc să-mi exprim cele mai profunde regrete, continuă la fel de elegant nepalezul. Îl salut la rândul meu şi-i mărturisesc, ruşinat, oribila crimă. O, să ştiţi că nu m-aş fi opus, râde el. Chiar v-aş fi invitat să-mi curmaţi chinul, mă simţeam într-adevăr groaznic. Dar să nu vă faceţi griji, *sir*, aşa se întâmplă când meditezi. Toate ies la iveală. De-aţi şti ce gândeam eu când tuşeaţi dumneavoastră, ehe-he… Ne despărţim gâgâind vesel, ca doi buni gâscani, după care mă întorc la donaţie. Binedispus, las ceva mai mult decât îmi propusesem, cât să nu lipsească nimic următorilor câţiva Sega care se vor retrage la primul curs de Vipassana din viaţa lor, apoi mă duc să-mi fac bagajul.

Drum bun, îmi urează îndrumătorul la ieşire, strângându-mi mâna cu căldură. Nu uita, Sega, Dhamma te va apăra, dar va trebui să munceşti mult până să devii propriul tău stăpân. Nu eşti liber dacă depinzi mereu de cineva. Noi, îndrumătorii, îți arătăm calea, dar nu putem merge alături de tine. *Namaste*, domnule îndrumător, vă mulțumesc pentru prețioasele povețe şi gustoasele merinde. Grozavă şi ciudată cale-i Dhamma, n-o vezi decât dacă faci pasul, altminteri – întuneric… Ne bucurăm că ne-ai dat ocazia să te servim şi te mai aşteptăm, îmi spune unul dintre voluntari, apropiindu-se cu brațele deschise. Voi nu plecați acasă? îl întreb după ce-l îmbrățişez strâns, ca pe un frate. Sega, vine luminos răspunsul, noi *suntem* acasă.

Poarta de fier a Centrului Dharmashringa, pe care e stilizată roata Dhammei, se închide cu zgomot în urma mea. Mă simt ca unul ieşit de la închisoare, neştiind ce să fac cu libertatea şi nici încotro s-o apuc. Privesc înapoi în speranța unui răspuns, dar nu primesc nici măcar un indiciu. Zidurile înalte de beton nu-mi dau voie să văd nimic din ce a fost şi nimic din ce va fi…

Microbuzul porneşte în aplauzele tuturor şi nepalezii se pun pe cântat, chiuind veseli, de parcă ne-am întoarce de la oaste. Au fost lupte grele, într-adevăr, dar am scăpat cu viață. Nu suntem teferi şi totuşi ne ținem încă pe picioare. Putem să mergem. Fără cârje. Mai departe.

Pensiunea Fericită

În absența mea, oraşul parcă s-a înmulțit cu sine însuşi. Am găsit un Kathmandu schimbat, un Kathmandu la pătrat. Un Kathmandu la puterea a doua. Am găsit culori mai vii decât erau acum zece zile, am găsit mirosuri mai pătrunzătoare, poluare mai sufocantă, claxoane mai stridente, circulație mai haotică, reclame mai țipătoare, negustori mai agasanți, terase mai animate, turişti mai mulți şi mai gălăgioşi… Şi în loc să încetinească, acest carusel numit Thamel mă învârte din ce în ce mai repede, până când amețesc de-a binelea. Îmi vine să şi vomit. Ți-e rău? mă întreabă Ana, îngrijorată. Am plecat împreună de la Centrul Honda, unde ne-a lăsat microbuzul. Eu şi ele două, rusoaica şi canadianca. Ştie Ana o pensiune foarte ieftină prin apropiere, a treia străduță la stânga, pe a doua ulicioară la

dreapta. Hai că mai sunt doar câțiva paşi, mă încurajează ea. Mă sforțez să scot un zâmbet, dar nu-mi iese. Ana, stai liniştită, n-am nimic… Însă oraşul ăsta… După atâta vreme acolo, la Dharmashringa… Trebuie să mă reobişnuiesc… Ana oftează, învăluindu-mă cu privirea ei de smarald. Ufff, ce m-ai speriat, Sega! Am crezut că ai probleme cu inima şi c-o să leşini… Îi zâmbesc stins. Ana, să ştii că am probleme cu inima… Serios? face ea ochii mari. Dar nu sunt medicale, adaug imediat, privind-o şăgalnic. Of, nu mai glumi cu mine aşa, se îmbufnează rusoaica.

Ne oprim în fața unui bloc cu trei etaje, la intrarea căruia cineva a scris în grabă pe o pancartă „Happy Guest House, cheap rooms“. *Siega, iu şuâd bi hiepii*, îmi prinde Ana dintr-odată capul în mâini, trăgându-mă cu putere spre ea şi înfigându-şi ochii într-ai mei. Acum chiar că-mi vine să leşin. Atenție, Sega: încă douăzeci de centimetri până la primul sărut… *Uai ar iu nuot hiepii, Siega, hm?* îmi scormoneşte rusoaica prin suflet. Aş fi nespus de fericit dacă ar continua cu ceva de genul *„Lieț tieic ă rum tughiezăr in ză Hiepii Ghiesthaus iend ail mieic iu hiepii“*, dar asta nu se întâmplă. Deci n-am nici un motiv să fiu fericit. În nefericita asta de realitate, Ana mă pune la punct cu un surâs de gheață: *Siega, bi hiepii*, n-ai nici un motiv să nu fii.

La recepție, ne întâmpină un individ blonziu, tuns paj, mic de statură, îndesat, cu o pereche de şalvari ca ai Anei, numai că liliachii, şi o vestuță de piele maro pe bustul gol. Clar, nu el e recepționerul. Tipul are brațele tatuate, Isus pe dreptul, Buddha pe stângul, iar din şlapii roz-murdar îi ies nişte degete ca nişte cartofi pe jumătate scoşi din țărână. Specimenul se uită fix la Ana, cu ochi tulburi, de jivină. După cât de tare s-a înroşit la față, nu cred că-i foarte ruşinos, ci foarte furios. Ana se apropie de el cu paşi mărunți şi cu bărbia în piept, privindu-l spăsită, ca o pisică întoarsă acasă de pe coclauri. Urmează un schimb de replici într-o rusească repezită printre dinți, cu fălcile încleştate. Nu sunt cunoscător al limbilor slave, dar în cazul ăsta nici nu e nevoie. Mi-e uşor să înțeleg ce-şi spun cei doi, pot traduce dialogul fără probleme:

Tuz grijania şi dumnezeii şi cristoşii şi paştele şi crucea şi cristelnița şi parastasu' şi copacu' sub care s-a iluminat Buddha… Pe unde morții mă-tii umbli, fă, mânca-mi-ai pula? Te caut prin şanțuri şi spitale ca bou', de zece zile, că poate a căzut vita şi şi-a rupt pizda, şi tu? Ce faci tu, pişa-m-aş eu în gura ta de muistă? Ți-o tragi cu fraieru' ăsta, ă? Zdreanță-mpuțită… Io nu dorm nopțile, că mă gândesc la proastă, şi proasta se fute

cu altu', slobozi-m-aş eu pe mă-ta care te-a făcut curvă ca ea… A, nu, Igor, nu-i deloc aşa. Am fost la un curs de Vipassana, să-mi limpezesc mintea, iartă-mă că nu ți-am zis, dar tu nu m-ai fi lăsat să plec… Fă!!! Să taci, auzi? Te omor, băga-mi-aş pula în inima ta de bagaboanta drecu'. Te-ai futut cu handicapatu' ăsta, am văzut cum se chiorăşte la tine şi tu la el. Şi mai ai tupeu' să-l aduci până aici?! I-ai supt pula, nesimțito, nu-i aşa? I-ai supt-o, ştoarfo, aşa-i? Zi, nenorocito! Nu, Igor, el e Siega şi ea e Hielen, doi colegi de la curs.

Bună, Igor!

Făăă, marş în cameră-n pula mea, până nu te spintec şi pe ei îi tai felii! O dată dacă te mai uiți la schilodu' ăsta îți scot ochii cu lingura şi i-i dau lui să-i înghită cu sare, târfo. Marş în cameră, javră, şi fă un joint mare până vin şi eu, vezi că iarba-i pe masă… Morții mă-tii de paraşută penală… Mă duc să iau o vodcă; mai bei, putoare? Da, Igor… Te-ai futut cu tristu' ăsta, tâmpito? Nu, Igor… Sigur? Sigur… Chiar ai fost la Vipassana? Da, Igor. A fost bine? Da, Igor… Şi nu i-ai dat pizda labagiului? Nu, Igor… Nici măcar nu i-ai arătat-o? Nu, Igor… Mmmbine, hai… Hai, fă… Vino aici… Hai, vino-ncoace… Aşa… Hai la tati.

Ana se cuibăreşte cuminte în brațele mujicului, un pic adunată de spate, ca să încapă, şi cei doi încep să se mozolească atât de pătimaş, încât mi se face scârbă. Dacă o mai țin mult aşa, o să le curgă toată saliva pe jos. Cum să sărute în asemenea hal o făptură aşa frumoasă o bestie aşa sinistră? În cele din urmă, rusnacul îşi extrage limba din gura Anei, îşi şterge gura cu dosul palmei şi-i vorbeşte pe un ton mai blând:

Haraşo, iubito. Aşteaptă-mă sus, în cameră. Vreau să te găsesc goală în pat, sub păturică, ne-am înțeles? Da, Igor. Mi-am făcut laba cu gândul la tine, nebuno. Mi-e dor să-mi beau vodca din pizdulicea aia dulce a ta… Ca data trecută. Erai praf şi mai voiai, nesătulo. Să te speli şi tu un pic. Hai, marş în cameră şi să nu te mai prind cu ăştia doi, bine? Da, Igor. Te iubesc, Aniuşa. Şi eu te iubesc, Igor.

Sfârşit. *Konieț*. Suspin lung, cum e şi normal după un film rusesc. Mă refer la filmul meu cu Ana. Un film prea scurt, care s-a terminat înainte să înceapă. Ah, Ana… Anuşca… Anuța… Aniuşa… *Anicca… Anicca… Anicca…*

Ce facem, intrăm, sau plecăm? mă întreabă Helen tremurând, după ce Ana şi Igor ies din scenă. Intrăm, îi răspund cătrănit, nu-mi arde să caut loc în altă parte. De sub pupitrul de la recepție se ridică imediat un cap de nepalez. Posibil să fi stat ascuns acolo cât timp şi-a certat rusul ibovnica. *Namaste* şi bine ați venit la Happy Guest House, rosteşte capul în culmea fericirii, hlizit cu gura până la urechi. La noi toată lumea e *happy*, declamă el textul probabil învățat pe dinafară, de parcă nu ne-am fi lămurit deja cum merg lucrurile pe aici. Doriți o cameră? Două, răspundem în cor. Din fericire, aveți noroc! Chiar două mai avem disponibile, ca să vezi, ha-ha-ha! Să vi le arăt?

Spre surprinderea noastră, camerele Pensiunii Fericite nu au numere, ci nume. Nume de locuri faimoase din Nepal. Helen a ales Muktinath, etajul trei, 400 de rupii, aşa că mie mi-a revenit Machhapuchhre, etajul doi, 350 de rupii. Camera mea e plină de igrasie pentru că baia, pe lângă faptul că e jegoasă, nu are aerisire. E şi întunecoasă, întrucât singura fereastră dă spre hol, nu spre exterior, dar asta nu mă deranjează, căci n-am venit să-mi petrec toată ziua aici. Când aprind lumina, o familie de gândaci, de bună seamă locuitoarea de drept a spațiului pe care l-am ocupat eu abuziv, se refugiază iute într-o gaură cât pumnul, de deasupra chiuvetei. Sigilez rapid gaura cu hârtie igienică şi caut să văd dacă nu cumva mai sunt şi alte gângănii ascunse prin crăpături, prin aşternut sau pe la îmbinări. Din fericire, nu sunt. Trântesc rucsacurile pe un pat şi mă aşez oftând pe celălat, să-mi trag puțin sufletul. Patul e frânt la mijloc, gata să se năruie, iar aşternuturile sunt pătate şi găurite. Dar ce contează? Oricum e mai bine decât pe salteaua aia tare de la Dharmashringa. Fac repede un duş, pun pe mine nişte haine curate şi, în timp ce mă îndrept spre camera canadiencei, s-o scot la o pizza aşa cum i-am promis, mă întreb de ce-am rămas aici, la Pensiunea Fericită. De lene şi de oboseală, îmi răspund. N-am nici chef, nici energie să mă învârt acum prin Thamel după altă cameră. Şi, la drept vorbind, ce altceva mai bun aş putea primi în schimbul a 350 de rupii nepaleze, nici patru dolari americani? Chiar aici, în buricul târgului? O să stau noaptea asta în Machhapuchhre, să mă adun puțin. Şi mâine-dimineață o să caut alt loc. Dar acum, *pizza time*! Cu Helen. *Happy hour*.

Drumul plimbărilor lungi

Sper că te-ai iluminat suficient cât să poți primi detaşat o veste tragică… De dimineață nu a vrut să mai mănânce nimic. L-am chemat pe un prieten de-al lui Virgil, medic veterinar. I-a luat temperatura. Avea 41 cu 5. I-a făcut un pumn de injecții, cu fel de fel de medicamente, inclusiv antibiotice. A murit după câteva minute, în brațele noastre, foarte liniştit. Medicul a vrut să-l ia cu el la Cluj, să-i facă necropsia, ca să aflăm cauza morții. Noi n-am vrut. L-am îngropat pe drumul către vii, drumul plimbărilor noastre. Părintele Ilie de pe Athos avea dreptate. Dobitoacele nu au conştiință. Ştiu că tu crezi altceva despre cățeaua ta. Suzy privea tâmp la tot ce se întâmpla, fără să înțeleagă nimic. Încă n-a înțeles că tovarăşul ei de joacă nu mai e. Nu-i simte lipsa. Stă în continuare pe scări şi păzeşte uşa, fuge după motan când îl vede prin curte şi aşteaptă de mâncare ori de câte ori se deschide geamul de la bucătărie. Pentru Suzy, Calif parcă nici n-a existat… Da, prietene. Azi, 27 septembrie 2008, Calif a murit.

Citesc şi recitesc mesajul, prin perdeaua deasă de lacrimi, pe care nu le pot opri. După o lungă pauză, am intrat astăzi pe internet şi am găsit un inbox doldora de poveşti triste din țară: despărțiri, depresii, durere, disperare şi moarte. După cursul de Vipassana, ar trebui să înțeleg că aceste întâmplări nu fac decât să sublinieze ca un marker fluorescent adevărul suferinței… Suferința vine din ataşamentele noastre… Prin urmare, ar trebui să-mi păstrez cu detaşare calmul, însă nu sunt în stare. Dimpotrivă. Mă emoționez extrem de uşor şi mă stăpânesc teribil de greu. Ca să fiu sincer, nu mă mai pot stăpâni deloc. Am devenit hipersensibil. Am absolvit un curs de Vipassana, însă viața îmi arată că nu sunt decât un elev repetent. O puşlama care nu se descurcă deloc cu senzația pierderii… În cea de-a treia zi de Vipassana, pe când mă luptam cu balaurul de la porțile inconştientului, la celălalt capăt al lumii, Calif îşi dădea duhul în brațele prietenului meu.

Magazinele au storurile trase şi pe străzi circulă foarte puțină lume. La 9 dimineața e încă linişte în Thamel. Zbucium e doar în sufletul meu. Stau la o masă într-una din cafenelele care abia au deschis şi plâng cu sughițuri. Calif nu mai e… A fost, şi acum nu mai e. Şi nu m-am iluminat cu un lucs în plus ca să pot primi vestea cu seninătate. Mi-l amintesc pe Calif acum zece ani, în primăvara vieții lui: un boț negru, mițos, cu doi ochişori vioi, ascunşi după bretonul zburlit. Îmi amintesc apoi de cățelandrul puternic, în stare să tragă iarna săniuța încărcată la deal. Şi îmi mai aduc aminte de

dulăul cel viteaz şi înțelept, care într-o zi toridă de vară i-a arătat cățelei mele luate de ape cum să iasă la mal. Şi în cele din urmă a venit toamna şi Calif a ajuns în pământ, lângă drumul plimbărilor lungi. El zace acolo acum. Şi blana lui neagră şi ochii aceia vioi poate că sunt deja praf şi pulbere. De parcă nici n-ar fi existat. Căci totul nu-i decât *anicca… anicca… anicca…* Totul trece. Numai eu continui să plâng, departe de drumul cel lung al plimbărilor noastre, undeva pe drumul cel lung al călătoriei mele… Calif nu mai este şi punct. Realitatea, aşa cum e… Şi-l văd printre lacrimi cum se apropie de masa mea. O namilă neagră, cu ochii vioi… Nu, nu e Calif. Mi s-a părut doar. E chelnerul care culege delicat de pe masă şervețelele ude, pe care le-am făcut cocoloş. *More napkins, sir?* mă întreabă el la sfârşit, cu mult tact, fără să mai întrebe şi altceva. Da, mai adu-mi nişte şervețele, omule. Astăzi e o lungă zi de plâns. Of, Calif, prieten de prieten ce-ai fost…

Namo Amitabul

A-mi-ta-bul, silabiseşte rar Do-an, de parcă i-ar vorbi unui bebeluş. *Namo Amitabul*, repetă Dong-eun, să fie sigură că am priceput. Do-an şi Dong-eun sunt două călugărițe coreene, rase în cap şi îmbrăcate în robe cenuşii ca sufletul meu. S-au aşezat lângă mine, din senin. Cred că le-am stârnit compasiunea. Sau, cine ştie, poate că le-am trezit instinctul matern… În tot cazul, nu seamănă deloc cu călugărițele pe care le-am cunoscut la Dharmashringa, în celulă. Sunt altfel de călugărițe, venite cu grupul în Nepal pentru un pelerinaj la locul de naştere al lui Buddha, unde mi-am propus să ajung şi eu peste câteva zile, după ce mă mai întremez. Acum nu mă simt în stare. Sunt prea trist şi lipsit de vlagă, copleşit de toate, fără chef de nimic. Zac de dimineață pe acelaşi scaun, la aceeaşi masă, în aceeaşi cafenea. Până acum n-am mâncat nimic. Nu mi-e foame. Am băut cinci ceaiuri, dar tot mi-e sete. Cred că m-am deshidratat de la atâta plâns… Mai comand trei ceaiuri, pentru mine şi pentru cele două călugărițe, apoi studiez rozariul primit în dar de la Do-an. Sunt o sută opt mărgele de lemn fin şlefuit, înşirate pe o sforicică împletită cu răbdare. L-a făcut o călugăriță bătrână de la mănăstirea noastră, îmi spune Dong-eun. *This is mala… This very good for you… Borisu… Bodhi Tree seeds*, îmi explică Do-an, legând greu cuvintele în limba engleză. Aşadar mărgelele astea sunt de fapt semințe. O sută opt semințe ale Copacului Trezirii. *This*

good for you too, face şi Dong-eun, scoțând iute din geantă o felicitare tipărită pe hârtie manuală, din care mă privesc ochii plini de compasiune ai lui Buddha. Acei ochi pe care i-am văzut acum aproape două săptămâni, pictați pe *stupa* din Templul Maimuțelor, acei ochi pe care nu pot şi nu vreau să-i uit. Iar asta ca să-ți poarte noroc, se repede ea să prindă de breteaua rucsăcelului meu, cenuşiu ca robele lor, un obiect straniu, alcătuit din două piese aurite, sofisticate, arătând ca nişte furci încrucişate, fixate într-un inel bobinat cu fir violet. E un… , , scrie ea pe o bucățică de hârtie, de parcă asta ar explica totul. Un… ce?! privesc eu fascinat semnele ciudate, fără să înțeleg o iotă. Un *geum-gang-jeo*, silabiseşte iar Do-an, răbdătoare. *I cannot translate, my English very poor*. Dar *geumgangjeo* te va ajuta să distrugi demonii amăgitori din mintea ta cu înțelepciunea ca diamantul… Aud cum în mine se răsuceşte ceva ca o cheiță într-o broască neunsă de mult şi gândul îmi zboară spre alt colț de lume, la Muntele Athos, unde călugări bătrâni, din alte mănăstiri, înşiră alte mărgele pe alte sforicele, unde se poartă alte *geumgangjeo*-uri, altă cruce, altă nădejde şi altă credință.

Do-an şi Dong-eun stau cuminți în fața mea, una lângă alta, tăcând discret şi zâmbind curat. Ochii lor înguşti sunt un pic pleoştiți de la efort. Lupta cu limba engleză le-a epuizat. Vă mulțumesc din tot sufletul meu cenuşiu ca robele voastre, venerabilelor Do-an şi Dong-eun. Aceste daruri mă onorează nespus. Nu ştiu ce aş putea să vă ofer eu în schimb, le zic încurcat, cotrobăind în rucsăcelul cenuşiu ca robele lor, ca sufletul meu. O, să nu-ți faci probleme, ne-ai oferit deja atât de multe, Sega. Noi îți mulțumim pentru câte ne-ai dat voie să învățăm de la tine… *You so good meditation face*, îmi desenează Do-an cu degetul un rotocol în jurul feței. Inima ta e curată, dar mintea încă nu te lasă s-o simți, adaugă Dong-eun. Şi n-o vei simți până când nu-ți vei şlefui înțelepciunea, până când înțelepciunea ta nu va ajunge ca diamantul. *Namo Amitabul good mantra for you*. *One bead, one praying. 108 prayings.* La fiecare mărgea, rosteşti *Na-mo A-mi-ta-bul*, îmi prescrie ea rețeta. Repetă *Namo Amitabul* până când vei afla cine eşti cu adevărat. Energia din *Namo Amitabul* e una cu energia sursei originare. *Namo Amitabul* e Buddha Buddhaşilor… Cântă *Na-mo A-mi-ta-bul* la fiecare mărgea… Cântă *Na-mo A-mi-ta-bul* şi te vei trezi… Cântă de o sută opt ori… *Na-mo A-mi-ta-bul*… Şi te vei trezi… *Na-mo A-mi-ta-bul… Na-mo A-mi-ta-bul… Na-mo A-mi-ta-bul…*

Pietricele prețioase

Domnul Nabin îmi pune sub nas un petic de pâslă albă, imaculată, presărat cu pietricele prețioase. Lumina puternică a lămpii de bijutier le face să sclipească irezistibil. Simt că-mi pierd mințile. Strălucirea lor albastră îmi ia ochii. *My preciousss…* Nu mai ştiu cum am ajuns în prăvălioara lui. Rătăceam prin Thamel fără țintă şi deodată m-am trezit aici, cu o ceaşcă de ceai fierbinte şi aromat în mână. Sssafirul essste sssteaua Nepalului, sâsâie domnul Nabin la urechea mea, seducător. Aici safirul e ieftin pentru că avem şi piatra, şi prelucrătorii, înțelegeți, domnule Sega? Mi s-a uscat gura. Duc ceaşca la buze. Ceaiul e prea dulce. În urma unui calcul simplu şi logic, bazat pe cotațiile pietrelor pe piața internațională, rezultă că vă veți scoate de trei ori investiția, dacă vindeți pietricelele noastre în țara dumneavoastră, stimate domnule Sega. Noi, grăieşte mieros domnul Nabin, nu avem pe nimeni în România, iar românii nu prea ajung în Nepal. De aceea o să vă întreb pe şleau, domnule Sega: nu ați vrea să fiți dumneavoastră ambasadorul safirului nostru în România? Mă şi văd sclipind în soare, regele pietricelelor albastre… *My preciousss…* Sega, Regele Safirului… Scutur din cap ca să-mi revin… Ăăă, domnule Nabin, eu caut de fapt diamantul. Ştiți, diamantul acela… Diamantul?! Ne pare rău, însă în Nepal nu sunt diamante, domnule Sega. Capăt ceva mai multă siguranță. Nu ştiu cum să vă zic, domnule Nabin, dar asta caut eu, îi spun aruncând un ochi spre *geumgangjeo*-ul agățat la breteaua rucsăcelului cenuşiu. Acum îmi amintesc perfect, domnule Nabin, eu caut diamantul, îi spun aşezând atent ceaşca pe farfuriuță. Uit mereu, dar să ştiți că asta caut de fapt. Sunt foarte sigur, caut diamantul, nu altceva. Deci vă rog să mă iertați, îmi pare nespus de rău, din păcate nu caut safirul, ci *diamantul*, înțelegeți? Nu vă înțeleg deloc, domnule Sega, nu înțeleg ce tot bălmăjiți acolo, dar vă respect căutarea. Atunci eu plec, domnule Nabin. Vă mulțumesc pentru ceai şi pentru propunere. Foarte dulci, amândouă. Şi amândouă îmi astâmpără setea, numai că pe moment. Nu ştiu cum se face, dar mi-e şi mai sete după. Voi căuta, aşadar, prin alte părți… Trebuie să recunosc că, pentru o clipă, safirul dumneavoastră mi-a luat ochii, domnule Nabin. Am orbit, de parcă m-aş fi uitat direct în soare. Dar o să treacă. O să treacă o vreme până când o să văd din nou. O să-mi revin eu până la urmă. Sper să nimeresc ieşirea fără să mă lovesc de tocul uşii şi fără să mă împiedic de prag, domnule Nabin. Vă rog să nu mă conduceți, găsesc drumul şi singur.

Încă nu pot face față prezentului pentru care m-am antrenat asiduu în ultimul timp… Realitatea, aşa cum o fi, m-a prins cu garda slăbită. Acum sunt OK, numai că pe dos. Adică KO. *Knocked out.* O să mai dureze până mă adun de pe jos. Încă mai văd stele verzi, dar nu despre ochii Anei e vorba, deşi i-am revăzut azi-dimineață, prin crăpătura unei uşi întredeschise, undeva, pe la etajul întâi al Pensiunii Fericite. Cineva zdrăngănea la o chitară, iar Ana asculta gânditoare, tolănită în pat, într-un tricouaş mulat şi o pereche de pantalonaşi nepermis de scurți. Mi-a zâmbit când privirile ni s-au împletit. În secunda următoare însă, acel cineva care zdrăngănea la chitară a apărut în cadrul uşii. *Prăbliem?* m-a întrebat Igor aspru, cu ochii injectați de nesomn sau de vodcă. Purta aceeaşi vestuță de piele direct pe bustul gol, aceiaşi şalvari liliachii şi aceiaşi şlapi jegoşi. *No prăbliem,* i-am răspuns înghețând brusc. *Just… Namaste!* am dat eu înapoi, oferindu-i un zâmbet de mămăligă şi o mână ridicată în aer, cu degetele răşchirate, în semn de pace şi prietenie. N-am făcut în fața lui plecăciunea cu palmele împreunate în dreptul inimii ca să nu-i dau motiv de ceartă, să nu creadă că fac mişto de el sau ceva. Igor m-a privit cu ură, ca un câine care îşi apără ciolanul, a mârâit ceva în ruseşte, apoi a trântit uşa, închizând definitiv acest capitol penibil din viața mea, poate romantic în alte condiții. Prin urmare, dragă Aniuşa, *da zvidania, aufwiedersehn, good bye* şi pa, pa. Sunt lucruri mai importante pe lumea asta decât o blondină cu trăsături dulci, picioare lungi, sâni imenşi, ochi de smarald şi buze pline ca cireşele coapte. Eşti un clişeu, nu-ți dai seama? N-o să afli niciodată de ce nu sunt *hiepi*. Şi dacă eu o să aflu, ție n-o să-ți spun. O să tac mâlc. Mă rog, dacă-l laşi pe Igor, mai vorbim *noi doi*… Dar, sincer, nu prea cred c-o să-l laşi. Şi chiar dacă l-ai lăsa, nu te-ar lăsa el pe tine, aşa că mai bine mă duc să-mi caut o altă cameră, în altă pensiune, poate nu atât de fericită ca asta, dar cel puțin mai curată şi mai liniştită. Gata, nu vreau să te mai văd. Plec în oraş!

…Un alt oraş. Un oraş într-un oraş. Un Matrix în inima Thamelului, la care s-au conectat toate creierele turistice din zonă. Nu sunt nici pe departe singurul căruia-i place să petreacă mai mult timp pe internet decât pe străzi… *Sorry, sir, no place for you now*. Reveniți dumneavoastră mai încolo, poate se mai eliberează vreun loc. La noi se munceşte pe brânci, să ştiți. Oamenii sunt dedicați, nu se dezlipesc cu orele de calculator, de căşti şi de microfon. Asta e o firmă respectabilă, domnule, o ditamai corporația multinațională. La noi lucrează la foc continuu ruşi, evrei, australieni,

nemți, francezi, englezi, americani, olandezi, japonezi, coreeni şi câți şi mai câți. După cum puteți constata şi dumneavoastră, condițiile oferite acestor adevărați profesionişti în realizarea de trafic pe internet sunt ireproşabile: birouri spațioase, moderne, calculatoare performante cu tastaturi în mai multe limbi, conexiune excelentă, căşti şi camere video pentru Skype, tarife mici. Iar când se ia curentul la noi nu se întâmplă absolut nimic, fiindcă suntem comutați automat la generatorul independent. O fi Nepalul o țară din Lumea a Treia, domnule, însă e-Nepalul a luat-o mult înaintea altora. Aşadar reveniți, reveniți… Mulțumesc frumos pentru prezentare, dar nu revin. Găsesc loc două străduțe mai încolo, la un calculator mai modest, cu o conexiune mai lentă. Îmi convine, căci nu mă grăbesc. Odată şi-odată trebuia să descarc sutele de poze care s-au tot strâns, ca să mai fac puțin loc în credinciosul meu iPhone. Descarc… Sortez… Şterg… Salvez pe *stick*… Poze de la Osho, de la rafting, din junglă, de la Sarangkot, din Pokhara, de la Vipassana şi din Kathmandu se perindă pe ecran de ceasuri întregi, până când le văd, deodată, numitorul comun. Rămân perplex, cu mâna pe mouse, ca în fața unei descoperiri revoluționare. Într-un fel, e o descoperire revoluționară, deşi mai repede îmi vine să-i zic revoltătoare… Descoperirea e că nu trăiesc lucrurile atunci când se întâmplă. Le trăiesc întotdeauna după, atunci când le regurgitez, ca o vacă. Sau ca un bou. Mi-e ciudă pe ăla care a fost *acolo*, *atunci* şi a făcut pozele… N-am fost eu cu adevărat *atunci* şi *acolo*, n-am trăit eu *atunci* şi *acolo*. Şi dacă n-am fost eu, dacă n-am trăit eu, atunci cine? Aş putea să jur că altcineva a privit, altcineva a simțit, altcineva a încadrat şi altcineva a apăsat pe buton. Un altcineva complet străin de mine, care a preluat controlul *atunci* şi *acolo*. Probabil că dorm mai tot timpul, altfel nu-mi explic cum de n-am ajuns încă să-l cunosc pe acel altcineva nici până în ziua de azi. Dar aşa se întâmplă. Mă trezesc mereu după ce viața s-a trăit, după ce Buddha a zâmbit. N-am curajul să văd lucrurile din față, prefer să arunc o privire piezişă, întotdeauna *după*. Sunt campion absolut la aruncat cu privirea îndărăt. Calculatorul s-a blocat în timp ce afişa pe ecran un Buddha de aur fotografiat din spate, la intrarea în Templul Maimuțelor. O poză din fundul lui Buddha…

Restart

Internet Explorer

Gmail

Login

Compose new message

Subject: Vipassana

Beloved Yoko,

Îți scriu aşa cum m-ai îndemnat, după cele zece zile la Dharmashringa. Presimt că n-o să-mi răspunzi, dar, cu toate astea, uite că-ți scriu.

Tocmai m-am întors la Kathmandu, *where there's nothing left for me to do.* Deşi nu mai am nici o tragere de inimă, o să mă duc să vizitez locul unde s-a născut Buddha, o să-mi iau viza şi o să mă întorc în India. Nu-mi place deloc aici, în Thamel. Lumea se roteşte prea repede în jurul meu, ca un carusel, şi eu văd *anicca* doar în afară, nu şi înăuntru… Probabil că mi-e frică să mă scurg printre propriile degete, ca firele de nisip. Cred că mi-e frică de schimbare, Yoko, şi mi-e greu s-o accept… Ai avut dreptate, cursul de Vipassana a fost o experiență dură, dar necesară. Am întrezărit câteva lucruri, aşa cum sunt ele în realitate. Mi-am întrezărit poftele, lăcomia, ura, frica – apucăturile minții. Apucăturile, ce cuvânt. Mintea care apucă. Mintea care se agață. Mintea care suferă… Şi am văzut acele părți vătămate din mine, care par să aibă o viață a lor, care trăiesc tăcut, ascunse în adânc, răzbătând în orice intenție, în orice gest. Nu cred că există liberul-arbitru, Yoko. Cum să aleagă cel care doarme până nu se trezeşte? Dormind, el alege mereu acelaşi lucru, sub felurite forme, amăgindu-se că a ales bine alegând diferit… Orice aş face, ajung mereu în aceeaşi situație, Yoko. Ajung mereu în aceeaşi fundătură, de parcă m-aş învârti, orb, într-un cerc… Nu mă pot abține să nu compar cursul de Vipassana cu ce-i pe la Osho. Ce se întâmplă în Parcul Koregaon e ca morfina pentru cancer, ca o pastilă dulce pentru vise dulci… Osho spunea cândva că locul acela e o grădină a plăcerilor, special concepută să ne facem de cap, până vom ajunge să vedem că plăcerile nu sunt decât nişte jucărioare care ne țin ocupați, care ne împiedică să atingem adevărul… Pentru mine, Yoko, plăcerea e durerea scrisă de-a-ndoaselea. Am suferit mult după tine, femeie iubită. A trecut o lună şi o săptămână de atunci. Ce mi-ai făcut în noaptea aia, Yoko? Nu trebuie să-mi răspunzi, a fost o întrebare retorică. Te iubesc, Yoko… Ți-am văzut de nenumărate ori chipul în timp ce stăteam acolo, în sala de meditație, cu ochii închişi. Păreai atât de reală în mintea mea. O fantasmă pe care nu îndrăzneam s-o alung de reală ce părea. Îmi doream atât de mult să-ți sărut buzele. Mi-era sete să le sorb, mi-era sete să fac dragoste cu tine… Primele patru zile au fost cumplite. Mult mai grele însă

au fost următoarele, când mintea s-a mai liniştit puțin şi am izbutit să privesc înăuntru… Ai avut dreptate, Yoko. Pe de o parte, fug, pe de altă parte, sunt dependent. Am fugit de mine şi m-am agățat de tine. Ştiu că n-o să-mi răspunzi, dar poate că surâzi citind aceste rânduri, aşa cum ai făcut în dimineața aia, singura noastră dimineață împreună, când mi-ai sugerat să urmez cursul de Vipassana. *Arigato*, Yoko. Îți mulțumesc pentru acea secundă de viață, de iubire, pe care mi-ai dăruit-o. Sunt recunoscător pentru clipa când ne-am întâlnit la marginea lumilor noastre, ca într-o oglindă. Adevărul, Yoko, e că lumea mea se sfârşea acolo unde începea a ta. Şi, dacă nu ne vom mai vedea niciodată, aş vrea să ştii că vei rămâne pentru totdeauna în inima mea.

Sayonara, Yoko

Love,

Sega

Send

Logout

Shutdown

Când a trecut timpul? În Thamel s-a lăsat deja noaptea şi frigul. E aproape pustiu, nu e nimeni pe străzi, cu excepția câtorva întârziați ca mine. Terasele s-au închis şi magazinele au tras obloanele, deşi ceasul nu arată încă 11. Parcă s-ar fi dat stingerea, ca la cursul de Vipassana… Să mediteze oare toți nepalezii?

Lăcrimez, poate de la stat prea mult cu ochii în ecranul calculatorului, şi mă roade foamea. Va trebui să mă mulțumesc cu pachetul de biscuiți şi sticla de apă din rucsac, nu mai găsesc nimic deschis la ora asta. Plâng, poate de la stat prea mult cu ochii în ecranul calculatorului, ronțăi şi beau în drum spre micuța mea Machhapuchhre. E deja a treia noapte pe care o petrec acolo. Îmi tot zic că mă mut şi uite că nu m-am mutat nici azi. Dar mâine, ehehei, mâine… Kathmandu, voi ieşi eu mâine pe străduțele tale să caut un locşor nou şi apoi să te cuceresc! Aşa cum ai făcut şi tu cu mine, numai că tu m-ai sedus prea repede, prea dintr-odată, nici nu mi-ai dat timp să respir.

Ajung în cameră, aprind lumina, trag perdeaua la fereastra dinspre hol, gonesc gândacii, mă dezbrac, fac un duş, mă spăl pe dinți şi mă urc în pat. Trag adânc în piept aerul stătut şi-l expir lent. Călare pe cele două perne, cu picioarele încrucişate sub mine, cu ochii închişi şi cu spatele drept, culeg senzațiile începând cu creştetul capului şi terminând cu vârful picioarelor, luând-o apoi, sârguincios, de la capăt, aşa cum am învățat. Mă trezesc pe neaşteptate cu gândul nu la Yoko şi nici la Aniuşa, ci la Odete. Surpriza e uriaşă. La fel şi erecția.

What to do in Kathmandu

Primul lucru pe care l-am făcut după ce m-am trezit, am mâncat o omletă şi am băut un ceai a fost să aplic pentru viza indiană. M-am dus la ambasadă, la 50 de rupii distanță cu ricşa, şi am depus cererea. Mi s-a spus că procesarea durează o săptămână. Prin urmare, am destul timp să trag o fugă până la Lumbini, unde s-a născut Buddha. Nu ştiu însă cum să ajung acolo şi n-am nici pe cine să întreb, căci astăzi mai toate sunt închise, inclusiv agențiile de turism. E Dashain, o mare sărbătoare, şi *sadhuşii* înveşmântați în oranj, cu găletuşe de tinichea pline cu vopsea roşie pentru însemnat în frunte contra câtiva bănuți, au năpădit Thamelul. Cerşetorii sunt şi ei cu nemiluita, mulți veniți tocmai din nordul Indiei să sărbătorească Dashain alături de colegii nepalezi. La rândul lor, negustorii ambulanți profită de faptul că magazinele au lacătele puse şi mă trag de mânecă să le cumpăr marfa la prețuri speciale de sărbători, fără concurență, *my friend*. Dar eu nu vreau să cumpăr nimic, *my friend*. Numai de cumpărături nu-mi arde mie. Aiurit cum sunt, mi-am uitat unul din cele două carduri într-un bancomat şi nu l-am mai găsit când m-am întors să-l caut.

What to do in Kathmandu? Turişti din toate colțurile planetei au dat năvală zilele astea, nerăbdători să înceapă aventura. Aş vrea şi eu să gust puțin din entuziasmul lor efervescent, din bucuria lor candidă de exploratori timizi în Shangri-La, care-şi spun unii altora poveşti, înflăcărați. În general, sunt poveşti legate de rafting, junglă, circuite prin Annapurna şi excursii la Tabăra de bază, poveşti care trec razant pe la urechile mele în timp ce bântui ca o fantomă prin Thamel, labirintul-carusel, incapabil să găsesc ieşirea la suprafață lucrurilor.

Omul-fluier. Şi omul-rucsac. Specii rare, la intersecția străduțelor. Unuia i-au crescut fluiere de bambus în spinare, celuilalt, rucsacuri pe tot corpul. Şi apoi manechinul cu cască de motociclist pus la intrarea în magazinul de țesături ca să atragă priviri. Aici înghesuiala-i mare, căci e vremea straielor noi, pentru Dashain. Eşti mai frumoasă când te înfăşori într-o pânză frumoasă… Şi mai sunt vampirii din frasinii de pe bulevardul Kantipath, atârnând de crengi ca nişte păsări moarte, un trib întreg de lilieci cu capul în jos, țipând lung, sfâşietor, iiiii, lumea oamenilor e o lume cu fundul în suuus, iiii… După-amiaza e a zmeielor lansate de copii de pe acoperişurile-terasă, în vântul care se întețeşte, suflând dinspre apus. E prima zi când nu plouă cu ploaie, ci cu zmeie care se zdrobesc de asfalt. Şi mai e refrenul „ch, chhh, chhhhhoooooaaaaach, pffffluuuuu, hrrrrm, hrrrm, chh, chhhh, chhhhoaoaaaa, pflu“, pe care-l fredonează toți nepalezii, horcăind în canon, adunând din fundul gâtului mici bombe vâscoase, flegme slobozite apoi cu naturalețe pe caldarâm. E de la noxe, iar ăsta-i sportul lor național, care nu ține cont de vârstă, sex ori statut.

What to do, what to do in Kathmandu? Seara, muzicanții se strâng din nou pe terase, pentru încă un recital. Ei cântă cu pasiune şi stil, Coldplay, Bob Marley, Alanis Morisette, Nirvana, U2, Eric Clapton, Bon Jovi sau Beatles, *live in Thamel*, iar după aplauze îndelungi şi ovații, se retrag, modeşti, într-un colțişor, în jurul unei sticle de apă, pe care o trec de la unul la altul, ca pe o vadră cu vin. Revin pe scenă după numai câteva minute, căci repertoriul e lung şi viața de noapte, prea scurtă. Cu armele din dotare, jandarmii fac zid în fața teraselor unde se întârzie la bis. Nimeni nu pune presiune pe voi, dar ar cam fi timpul să mergeți acasă, copii. E ora 10, haideți, acum la somnic.

Oraşul freamătă în prag de Dashain… Am plecat hotărât să-mi găsesc alt loc, dar iată-mă întors tot acolo. Am ajuns înapoi la Machhapuchhre. Azi m-a furat peisajul, sunt curios mâine ce scuză o să mai inventez. *What to do in Kathmandu? What to do?*

Dashain fericit,
Dashain însângerat

Gata cu aburii din baie care se condensează pe pereții camerei, gata cu

fereastra care dă spre hol, gata cu patul frânt la mijloc, gata cu gaura prin care intră gândacii. După patru nopți în Machhapuchhre, m-am mutat. În sfârşit! Noua mea cameră se numeşte Muktinath. Helen a plecat azi în India, pentru încă şase luni, cât o s-o țină noua viză, şi mi-a lăsat mie cămăruța ei de la etajul trei, de pe colț. Fată bună.

Spre deosebire de Machhapuchhre, Muktinath are mai multe ferestre decât pereți, toate spre o străduță foarte circulată din Thamel. Priveliştea e superbă: blocuri, case şi rețeaua deasă de cabluri care le leagă între ele. Plasele împotriva țânțarilor sunt ferfeniță, dar nu-i nimic, o să țin ferestrele închise tot timpul. Noaptea nu-i prea cald, iar de aerisit în timpul zilei nici nu poate fi vorba din cauza poluării. Chiar şi aşa, cu ferestrele închise, se simte mirosul gazelor de eşapament. Aprind însă un bețişor parfumat şi gata. Pif-paf-puf, mirosul înecăcios a dispărut ca prin farmec. Una peste alta, îmi place noua mea camera. Micile neajunsuri nu mă descurajează.

Happy Dashain, sir! îmi urează capul de la recepție, vesel, înainte să ies în oraş. Capului îi place la nebunie să folosească cuvântul *happy*. *Are you happy, sir?… Happy journey, madam… Happy staying with us…* De data asta s-a şi nimerit. *Happy Dashain to you too!* îi urez la rândul meu, chiar voiam să vă întreb ce înseamnă Dashain. Aaaa, începe el fericit – cum altfel?! – că îmi poate fi de folos, Dashain e cel mai lung şi mai important festival al anului. Marea sărbătoare a tuturor castelor şi religiilor de pe întreg cuprinsul Nepalului, dragă domnule Sega. A început acum zece zile şi mai ține cinci. Şi în toate aceste zile noi o sărbătorim pe zeița Durga, mama noastră divină, sursa vieții, în toate manifestările ei, prin ofrande şi sacrificii. Sacrificii?! tresar. Cum adică sacrificii? Da, domnule, sacrificii, zâmbeşte el netulburat. Se întâmplă pretutindeni, în temple, dar şi în casele oamenilor. Ieri, de pildă, la miezul nopții, numai în Piața Durbar au fost sacrificate o sută opt animale. E felul în care sărbătorim noi triumful Durgăi asupra răului, asupra lui Mahisasur, demonul înfricoşător. După o luptă crâncenă, care a durat nouă zile, Durga l-a ucis în a zecea zi pe demonul prefăcut în bivol furios. Aşa se face că în primele opt zile ale festivalului ne amintim de încleştarea zeiței cu cel rău şi viclean, iar într-a noua începem sacrificiile. În a zecea, ziua marelui sacrificiu, tăiem capre, oi, găini, rațe şi în special bivoli, serbând astfel victoria zeiței. Ultimele patru zile ale festivalului le petrecem împreună cu familia, primind *tika* şi binecuvântări de la cei mai în vârstă. Aşadar, domnule Sega, vreau să văd că vă întoarceți mai *happy* şi cu o *tika* de toată frumusețea în frunte… Şi,

apropo, sunteți *happy* în Muktinath?

Nu ies bine din Pensiunea Fericită, că şi dau peste un *sadhu* cu găletuşă de tinichea. Azi n-ai cum să-i eviți. Mişună peste tot. *Sadhul* seamănă cu Bruce Dickinson, vocalistul de la Iron Maiden, *the seventh son of the seventh son of the*… Pentru o poză îmi cere 200 de rupii. Îi dau 20, pentru că acum sunt suficient de înțelept. *Baba* Bruce e mulțumit. Prețul include şi *tika*, pe care mi-o aplică cu mare pricepere între ochi. Cică de-acum o să am noroc cu toptanul. Să am eu norocul s-o lase mujicul baltă pe Ana şi ea să vină plângând la mine în cameră, iar eu s-o consolez cu un ceai fierbinte şi un bețişor parfumat? Sau să apară Yoko, înnebunită de dor, căutându-mă prin Thamel? Ce zici, *Baba* Bruce? Dar poate că e mai bine să nu ne mai întrebăm atât, să lăsăm norocul să lucreze discret şi să purcedem spre oraşul vechi, spre Piața Durbar. Mulțumesc, *Baba* Bruce, nu-mi trebuie ghid. *Baba* Bruce, te rog să nu mai insişti, ți-am zis că mă descurc şi singur. *Baba* Bruce, dar te rog, nu-i nevoie să mă însoțeşti, zău…

Avantajul de a locui în centru: de la Pensiunea Fericită ajungi unu-doi în oraşul vechi. O ții aşa, tot înainte, pe sub ferestrele camerei Muktinath, până când clădirile mai noi fac loc clădirilor mai vechi şi mai dărăpănate, iar străduțele devin mai înguste decât Strada Sforii din Braşov. Acolo, în oraşul vechi, puhoiul de oameni, maşini şi motociclete vuieşte ca râul Trisuli frământat de furtună. Aerul e uşor încețoşat, dar frumos mirositor din cauza milioanelor de bețişoare parfumate care ard în fața altarelor, unde trecătorii se opresc să lase la schimb ghirlande de flori şi prăjituri, pentru sănătate şi prosperitate. Cam după un sfert de oră de mers agale, mă vărs odată cu puhoiul într-o piață mare, plină de pagode, temple dedicate zeităților din galeria hindusă, cu streşinile drapate de jur împrejur cu pânză roşie, fâlfâind în bătaia vânticelului de amiază. Pagodele arată sexy aşa, parcă ar purta fustițe scurte. Unele temple sunt mai răsărite decât altele, fiind ridicate pe platforme înalte, alcătuite din blocuri masive de piatră, strâns lipite între ele şi dispuse în aşa fel încât să formeze trepte abrupte, care îl pun la grea încercare atât pe credinciosul venit la închinăciune, cât şi pe turistul care-şi doreşte să admire locul de la înălțime, ca dintr-o tribună de stadion. Mă aflu în Piața Durbar, unde se vând ofrande, straie de sărbătoare, suvenire şi mâncăruri ciudate, bâzâite de roiuri de muşte verzi, hămesite, unde lumea stă la coadă ca să intre în temple, unde mii de porumbei ciugulesc firimituri de pe caldarâm, unde sfinții punctează tot ce prind cu roşu în frunte, unde parcă s-au strâns la cerşit toți ciungii, ologii şi

orbii din lumea asta.

Dashain multicolor. Dashain înmiresmat. Dashain zumzăitor. Dashain clocotitor. Şi Dashain însângerat… Lumea calcă nepăsătoare în bălțile de sânge închegat, urmele măcelului de astă-noapte nu se şterg lesne. Parcă se mai aud țipetele de agonie ale bietelor animale căsăpite de oameni în fața templelor lor. O sută opt animale au fost sacrificate noaptea trecută, aici, în Piața Durbar. Aici, în țara lui Buddha. O sută opt, câte mărgele are *mala* pe care am primit-o de la călugărițele coreene. *Na-mo a-mi-ta-bul, na-mo a-mi-ta-bul, na-mo a-mi-ta-bul,* de o sută opt ori *Namo amitabul,* poate oamenii se vor trezi…

Probabil că şi ea priveşte întristată, de la fereastra aurită a palatului ei misterios, spre lumea animată de o veselie ucigătoare. Ea, Kumari Devi, zeița-copil, încarnare a Durgăi până la prima menstruație, când redevine muritoare şi în locul ei e ridicată la rang de zeiță o altă copilă care prezintă cele treizeci şi două de semne caracteristice ale perfecțiunii. Dacă te învredniceşte cu o privire de la fereastra aurită a palatului ei din Piața Durbar, se spune că a dat norocul peste tine. Tot norocul zeiței-copil coboară atunci peste tine, fericitule, *Happy Dashain…* Dar astăzi, Kumari Devi nu se arată. Poate că s-a ascuns în iatacul ei, după perdelele fine, brodate cu fir de aur şi borangic, plângând sărmanele animale pe care le-a ocolit norocul, dar nu le-a ratat satârul. Astăzi, după victoria binelui asupra răului, după marele sacrificiu de Dashain, fereastra aurită nu-i decât o gaură neagră, o gură căscată strigând de durere, fără să fie auzită. Mă întorc la Pensiunea mea Fericită, mai nefericit şi mai revoltat decât am plecat, urmărit de imaginea Durgăi pictate pe peretele unui templu, o arătare neagră cu ochi bulbucați, înspăimântători, urlând însetată după sânge proaspăt, de animal.

Bhavatu sabba mangalam, toate ființele vor să fie fericite. *Toate* ființele, nu numai voi, oameni nebuni. Pe Buddha care s-a născut la doi paşi de locul ăsta l-ați auzit?

Shangri-Lama

Smoke, brother? Chess? Cheap flute, ya! Dashain tika, sir, yeees? Fresh juice! Taxi? Excuse me, where are you going? Beads, do you want

beads? Hash, coke, LSD? Trek? Elephants, sir? Excuse me, excuse me, come inside please, come inside! Tiger balm, very cheap! I'm hungry, please give me ten rupees! Where are you from? Hash? Smoke? Rafting? Trekking? Bungee? You go rickshaw? Just take a look here! Come, sir, please come! Where are you going? Fresh juice? Taxi? Smoke? Hash? Give me five rupies, please! Just come inside, sir…

Bine am revenit în Thamel!

You city boy, you don't like mountain, ya, I know, Lama knows. Poftim?! Caut în toate părțile, intrigat, dar nu dibui sursa vocii. *Ya, you tall guy, you don't like mountain, I know, ya, ya*. La naiba… Mă uit în jos şi descopăr o stârpitură de nepalez tuciuriu, cu trăsături asiatice pronunțate – pomeți proeminenți şi ochi foarte înguşti. Nepalezul cel pirpiriu e îmbrăcat într-o cămăşuță cadrilată, cu mâneci scurte, iar pe cap are o şepcuță cândva albă, acum îngălbenită, pe care abia se mai poate citi *Mountain Guide*. *Lama knows,* continuă el într-o doară, părând mai preocupat de şuvoiul de turişti decât de mine, *you city boy*. Cum îşi permite?! Până aici, i-o retez. Dacă vrei să ştii, chiar sunt de la munte. De Țara Bârsei ai auzit? Braşov, România? Munții Făgăraş? Bucegi? Piatra Craiului? N-ai auzit? Eram sigur. Avem şi noi munții noştri, să ştii, un fel de Himalaya pitici, aşa ca tine. *OK, brother*, râde el fără să se supere, *then let's go trekking tomorrow. Lama professional mountain guide, Lama knows good places, Lama take you see the real Nepal, man, brother. Lama take you Shangri-La, ya, ya, ya. Lama knows sure take you there*, îmi şopteşte nepalezul conspirativ, lipindu-se de mine… Shangri-La e o poveste, omule, lasă îmbrobodeala, îl împing eu uşurel. Şi de trekking nici să n-aud, mută-ți gândul. Am fost la Pokhara, până la Sarangkot, mi-a ajuns. Am văzut Annapurna, foarte frumos, nimic de zis, dar ce-i prea mult strică. Deci nu-ți pierde vremea cu mine, că nu mă convingi, la reve… Stai aşa, stai, *bro*, unde fugi? Nu fugi, te implor, se înmoaie omulețul, Lama şomează de trei săptămâni. De trei săptămâni n-a mai avut Lama nici un client, se plânge el. Ultimul client a fost un neamț, băiat foarte de treabă, l-am dus la Shangri-La, vai, ce i-a mai plăcut, dar acum Lama *very hungry*, eşti bun să-i iei şi lui ceva de mâncare? Lama o să-ți povestească la masă despre adevărata Shangri-La, poate mergem acolo, ştie Lama nişte trasee cum n-ai văzut în viața ta. Omule, eşti turc?! Nu pricepi? Nu mă in-te-re-sea-ză, la re-ve-de-re! Stai, *brother*, mă apucă nepalezul de braț, ia-ți tu ceva de mâncare şi dă-mi şi mie un pic din porția ta, Lama-i tare flămând, Lama nu te minte, frate. Şi o

Coca-Cola, că Lama are gâtul uscat de la poluare. Lama e obişnuit cu muntele, nu cu oraşul. La oraş e rău, multă lume rea şi multă poluare, câh, bleah… Dar tu eşti bun, te-am simțit eu, şi văd că-ți place şi muntele, iartă-mă, am crezut că eşti un american prost, dar nu, nu eşti. *I liky Europe, ya, I liky Romania!* Ştiu eu o terasă cu mâncare bună şi ieftină, putem merge acolo, *please*? Nu vreau decât un pachețel de primăvară, mi-e suficient, mă satur cu atât. Lama n-a mâncat nimic de ieri-dimineață. Crede-mă, lui Lama-i chiorăie mațele de foame. Lama are stomacul lipit de şira spinării, frate. Lama leşină de foame. Lama e sărac lipit şi flămând, dar tu eşti un frate bun şi n-o să-l laşi pe Lama să moară de foame pe stradă, nu-i aşa? Tu eşti un turist cumsecade şi ți-e milă de bietul Lama, nu-i aşaaa?

Îl măsor din cap până-n picioare. Nu-mi ia mult. Un metru dus-întors, cum s-ar spune. E caraghios felul în care gesticulează din cămăşuța lui cadrilată şi cum priveşte umil, ca să mă impresioneze, de sub cozorocul şăpcăliei lui ponosite, de ghid montan. Ridic din umeri gata să plec, dar ceva mă ține totuşi în loc. Să fie văicăreala lui de milog? Sau felul zăpăcitor în care toarnă cuvintele în propoziții complicate, pe alocuri de neînțeles, de parcă şi-ar traduce gândurile din nepaleză în engleză cu Google Translate? Ori curiozitatea mea de a afla mai multe despre Shangri-La, țara despre care ştiu sigur că a fost scornită de un scriitor englez, pe la începutul secolului trecut, la vreo patruzeci de ani după ce Bram Stoker l-a născocit pe Dracula?… OK, Lama. Unde zici că-i terasa aia?

Comand două porții de pachețele de primăvară vegetale, una pentru mine, alta pentru Lama. Nepalezul aşteaptă până gust eu, după care se repede asupra farfuriei lui ca un lup. I-a fost foame, n-a mințit. Se poate şi un ceai de iasomie, Sega? întreabă el încă molfăind. Păi nu ai spus că vrei o Coca-Cola? Ba da, asta rămâne, dar aş vrea şi un ceai, dacă se poate. OK, un ceai de iasomie pentru domnu' Lama! Cu gura plină şi buzele unsuroase, Lama îmi spune povestea lui de Sherpa la 49 de ani, trăit mai toată viața pe munte, după cum se vede din cele câteva sute de fotografii roase pe margine, pe care le-a scos din rucsăcel să mi le arate. Deşi subliniez că trekkingul mă lasă rece, el insistă, cu răbdarea şi iscusința unui agent de vânzări experimentat. În teancul de poze cu munți înzăpeziți şi turişti zâmbind fericiți, cu brațele petrecute pe după umerii lui Lama, îmbrăcat mereu în aceeaşi cămăşuță cadrilată şi cu aceeaşi şepcuță pe cap, s-au strecurat şi câteva poze cu familia: nevasta, băiatul şi cele trei fete cu care se mândreşte. Are toate motivele: aia mare, de 28 de ani, e măritată, cu

un copil, iar celelalte două îşi aşteaptă rândul la măritiş, cuminţele, intimidând obiectivul aparatului de fotografiat cu ochii lor alungiţi şi cu zâmbete sfioase. Una şi una odraslele lui Lama. Ca să nu rămân mai prejos, îi arăt fotografii de la Osho, având grijă să nu le ocolesc pe cele cu Yoko. Doar am şi eu cu ce să mă mândresc. E nepaleză? Nu, Lama, e japoneză. Hm, foarte frumoasă, seamănă cu femeile noastre. Japonezele pe care le ştiu eu sunt boccii, le-am văzut. Au picioare scurte, sunt crăcănate şi merg de parcă ar avea bazinul fracturat. Dar văd că ea are picioare lungi, sâni frumoşi, trăsături fine, o mândreţe de fată… Eşti sigur că nu-i nepaleză?

A sosit ceaiul de iasomie. Lama îl dă pe gât, aşa fierbinte cum e, după care râgâie lung, satisfăcut. *Brother*, îţi mulţumesc pentru masă. Eşti un om bun, am ştiut de la început. Şi acum, iartă-mă, îţi dau un sfat. Lasă călătoriile. Eşti tânăr. Ia-ţi o femeie frumoasă şi iubitoare, aşază-te undeva şi fă-i câţiva copii. Nu contează ce munceşti, orice muncă e bună. Am văzut mulţi ca tine. Prea multă pilozopie strică la cap. *Pilosopy bad, searching, searching, nothing here, nothing there, nothing good, all bad. Buddha OK, meditation OK, Buddha good, Buddha enough…* Complicaaat, măi, Lama. Nici nu mai ştiu de unde am plecat şi cu atât mai puţin încotro mă îndrept. Umblu brambura şi probabil c-o să mai fac asta multă vreme până când o să-mi găsesc inima… Lasă pilozopia, îmi taie el vorba, hai pe munte trei zile, te duc la Shangri-La, ştiu eu o cabană acolo sus, cabaniera e divorţată, mmm, o comoară la pat, are un fund grozav, nişte ţâţe pline ca ugerele de vacă şi o gurăăă, mamă-mamă… Şi mai are o prietenă, învăţătoare, tot singură, nemăritată, femei singure, *brother* Sega, muntence adevărate, sănătoase, nu ca sclifositele astea din Thamel, nişte leşinături, ptiu. I-am tras-o cabanierei data trecută, când am fost cu neamţul, vai, ce bunăciune! Şi nici învăţătoarea n-arată rău. După cum o ştiu, sigur o să-i placă de tine. Te mai relaxezi şi tu un pic, he-he-he. *Lama need fuck, man, bro, you don't need fuck? Lama need fuck every day… No fuck, no good… Oh, Lama like so much fuck*, dacă nu *fuck* măcar o dată pe zi, Lama o ia razna. *So please let's go there*, frate, n-o să regreţi nici o clipă, îţi promite Lama… De un ghid-peşte care să toace vorbele ca o morişcă stricată am eu nevoie acum! Ca să scap de el, îi promit că-l sun zilele astea. Dar în loc să-mi zică săru'mâna pentru masă, tot el se îmbufnează. Într-o fracţiune de secundă a trecut de la exaltare la dispreţ profund. *Ya, ya, I know brother, you won't call, I know you…* Asta-i bună, auzi, *mă ştie el pe mine*! Ne-am întâlnit acum o oră şi deja pretinde că mă ştie. În privinţa sunatului însă, are dreptate: n-o să-l sun. Iau hotărârea în timp ce îşi adună pozele de pe masă,

supărat ca un copil care-şi strânge jucăriile când nu vrea să le mai împartă cu ceilalți. Coborâm de pe terasa liniştită în forfota străzii şi acolo ne despărțim, fără prea multe vorbe. După câțiva paşi însă, arunc o privire peste umăr. Cu şăpcălia îndesată pe cap, în cămăşuța lui cadrilată, Lama aşteaptă răbdător, concentrat, ca un pescar în ape tulburi, momentul potrivit să arunce iar undița. Poate-poate pune cârligul pe vreun turist dornic de trekking prin Shangri-La… Mă întorc la el. Care-i treaba? se rățoieşte nepalezul, fără să mă învrednicească prea mult cu privirea. A, nimic… Voiam doar să te întreb dacă ai sacrificat animale de Dashain… Eşti nebun? se cutremură omulețul. Cum să fac aşa ceva? *Lama buddhist*, face el, apoi oftează. Of, dacă aş sacrifica o capră, un bivol sau barem un cocoş, poate mi-ar merge şi mie mai bine, poate aş prinde şi eu niscaiva clienți. Râde zgomotos. *But this is surpe… supre… surpti… supretio… susper… Superstition?* îl ajut. *Ya, ya, surpstion, surpstition!* Cum să-mi meargă mie mai bine dacă tai animalul ăla, săracu'? Buddha spune să nu ucizi, aşa că nu ucid. De ce să ucid, *brother*? De ce?? Gata, Lama, am înțeles, nu te mai agita. Te sun când mă întorc din Lumbini. Ei, aşa spui tu, Sega, nu te cred, n-o să te ții de cuvânt. Aşa sunteți voi, vesticii, neserioşi. Flecari şi neserioşi. Eu, flecar?! îmi sare mie țandăra. Lama, dintre noi doi flecarul eşti tu, chiar nu-ți dai seama? Să ştii că am vorbit serios, o să te sun. *Brother* Sega, nu-ți bate joc de un om bătrân. Dacă n-ai de gând să mă suni, cel puțin nu-mi da speranțe false. Nu mă lăsa să mă bucur degeaba, ca un prost. Îi pun o mână pe umăr, înduioşat. Te sun, Lama, îți promit. Îmi promiți? Da. Chiar îmi promiți? Da. Micuțul nepalez mijeşte ochii şi-aşa înguşti. Pe cuvântul tău de onoare că mă suni? întreabă el, neîncrezător. *Yes, brother*. Ooo, Sega, explodează Lama de fericire, o să fie extraordinar, o să vezi, o să mergem la… E în regulă, îi tai eu elanul, nu trebuie să repeți, mi-ai zis deja de o mie de ori unde vrei să mă duci. Te sun când mă întorc, bine? Când te întorci? Ei, asta-i bună, mă întorc când mă întorc. Peste două, trei zile, nu ştiu… OK, OK, frate, of, of, of. Aştept. Uite, aştept aici până te întorci tu din Lumbini. Nu mă mişc de-aici până nu te întorci, să ştii, pot să tragă clienții de mine şi n-o să mă mişc pentru că eu îl aştept pe scumpul meu frățior Sega, care mi-a promis c-o să mă sune, of, of, of, n-o să regreți, Sega *brother*, ai să vezi! Shangri-La ne aşteaptă, uraaa, uraaa…

Am urcat rapid până la 7.000 de metri. Nici n-am apucat să ne dezmeticim bine. La altitudinea asta, aerul e mai rarefiat, norii sunt puțini şi sperioşi, iar stâncile veşnic înzăpezite. Suntem prinşi între zăpadă şi cer. Între alb orbitor şi albastru intens. Ochii mi se împăienjenesc şi încep să-mi lăcrimeze. Poate din cauza luminii prea tari, poate din cauza înălțimii, poate din cauza emoțiilor. Poate din toate câte puțin… Astăzi nu vom urca mai mult. Vom mai da câteva târcoale şi apoi ne vom întoarce la bază. *Sagarmatha right here*, mi-o prezintă Deepika, însoțitoarea nepaleză, când ajungem în dreptul ei, dar eu o zărisem deja pe zeiță. O fâşie de nor, ca o năframă albă prinsă într-un vârf de ac, îmi arată unde au ajuns Mallory, Irvine, Hillary, Norgay. Unii s-au întors, alții au rămas cu ea, pentru totdeauna…

Ieri, avionul care transporta o echipă de alpinişti îndelung antrenați pentru Everest a luat foc în timp ce ateriza la Lukla, în apropierea Taberei de bază. Optsprezece morți. Noi, cei douăzeci şi cinci de aero-alpinişti de azi, am supraviețuit. Ascensiunea pentru care nu ne-am pregătit decât cu un bilet de avion cumpărat cu o zi înainte a fost încununată de succes. Astăzi am bifat Everestul. Din zbor. Cu Yeti. Airlines.

Pensiunea Imperială

M-am trezit ch, chhh, chhhhhooooaaaaach, pfffflluuuuu, hrrrrm, hrrrm, chh, chhhh, chhhhoaoaaaa, pflu… Aşa nu se mai poate. Gata, plec de la Pensiunea Fericită. *Why, sir? Mr. Sega no happy here?!* Nu, domnul Sega nu *happy* aici. E a doua noapte când domnul Sega respiră gaze de eşapament în Muktinath. Poate că n-ar fi băgat de seamă dacă bețişoarele parfumate nu i s-ar fi terminat. Dar aseară i s-au terminat şi până dimineață a trăit cu senzația că a dormit într-un garaj, nu într-o cameră. Aşa că domnul Sega o să predea cheia în clipa asta, o să-şi ia rucsacurile la spinare şi o să iasă fericit pe uşa aia ca să-şi caute alt loc, mai puțin poluat, unde să stea…

Norocul meu că am găsit-o. O primisem cu foarte bune recomandări de la Thea şi Mircea, doi alpinişti români întâlniți la Pokhara, dar uitasem cu desăvârşire unde am pus-o. Eram convins că am pierdut-o. Am găsit-o întâmplător, scotocind prin rucsăcelul cenuşiu după mărunțiş ca să cumpăr

o Coca-Cola. Mi se uscase gâtul tot umblând din pensiune în pensiune, după cazare ieftină. Şi iată că setea nu mi-a fost doar potolită, ci şi răsplătită: pe spatele rătăcitei şi regăsitei cărți de vizită e schițat până şi traseul, pe care îl voi urma neabătut până la destinație.

Cu micuța hartă a comorii în mână, trec de stația de taxiuri şi ricşe, cotesc la dreapta pe străduța paralelă, o iau printre cele două magazine cu echipament de escaladă, fac la dreapta pe aleea umbrită de salcâmi şi ajung, în sfârşit, la Imperial Guest House. Pensiunea Imperială… Nu aveți cazare, nu-i aşa? Ba da, avem. Scumpă, nu? Depinde: avem şi cu 1.000 de rupii, dar şi cu 400. Ce v-ar interesa? M-ar interesa camera cea mai ieftină, dar presupun că e zgomotoasă şi plină de fum. Nu, domnule, nici poveste. Zona e foarte liniştită, departe de străzile circulate, cu multă verdeață şi aer curat. Buuun, atunci are o singură fereastră care dă spre hol şi pereți igrasioşi din cauza băii fără aerisire, nu? Dacă doriți aşa ceva, să ştiți că nu avem. Nu vă putem oferi decât ce se vede…

În camera curată, proaspăt parfumată, e atât de linişte, încât îmi țiuie urechile. Îmi încordez auzul să prind măcar un strop de zgomot, dar nimic. Nici un pic din vuietul străzii, nici măcar claxoane îndepărtate, nici turişti care vorbesc tare, nici geamuri care se sparg, nici uşi trântite şi nici horcăieli. Mă simt ca într-un studio de înregistrări. Apă caldă presupun că nu aveți. Ba cum să nu, avem non-stop! Tocmai am renovat pensiunea şi instalațiile sunt noi-nouțe, ia priviți… Într-adevăr, baia arată de parcă tocmai au scos-o din țiplă. Înainte să mă pronunț, mai cercetez o dată, amănunțit, camera spațioasă, cu cele două paturi moi, cu aşternuturi albe, imaculate, despărțite de o noptieră modernă, plăcută la privit şi la atins. În colț, o oglinjoară şi o măsuță, în caz că doresc să mă machiez. Nu doresc. Şi mai e un dulap, unde aş putea să-mi pun catrafusele. Asta doresc. Batem palma la 350 de rupii? întreb cu îndrăzneală, încercând să-mi ascund bucuria ca să obțin reducerea. Am de gând să stau mai multe zile aici, după ce mă întorc din Lumbini, unde am hotărât să plec mâine-dimineață… Domnule dragă, eu vă propun să plătiți azi 400 de rupii, iar când va întoarceți să mai discutam. O să-mi dați tot camera asta? *Possible, why not?* Dar nu vă promit nimic. Dacă vreți însă un bilet de autobuz pentru Lumbini, vi-l putem rezerva la cel mai mic preț garantat, fără comision. Trebuie să recunosc că m-ați dat gata, serviciile dumneavoastră sunt ireproşabile. Păi… nu suntem noi Pensiunea Imperială?

Bing-binghi-linghi-dinghi-binghi-clinghi-dilinghi-dilinghi-binghi-linghi-dinghi-binghi-baaaaannng

Parcă alarma nu suna aşa… Mă uit la ceas, buimac. E 6 dimineața, iar eu o pusesem să mă trezească la 7, adică peste o oră. Mă frec la ochi, mă ridic într-un cot şi dau draperia înflorată la o parte. În curtea vecină, o femeie îmbrăcată într-un sari de sărbătoare trebăluieşte de zor în jurul celor două altare de sub acoperişurile piramidale. Cu gesturi iuți, pricepute, femeia aprinde bețişoare în fața zeităților hinduse, le împarte prăjiturele şi orez fiert, le împodobeşte cu ghirlande de flori portocalii, toarnă peste ele ulei probabil parfumat şi trage cu nădejde clopotele din dreptul fiecăreia, bing-binghi-linghi-dinghi-binghi-clinghi-dilinghi-dilinghi-binghi-linghi-dinghi-binghi-baaaaannng. Neobosită, femeia o ia apoi de la capăt, repetând ritualul, bing-binghi-linghi-dinghi-binghi-clinghi-dilinghi-dilinghi-binghi-linghi-dinghi-binghi-baaaaannng. Pentru porumbei, e semnalul mult aşteptat. Au migrat cu toții din Piața Durbar în curtea de sub fereastra mea ca să ciugulească prăjiturelele şi orezul, uguind de plăcere şi bătând din aripi. Pe femeie însă n-o deranjează. Ea îşi vede liniştită de treabă, fără să-i alunge. Se pare că unde-s două zeități la masă e loc şi pentru toți porumbeii din Kathmandu. Trag draperia şi mă ghemuiesc sub pătură, cu gând să adorm iar, dar nu se mai poate. Clopotele alungă liniştea din minut în minut şi se opresc, ca un făcut, exact după o oră, la 7, când trebuie să mă dau jos din pat.

Bing-binghi-linghi-dinghi-binghi-clinghi-dilinghi-dilinghi-binghi-linghi-dinghi-binghi-baaaaannng continuă să răsune în urechile mele multă vreme, ca un ecou, stingându-se abia la capătul oraşului, în autogara îmbâcsită, plină de lume gălăgioasă şi autobuze care staționează cu motorul pornit, ca nu cumva să scadă nivelul poluării sub limita obişnuită. După ce găsesc autobuzul de Lumbini, predau biletul ajutorului de şofer, salt rucsacul albastru pe acoperiş, de unde-l preiau ajutoarele ajutorului de şofer ca să-l priponească, urc cu rucsăcelul cenuşiu în brațe, mă aşez pe scaunul indicat şi ofer o ciocolată cu alune copilului care se zgâieşte la mine întruna. Anudeep, tatăl copilului, nu mai ştie cum să-şi arate recunoştința. E chiar mai încântat decât ăla micu', care-i dă maică-sii ciocolata după ce mănâncă din ea două pătrățele. Vai, domnule, nu trebuia, zău aşa, vai, nu se poate, vai, da' ce suflet bun aveți, domnule, vă rămânem îndatorați, vai, cum aş putea să vă răsplătesc pentru această deosebită… Hei, Anudeep, îl

opresc eu, e doar o ciocolățică, nu un lingou de aur. Mai bine zi-mi unde mergeți… Dacă apuca nepalezul să mă întrebe primul, nu mai scăpam. Sigur ar fi urmat *What country are you from? Where is your country? Do you like Nepal? How long you stay Nepal? Do you speak Nepali? Do you like Nepali people?* şi altele asemenea. Mă felicit că i-am luat-o înainte. Deci… încotro, Anudeep? Acasă, la Taulihawa. Aproape de Lumbini? Mai aproape de palat. Care palat? întreb, cuprins de-o bănuială. Kapilavastu, răspunde el firesc, palatul prințului Siddhartha.

Autobuzul opreşte pe la amurg, undeva în mijlocul câmpului, într-o intersecție. *Finish*, mă anunță ajutorul de şofer, făcându-mi semn să cobor. Eşti sigur? întreb cu o uşoară strângere de inimă. Coboară fără grijă, Sega, intervine Anudeep, vine cursa locală în zece minute…

Rămân în intersecție cu ochii la ceas, cu rucsacul albastru în spinare şi cu celălalt în brațe. Parcă aş fi puiul omului-rucsac din Thamel. Diferența e că eu nu-mi vând rucsacurile. Şi dacă aş vrea să le vând n-aş avea cui. Nici țipenie prin părțile astea. Soarele apune repejor peste câmpia întinsă, lungind umbrele mestecenilor adunați în pâlcuri, să-şi țină de urât. Umbra mea se lungeşte şi ea de-a curmezişul şoselei, până când noaptea se lasă de-a binelea şi frica începe să dea pe-afară. Atunci apare şi cursa locală, un autobuz răpciugos, împopoțonat ca un car alegoric, cu panglici de toate culorile. Cele zece minute nepaleze au durat cam o oră după ceasul meu. Şoferul mă întâmpină de parcă mi-ar fi vechi prieten, iar călătorii se uită la mine ca la un bec aprins, ceea ce nu mă surprinde. Sunt singurul alb şi arăt ca picat din lună.

La scurt timp după ce ne-am pus în mişcare, s-a întâmplat accidentul. Nimic grav, ne-am înfipt într-un tractoraş care venea din sensul opus cu farurile stinse. În urma impactului, autobuzul s-a ales cu botul uşor şifonat, iar tractoraşul cu aripa un pic înfundată. Abia se observă. Avantajul vitezelor mici. Nu plecăm însă mai departe pentru că nici unul din şoferi nu e dispus să-l lase pe celălalt să treacă. Aşteptăm să termine cu ciorovăiala, dar aşteptăm degeaba, aşa că mai bine ne continuăm drumul pe jos. *Lumbini far?* îl întreb pe un bătrânel, folosind doar două cuvinte, ca să nu complic lucrurile. Pronunț *far* cum se scrie, ca în româneşte. Nu ştiu de ce, mereu am senzația că mă fac mai repede înțeles dacă pronunț aşa. *Far*, repetă bătrânelul binevoitor. *How far?* forțez eu nota. *Hau,* mă imită el, depăşit de situație. Ne scoate din încurcătură un nepalez tinerel: *Lumbini*

not far, only 3 kilometers…

Cei trei kilometri nepalezi măsoară vreo trei sute de metri reali. Mă pregătisem psihologic pentru un marş de cel puţin o jumătate de oră, dar n-am făcut decât o plimbare de şase-şapte minute. Asta presupunând că am nimerit unde trebuie. Dacă nu era luna pe cerul senin, probabil că treceam fluierând pe lângă căsuţele înşirate de-o parte şi de alta a ulicioarei. Cătunul e complet scufundat în întuneric, de parcă n-ar fi locuit. Nici o fereastră luminată, nici un sunet, nici o mişcare. E o linişte de mormânt, nu de loc de naştere. Aş vrea să-l întreb pe nepalezul tinerel dacă aici e Lumbini, dar ia-l de unde nu-i. Mă întorc spre bătrânel. Nu-l mai văd nici pe el. Oare unde au dispărut cu toţii? Înghit în sec, îmi iau inima în dinţi şi fac un pas timid înainte, dar sar doi paşi înapoi când luminile se aprind brusc, de parcă aş fi călcat pe un buton ascuns în ţărână. Aşa e în Nepal. Se ia curentul când ţi-e lumea mai dragă şi se dă înapoi când te aştepţi mai puţin. După ce-mi trece sperietura, descopăr că sunt în *Lumbini Bazaar*, conform indicatorului din dreapta mea, căsuţele nefiind altceva decât pensiuni cu nume ingenioase, din care nu lipsesc cuvinte-cheie precum *Lumbini*, *Buddha*, *Maya Devi*, *Garden* sau *Nirvana*. Deduc că am ajuns unde trebuie. Astăzi, 11 octombrie 2008, după 11 ore de când am pornit din Kathmandu, am ajuns acolo unde s-a născut Buddha…

Bat din poartă în poartă pentru cazare şi găsesc ceva convenabil din a treia încercare. Prima pensiune era prea scumpă, a două prea murdară, a treia… este exact ce vă trebuie, domnule! m-a convins repede hangiul că nu există o alegere mai potrivită decât Lumbini Lodge. Camera trăsnind a insecticid costă 500 de rupii pe noapte, puţin mai scump decât la pensiunea care mi s-a părut prea scumpă, însă aşternuturile sunt mai curate şi au mai puţine găuri decât la a doua pensiune, care mi s-a părut prea murdară. În plus, micul dejun e inclus şi internetul e gratis. Hopa, nu văd robinetul pentru apă caldă… Pentru că nu există, zâmbeşte hangiul enigmatic. Aici, la şes, nu e niciodată frig şi prin urmare avem *doar* apă caldă, în mod natural.

Fac duş până mi se încreţesc buricele degetelor ca să dau jos kilogramele de praf culese de pe drum, iar după cina frugală, compusă dintr-un pumn de pilaf şi câteva legume fierte, mă întorc în cameră. Sunt frânt de oboseală, dar, cu toate că la căpătâiul meu veghează Buddha dintr-o pictură murală, nu reuşesc să adorm. Nu atât din pricina mirosului

pătrunzător de insecticid, cât a zăpuşelii. M-am dezobişnuit de căldură. Mă foiesc fără astâmpăr toată noaptea şi ațipesc abia spre ziuă, când se mai răcoreşte puțin. Mă trezesc însă imediat, din cauza unui bing-binghi-linghi-dinghi-binghi-clinghi-dilinghi-dilinghi-binghi-linghi-dinghi-binghi-baaaaannng cunoscut. Să fi visat? Parcă alarma nu suna aşa. Mă uit la ceas, buimac. E 6 dimineața. Mă întind la loc, cu gând să adorm din nou, dar prin fereastra deschisă, de peste zidul înalt, din curtea vecină, vine acum o melodie indiană, cântată de o femeie cu voce ascuțită, acompaniată de fluiere şi zurgălăi. Se pare că am fost cazat mai aproape de un templu hindus decât de locul unde s-a născut Buddha. Bing-binghi-linghi-dinghi-binghi-clinghi-dilinghi-dilinghi-binghi-linghi-dinghi-binghi-baaaaannng continuă să răsune până târziu, când mă hotărăsc, în sfârşit, să mă dau jos din pat.

Monstrul din Lumbini

Păzeşte intrarea în Grădina Sacră dintr-un cărucior de invalid şi trebuie să-i dau obolul ca să trec. Mi-o cere chiar el, într-o engleză pedantă, cu accent de Oxford. În ciuda înfățişării şi a şuieratului dizgrațios, din cauza gurii diforme, vocea e blândă şi catifelată, ceea ce mă face să-mi înfrâng teama amestecată cu repulsie şi să mă apropii. Rar întâlneşti un asemenea monstru. Are capul un pic mai mare decât o minge medicinală, singurul ochi acoperit cu o pojghiță alburie şi picioarele răsucite ca nişte rădăcini de copac. Judecând după veşmântul portocaliu şi găletuşa de tinichea, pocitania a încercat să se deghizeze într-un *sadhu*. După ce-i fac o poză pentru colecția mea de ciudățenii, introduc o bancnotă de zece rupii în găletuşa de tinichea şi mă aşez alături, ca să-mi spună povestea. Pare să ştie mai multe despre *lord Buddha* şi despre locul ăsta decât pliantele turistice…

Cel care avea să fie Buddha s-a născut prin insuflare divină, începe înfricoşătorul *sadhu*, după ce-şi drege glasul. Îl şi întrerup. *Swami*, dar stai puțin, eşti sigur că vorbeşti de Buddha, şi nu de Isus? Păi tu nu eşşşti creşşştin? şuieră el. Ce legătură are una cu alta? întreb derutat. Are, vine răspunsul. Ca să şşştiu ce variantă să-ți spun. Deci: eşşşti, sau nu eşşşti creşşştin? Aşa m-au botezat. Eram prea mic şi nu m-a întrebat nimeni dacă vreau sau nu să fiu creştin. Cert e că m-am străduit apoi să fiu de frică să n-

ajung în iad, însă, în cele din urmă, tot acolo am ajuns. Ceea ce înseamnă că nu eram decât un creştin hidos. Ah, iartă-mă, nu trebuia să folosesc cuvântul ăsta de față cu tine… Stai linişşştit, râde el sinistru, sunt obişşşnuit. Şşşi ce vrei? Să găseşşşti o religie mai potrivită? Mai atractivă? Mai sexy? Toate religiile sunt hidoase, ha-ha-ha! Când îl aud cum râde, îmi vine să fug. Toate religiile sunt o-ri-bi-le, silabiseşte el cu gura lui strâmbă. Oamenii au prostul obicei să deformeze adevărul până devine o monstruozitate, pentru că adevărul drept nu impresionează pe nimeni. Adevărul drept e neinteresant şşşi nu se vinde. Oamenii au nevoie de senzațional, de poveşşşti nemuritoare. Dar stai aşşşa, poate că vorbesc eu în dodii, poate că tu te-ai convertit deja la buddhism, din moment ce ai venit până aici. Nu, *swami*, am căutat să mă convertesc de la suferință la fericire, dar nu mi-a ieşit. Am căutat să mă convertesc de la minciună la adevăr şi nu mi-a ieşit nici asta. Am tot căutat, dar… Sega, adevărul este doar aici şşşi acum, Buddha a căutat şşşase ani, până să-şşşi dea seama că totul e deşşşertaciune, zâmbeşte el cu jumătatea sănătoasă de gură. Stai aşa, îl întrerup din nou, asta cu deşertăciunea nu-i din Biblie? Ba cam aşşşa ceva, nu ziceai că eşşşti creşşştin? Povestea naşşşterii lui Buddha a devenit în partea ta de lume povestea naşşşterii lui Isus. Şşşi reciproc. Poveşşştile au împrumutat, în timp, una de la alta. Hai, lasă-mă, rămân cu gura căscată, cum aşa? Uite-aşşşa: Maya – mama lui Buddha, Maria, sau mai bine zis Miriam – mama lui Isus. Pe Maya a vizitat-o în vis un elefant alb, pe Maria îngerul Domnului. Amândouă au născut pe drum, în afara casei. Sunt şşşi diferențe, în funcție de specificul local. Monstrul din Lumbini râde rar, ha… ha… ha. Cumplit. Ți-am mai zis, continuă el, oamenii strâmbă adevărul ca să-şşşi dea importanță. Dar tu trebuie să priveşti dincolo de aparențe, Sega, ia uită-te în ochiul meu… Nu mă pot uita, recunosc scârbit. Pentru că-ți dai importanță! Îmi fac curaj şi-l privesc în ochi. Tu… mă vezi? îl întreb, patinând îngrețoşat pe suprafața alburie. Nu, Sega, dar te simt. Dintre toți cei care trec pe aici, puțini îmi aruncă în treacăt nişşşte bănuți, însă n-o fac pentru mine, ci pentru orgoliile lor. Vezi tu, ei se folosesc de mine, nu eu de ei. Cei mai mulți însă trec repede şşşi scuipă scârbiți în lături, rugându-se să nu se pricopsească cu niscai plozi frumoşşşi ca mine. Şşşi mai sunt câțiva atraşşşi de urâțenia mea. Tu eşşşti unul dintre ei. Poate că aş fi trecut şi eu mai departe, scuipând în lături, dar m-a atras vocea ta, care nu se potriveşte cu trupul, îi mărturisesc. Vocea ta blândă şi catifelată m-a atras. Nu-i adevărat, mă contrazice el, asta doar te-a făcut să te apropii. De atras, te-a atras diformitatea… Ai dreptate, recunosc

încurcat, după un moment de reflecție. La cât eşti de slut, să ştii că mi-a trecut prin cap că ai putea fi diavolul în persoană. Când te aud şi cum şuieri ca un şarpe… Păi vezi că eşşşti creşşştin? Numai voi, creşşştinii, vedeți diavoli şşşi acolo unde nu-s. De ce sunteți atât de înfricoşşşați? Atât de încordați? Relaxeaaaaază-teee… Chiar sunt curios cum puteți iubi dacă vă este atât de frică? Iubirea nu se poate naşşşte din frică. Din suferință, da, când descoperi cauza ei, ignoranța. Dar nu din frică. Frica se naşşşte atunci când încerci să aperi ceea ce oricum n-ai. Crezi tu că ai, însă de avut, n-ai avut niciodată, doar ți s-a spus că ai şşşi tu ai crezut, pentru că n-ai văzut adevărul. E ca atunci când visezi că ai avere şşşi te temi că o vei pierde sau că cineva ți-o va fura dacă n-o păzeşşşti bine. Când te trezeşşşti, vezi că eşşşti aşşşa cum erai, adică lefter. De ce ți-ar mai fi frică? Cu cât crezi că ai mai mult, cu atât ți-e mai frică. Celălalt nume al avuției e mândria. Unde e mândria, e şşşi frica. Uită-te bine la mine, ce am eu? Picioarele astea ca nişşşte rădăcini noduroase de *pipal*? Capul ăsta cât un bostan? Ochii ăşşştia care nu văd? Nu sunt ale mele, Sega. Sunt doar manifestări. Eu n-am nimic. Sunt trecător prin corpul meu. Foarte curând, acest corp va fi prea obosit şşşi atunci ne vom lua rămas-bun. Dar acum sunt aici şşşi asta e tot ce contează. Ai priceput?

Al naibii diavol, tare alunecos mai e. Exact ca un şarpe. Îmi fac curaj şi-l întreb direct: De ce eşti aşa de strâmb? *Karma*, îmi răspunde el liniştit. Corpul e oglinda trecutului meu. Inima, viitorul. Şşşi una, şşşi alta se întâlnesc aici şşşi acum, în prezent. Unde se sfârşşşeşşşte o lume şşşi începe o alta… Dar oamenilor le place să deformeze adevărul, pentru că adevărul drept nu le spune nimic… Vrei să zici căăă există un adevăr drept în toată povestea asta? Bineînțeles, numai că tu nu eşşşti dispus să asculți. Ba bine că nu. Atunci mai introdu zece rupii în aparat. OK, e un preț mic pentru un adevăr mare. Şi-acum te ascult. Asculți? Da, ascult.

După douăzeci de ani de la căsătoria cu Suddhodana Gautama, înțeleptul rege al clanului Shakya din Kapilavastu, neasemuit de frumoasa regină Maya Devi a rămas însărcinată. Se spune că s-a întâmplat într-o noapte cu lună plină, în urma unui vis cu un elefant alb care i-a intrat în pântec prin partea dreapta. Un elefant alb, ca acela din camera Odetei, cusut cu paiete argintii? îmi amintesc eu, emoționat. Întocmai. Elefantul alb înseamnă puritate şşşi înțelepciune, fix cele două aspecte ale relației tale cu Odete. Când a simțit că i-a venit sorocul… Cui, Odetei??! tresar. Nu, Sega, reginei Maya. Când i-a venit sorocul, regina a părăsit palatul din

Kapilavastu pentru a naşşşte, după tradiție, în casa părintească, la Devadaha, în regatul Koliya. Numai că mult aşşşteptatul eveniment s-a întâmplat pe drum. Chiar aici, într-o zi de primăvară, când natura era în floare. Aici, chiar pe locul unde stai tu?! îl întrerup nerăbdător să aflu. Nu, Sega, dacă vrei să vezi locul cu pricina, va trebui să treci de mine, hâm, hâm, hârrr, mârrr, dar să ne întoarcem la povestea noastră. Fermecată de splendoarea şi mireasma parcului din Lumbini, regina a poruncit alaiului să oprească. A coborât din palanchin, s-a răcorit într-un ochi de apă limpede, numit azi Lacul Sacru, apoi s-a retras să se odihnească sub un *sal*. Acolo, sub arborele acela, au cuprins-o durerile facerii. Şşşi Maya Devi s-a agățat de o creangă înflorită şşşi astfel a început travaliul. Cât ai clipi, slujnicele au ridicat un paravan, ca regina să poată naşşşte în tihnă. Ei, şşşi după acest paravan s-a petrecut miracolul: din coasta Mayei, pe unde intrase elefantul în noaptea imaculatei concepții, a ieşşşit viitorul Buddha. Florile parfumate de *sal* s-au scuturat peste mamă şşşi peste nou-născut şşşi două ființe celeste i-au primenit cu apă curată, turnată din potire aurite. Pruncul a făcut apoi şşşapte paşşşi înspre nord, direcția din care au venit Arya, cei nobili, şşşi şşşapte frunze de lotus au răsărit sub tălpile sale. După aceea a grăit limpede, cu glas nobil şşşi puternic, de bivol şşşi de tigru:

Eu sunt stăpânitorul, cel dintâi al acestei lumi. Aceasta e naşşşterea mea cea de pe urmă, altă întoarcere nu va mai fi.

Pruncul a arătat apoi cu o mână în sus şşşi cu cealaltă în jos, semn că va uni cerul cu pământul… Dar văd că te-am plictisit, caşşşti. Nu crezi povestea asta? E o poveste minunată, miraculoasă, senzațională, n-am ce zice, îi răspund, însă prea-i cusută cu ață albă, pardon, brodată cu fir de aur. Mie-mi plac poveştile mai simple. Ai dreptate, face urâtania, dând din capul cât o baniță. Şşştii ceva? Avem aceleaşşşi gusturi. Adevărul e că poveşşştile astea sunt savurate de cei care-şşşi croiesc viețile după ele. Însă nici eu, nici tu nu suntem aşşşa. Noi nu vrem să ne pierdem vremea căutând sensuri ascunse printre rândurile frumos însăilate. Prin urmare, Sega, iată varianta simplă: acum 2.500 de ani, într-o frumoasă zi de primăvară a anului 623 înainte de Isus, Maya a născut sub arborele *sal* un băiețel perfect sănătos, pe care l-a spălat apoi într-un ochi de apă limpede, numit azi Lacul Sacru. Câteva zile mai târziu, Maya Devi, cea care a dat naştere viitorului Buddha, s-a stins. Întors la Kapilavastu, pruncul a primit de la tatăl sau, Suddhodana, numele de Siddhartha, sau Siddhathha în pāli – cel ce îşşşi atinge ținta… E mai bine aşşşa? O, mult mai bine, mă arăt eu încântat.

Poveşşşti, Sega. Poveşşştile pot fi seducătoare, poveşşştile pot fi delicioase, poveşşştile pot stârni controverse ori dispute aprinse, poveşşştile pot ține de cald şşşi uneori de frică, dar… tot ce contează până la urmă e că Buddha există aici şşşi acum. Uită-te în ochii mei, în surâsul meu şşşi ai să-l vezi. Îl vezi?

Tăcem o vreme şi unul, şi altul. Tăcerea a coborât peste noi ca o ploaie parfumată, cu flori de *sal*, în miez de primăvară. Şi în el mă văd pe mine. Cum sunt eu pe dinafară aşa e el pe dinăuntru. Cum e el pe dinafară aşa sunt eu pe dinăuntru. Cine-i până la urmă monstrul din Lumbini? Aici şi acum suntem unul… *Namaste*, rostesc eu înclinându-mă. Aici şşşi acum, murmură el mulțumit, ca un Yoda. Deci aici, repet eu aproape iluminat, ca un Skywalker. Da, aici, cu 2.500 de ani în urmă… Pot intra acum în Grădina Sacră? Cu cea mai mare plăcere, dar să nu uiți să-ți iei bilet de la ghişşşeu, nu e scump, doar câteva rupii. Să-ți mai spun însă ceva, înainte să ne despărțim. Ca să ajungi să vezi dincolo de aparențe, trebuie să te uiți de mai multe ori, nu o dată. Şi din mai multe unghiuri. Trebuie să afli mai multe poveşşşti, nu una singură. Până ai să înțelegi că toate poveşşştile arată spre adevăr, dar nu duc spre adevăr şşşi nici nu sunt adevărul. Şi… *Namaste*? îndrăznesc eu. E tot o poveste, Sega. Povestea ta. Ea n-a existat până la tine. Deci nu renunța, caută să-ți scrii povestea. Cinstit, pas cu pas, iar la sfârşşşit vei înțelege ce eşşşti şşşi că nu eşşşti povestea. Nu te lăsa furat de somn, de vise. Veghează, Sega… La revedere, Yoda, pardon, *swami*, n-o să uit ce m-ai învățat. Voi căuta de-acum încolo aşa cum cotrobăiam prin saltarele bunicii, când eram mic. Nu voi căuta ceva anume, ceva ce n-am cunoscut încă, închipuindu-mi cum ar trebui să fie. Căutând astfel, voi căuta mereu în van şi nu voi găsi nimic, iar inima mi se va întuneca de tristețe, oarbă la comorile din jur. Voi căuta altfel, voi căuta minunându-mă de orice-mi va ieşi în cale, cum făceam atunci. Tot aşşşa, Sega, ține-o drept înainte. Ghişşşeul e la câțiva zeci de metri în față, pe aleea asta.

Alte pietricele prețioase

Dintre toate pietrele, pietroaiele şi bolovanii din univers, e piatra iluminată. Buddha pietrelor. A fost aleasă de regele Ashoka în anul 249 să desemneze *„The Exact Birth Place of Buddha“*, după cum scrie alături.

Timpul a îngropat-o, dar arheologii au scos-o din nou la lumină în 1996, când au descoperit locul acesta lăsat atâtea veacuri de izbelişte. E o piatră verzuie, colțuroasă, semănând cu o talpă omenească. Talpa stângă, mai precis. Talpa stângă a unui picior mare, pus ferm în pragul realității. Aici, sub ochii mei, e piatra de la marginea întunericului, piatra de la hotarul zorilor… Ai putea s-o treci uşor cu vederea dacă n-ar fi atât de bine semnalizată. O piatră ca multe altele, între ruinele unui templu cândva impunător, ridicat de regele Ashoka în onoarea Mayei Devi. O piatră printre alte pietre: piatra din Kaaba, piatra care l-a ucis pe Goliat, piatra pe care Isus şi-a întemeiat biserica, piatra filozofală, piatra pe care şed eu şi cuget, piatra de temelie, piatra din capul unghiului. Piatra de la rinichi, piatra de pe inimă, piatra din supa cu linte şi piatra pe care am cules-o de pe fundul mării ca să-mi amintească liniştea din adâncuri ori de câte ori o ating. Am tot amestecat pietrele între ele până le-am amețit. Şi piatra filozofală a ucis o vrabie, piatra care l-a doborât pe Goliat a ajuns pe fundul mării, piatra din capul unghiului a coborât la rinichi, piatra de pe inimă susține acum o biserică şi piatra din Kaaba a sfârşit într-un bol cu linte. Piatra de temelie e chiar piatra pe care şed eu şi cuget. Ce să ridic pe temelia asta? O să țină ea cogeamite construcția? Sau o să se năruie iar totul, ca un castel din cărți de joc? Mai şed, mai cuget… Geamul care protejează Piatra din Lumbini îmi reflectă trupul aplecat peste balustrada de protecție. Sunt o umbră deasupra pietrei. Am nevoie de un răgaz, să mai şed şi să mai cuget, n-aş vrea să mă desprind de balustradă atât de repede, însă presiunea e uriaşă. Câteva sute de pelerini veniți din toate colțurile lumii mă împing de la spate. Vor şi ei să vadă piatra.

Papucii mă aşteaptă afară, cuminți, pe policioara de lemn. Mă încalț, dar mă răzgândesc şi mă descalț din nou. Mai bine desculț, ca la Osho, în Buddha Grove. Cu papucii în mână, fac zece paşi pe pajiştea arsă de soare, paşi lungi cât zece zile de Vipassana, până la coloana lui Ashoka, lângă clădirea cu ziduri roşii, care adăposteşte piatra şi ruinele templului. Ashoka a fost un rege crud şi sângeros la începutul domniei, convertit mai apoi la buddhism, la blândețe şi la înțelepciune. Mărturie stau cuvintele scrijelite pe coloană cu caractere klingoniene, traduse pe plăcuța alăturată:

În cel de-al 20-lea an de la încoronarea sa, preaiubitul zeilor, regele Ashoka, a vizitat acest loc pentru a se închina, căci aici s-a născut Buddha, înțeleptul din clanul Shakya.

Lângă coloană, un călugăr într-o robă de culoarea şofranului, un *bhikkhu*, împarte pelerinilor binecuvântări, primind de la aceştia, ca ofrandă, steguleţe de rugăciune. Ceva mai încolo, pe malul Lacului Sacru, un grup de călugăriţe, *bhikkhuni*, se roagă fierbinte, zumzăind în şoaptă. Nişte vrăbiuţe se bălăcesc la marginea apei ciripind vesele, reluându-şi zborul, înviorate, câteva secunde mai târziu, mii de steguleţe tibetane, înşirate între copaci, împodobesc Grădina Sacră cu rugăciunile lor în cinci culori, iar la umbra venerabilului *sal* de lângă Lacul Sacru câţiva ascultă, vrăjiţi, povestea naşterii lui Buddha cântată în pāli de un *bhikkhu*… Iau cu mine un strop din pacea asta adâncă şi las în loc o bucăţică din inima mea. Bolovanul Sega a înţeles, în sfârşit, că nu-i decât o biată pietricică, una care s-a rostogolit de colo-colo până să-ntâlnească, astăzi, Piatra.

Marea Renunţare

Înainte să pornească-ntins către Kapilavastu, Segghartha, cel ce îşi atinge umbra, îşi cumpără o Coca-Cola din faţa unei mănăstiri, ca să mai stingă puţintel din setea ce-i ardea gâtlejul. Cu sticla rece-n mână, Segghartha privi lichidul cel gălbui din butelcile de plastic, lăsate la soare pe măsuţele acoperite cu o muşama. Doar pelerinul nepalez se-ncumetă să bea din apa asta galbenă, clocită, fără să se cufurească, gândi el şi stomacul i se strânse. Prudent, şterse cu podul palmei gura sticlei sale înainte s-o dea pe gât. Râgâi apoi discret, să nu-l audă pelerinii nepalezi ce se opriseră să bea poşirca tulbure. Parcă ar savura o limonadă, îşi spuse oripilat Segghartha.

Ceea ce tocmai văzuse îl dezgustase pe Siddhartha. Nici nu ieşise bine din curtea palatului, era întâia oară. Chandaka, rogu-te, degrabă să ne-ntorci acasă, mi-a pierit cheful să mergem mai departe, porunci Siddhartha vizitiului. Şi trăsura princiară făcu de-îndată cale-ntoarsă. Chandaka nu obişnuia să pună întrebări, oricât de ciudate i-ar fi părut doleanţele stăpânului. Rolul unui vizitiu nu e să-ntrebe, ci să mâne caii cu pricepere, acolo unde i se porunceşte. Între pernele moi, înfăşate în mătăsuri scumpe, ţesute cu fir de aur şi împodobite cu nestemate, Siddhartha se gândea întruna la arătarea aceea care-l tulburase peste poate. Sinistra creatură era acoperită cu zdrenţe şi-şi târâia picioarele tremurătoare, sprijinindu-se într-o nuia de bambus. Ochii afundaţi în găvane nu mai vedeau de mult,

pesemne, iar în gura căscată ca o rană adâncă nu se mai zărea nici un dinte. Pielea-i zbârcită pe trupul gheboşat semăna cu scoarța unui *jambu* şi câteva smocuri de păr alb ca bumbacul se mai ițeau ici-colo, pe țeasta pleşuvă. Ce a fost acela, Channa? întrebă Siddharha când îşi mai veni în fire. Om să fi fost oare? De ce tremura din toate încheieturile? Şi de ce n-avea barem un dinte-n gură? De ce avea părul alb şi rar, şi nu întunecat, bogat, ca mine şi ca tine? Şi de ce-i semăna pielea cu scoarța unui *jambu*? Iar cu ochii săi ce s-a întâmplat, Chandaka? Strunind cu măiestrie hățurile într-un viraj mai strâns, vizitiul zâmbi, ştiind câte ascunsese *rāja* Suddhodana de ochii preaiubitului său fiu. De la îngrijorătoarea prorocire trecuseră vreo şaisprezece ani, îşi aminti Chandaka. Mărite Suddhodana, grăise atunci profetul, pruncul Siddhartha are destin ales. Va fi să fie rege! Sau călugăr! Temându-se cumplit să-l piardă şi voind morțiş să-l facă rege, straşnic l-a mai păzit din ziua aceea măritul Suddhodana pe Siddhartha de orice ar fi putut să-i dea prințului idei de pustnicie. Lux, calm şi voluptate nu-i o strategie nouă. Prin urmare, prințul crescu în delicioase desfătări, neştiind de realitate, înconjurat de paji şi curtezane gata să-i satisfacă orice dorință, în orice moment din zi şi, mai ales, din noapte. Şi nu de mult se şi-nsurase stăpânul său cu preafrumoasa Yashodhara, gingaşa fiică a regelui din Koliya. Ce mai, trăia viața perfectă prințul, ferecat fără să ştie în palatul din Kapilavastu. Siddhartha n-a fost până azi decât un prizonier de lux, o pasăre într-o colivie aurită, gândi cel ce ținea cu pricepere de hățuri. Vizitiul găsise însă demnă de apreciat dorința tânărului de-a afla ce-i dincolo de porțile închise. Unde mai pui că Suddhodana cedase repede la rugăminți. Dar nu era decât o păcăleală. Pe traseul dinainte stabilit, Siddhartha avea să vadă numai partea cea frumoasă. Vizita princiară prin regat o chibzuise Suddhodana grijuliu, cu amănunte. Chandaka făcu iute bilanțul, aidoma unui secretar cu propaganda: drumuri bine curățate, case proaspăt vopsite, tineri frumoşi şi plini de voioşie aduşi la-ntâmpinare, petale moi de flori de soi de aruncat în aer, arome-mbătătoare şi muzică sublimă. Incidentul… fusese o scăpare. Channa, de ce nu-mi răspunzi? auzi el vocea frumos timbrată a bunului stăpân. În ciuda vieții răsfățate, Siddhartha nu era un neisprăvit. Dincolo de îndatoririle sale de slujbaş regal şi servitor supus, Chandaka îl îndrăgea sincer pe Siddhartha pentru inima curată, pentru mintea ageră şi pentru calitățile atletice. Încă de la vârste fragede, prințul se dovedise a fi un călăreț inscusit şi un arcaş neîntrecut. Cât despre carte… Era, neîndoios, bun şi la carte, numai că din ea lipsea o mare parte, ruptă chiar de rege, să nu ştie Siddhartha toate, să-i

fie viața roz. De inteligent, era însă inteligent Siddhartha, puternic, arătos şi blând. Şi astfel Channa întârzia răspunsul ştiind că, inevitabil, acesta va tăia precum o sabie.

De ce nu-mi răspunzi, Chandaka? întrebă din nou Siddhartha. Ce a fost acela, dar? Uită-l, stăpâne, nu te mai amărî degeaba. Uită-l… Dar Siddhartha nu voia să uite, el voia să afle. Nu era chip să-i ții piept. Obținea întotdeauna ce dorea, căci mare putere mai avea. Şi nu de rang sau forță brută-i vorba, ci de acea putere din adâncul inimii. Fu nevoit până la urmă vizitiul să vorbească:

Cât a fost tânăr, omul acela, căci om a fost şi încă este, arăta ca noi, Siddhartha. Cu părul lung, bogat şi negru, cu pielea sănătoasă şi întinsă, lucind pe trupul zvelt, cu ochii arzători şi dinții albi, puternici. Cu pasul neşovăitor şi vocea limpede, ca apa de izvor. Însă acum, stăpâne, el îşi poartă bătrânețea. Şi-aşa o vom purta şi noi, căci va veni şi rândul nostru. Acum dar ştii: bătrânețea e urâtă şi nesuferită, nobile stăpân. Şi nu e unul pe pământ să nu ajungă precum omul ăla, de-are zile. Bătrânețea, o, prințe, nu poate fi nici ocolită, nici sărită, nici oprită. Şi oriunde-ar fugi un om, de bătrânețe n-are cum scăpa.

Siddhartha amuți, cunoscând pentru întâia oară gustul tristeții. Îşi simțea inima rece, închisă-n piept ca într-o cuşcă zăbrelită. Şi, cu toate că era o zi toridă, respirația îi ieşea de gheață. Deci asta-i realitatea, îşi spuse, abătut, în sinea-i. Trăit-am oare-un vis până acum?

În seara aceea, Suddhodana îi înfățişă noi curtezane, proaspete flori culese din regat pentru mai multă desfătare. Siddhartha însă le privea-ntr-o doară, cu inima mâhnită. Într-o bună zi, veți fi bătrâne, bolbororsea el. Fără excepție. Toate. În van sunt dar plăcerile acestea. Când ştiu că vine bătrânețea, cum aş putea să mă mai veselesc eu oare? Nurlii, frumoasele îl ațâțau, unduitoare, fără să le pese ce tot bâiguia Siddhartha. Un prinț chipeş, dar plictisit şi îndestulat ca toți prinții, îşi ziceau ele, dezvăluindu-şi trupurile fără cusur, dar nu şi adevăratele sentimente.

A doua zi, Siddhartha-i povesti tatânelui teribila-ntâmplare şi-i ceru voie să vadă Kapilavastu într-o zi obişnuită. Fără pregătiri. Fără fast. Fără tam-tam, fără surle, fără trâmbițe. Suddhodana se posomorî, presimțind că pe fiu îl paşte primejdia prorocită, aceea de a deveni călugăr. Aşadar bătu din palme şi porunci mai multă muzică şi mai multă distracție. Siddhartha

însă îl privi în ochi şi-l mai rugă o dată. Siddhartha nu mai e de mult copil, iubit părinte, zise el. Siddhartha a început să înțeleagă. Ai făcut tot ce-ai putut, dragul meu tată, să mă fereşti de relele de-afară. Căci visul tău e ca într-o bună zi să stau pe tronul ăsta. Ca viitor rege ce voi fi, e necesar să ştiu ce-i dincoace de-aceste porți, dar şi ce-i dincolo de ele. Cum ar putea Siddhartha să ajungă înțelept ca măritul său părinte, dacă ştie doar o parte? Mai bună-i o minciună-ntreagă decât un adevăr pe jumătate! Dar nu ar fi atunci Siddhartha un rege ce trăieşte-n vis? Un biet nebun, un prost, o hahaleră?

Suddhodana se întoarse spre fereastra ce se deschidea spre grădina cu flori rare, printre care păşeau, făloşi, păuni şi păunițe. Pregătind încet răspunsul, surâse regele pe-ascuns. Era mândru de al său vlăstar. Siddhartha avea să fie un rege mare, nu încape vorbă. Fie, hotărî deci Suddhodana, punând o mână părintească pe umărul iubitului său fiu. Ce chip frumos şi nobil avea Siddhartha şi ce trup vânjos! Chipul, de bună seamă, e al maică-sii, care s-a prăpădit săraca, dar osul lui e os domnesc, de Shakya, de luptător ce nu cunoaşte frica… Cuvinte înțelepte ai rostit, Siddhartha, şi argumentele-ți sunt cum nu se poate mai convingătoare, prințe, rosti măritul Suddhodana, privindu-şi fiul cu mândrie. Ai crescut frumos, băiete, cum de-a trecut timpul aşa iute? Ieri nu erai decât un prunc… O, preaiubit copil, e ceas de cumpănă acesta pentru mine, dar nu-ți voi sta în cale. Facă-ți-se voia, fie. Eşti liber. Du-te. Află. Mi-e însă teamă să te pierd, Siddhartha, mi-este atât de teamă…

Nu isprăvise bine sticla de Coca-Cola, că lui Segghartha i se făcu iar sete de-aventură. Se hotărî să călătorească până la Kapilavastu pe acoperişul unui autobuz, ticsit cu oameni şi bagaje. Şi-aşa călători, la înălțime, cu părul răvăşit de vânt. *Olé!* striga Segghartha, când autobuzul mai depăşea câte o căruță ori vreun motociclist, în timp ce alt vehicul se apropia vertiginos, din sens opus, pe şoseaua cea neiertător de-ngustă. Segghartha era fascinat de felul cum evita şoferul accidentele, la mustață. Dar goana cea nebună fu întreruptă brusc, de un camion ce-şi vărsase lichidele din măruntaie şi înțepenise, mort, de-a curmezişul drumului. Uleiul se scurgea încins, pe-asfalt, din baia spartă. După îndelungi discuții cu sătenii adunați ciopor să zică o vorbă înțeleaptă sau să dea o mână de ajutor, şoferul autobuzului se hotărî să ocolească, pe marginea-nclinată, înfruntând primejdia de a se prăvăli-n decor. Rămase sus, pe-acoperiş, Segghartha, căci coborârea o tot amânase. Şi frică nu simți, căci avea

încredere-n şofer. Doar îl văzuse cum conduce hardughia pe şoseaua-ngustă cât o ață… Şi-ntr-adevăr, scăpară teferi şi se puseră din nou la drum. Şi mai merseră aşa vreun ceas până ce opriră iar. La Taulihawa. Vai, ce loc îngrozitor! Un bobârnac ar fi de-ajuns să cadă şandramaua, gândi cutremurat Segghartha, privind roată. E o mare taină ce ține clădirile-n picioare, să nu se năruiască. Şi între ziduri, râuri de gunoaie. Şi niscai vaci păscând ce numai ele ştiu. Şi oameni du-te-vino. Oameni săraci şi jigăriți, în zdrențe, ca la margine de lume. Spre deosebire însă de curații marilor oraşe, aproape morți de spaime şi de pofte în spatele dinstinselor lor măşti seducătoare, rufoşii din Taulihawa râd în soare, vii, neîngropați de sărăcie, dar nici neapărat iubind-o. N-au mai nimic şi nici că au avut mai mult vreodată, şi poate de aceea nici n-au cunoscut eşecul. Ei nu ştiu ce înseamnă să clachezi, să pierzi… Segghartha nu văzuse până atunci atâta sărăcie şi asta-l întristă nespus. Simți nevoia să ajungă iute la Kapilavastu, la câțiva kilometri în afară. Şi astfel se-aruncă-ntr-o ricşă, după ce găsi puterea să se tocmească pentru o sută şi cincizeci în loc de două sute. Nu de zgârcit, ci pentru că aşa se face. Gemu uşor Segghartha când se aşeză pe-acea banchetă moale, de burete îmbrăcat în vinilin, lasându-se apoi pe rucsac, într-o rână. Abia acum simțea cât poate noada să îl doară de-atâta călărit pe autobuz. Mizeria-l încolțea de peste tot şi, ca să nu-i pătrundă-n suflet, Segghartha îşi pironi privirea pe-ale ricşarului picioare musculoase şi-aşa ieşi, pedală cu pedală, din Taulihawa.

Fără însemne princiare, purtând un simplu *dhoti*, o pânză peste şale, Siddhartha cutreiera Kapilavastu lângă credinciosul Channa. Prințul se minuna de mulțimea cea pestriță, prinsă cu trebile ei zilnice. Negustorii îşi lăudau mărfurile, iar precupeții îşi zornăiau pungile, târguind postavuri şi podoabe. Țăranii brăzdau pământul cu pluguri trase de animale de povară, copiii se hârjoneau cu vacile şi câinii de pripas, iar femeile-n sariuri colorate găteau mâncăruri aromate, în oale mari, de lut, pe vetrele de piatră. Lui Siddhartha îi plăcea să vadă atâta viață dând în clocot. Inima-i bătea în piept de bucurie şi se gândi că-i tare bine în Kapilavastu. Deodată, strigăte sfâşietoare îl smulseră din dulcea contemplare. Erau strigăte de agonie. Mulțimea făcu repede un cerc în jurul nefericitului care zăcea pe caldarâm, chircit de suferință. Ce se întâmplă cu acest om, Chandaka? întrebă Siddhartha, cuprins de nelinişte şi de mirare. Acesta e bolnav, o, prințe. Şi bunul meu sfat e să nu te-apropii, căci te-ai putea îmbolnăvi şi tu, Siddhartha. Dar prințul nu ascultă până la capăt. Se repezi-ntr-un suflet la bietul suferind ca să-l ogoiască. Se aşeză la căpătâiul lui şi-i sprijini capul

în poală. Fruntea omului frigea ca focul, pe față avea pustule, iar ochii înroşiți îi erau tulburi. Ce are omul ăsta? strigă prințul spre mulțimea care se îndepărta speriată. Siddhartha, rosti îngrijorat Chandaka, omul acesta are… fierbințeală. Cumplită boală, pe care o poți lua şi tu, măria ta, de nu plecăm degrabă, îl preveni încă o dată servitorul. Scumpe Channa, acest om suferă, cum aş putea să-l las acum? Siddhartha nu e laş, răspunse prințul, rupând din *dhoti* o bucată, pe care o înmuie-ntr-un vas cu apă rece. Spune-mi cum să-l fac pe omul ăsta bine, Channa! strigă cu disperare-n glas Siddhartha, ştergând sudoarea de pe fruntea bietului său semen, al cărui trup se scutura în spasme. Nu poți să faci nimica pentru el, o, prințe. Boala aceasta e necruțătoare. Şi ca ea mai sunt şi altele pe lume. Şi nu e leac. Aşadar, păzeşte-te, stăpâne. Boala nu iartă pe nimeni când loveşte. Că eşti vlăstar de viță nobilă ori simplu om de rând, un cerşetor sau un rege, nu contează… Se ridică atunci Siddhartha neputincios, plângând. Nu înțeleg ce-i boala, iubite prieten. Din ce spui tu, boala îmi pare a fi o forță rea şi nemiloasă ce pune stăpânire din senin pe om, când el se-aşteaptă mai puțin. Channa, vreau negreşit acasă. Căci nu ştiu cum să lupt cu boala şi nici să fac ceva pentru acest sărman nu ştiu. Boala-i un duşman perfid, dragul meu prieten. N-o văd, deşi mă împresoară. Vreau deci acasă, Channa, căci acum mi-e frică.

Segghartha opri la mai puțin de-un kilometru de Kapilavastu, pe drumul umbrit de *kadam*-i înalți, cu frunze grase. Peisajul îi aduse inima la loc, umplând-o iar de bucurie. Bei o Coca-Cola, prietene? se adresă ricşarului ce asuda cumplit, sub soarele năucitor. Stăpâne, puțină apă-ngălbenită îmi ajunge, răspunse omul, simplu. Ei, să nu-mi zici că nu te-ar bucura o Coca-Cola rece, insistă Segghartha. Ba m-ar bucura, cum nu, zise ricşarul cu sfială, ştergându-şi sudoarea de pe frunte cu pulpana cămăşii zdrențuite. Dar e cheltuială mare, adăugă el trist, oftând. Zâmbi atunci Segghartha şi iată ce îi spuse: pentru efortul tău e o cheltuială necesară. Mă bucur să-ți fac cinste, nu te îngrijora de preț, jupâne. Şi cumpără apoi de la chioşcul pricăjit din drum mai multe sticle reci, ținute până atunci la gheață. Pretutindeni Coca-Cola, gândi Segghartha, privind cu câtă poftă bea ricşarul nepalez. Hm, deloc nu-i rău sloganul, aprecie cel ce-ntr-o altă viață fusese *copywriter*. Cu siguranță *pretutindeni* e mai potrivit decât *întotdeauna*… Căci imposibil e să nu găseşti o Coca-Cola păstrată pân' la tine-n gheață, în orice colț ai fi pe lumea asta. La fel ca Dumnezeu e Coca-Cola, mai reflectă Segghartha cu setea potolită. Pretutindeni. Până şi-n pustietatea asta.

Trecu destulă vreme până când Siddhartha se încumetă să iasă iar în lume. Bătrânețea îl neliniştise, boala îl speriase. Dacă bătrânețea vine după ani şi ani, boala poate lovi năprasnic, orişicând, cugeta prințul cu înfrigurare în iatacul său, unde interzisese oricui să mai pătrundă. Nici măcar zidurile înalte ale palatului nu pot împiedica boala să intre dacă are chef să-şi facă mendrele, îşi aminti el de-un servitor care fusese-atins de ceea ce azi numim malarie. Pentru prima oară-n viața lui, Siddhartha se simțea nevolnic. Căci nu fusese învățat să lupte împotriva unui duşman feroce, invizibil. Depresia îl îmbrobodi în coconul ei de letargie dureroasă multă vreme, până când îşi luă din nou inima-n dinți, hotărât să-nfrunte iar necunoscutul. Tată, voi mai ieşi o dată-n lume, căci nu-mi mai este frică, glăsui Siddhartha, fără şovăială. Cu voia ta, se înțelege… Suddhodana se bucură în sinea lui că fiul se înzdrăvenise. Langoarea prințului teribil îl îngrijorase, mai tare decât profeția blestemată. Iubite fiu, i se adresă măritul rege cu multă înțelepciune, nu mă voi împotrivi. Du-te. Destinul tău nu pot a-l scrie eu după cum vreau, se vede treaba. Ai binecuvântarea mea, Siddhartha. Urmează-ți calea.

Se puseră aşadar cei doi, stăpân şi servitor, la drum. Siddhartha simțea din nou chemarea aventurii şi-şi îndemnă tovarăşul să meargă un pic mai iute. Chandaka era şi el binedispus, căci prințul pe deplin îşi revenise. Era el însuşi, cel plin de energie şi candoare. Dar ce să fie asta? se opri în loc Siddhartha, de îndată ce dădură colțul. Chandaka vru să-l momească pe o străduță cu bijuterii şi dulciuri. Stăpâne, lasă asta, e doar o procesiune. Hai mai bine să gustăm prăjiturele şi să târguim brățări de aur, cercei cu pietre scumpe, mărgele lucitoare şi inele. Nu, Chandaka, răspunse hotărât Siddhartha, oamenii aceştia patru duc pe umeri un alt om întins pe-o targă. Cei patru plâng, iar cel de-al cincilea e țeapăn, asta văd bine. Nici nu respiră, Channa, şi fața îi e galbenă ca ceara. O fi bolnav, te pomeni… Nu vrei să ştii, Siddhartha, se tângui atunci Chandaka. Ba vreau, ştii bine, se întoarse prințul spre al său bun sfetnic. Stăpâne, rosti atunci Chandaka, omul acesta de pe targă e mai bolnav decât poți să-ți închipui. Omul acesta… nu e. Ceea ce vezi e-un trup lipsit de viață. Un cadavru. Un mort… Un mort?! ridică uimit Siddhartha o sprânceană. Da, un mort, o, prințe. Un om care a trăit până mai ieri aşa ca noi şi acuma iată-l… Ni se întâmplă tuturor, mai târziu sau mai devreme, de moarte nu se poate ascunde nimeni. O să mor şi eu, Chandaka? se înfioră atunci Siddhartha. Din păcate, da, stăpâne, acesta-i tristul adevăr. Şi tu, şi eu o să murim. Chiar şi măritul Suddhodana. Şi nimeni nu poate face nimica. Moartea e

cea mai tare dintre toate. Dar… asta e îngrozitor de-a dreptul, rosti cu greu Siddhartha, simțind cum inima-i în piept se zbate, ca o turturea în colivie. Adică… nu voi trăi eu veşnic în palatul din Kapilavastu? Asta vrei să spui, Chandaka? Întocmai, preaiubite. Când vine clipa, te vei despărți de corpul tău, de tot ce ai avut vreodată, de tot ce eşti, şi vei pleca din lumea asta. Nimeni nu ştie unde, nimeni nu ştie cum. De murit însă se moare sigur, prințe…

Siddhartha tăcu şi nu mai scoase o vorbă toată ziua. Chiar nimeni să nu aibă asupra morții vreo putere? Nici măcar un rege? Tristă-i moartea. Jalnică-i bătrânețea. Cruntă-i boala. Dar e mai trist, mai jalnic şi mai crunt să fugi înspăimântat, ca iepurele urmărit de o săgeată. Unde aş putea să mă ascund de moarte? Unde aş putea să mă ascund de boală? Unde aş putea să mă ascund de bătrânețe? În ăst palat?! Oricât ar fi ele de groase, zidurile nu pot ține piept nici bolii, nici bătrâneții, darămite morții. Nesăbuit aş fi să cred că tigrul fioros ce mă amenință o să piară doar de închid eu bine ochii şi nu mai văd primejdia de-afară…

Aproape de Kapilavastu, Segghartha întâlni oameni care-i zâmbeau şi-i dădeau binețe. *Namaste*, Segghartha! *Namaste* şi vouă, le răspundea din ricşă. Segghartha nu mai putea de încântare. Ce loc frumos, ce oameni minunați! Chiar aşa săraci, viețuind în colibe de chirpici cu acoperiş din stuf, au suflet mare. Segghartha porunci ricşarului să oprească în dreptul unui templu, căci văzu o frumoasă statuie a lui Buddha. După ce depuse câteva zeci de rupii în urna de la picioarele statuii, Segghartha avu o scurtă conversație cu *bhikkhu* ce-ngrijea de templu. Surya Mangala îl chema pe venerabilul călugăr. Fericitul Soare, în sanscrită. Ca şi Buddha – statuie, *bhikkhu* purta straiul portocaliu, al celui ce de bună voie a renunțat la toate. Ar vrea şi el, Segghartha, să renunțe, căci lumea cu ale ei nu i-a adus până acum vreo împlinire, ci numai o golire. De sens şi de iubire… Tărâmul acesta-i sfânt, să ştii, Segghartha, îi spuse atunci bătrânul pustnic. Aici nu s-a născut un singur Buddha, ci patru mai exact, Segghartha. Mai fost-au trei pân' la Siddhartha… *Bhikkhu* Surya Mangala tăcu apoi şi pacea se aşternu peste întreaga fire. O pace cum Segghartha mai gustase doar acolo sus, pe muntele acela, Athos, dar nu în biserică şi nici la mănăstiri ori schituri, ci afară, când făcuse o baie-n marea preacurată, sub cerul liber şi albastru. Nu-i voie să faci baie aici, îi spuseseră călugării atunci cu-asprime, să zici mersi că n-ai fost alungat de pe munte. De ce? întrebase nedumerit Segghartha. Păi cum de ce? Sminteşti călugării, de aia, măi,

Segghartha. În pielea goală ți-ai găsit să faci tu baie? Aici, pe Muntele Cel Sfânt? Dar… nu-s femeie, se scuzase atunci Segghartha. Asta ar fi fost culmea, pufniseră ei. Femei nu intră aici, pe Athos. Dar… e Grădina Maicii Domnului, îndrăznise din nou Segghartha. E însăşi voia ei, primise răspunsul… Când soarele o luă spre asfințit la vale, Segghartha porni şi el în grabă, căci nu voia să ajungă la palat pe întuneric. La revedere, Soare Fericit, la revedere, *bhikkhu* Surya Mangala! Pe drum îi păru rău preasimțitorului Segghartha că n-a pus mai mult în urna aia, de la picioarele statuii. Dar nu-i nimic, gândi tot el, o să-i mai dea ricşarului o Coca-Cola!

Trecură anii… Siddhartha era de-acum bărbat în floarea vârstei. Trăia o viața împlinită prințul, deşi la marile întrebări răspunsuri încă nu găsie. Şi nu uita, Siddhartha, curând tu vei fi tată, îi aminti frumoasa Yashodhara în acea bună dimineață. Prințul zâmbi şi-i atinse pântecul rotund şi tare. Din tine vine fiul meu, şopti el la urechea soației. Sau fiica ta, surâse delicat prințesa. Dar te văd trist, stăpâne. Ce gânduri te frământă oare? O, scumpă Yashodhara, vreau să mai ies o dată din palat. Vreau să mai ies pe-afară. Simt că mă aşteaptă încă lucruri să le aflu. Dar nici să-ți tulbur inima nu vreau, iubito. Dacă asta ți-e voia, rămân aici, cu tine. Vei naşte dintr-o clipă-ntr-alta şi… Ascultă-mă, Siddhartha, îl întrerupse atunci prințesa, atingându-i gingaş buzele cu degetul arătător. Eu nu sunt fericită decât dacă eşti şi tu, iubite soț. Deci du-te. Du-te şi află, o, Siddhartha. Iar eu o să aştept să te întorci, cu dor.

Porni atunci Siddhartha iarăşi prin Kapilavastu, avându-l, ca de obicei, alături pe Chandaka. Şi merseră în ziua aia până ieşiră din ținut. Doar drumul se mai zărea acum, şerpuitor, în față. Şi mulți *kadam*-i umbroşi, de strajă, meniți să apere căruțele de arşiță şi vânt. Şi-atunci văzu un om Siddhartha, sub un copac cu frunză deasă, un om ce se-odihnea. Omul purta veşmânt portocaliu, cam peticit pe-alocuri. Şi tare prăfuit. Dar omul nu părea nefericit, ba dimpotrivă. E un cerşetor acesta, Channa? şopti întrebător Siddhartha. Nu, mărite, acesta-i un călugăr. Un rătăcitor. Un pustnic. Unul care a renunțat la toate. Atât mai are: haina de pe el şi-un bol, în care mai primeşte de mâncare. Hm, ciudat ce spui tu, Channa… Aş vrea să-l plâng pe omul ăsta, dar văd că-i fericit, aşa cum e, fără nimic. Sau poate nu-i întreg la minte? *Namaste*, prințe! rosti atunci străinul. De unde ştii că-s prinț? îl întrebă, suprins, Siddhartha. Nu port nici haine scumpe şi nici alai de slujitori n-am. Ei, prințe, citesc pe chipul tău frumos ca într-o carte. Eşti nobil, văd eu bine. Un fiu de rege eşti. Să fii chiar tu,

Siddhartha? Chiar eu sunt, mărturisi uimit fiul lui Suddhodana. Nu-mi stă în fire să mă ascund, dar am văzut că altfel se poartă lumea în fața unui rang înalt sau a unei haine scumpe. Nobile Siddhartha, chicoti ascetul, curat îți e gândul. Iar tu, călugăre, nu pari nebun, în ochii tăi nu se zăreşte dram de nebunie, cum credeam. Ochii tăi sunt luminoşi şi strălucesc de-o fericire ce nu-nțeleg de unde vine. Căci tu nu ai nimic, sărmane. Şi dacă nici nebun nu eşti, atunci… cine-i nebunul? Să fiu eu, oare? În primul rând să ştii, Siddhartha, că fericirea nu înseamnă avuție. E fericit doar cel ce pur şi simplu este. Nu cel ce are. Cel ce are ştie că poate oricând să piardă. Cu cât e mai avut, cu atât se teme el mai tare. Şi tocmai de aici se trage şi nefericirea. Cât despre nebuni, o, prințe, cine poate spune „uite-l, prinde-l“? Doar acela nu-i nebun, cel ce pe sine se cunoaşte… Înțelepte vorbe spui, călugăre, aprecie nespus Siddhartha. Dar tu de bătrânețe nu te temi? De boală? Sau, şi mai şi, de moarte? De ce m-aş teme, o, Siddhartha? Teama vine doar la cel ce are, ți-am spus deja. Iar, după cum vezi, eu n-am nimica… O, stai aşa, călugăre, să ne-nțelegem. Averi nu ai, nici casă n-ai, nici straie. Dar oare corpul ăsta nu-i al tău? El nu îmbătrâneşte? Nu se-mbolnăveşte? Şi nu moare? Ba da, nobile prinț, râse atunci călugărul ca de o glumă bună. Corpul ăsta-mbătrâneşte, din când în când se-mbolnăveşte şi pân’ la urmă, sigur, moare. Dar, vezi tu, nobile Siddhartha, eu nu fug de toate astea. Eu nu caut refugii. Căci corpul nu sunt. Dar atunci… ce eşti? fu curios prințul să afle. Ce eşti şi tu, mărite, numai că încă nu ştii. Şi ține minte: oricât ai căuta-n afară, nu vei găsi. Răspunsul, o, Siddhartha, răspunsul e acolo, înlăuntru. Mai multe însă de ți-aş spune acum ar fi degeaba. Cum să-l învăț pe-un orb ce e lumina? mai râse rătăcitorul înc-o dată. Călugare, vorbele tale înțelepte au trezit ceva în mine, deşi chiar pe de-a întregul nu pricep ce vrei a spune. Dar am aflat acum că orice-ar face omul, oricâte în jurul său ar strânge, oricât s-ar apăra de rele şi oricât n-ar vrea să ştie, suferința până la urmă îl ajunge. Eu însumi am din toate şi destule, însă deloc nu-s fericit. Şi chiar de-aş fi un rege iubitor şi drept de-aş cârmui norodul ca să-i fie bine, de suferința bolii, a bătrâneții şi a morții nu-l voi putea păzi, oricâte oşti aş instrui, oricât de bine. De aceea, călugăre, calea ta îmi pare cea bună şi cea dreaptă. Voi merge aşadar pe ea, ca să ajung la mine. Şi-apoi, când voi afla ce trebuie să aflu, mă voi întoarce şi voi spune: pe-aici e drumul, oameni. Restul, acum ştiu, sunt căi deşarte. Căci fericirea ce-o cunoaştem e-atât de trecătoare. O simplă amăgire. O jalnică amânare. În fericirea asta pe care ne-o dorim deja-i însămânțată suferința. Nici naşterea nu-mi pare acum aşa o

binecuvântare… Eşti gata să renunţi la tot, Siddhartha, pot citi adânc în tine. Inima ţi-e nobilă şi mintea bine cumpănită. Dar ia aminte: te-aşteaptă o cale primejdioasă, te poţi sminti uşor, fără să prinzi de veste. Ai mare grijă, prinţe, calea asta nu-i bătută. Calea-i îngustă, ca lama ascuţită. Dacă alergi, te tai. Dacă te-opreşti, iar te tai. Oricum te tai până prinzi pasul – nici greu, dar nici uşor, nici repezit, dar nici agale. Însă iar vorbesc degeaba. Doar tu eşti în măsură să vezi pe propria-ţi piele cum stă treaba. Sunt gata, se-nflăcără atunci Siddhartha.

Vestea îl găsi sub un copac, la umbră, unde se-aşezase să chibzuiască-n tihnă, să facă planul de plecare. Yashodhara, preaiubita-i soaţă, tocmai ce născuse. Ai un fiu de-acum, Siddhartha, un fiu voinic şi chipeş, să-ţi trăiască, se bucură nespus Chandaka. Dar te văd trist, stăpâne… Au nu te-ncântă marea veste? Ba da, mă-ncântă, Channa. Cum să nu mă-ncânte? Soaţa cea iubită mi-a dăruit ceva nepreţuit. Şi tocmai de aceea-s trist, drag prieten. Căci şi mai greu va fi acum să plec. Mă simt deja legat de fiu cu o strânsă legătură. Iar de-aş rămâne aici, şi mai cumplit ar fi. Căci de moarte, boală, bătrâneţe n-am cum să-l feresc, orice şi oricât aş face. Nu-i chip să-l scap de suferinţă. Mai bine plec, Chandaka, mai bine plec să aflu leacul. O, ce alegere, o, ce teribilă-ncercare… Înţelegi acum, Chandaka, de ce un fiu e o dulce-ncătuşare? Fie-i deci numele Rahula! Adică Legătura. Nu-i bun alt nume. Alt nume n-ar fi decât o păcăleală. Cum aş putea să-i spun altfel fără să mint frumos, Chandaka? Să-i spun Nădejde, Sprijin, Bucurie, Desfătare? Nu pot, căci nimic din toate astea nu-i. Un fiu e doar o dulce-ncătuşare… Şi-acum, drag prieten, iată-mi hotărârea: Siddhartha va pleca la miez de noapte, lăsându-l pe Rahula în grija mamei sale, iubita Yashodhara. Şi doar atunci când leacul suferinţei îl va fi găsit, Siddhartha se va-ntoarce-acasă. Deci pregăteşte caii, Channa, pune degrabă şaua pe Kanthaka. La noapte vom pleca, drag prieten. Fii pregătit. Plecăm, Chandaka. Plecăm la miez de noapte…

Răbdător, ricşarul aştepta afară, trăgând din când în când câte-o ţigară, în timp ce Segghartha se plimba agale, cu mâinile la spate, călăuzit de-un ghid, printre *pipali* cu trunchiuri groase, buruieni şi smârcuri, în locul unde altădat’ au fost odăi somptuoase şi grădini paradiziace, închipuindu-şi cât de înalte trebuie să fi fost zidurile acum ruine de şapte metri în grosime. Segghartha pătrunsese în palat pe poarta dinspre asfinţit, sau ce mai rămăsese din ea, minunându-se cum de mai stă cărămidă peste cărămidă, după două milenii jumătate şi-un cutremur mare… Dar iată, vin copiii din

Kapilavastu! tresări Segghartha, căutând să se ascundă, căci văzu micuţii cum drept spre el aleargă. Ce-or vrea? se panică în sinea-i. Bani? Mâncare? Ghidul sări atunci gingaş cu băţul să-i alunge. *Naughty kids*, se-ntoarse mucalit apoi, către Segghartha. Totuşi, ce voiau micuţii nu era decât o simplă poză. Ghidule, spuse atunci Segghartha, ieşind semeţ şi paşnic din ascunzătoare, copiii ăştia nu vor bani şi nici mâncare. Vor doar o poză. Pe care chiar acum le-o fac, cu bucurie. Ia adunaţi-vă aici cu toţii. Şi fiţi atenţi. Haideţi, poftiţi, intraţi frumos în cadru, zâmbiţi pentru posteritate. Perfect. Atenţie. Şi… Nu uitaţi, cu zâmbet… Clic! E bine-aşa, copii? E fooaaaarte bine, neneaaaa, strigară-n cor copiii veseli, împrăştiindu-se pe urmă. Şi liniştea cea sfântă se aşternu din nou, stăpână. Rămase iar Segghartha doar cu ghidul şi cu gândul. Hai, ghidule, îl îndemnă atunci Segghartha, trecând pe lângă o statuie mai ciudată, ce semăna c-un michimaus purtând semne hinduse. Hai, ghidule, mai spune-mi o poveste. Căci gândul nu-mi dă pace. Şi-apoi arată-mi Marea Poartă.

Târziu se încheie banchetul în cinstea naşterii preascumpului Rahula. Acum dormeau cu toţii laolaltă, răpuşi de oboseală. Oaspeţi de vază, curteni şi curtezane, dansatori şi muzicanţi şi slugi, bucătari şi gărzi – claie peste grămadă. Ghiftuitu-s-au, dansat-au, băut-au vin, râs-au la glume deocheate şi înghesuit-au slujnice prin colţuri cei ce n-au mai ajuns la curtezane, gândi Siddhartha păşind uşor printre-adormiţi. Dintre toţi, el singur era treaz în ceasul de veghe. Dar iat-o şi pe scumpa soaţă, ţinându-şi pruncul strâns la sân. Şi-n somn ea îl păzeşte, fu mulţumit Siddhartha. Spera el ca Rahula să nu-i simtă lipsa. Spera să-l ierte şi să nu-l urască. Se apropie uşor Siddhartha şi genunchii i se-nmuiară. Lacrimi tăcute îi umplură ochii. Dureros mai e să-i vezi pe cei iubiţi pentru cea de pe urmă oară. Năvalnic, gândul îi ceru să-i strângă-n braţe, să-i sărute şi să le rămână alături pentru totdeauna. Şi-atunci se-opri. Ca un ecou zdrobit de stânci îi răsună în minte „pentru totdeauna“. Nimic nu-i pentru totdeauna, se întristă nespus Siddhartha. O, ce perfidă agonie: cu cât te-mbeţi mai mult de fericire, cu atât mai mare-i disperarea mai încolo. E-un cerc vicios, intui prinţul. Şi nu intră în el. Rămase-afară. Rămase-n prag, privind la prunc şi soaţă cu inima zbătândă.

Segghartha se mai uită o dată, lung, la cărămizile din care-a fost făcut palatul din Kapilavastu. Uimitor cât timp a avut şi timpul ăsta să le şlefuiască. Cu câtă răbdare le-au tocit mileniile, din ziduri falnice la doar o şchioapă să le-aducă. Şi-şi mai aduse aminte atunci ceva Segghartha: în sat

văzuse doar chirpici, nu şi construcţii din cărămizi dintr-astea. De unde a dedus Segghartha că nimeni n-a luat vreodat' de-aici ca să-şi înalţe case, chiar dacă locul nu-i păzit decât de-un gard pe care până şi-un ţânc pipernicit poate să-l sară. Locul acesta-i sfânt, Segghartha, îi spuse ghidul. De două mii de ani şi alte cinci veacuri peste, oamenii din Kapilavastu ştiu că aici a locuit Siddhartha, înainte de Marea-i Renunţare. Şi oamenii vin, dar nu să-şi ia cărămizi pentru acasă. Ei vin să stea cu sine, să stea, să chibzuiască.

Siddhartha fu nevoit să-l scuture în repetate rânduri pe Chandaka. Trezeşte-te, Chandaka, îi şopti prinţul, trezeşte-te odată. Au adormit cu toţii, putem pleca acum. Am înţeles, stăpâne, îngăimă mahmur Chandaka. Am chefuit şi eu niţel, ca orice om, iertare. Dar caii-s gata, prinţe, şeile-s de cu seară puse şi până şi copitele sunt învelite-n pături, să nu răsune când se-ating de pietre. Şi-am pus ceva merinde-ntr-o desagă. Bine-ai făcut, Chandaka, o, destoinic prieten. Acum ce ne mai ţine? se-mbărbătă Siddhartha. Diii, să pornim dară la drum, Kanthaka!

Mahābhinishkramana Dwāra, buchisi Segghartha anevoie de pe tăblia pusă alături. Aici, cândva, a fost Măreaţa Poartă. Poarta spre răsărit, spre nemurire. Poarta Marii Renunţări. Sau, simplu, Poarta. Numai că Segghartha nu văzu altceva decât pietre şi cărămizi, de-a valma. Poarta nu reuşi s-o întrevadă. Carevasăzică, pe unde o să iasă el acum? Şi-atunci simţi Segghartha în inimă fiorul. Poarta lui s-a-nchis. S-a-nchis portalul său spre libertate. Ar fi putut de-atâtea ori să treacă, lesne, căci timp destul a stat deschis portalul. Dar n-a trecut. A stat pe loc Segghartha, prins mereu între dileme. Prins, căci ăsta e cuvântul-cheie. Lipit de propria-i teamă, ca laptele de fundul oalei. Mai are încă multe de trăit până să-şi vadă-n faţă teama. Aşa că va rămâne deocamdată prizonier. Segghartha va rămâne dincoace de zidurile groase, în inefabilul palat unde mai are de îndurat plăceri şi suferinţe duioase… până în ziua în care va vedea că nu mai are unde să se-ascundă. De-abia atunci îşi va învinge frica, poate. De-abia atunci se va curăţa el, probabil. Tot ce ştie-acum Segghartha, şi asta ştie bine, e să fugă. Tot un soi de renunţare. Dar nu una mare, ci una-nşelătoare. Şi, mai ales, periculoasă. O libertate simulată, un joc virtual, un Matrix în alt Matrix, de unde nu-i scăpare. Căci orice vers şi-un revers are. Ce câştigă o mână pierde alta. Când doarme faţa, se trezeşte dosul. Mereu pe muchie eşti, şi nu la mijloc. Şi muchia e tăioasă. Fă-ţi aşadar, Segghartha, din suferinţi busola. Şi nu fugi. Rămâi pe loc şi cască bine ochii. O, cât mai ai

de suferit prin catacombe nebuloase. Mai ai încă de-aflat. În primul rând că eşti la suprafață, nu în adâncuri cum credeai. Eşti chiar acolo, în ale minții stihii, şi tot ce vezi e o gaură de vierme, neagră. Să nu-ți pierzi însă cumpătul, Segghartha. Când vei fi suferit destul, când vei fi liber de orice aşteptare, când spaima nu va mai avea din ce să muşte, portalul din nou se va deschide. Deci fă degrabă cale-ntoarsă. Du-te înapoi la Pensiunea Imperială şi caut-o pe Yokodhara. Învață-ți lecția temeinic. Căci vine el, examenul, n-ai grijă.

Călare pe Kanthaka, mai privi o dată-n urmă lung Siddhartha. O piatră neagră, un bolovan imens şi greu, o hrubă-ntunecată-n noapte, cândva răsunătoare de plăceri şi bucurii nespuse, aşa era la ora aceea palatul din Kapilavastu. Şi-aşa era inima lui. Merseră tăcuți o vreme, prințul şi slujitorul, până ajunseră pe malul râului Anoma. Şi-acolo descălecă Siddhartha. Hai înapoi, stăpâne, îl imploră cu glas pierit Chandaka. Hai înapoi la fiul tău, la soața ta, la viața ta de prinț şi, în curând, de rege… O, prietene, acum de mă întorc, pecetluită-mi va fi soarta. O viață amară în îndestulare, pricepi ce spun, Chandaka? Nu pot trăi în aşteptare, clănțănind din dinți de frică. Asta mi-ar fi viața. O dureroasă aşteptare până la deznodământul tragic, pentru care nu există alinare. Şi-atunci voi zice: n-am fost orb eu oare? Nu m-am lăsat sedus de-o dulce desfătare? Te rog, stăpâne, întoarce-te acum cu mine, are să fie bine. Vei fi rege şi toată lumea-ți va fi la picioare, se tângui din nou Chandaka… Dragul meu Channa, zâmbi atunci Siddhartha, într-o bună zi, să ştii, mă voi întoarce. Va fi o zi mare aceea, şi nu vorbesc de-ncoronare. Ci de eliberare. Voi aduce izbăvirea, Channa. Leacul. Doctoria. Voi rupe lanțurile suferinței, să nu uiți asta. Întoarce-te acum, te rog pentru a treia oară, interveni iarăşi Chandaka. Mai mare libertate ca-n Kapilavastu unde-ai putea găsi sub soare? Aici, răspunse prințul cu blândețe, punând palma fierbinte pe inima speriată a devotatului tovarăş. Atunci ia-mă cu tine, prințe, şopti-nmuiat bietul Chandaka. Căci tu eşti rostul meu, stăpâne. Şi alt rost eu nu cunosc pe lume. Surâse prințul şi îi zise: ia-l pe Kanthaka de dârlogi şi du-te înapoi acasă. Pe drumul care se deschide-n față nu pot merge doi. Precum în bătrânețe, boală, moarte, pe drumul ăsta omu-i menit să pornească singur, fără vreun sprijin, fără vreun ajutor. Acum, când despărțirea e atât de-aproape, mă înclin în fața devoțiunii tale. Mi-ai fost un sfetnic bun, destoinic prieten şi neînfricat apărător. Cinstite Channa, mă duc acum şi eu să-mi aflu rostul. Tu spui că-ți sunt eu rostul. Dar, după cum deja vezi bine, rostul tău nu are încă nici un rost. De-aici voi merge singur, grăi cu

hotărâre prințul, scoțându-şi sabia din teacă. Ce vrei să faci, stăpâne? se-nfricoşă Chandaka. Zâmbi Siddhartha şi nu zise nimica. Ci dintr-o singură mişcare, cu lama ascuțită îşi reteză podoaba capilară. Şi-n praful drumului căzu chica princiară. Du-te, Chandaka, şi spune tuturor că prințul Siddhartha nu mai este. Cel care stă să traverseze râul e de-acum Gautama, un nimeni, un călugăr. Unul care a renunțat la toate… Chandaka înțelese-n fine că rugămințile sunt de prisos. Că hotărârea lui Siddhartha e neclintită precum măreții munți din miazănoapte, motiv să-l mai admire o dată pe al său iubit stăpân. Cred sincer că Siddhartha se va-ntoarce, gândi sluga devotată. Voi da de veste tuturor că prințul e de-acum Gautama, călugărul rătăcitor. Cred în stăpânul meu şi nu mă lepăd. O să-l aştept la fel cum mă despart de el acum, o să-l aştept cu inima fierbinte. Prin urmare, bun rămas, iubite Gautama. Voi aştepta cu nerăbdare leacul ce ni l-ai făgăduit. Mă-ntorc acum acasă, cu Kanthaka. La revedere, o, Gautama, tu ce-ai fost odată al meu stăpân, prieten şi prinț…

Acestea întâmplate fiind, se-ndepărtă călugărul Gautama. Nu merse mult şi dete peste-un cerşetor. Fără să stea pe gânduri, îi lăsă haina cea scumpă, brățările, cerceii şi inelele de aur, în schimbul lor primind zdrențe sleite şi-un castron, pentru cerşit mâncare. Şi amândoi plecară mulțumiți de târgul încheiat. Un cerşetor visând că-i prinț acum şi un prinț ce nu voia să mai viseze. Şi urma-n lume şi-o pierdu de-atunci călugărul Gautama…

Segghartha, ți-a plăcut povestea? îl iscodi ricşarul, pedalând la-ntoarcere-n Taulihawa. Mi-a plăcut, ricşare, iar dacă vrei să ştii, în colțul nost' de lume există o poveste ciudat de asemănătoare. Zău, stăpâne? Care? fu ricşarul curios să afle. Povestea lui Varlaam şi a lui Ioasaf îi spune, şi e o poveste întocmai, numai cu alte personaje. Prințul Ioasaf, ca şi Siddhartha, află de boală, bătrânețe, moarte, când ce să vezi? În cale-i iese înțeleptul Varlaam, care-i toarnă din Scriptură până-l luminează. Şi-aşa devine Ioasaf creştin, măi, frate. Povestea-i bine ticluită, să se pupe cu teologia. I-ascultă aici, pe scurt, ricşare…

Cică s-a-ntâmplat, vezi Doamne, în India cea îndepărtată, de noi acum mai apropiată, unde sfântul Toma creştinase până obosise. Dar răul era cu mult mai tare peste acest pământ al Fiarei… Rămăseseră puțini creştinii, căci hăcuia la ei cu neascunsă bucurie împăratul Avenir, cel însetat de sânge. Şi lui Avenir i se născu un fiu, despre care-i spuseră prorocii că va ajunge rege… sau creştin. Doamne fereşte! strigat-a Avenir ca dracu' când

dă de tămâie. Pardon, voiam să zic „Doamnă, fereşte-l!“ scuzatu-s-a el către soață, lăsându-i neprețuitul prunc în brațe… Să facem, domnilor, palat de-îndată, le spuse apoi sfetnicilor Avenir. Un palat cum altul nu-i. Să fie curtea-i paradisul şi zidu-nalt, de netrecut, aşa ca Ioasaf al meu să nu vază ce-i în lume, să fie fericit mereu, că împărat îl vreau, şi nu creştin, la naiba! tunase împăratul. Şi-au trecut ani până când Ioasaf din paradis ceru să iasă. Şi tatăl său îi pregăti ieşirea cu migală, ca nu cumva să vadă fiul ce-i urât şi trist pe-afară. Şi totuşi, Ioasaf pe drumu-i întâlni bolnavi, bătrâni şi morți. Şi-avea Ioasaf un bun sfătuitor, numit Iamun, care, la fel ca şi Chandaka, îi zicea prințului şi ce, şi cum. Dar stai să vezi, că asta nu-i nimic, ricşare. Nu trecuse o zi de când Ioasaf zăcea-n langoare după acea plimbare, că Iamun la el se-nfățişă cu-o veste… mare! Întâlnise el prin târg un om în straie de neguțător, ce nici nebun sau mincinos nu îi păruse, un om ce-i dezvăluise că deține o piatră scumpă, rară, un neprețuit odor, ce vindecă orice şi scoate demoni şi împlineşte oricâte dorinți şi că doar unul ca Ioasaf, cu inima curată, o poate vedea şi folosi şi… aşa mai departe. Ioasaf, ca orişice creştin în devenire, normal că puse botul. Miracolul, fârtate, e a creştinului chemare. Şi Ioasaf se lumină şi vru de îndată pe Varlaam să-l vază, căci aşa-l chema pe cinstitul negustor. Zis şi făcut. Se arătă Varlaam la Curte. Şi cum deschise gura, din ea ieşi chiar Duhul Sfânt, învăluindu-l pe plăpândul prinț cu vorbe-alese din Scriptură şi *press release*-uri despre un Mântuitor. Şi-aşa se-nduioşă Ioasaf, că inima i se topi ca ceara. Căci piatra aceea, se lămurise el, era… însuşi Isus! Şi Varlaam îl socoti sărac pe Ioasaf, bietul copil bogat, zicându-i că aurul trebuie călcat cu ură, precum un şarpe, în picioare. Şi că ce bine-ar fi să facem şi-un botez. Şi Ioasaf, naiv, se converti: Oricine ar proceda la fel când după o viață de răsfăț ar da de dracu’. Veni şi ziua când plecă Varlaam, căci misiunea fuse încheiată. Ca un expat, un multinațional, un mercenar cu job să creştineze piața, momind cu piatra ce face minuni, aşa plecă Varlaam. Ştii ce i-a spus lui Ioasaf, atunci, pe lângă alte multe vorbe goale? Aş adormi să ți le zic pe toate. I-a spus aşa, cumetre: „Nu plânge după mine, Ioasafe, ci rânduiala Domnului aşteaptă, căci în curând ne vom uni din nou şi pentru totdeauna“, i-auzi cum sună promisiunea. În curând… Şi pentru totdeauna… Ca doi iubiți romantici, din care unu-i mincinos şi vrea să plece, iar altul, de prea molatec ce-i, se-agață. Sar repede acum peste etape. Avenir află, în fine, de a prințului în taină creştinare şi urlă, fireşte, după răzbunare. Căutând pe Varlaam, trimişii împăratului ajunseră la nişte pustnici care, răspunzând în dodii, cumplite cazne îndurară, rămânând însă martiri senini, căci aveau de

partea lor, bineînțeles şi garantat, pe însuşi Domnul. Ei, şi pân' la urmă, aşa cum avea să fie prins Sadam peste milenii, l-au prins şi pe Varlaam, pe malul unei ape. Şi-acum, ia să vedem: care zei să fie oare mai *cool*, mai şic, mai *rock*? Ai tăi cei noi, Varlaame? Sau ai noştri din vechime? Şi puse Avenir de-o competiție mare, adunând din tot imperiul în Curtea sa mulți ghicitori şi magi şi vraci şi filozofi şi vrăjitoare şi Baba Oarba… Băi, asta cine-i? Zău de ştim, mărite… Atunci tăiați-i capul şi scoateți-o de-aicea… Toți contra lui Varlaam. Dar nu cinstitul, ci sosia. Căci adevăratul Varlaam fuse-n temniță zvârlit şi-n locul lui aduse împăratul tot un ghicitor în stele, ăl mai tare, cu numele de cod Nahor. E lesne de ghicit că-ntregul circ era menit să-l facă pe fiu să înțeleagă că-i absurd să fii creştin. Şi-atunci se ridică Ioasaf şi declară că dacă Varlaam va pierde rămăşagul, el, Ioasaf, cu mâna lui cea fină îi va smulge inima şi limba şi-apoi le-o da la câini, spre-ndestulare. Auzind Nahor una ca asta, înfricoşat să nu cază-n mâna milosului creştin, ținu o pledoarie strălucită, ajutat un pic de Duhul Sfânt. Şi-oi mai sări acum câteva rânduri, căci de Taulihawa suntem destul de-aproape. Ideea-i că toată-nvălmăşeala fu spre bine, că pân' la urmă se creştină şi Avenir, cumplitul, şi toată lumea trăit-a creştineşte, până la cuviosul ei sfârşit… Ei, ce zici de povestea asta, frate? Nu-i tare? Ba-i tare, cum să nu, stăpâne, mai ales că, ia aminte, Ioasaf nu-i altul decât Budasaf… Budasaf?! Dar ăsta cine-i? *Bodhisattva*-i Budasaf, mărite, adică cel ce va s-ajungă Buddha. Neputând să-i zică bine, i-au spus arabii Budasaf. Hm, deci arabii au preluat povestea, gândi Segghartha relativ uimit şi nu prea.

Ei, uite c-am ajuns, ricşare. Cobor aici. Şi-n loc de o sută şi cincizeci de rupii, iată că-ți las două sute, fix cât mi-ai cerut la început. Am negociat cu tine din plăcere, nu din nevoie, ca pescarul amator ce prinde în cârlig un peşte mare, pe care mai apoi, mărinimos, îl lasă-n apă iar. Tare frumos că ne-am împărtăşit poveşti. Că aşa-s poveştile făcute. Să circule, să fascineze, să încânte, să incite, să amuze şi să zăpăcească. Dar stai un pic, măria ta, îl întrerupse atunci ricşarul. Da, ce-i? se-opri Segghartha. Povestea ce mi-ai spus-o tu e aia care zăpăceşte, o, Segghartha. A mea-i originalul, a ta-i răstălmăcirea… Şi? Care-i problema, măi, ricşare? Răstălmăcire, tălmăcire nu-s totuna? Poveştile-s poveşti, îmi zis-a mie monstrul din Lumbini, îl ştii cumva? Nu, recunosc că nu, făcu ricşarul, eu mai departe de Kapilavastu nicicând n-am pedalat. Păi vezi, ricşare? Te-ai îngropat aici şi nu mai ştii ce e prin lume. Dar hai să-ți spun eu. De când Petru i-a tăiat romanului urechea şi Isus i-a pus-o blând la loc, după cum zice Scriptura, aşa merg

lucrurile-n creştinătate: mai întâi baie de sânge, că vine-apoi miracolul vindecător. Pe asta s-au bazat două milenii şi vai şi amar a fost. Au ars, au omorât, au schingiuit şi au mutilat trupeşte, dar şi sufleteşte, în numele unui cuvânt. Dar azi s-a zis cu Dumnezeu, cuvântul. Gata. Ajunge. Stop… Plin de spaime şi de aşteptări e omul ce se cunoaşte prea puțin pe sine. E uşor acestui om să-i vinzi răsplăți lucioase şi veşnice pedepse, ce intră în vigoare dincolo de moarte. La pachet le cumpără săracul. Cătând la viața viitoare, el uită de *aici* şi uită de *acum*… Rămâi cu bine, aşadar, ricşare! Mersi de cursă şi poveşti!

Nu merse mult Segghartha, că se-ntâlni cu nimeni altul decât Anudeep, pe care-l cunoscuse cu o zi în urmă, în autobuz. Vai, ce surpriză, strigă bunul Anudeep. Şi-l luă, pe sus, cu el la crâşmă, să-l mai înveselească nițeluş. Segghartha se simțea însă destul de ostenit şi poftă avea să fie singur. Totuşi bău din politețe două Coca-Cola cu prietenii lui Anudeep, cărora la întrebări năvală le răspundea prin „Da“ sau „Nu“ şi „Poate“. Ca la un zeu cătau cu toții la Segghartha. Căci, deh, un vestic într-o crâşmă din Taulihawa nu-i de colea… Şi se scuză apoi Segghartha, profitând de-un timp mai mort, şi îşi văzu de drum. Şi însuşi Anudeep se oferi să-l ducă pe motorul său un kilometru pân' la autogară. Ei, şi-acum la revedere, Anudeep, a fost frumos. La revedere, o, Segghartha, a fost… nemaipomenit!

Domnul şi vagaboanda

My Lord, m-am hotărât să-ți scriu, dar să nu crezi că o fac de dorul tău, stăpân hain ce eşti. Te-am aşteptat cu botul pe labe o zi, două, am zis să las să treacă şi weekendul, apoi las' că se întoarce el săptămâna viitoare şi mă ia acasă… Probabil că tu nu ții socoteala, prin urmare te anunț eu: acum câteva zile s-au împlinit PATRU LUNI de când ți-ai abandonat „cățeluşa ta scumpă“, cum obişnuiai să-mi spui în zilele tale bune. Chiar dacă nu te (mai) interesează, vreau să ştii că am evoluat mult între timp şi asta nu doar pentru că noi, ființele canine, trăim de şapte ori mai intens decât voi, oamenii… După ce am scheunat îndelung şi am urlat la lună ca o nebună, m-am pus pe studiu individual. Cărți am găsit destule, căci prietenii ăştia ai tăi, la care m-ai lăsat baltă, sunt nişte intelectuali. Le-am devorat biblioteca. De la prima până la ultima carte. Nimic n-a

rămas nedigerat. De la Platon la Kant, de la Arhimede la Einstein, de la Homer la Nichita, toate mi s-au părut delicioase. M-am făcut apoi covrig, am închis ochii şi m-am pus pe meditat, încercând din răsputeri să găsesc răspunsul la două întrebări cuprinse într-una singură: ce este iluminarea şi la ce-i trebuie nenorocitului? Ei bine, te anunț pe această cale că, în cele din urmă, după multă trudă şi stăruință, m-am iluminat eu. Cursul de Vipassana şi ce-ai făcut tu pe la Osho sunt oscioare de porumbel pe lângă eforturile mele. La ce ți-a trebuit India şi Nepal, când mă aveai pe mine, nu ştiu. Te durea gura să îmi arunci o întrebare? S-ar fi pus fata pe studiu şi ar fi venit cu răspunsul. Dar tu… zăceai în pat, uneori cât era ziua de lungă, cu ochii pironiți în tavan, fără să zici nimic. Tăceai mâlc. Nici până azi nu ştiu de ce tavanul ăla alb era mai interesant decât parcul din fața blocului. În loc de raze calde de soare, mirosuri îmbătătoare de pipi de căței, pajişte întinsă, copaci umbroşi şi eleşteu cu nuferi şi rațe, tu aveai mai multă nevoie de depresii, mănăstiri, călugări, Athos… Şi cu ce te-ai ales până la urmă? Cu o grămadă de poveşti care te-au zăpăcit şi mai tare. Din punctul meu proaspăt iluminat de vedere, pot să-ți spun că poveştile alea sunt mai puțin consistente decât căcățeii mei de toată isprava, cu care îmi delimitez gazonul de două ori pe zi şi pe care nesimțitul ăla mi-i ia de fiecare dată cu lopata ca să mi-i arunce la tomberon, făcându-mă „căcăcioasă păroasă"… Pe urmă ai înlocuit mănăstirile cu ashramuri şi dangătul clopotelor de biserică cu clinghi-binghi-dilinghi-urile clopoțeilor din temple, dar te plângi în continuare că locurile prin care treci, deşi pline, sunt goale, ca ouăle din care nu a mai rămas decât coaja – bună şi aia de crănțănit, de altfel… Te întrebi mereu ce e credința şi presupui că e o formă de delir colectiv şi paranoic, dar şovăi. Nu eşti în stare să-ți duci gândul până la capăt, nu ai curajul să vezi ce e dincolo de el. Ai întâlnit o grămadă de „căutători" şi „găsitori" de adevăr, dar nu ai văzut nimic în ei şi nici ei nu au văzut nimic în tine. Unde să fie adevărul? Ce a găsit căutătorul? Ce a căutat găsitorul? Simți că totul a fost în zadar… E normal să fii un pic debusolat. Eu cum crezi că am fost aşteptându-te ca o proastă?

Hai să îți zic acum şi de ăştia doi, cărora m-ai lăsat tu în „grijă". Nu-i mai suport. Or fi ei „bunii tăi prieteni", dar după mine sunt nişte nesimțiți. În primul rând, trebuie să-ți spun că fac mişto de tine. Uite, ieri de pildă, el îi citea ei ultimul tău e-mail şi amândoi râdeau, ca de obicei, de nu mai puteau. Aşa am aflat că eşti iar abătut şi că bântui din nou prin Kathmandu după ce te-ai întors de la locul de naştere al lui Buddha, unde ți-ai dat seama că, citez, „iluminarea nu e cu putință în viața asta, aşa că voi

încerca să mă echilibrez cu Tai-Chi şi suc de morcovi, cu toate că o femeie cred că ar face minuni“. Eu zic să laşi Tai-Chi-ul ăla al tău şi să te întorci frumuşel să tai frunze la căţeluşa ta, care te aşteaptă… Zici că o femeie ar face minuni. Eu zic că un copil ar face miracole. Să-l speli, să-l îmbraci, să-l dezbraci, să-l cicăleşti, să te cicălească, să-l educi, să-l duci la şcoală, să-l aduci de la şcoală, să te întrebe, să-l întrebi, să-i citeşti poveşti, să-l duci la bazin, să te joci cu el, să-l înveţi cântece pentru serbare etc, ect, tec, tce, cte, cet – i-am văzut eu pe ei cum şi-l cresc pe-al lor. De aceea propun să-ţi cumperi şi tu un copilaş indian sau nepalez de pe-acolo, ce-oi găsi, şi să-l aduci cu tine. Şi când ţi s-o face iar de căutat iluminarea cu lumânarea, să ne laşi pe amândoi la nesuferiţii ăştia. Până te întorci, îl învăţ eu pe ăla micu' toate comenzile, nici o grijă: „Rupesh, stai jos, culcat, şezi, mort!“, „Cine-i, Rupesh?“, „Cine-i Rupesh?“, „Cine eşti tu?“, „Cine sunt eu?“… Apropo de comenzi, să ştii că el mă bulversează. Îmi dă comenzi aiurea, nu cum am fost educată. În loc de „Unde-i pisica, Suzy? Şezi! Aşteaptă! Culcat! Mort! Cine-i acolo, Suzy?“, cum îmi porunceai tu, el prescurtează: „Unde-i Sega, Suzy? Cine-i mort, Suzy?“. După care râd amândoi, mai ales ea. Nu mă lasă să-i ling şi nici nu mă fac avion aşa cum mă făceai tu – nu că mă topeam de plăcere, dar mă obişnuisem cu micile tale ciudăţenii… Ei mănâncă ciorbică, iar mie îmi dau numai oase şi nişte grăunţe dintr-un sac de plastic. Am încercat să mă hârjonesc cu căţelul de pe sac, dar nu am avut cu cine. E un căţel cam tembel, care se uită la mine ca prin sticlă, cu limba scoasă, fără să latre, fără să mârâie… Prietenii tăi mă scot rar la plimbare, dar îmi dau foarte des nişte pastile maro, lunguieţe, pe care le-ai lăsat tu, cică pentru blană. Ea zice că, de fapt, sunt antidepresive. Şi că mai păstrează câteva şi pentru tine, să ai la întoarcere. Şi iar râd amândoi. El mă mai perie câteodată şi-mi zice mereu acelaşi lucru: „Suzy, să-mi bag p… în părul tău!“. Ştiu că am o blană deasă şi frumoasă, dar chiar nu vreau să-mi fie pângărită de toţi perverşii! Peste toate astea, dacă nu te întorci curând, au hotărât să-mi dea drumul pe stradă, să ajung căţea vagaboandă. Aşa că, dragul meu, nu o mai lungesc şi-ţi zic scurt:

Marş acasă!

Căţeaua ta
(cu toate că nu mă meriţi),
Suzy

P.S. Şi te rog să nu mai zici „Brrravo, fetiţaaa“ la fiecare realizare de-a mea, că m-am săturat de puseurile tale de entuziasm. Exagerezi mereu, în tot ce simţi, gândeşti şi faci. Ce, n-ai mai văzut căţea iluminată, care să scrie e-mailuri? Nici eu, dar asta nu înseamnă că trebuie să mă dau mare şi să mă consider cea mai realizată fiinţă canină din lume, deşi aş fi perfect îndreptăţită s-o fac.

Mici aranjamente de plecare

Brrravo, fetiţaaaa! îmi vine să strig în gura mare, alergând prin Thamel cât mă ţin picioarele. Oameni buuuni, îmi vine să le zic, există miracoleeee, mi s-a iluminat căţeauaaa… Dar ştiu că nu m-ar crede nimeni. Pe oameni nu-i interesează adevărul drept. M-ar arăta cu degetul, ca pe unul care nu e în toate minţile. Mai bine tac şi alerg cât mă ţin picioarele la Oficiul pentru Imigrări până nu-mi expiră viza, căci azi se împlineşte luna de când sunt în Nepal. Deci vă rog să-mi mai daţi două săptămâni şi vă promit că… *Sir*, nu trebuie să vă milogiţi, nu suntem aici să vă facem greutăţi, ci, dimpotrivă, să vă servim cât putem de repede, interesul nostru fiind acela de-a vă ajuta să petreceţi cât mai mult timp în ţara noastră, de ce să cheltuiţi banii prin alte părţi? Vă rugăm deci să vă aşezaţi la coada formată din călători ca dumneavoastră, având acelaşi scop ca dumneavoastră, şi să completaţi cererea de prelungire a vizei, ca şi dânşii. Gata, am completat-o. Are ceva dacă m-am grăbit, am greşit, am tăiat, am mâzgălit şi am scris peste? Nu, domnule Sega, nu are absolut nimic, nu sunteţi nici primul, nici ultimul vestic pripit, vă rugăm să ne predaţi cererea şi paşaportul şi să achitaţi taxa de 30 de dolari, după care vă invităm să luaţi loc până e gata. Durează mult? Nu, domnule Sega, în jumătate de oră aveţi noua viză, valabilă 15 zile începând de azi.

Pot, în sfârşit, să-mi trag sufletul. Îmi ajung două săptămâni ca să-mi aranjez treburile pentru următoarea destinaţie. Hm, următoarea destinaţie… Planurile mele iniţiale s-au tot dat peste cap până s-au transformat în alte planuri. Sincer, mi-a pierit cheful de întors în India. Am obosit. M-am săturat de căutări spirituale prin mizerie şi sărăcie. Vreau într-un loc frumos, spre care gândurile mele zboară în secret de ceva vreme, ca un cârd de cocori. Vreau în China. Gândurile astea s-au conturat în urma e-mailurilor schimbate cu Sudjin, un *sannyasin* indian cunoscut la Osho, care

acum studiază Tai-Chi într-un templu taoist din Munții Wudang. Acolo unde – mi-a scris el – s-a filmat *Crouching Tiger, Hidden Dragon*, unde în fiecare dimineață ceața dezveleşte zidurile roşietice şi acoperişurile verzulii cu colțurile răsucite-n văzduh ale străvechilor mănăstiri cocoțate pe stânci, unde călugări cu părul lung, strâns în cocuri în vârful capului, purtând cămeşi cu mâneci largi, ițari vârâți în ciorapi trei-sferturi şi opinci, îşi îndrumă ucenicii în Kung-Fu, stilurile Celor Cinci Animale, dar şi în Tai-Chi, stilul intern. Am salvat în telefon ultima scrisoare a lui Sudjin şi, neavând oricum nimic altceva de făcut până primesc viza, o recitesc.

Beloved Sega,

Mă bucur enorm că vrei să vii aici. Hai să-ți dau acum nişte detalii. Vei locui singur într-una din chiliile vechiului Templu al Dragonului Care Se Întoarce, ridicat în timpul dinastiei Tang. Maestrul însuşi, Sifu Chen Shyan, a promis că te va instrui personal pe toată durata stagiului. Sifu e încântat să te aibă elev, i-am povestit că eşti pasionat de Tai-Chi şi că ai deja câteva noțiuni de bază. A zis că în două luni te poate învăța cele 13 forme ale stilului intern, un pic diferite de cele 24 de forme oficiale, pe care le ştii tu. Sifu a mai spus că, în cazul în care va vedea în tine dorință, râvnă şi talent, ar putea să-ți arate şi câteva noțiuni elementare de Ba gua, unele tehnici introductive de Wudang Kung-Fu, exerciții de Qi-Gong şi, de asemenea, să te învețe principiile meditației taoiste. Am discutat cu Sifu despre bani, iar el s-a arătat foarte generos, oferindu-ți o reducere, ştiind că România nu se află printre cele mai bogate țări ale lumii. Astfel, în loc de prețul standard de 6.400 de yuani pentru studiu, masă şi cazare timp de o lună de zile, te va costa 5.500 (dacă te gândeşti să stai doar o lună) sau 8.000 (dacă vei dori să stai două luni). În cazul în care o să vrei să rămâi mai mult, discuți tu prețul direct cu Sifu, când soseşti aici. Banii nu ar trebui să fie însă o piedică, Sega. Banii pot fi câştigați oricând, dar unele ocazii nu se mai întorc niciodată. Totuşi, dacă bugetul tău e chiar mai strâns decât sumele propuse, îți garantez că Sifu va face totul ca să te poți încadra. Sifu e un călugăr taoist autentic, dornic nu de bani, ci de a transmite mai departe cunoştințele dobândite de-a lungul multor ani de studiu cu faimosul maestru Zhong Yunlong, ajuns acum la o vârstă înaintată.

Aş vrea să mai ştii că pe 25 octombrie începe evenimentul anului, Festivalul de Arte Marțiale. Peste 10.000 de oameni se vor aduna aici, la

Templul Dragonului Care Se Întoarce, pentru reprezentații de înaltă măiestrie… Grăbeşte-te, deci, iubite prieten, şi vino printre noi. Eşti atât de aproape de China, eşti atât de aproape de Wudang, locul unde s-a născut Tai-Chi-ul… Nepalul e la doi paşi de aceste tărâmuri legendare, ai o şansă unică! Am ataşat invitația despre care ți-am vorbit rândul trecut, parafată cu sigiliul şcolii şi întărită cu semnătura maestrului. Dă-i un print şi anexeaz-o la cererea pentru viză. Nu ar trebui să întâmpini probleme. După ce aterizezi la Beijing, ia trenul spre Wudang şi sună-mă. Te voi aştepta în gară. Noroc, iubite prieten.

Te îmbrățişez,
Sudjin

P.S. La Templu, avem mâncare tradițională chinezească. Sper că o să-ți placă. Eu zic că-i delicioasă. Mult mai bună decât ce au pe la Osho.

Cu noua viză pentru Nepal lipită în paşaport şi cu invitația scoasă la imprimantă în mână, ajung într-o clipită la Ambasada Chinei. Visul *karate kid*-ului din mine e pe cale să devină realitate… *Yes*, mă întâmpină cu răceală chinezul de la ghişeu. *Visa, Wudang Shan, Tai-Chi*, rostesc eu înflăcărat cuvintele magice, având grijă să închei cu un zâmbet cald. Pe chipul chinezului nu tresare însă nimic. Se uită la mine fix, de parcă ar vrea să mă perforeze cu privirea. Invitația, vorbeşte el în cele din urmă. Iat-o, i-o întind triumfător. Paşaportul? Poftiți, i-l înmânez. Mda, invitația e în regulă, paşaportul e în regulă, cererea e bine completată, totuşi nu vă putem acorda viza… Brusc, mă cuprinde o tristețe mare cât China. Dacă vreți viză, continuă chinezul impasibil, trebuie s-o luați din România. Nu v-o putem da aici, în Nepal. *Neeext!*

Următoarele mici aranjamente de plecare

Supărarea mă ține până a doua zi, când iau o nouă hotărâre. Dacă nu s-a putut în Țara Tigrului Înfrânt şi a Dragonului Ascuns, o să se poată în Țara Zâmbetelor, a plajelor fierbinți cu nisip fin, scăldate de mări călduțe şi azurii, a *tom yam kung*-ului bine condimentat şi a celor mai focoase femei asiatice, dornice non-stop să maseze bărbatul european…

Plec în Thailanda! îl anunț solemn, de cum calc pragul micuței lui

agenții de voiaj. Ca de obicei, domnul Bishnu Barakoti e prins între două telefoane – unul roşu, altul negru. *Excuse me for just a moment*, îmi zâmbeşte pe sub mustăcioara tunsă îngrijit, à la Clark Gable, dezlipindu-şi pentru o clipă urechile de receptoare. Domnul Barakoti e un om foarte ocupat. Intermediază masiv. Orice, oricui. *Booking flights, booking jungle trips, booking bungee, booking moutain circuits, booking transportation, booking, booking, booking, every day booking, booking, booking*, mi-a explicat el pe îndelete în ziua când l-am cunoscut, cu aerul omului căruia-i place ce face şi ştie bine ce face. Cum face exact nu ştiu, tot ce ştiu e că obține cele mai bune prețuri din Thamel. Lăsând la o parte interesul pur comercial, l-am vizitat aproape zilnic pentru discuții amicale, udate cu ceaiuri *masala*, îndulcite cu prăjituri sau îndestulate cu cartofi prăjiți aromați, din partea casei. Nu ştiu dacă a fost strategia mea de a-l transforma în agent dedicat ori strategia lui de a mă transforma în client fidel. Dar nici nu are importanță, atâta vreme cât doi oameni se împărtăşesc cu bucurie, obişnuieşte domnul Barakoti să spună. Când i-am povestit de frații Devkota, a dat din cap zicând *Tz, tz, oh, my God*. Atât. Când i-am dat vestea că m-am mutat de la Pensiunea Fericită la Pensiunea Imperială m-a felicitat, recunoscând că un preț mai bun nici el, campionul prețurilor mici, n-ar fi găsit în tot Thamelul. Când am cumpărat biletul pentru Everest, l-am felicitat eu. După care l-am întrebat: Dar dumneavoastră din ce mai câştigați, domnu' Barakoti, unde vă mai încape şi comisionul în prețurile astea? *Money never important*, a zâmbit el cu tâlc. *Friendship very important. Money come, money go, doesn't matter. You win a little, you lose a little and then you win a little again. But when you lose friendship because you want to win big money, that friendship never come back.*

Iau loc pe canapeaua modestă din fața biroului, aşteptând să termine convorbirea. *Chai?* mă întreabă domnul Barakoti în şoaptă, dintre telefoanele lui. Îi fac semn să nu se deranjeze. *Yes, chai*, hotărăşte el. Încă n-am reuşit să-mi dau seama dacă are un buton ascuns sub birou, pe care-l apasă cu genunchii, sau dacă băiatul de la ceainăria de peste drum îi ghiceşte gândurile; nu trec zece secunde şi mă pomenesc cu un pahar mare, din care ies aburi, pe măsuța din fața mea. În timp ce ridic paharul cu două degete, atent să nu mă frig, mă întreb pentru a mia oară de ce oamenii ăştia nu beau ceaiul din căni cu toartă, ca toată lumea.

Gata, Sega, te ascult! Scuză-mă, dar astăzi sunt cam *busy, busy, busy*, ridică din umeri agentul meu dedicat, cu un aer poznaş. *Good chai?* La fel

de bun ca întotdeauna, îi răspund binedispus. Adevărul e că aici, la el, mă simt mereu bine. Supărarea cu viza refuzată mi-a trecut cu totul. Deci, Sega, să-nțeleg că vrei în Thailanda până la urmă. Aşa m-am gândit, domnu’ Barakoti, lăsăm China pentru altă dată. Găsim ceva ieftin până la Bangkok? Când vrei să pleci? Zilele astea. Dus-întors? Nu, doar dus, e posibil? *Possible, eeeverything possible,* ciripeşte vesel domnul Barakoti, butonând la calculator. Aha! exclamă el victorios după câteva minute. Am găsit un bilet la 339 de dolari cu Nepal Airlines, pe 22 octombrie, adică de azi într-o săptămână. Dar trebuie luat acum, că altfel pierdem oferta… *No possible* mai devreme? *Possible, possible,* numai că-i mult mai scump şi prețuri mai bune n-am până-n noiembrie. 22 octombrie *best deal*… Atunci rămâne aşa, hotărăsc după încă o gură de ceai. Mi-e imposibil să nu remarc şi faptul că 22 = 2 × 11… Viză pentru Thailanda ai? N-am, domnu’ Barakoti, dar nu-mi trebuie, o iau la Bangkok, din aeroport, după ce aterizez. Cetățenii Uniunii Europene primesc *visa on arrival*, am verificat pe internet, nu vă faceți probleme. România e în Uniunea Europeană? Ohoho, de aproape doi ani. Ei bine, în cazul ăsta… facem clic? Clic, domnu’ Barakoti. Atunci, clic şi… *booked* şi… *confirmed*. Treci mai pe seară să-ți dau biletul tipărit.

Problema care mă frământă acum e ce fac până pe 22 octombrie. Să mă învârt încă o săptămână prin Thamel ca într-un carusel nu-mi arde. După ce-i scriu lui Sudjin un e-mail lung şi trist, la sfârşitul căruia îl rog să nu mă mai aştepte în gara din Wudang, pun mâna pe telefon şi formez numărul pe care nu credeam că o să-l formez vreodată:

Lama? Sega aici…

Sega?! Tu eşti, frățioare? Chiar tu eşti??? O, nu-mi vine să cred că…

Lam…

…m-ai sunat, frățioare, chiar te-ai ținut de cuvânt, m-ai sunat, vai, cât de…

…a…

…fericit sunt! Vrei să mergem împreună într-acolo, nu-i aşa? De asta m-ai sunat, aşa-i? *Thank you, brother! Thank you, thank you, thank you!* M-ai scos din foame, Sega, pe mine şi pe familia mea, ura, uraaa! Lama are un traseu superb, special pentru tine, *dear brother*. Totul e pus la cale.

Patru zile, OK? Patru zile, bine?

Lama, ascul…

Dă-mi patru zile, scumpul meu frățior Sega, mă jur c-o să fie extraordinar, o s-o cunoşti pe domnişoara învățătoare, am vorbit cu ea alaltăieri şi mi-a zis că-i place foarte tare de tine, s-a îndrăgostit de tine numai din ce i-am povestit, ai să vezi, o s-o cunoşti şi pe Sushma, dulcea mea Sushma, o, da, plecăm spre Shangri-La, da, da, da, spre Shangri-Laaa!

Lama, ascultă-mă puțin! Ce naiba, omule? Lasă-mă şi pe mine să vorbesc! Merg cu tine, dar numai trei zile şi cu condiția să plecăm neîntârziat, adică mâine-dimineață. S-a-nțeles?

O, Sega, mâine-dimineață, sigur că da, asta voiam să-ți propun şi eu, gând la gând cu bucurie, ca să vezi. Vai, ce minunat, vai, ce întâmplare minunată că m-ai sunat! *Thank you, Sega, thank you, thank you sooo much, brother*, mâine-dimineață la 7 fix sunt la tine la pensiune. Se ocupă Lama de toate, tu nu trebuie decât să vii, să vii, să vii. Lama, ce zici, să-mi iau bocancii? O să mă duci pe cărări de munte abrupte? O, Sega, cum să nu, o să te duc pe cele mai abrupte cărări din lume! Bun, atunci îmi iau bocancii. Ce altceva să-mi mai iau? Nimic, frate, vremea e excelentă, gata cu musonul, o să fie cald, aşa că ia-ți un tricou, două, şi-un fâş, în caz c-o să plouă. Păi… tocmai ai zis că gata cu musonul, măi, Lama. Aşa-i, frățioare, dar nu ştii niciodată cum e vremea la munte. S-ar putea ca noaptea să fie mai frig, cine poate şti? E bine să ai un fâş la tine, pentru orice eventualitate. OK, o să-l iau. Deci să-nțeleg că vii tu dimineață să mă iei, da? Bineînțeles, Sega, vine fratele tău Lama să te ia direct de la pensiune. Bine, Lama, te aştept la Pensiunea Imperială. Pfui, ce?! Pensiune Infernală?! N-am auzit de asta-n viața mea, frate Sega! Ce cauți tu acolo? Lama, con-cen-trea-ză-te puțin! Am zis Pensiunea Im-pe-ri-a-lă, nu Infernală! Acolo stau, ştii unde vine asta?… Alo?… Alo, Lama?… M-auzi, Lama?… Te-aud foarte bine, ai zis Pensiunea Im-pe-ri-a-lă, pfiu, bine că nu-i aia Infernală, zău aşa. Da’ ce ți-a luat atâta să-mi răspunzi, măi, omule? Mi-ai cerut să mă con-cen-trez şi, iaca, m-am concentrat, frățioare. Offf, măi, Lama. Nu-ți face atâtea griji, frate drag, dimineață la 7 sunt la Pensiunea ta Imperială, de unde o să pornim, o, da, o să pornim spre Shangri-La, la-la-la… Stai un pic, Lama, nu te ambala! Zi-mi cât mă costă. Cât vrei tu, fratele meu Sega. Hai, Lama, lasă vrăjeala, aşa zic în țara mea instalatorii şi mecanicii auto, că poate le dai dublu față de cât face. Deci cât

mă costă distracția? Trei zile, 3.000 de rupii cu toate incluse, mâncarea, cazarea, transportul şi *my retribution*, e bine aşa, frățioare?… Auzi-l, „retribuția“, îmi zic în gând… OK, Lama, consideră că am bătut palma, uite, nici n-am negociat cu tine. Dar să nu te prind că te suceşti şi că vrei mai mult. Nuuu, Sega *brother*, Lama când spune o vorbă, aşa rămâne. 3.000 am zis, 3.000 o să fie…

Resemnat, închid telefonul. N-am nici cea mai mică îndoială, omul e dus cu pluta. Din păcate însă, e prea târziu să mai dau înapoi. Nu-mi vine să cred că mâine-dimineață plec cu Lama spre Shangri-La… Sper să nu-mi uit bocancii şi fâşul.

Şi-am pornit voios la drum, cu Lama

Îl găsesc în holul pensiunii, rezemat de tejgheaua de la recepție. Lama e neschimbat. Poartă aceeaşi cămăşuță cadrilată şi aceeaşi şăpcălie îngălbenită, pe care abia se distinge scrisul *Mountain Guide*. Sincer, nu credeam c-o să apari, îl tachinez. Sincer, *eu* nu credeam că *tu* o să apari, îmi întoarce el replica, țâfnos. Ai întârziat o veşnicie! Arunc o privire la ceasul mare, de pe perete. E 7 şi 5 minute. Care veşnicie, Lama? Sega, se burzuluieşte el, m-am trezit cu noaptea-n cap, la 5 dimineața, am venit pe jos, de la capătul oraşului, am ajuns aici la 7 fix, cum ne-a fost vorba, şi tu… Stai un pic, îl temperez, cum adică ai venit pe jos? Uite-aşa, frățioare, pas cu pas. De ce n-ai luat şi tu un taxi? Taxi?! Ai fi vrut ca excursia să te coste dublu?? Efortul şi onestitatea lui mă impresionează. Bine, iartă-mă şi tu, Lama, chiar nu credeam că o să vii, n-am vrut să te iau peste picior. Mergem?

Până la autogară îmi face capul calendar. Sunt deja sătul de pălăvrăgeala lui şi mă gândesc cu groază că va trebui să-l suport trei zile. *You are a crazy mountain guide*, oftez din rărunchi, exasperat, când microbuzul în care ne-am suit se pune în mişcare. *Why crazy? Why you say I'm crazy, brother?* se supără el. *Lama good man, understand? Lama not crazy! Lama big heart, man, brother…* Gura, vreau să dorm. Să nu mai scoți o vorbă din clipa asta! OK, frate, cum vrei tu, bombăne Lama, cu botul pe labe. Hai, nu te supăra, îl înghiontesc prieteneşte. Te-am alintat când am zis că eşti țicnit, nu mă lua şi tu în serios. Şi-acum gata, chiar

vreau să dorm un pic.

E mai uşor să urci un elefant într-o ricşă decât să tragi un pui de somn lângă Lama. N-am închis ochii bine, că el s-a şi apucat să le povestească celor din jur nu ştiu ce, din care n-am desluşit decât dai-ci şi Sega. Sega bla-bla-bla, dai-ci, bla-bla-bla, Sega, ha-ha-ha… Regret amarnic că i-am zis de Tai-Chi şi de China. Când deschid ochii, descopăr că tot microbuzul se holbează la mine ca la statuia de aur a lui Chuck Norris. Simt cum mi se umflă venele la tâmple. Ce te-a apucat, omule? îl reped. Lama repetă mândru, arătându-mă oamenilor cu degetul: Dai-ci, dai-ci… Îmi vine să-l pocnesc de față cu toată lumea. Închid ochii din nou, măcar să nu-l mai văd.

Ambuteiaj pe şoseaua din munți. Verific dacă nu cumva e din vina lui Lama. Se pare că nu. Aşa e traficul pe porțiunea asta. După aproape trei ore de stat cu mâinile-n sân pe marginea drumului, eu posac şi taciturn, Lama jovial şi guraliv, auzim, în sfârşit, semnalul. Ajutoarele şoferului fluieră şi bat darabana în tabla maşinii, anunțând plecarea. Urcăm repede în microbuz şi pornim din nou. Spre Shangri-La!

O noapte de tot rahatul

Coborâm pe la asfințit, în autogara din Beni. E mult spus „autogară“. Un teren viran pe malul unui râu, unde câteva autobuze fumegă cu cheile uitate în contact, cu greu poate fi numit autogară… Fluierând vesel, Lama îmi face semn să-l urmez. Ne oprim după nici zece paşi, în fața unei cocioabe. În bucătăria deschisă, cu vedere spre autobuze, două femei, una tânără şi cealaltă mai în vârsta, prăjesc nişte ciudățenii într-o tigaie, pe o vatră joasă. Femeile schimbă câteva replici cu Lama, în nepaleză, uitându-se la mine ca la un extraterestru. Cine ştie ce le-o fi zis nebunul. *Namaste, we come in peace,* le salut eu paşnic. *Here we stay tonight*, hotărăşte Lama. Mă iau după el, cu toate mecanismele de apărare distruse, fără să bag de seamă pragul prea scund, de care dau cu capul. Văd stele verzi. *Tall guys, Romanian guys,* remarcă Lama. *Nepali guys, small guys, but no fuck good. Small dicks. Lama nice dick, fuck best. Lama fucks 2 hours. Lama is not like the other Nepali guys, Lama can fuck 2 hours, man, not 2-3 minutes like the other Nepali guys, brother, understand? Lama starts gently, one*

hour play here and there, then fuck, but control everything, control, understand? Aşa e el, se ia cu una şi termină cu alta. Am început să mă obişnuiesc. Nici nu-i mai dau atâta atenție. Acum mă preocupă să-mi frec cucuiul ieşit în frunte.

Lama îşi aruncă rucsacul într-un colț şi se aşază pe băncuța de lemn, la masa pusă de-a curmezişul unui hol lung şi îngust. Uşa din dreptul mesei e deschisă, lăsând la vedere o cameră ticsită cu jucării, bibelouri ieftine, sticle goale, borcane umplute probabil cu murături, farfurii murdare şi rufe necălcate. Pe divan, printre bulendre de toate culorile, împrăştiate pe salteaua bombată, şade un copilaş de vreo cinci-şase anişori, complet absorbit de filmul indian care rulează la televizor. „Rulează" e cuvântul potrivit, întrucât imaginea se dă peste cap încontinuu. Trebuie să fie un film foarte interesant, din moment ce sonorul e dat la maximum. *Nice music*, comentează Lama, fredonând melodia de la televizor. Dintr-o altă cameră iese grăbit un bătrânel sfrijit şi zdrențăros, cu o *dhaka topi* nouă-nouță pe cap, sprijinindu-se într-un toiag. Moşneagul se strecoară printre oalele, ulcelele, ligheanele şi lighenuțele înşirate de-a lungul pereților, ajunge în curticica luminată de un bec chior, lasă toiagul rezemat de closet şi intră. Din closet se aud tunete. Îmi întorc privirea spre Lama, care se scobeşte tacticos în nas, contemplând gogoloaiele extrase. Hai, măi, Lama, *what the fuck*? protestez scârbit. *Yes, Sega, you want fuck?* devine el atent. La naiba, nu te mai scobi în nas am vrut să zic, e… dezgustător! Praful de pe drum, Sega, e dezgustător praful ăsta, se plânge Lama, ştergându-şi degetul de cămăşuța cadrilată. *Lama nose clean now,* face apoi mulțumit. Poți să-mi mai dai puțin din săpunul ăla al tău ca să mă spăl şi eu pe mâini? E vorba de sticluța cu săpun lichid, care spală fără apă şi la care apelez arareori, doar atunci când n-am altă soluție. De la Kathmandu până la Beni, Lama a consumat jumătate din cât mai aveam, spălându-se pe mâini din kilometru în kilometru ca să-i miroasă mâinile frumos. Ia-l, îi zic, da' numai o picătură, s-a-nțeles? Sigur, frate Sega, răspunde el, turnându-şi în palmă nu una, nu două, ci trei picături. Lama, ți-am zis o picătură, îi atrag atenția. *Sorry,* Sega, am înțeles o picătură pentru fiecare palmă. Lama, ai trei palme cumva?! Că îți dau eu dacă n-ai… Hopa, se face nesuferitul că nu mă aude, ridicând sticluța ca s-o privească în lumină, nu prea mai e săpun, frate Sega. S-a golit sticluța. Cu ce-o să ne mai spălăm pe mâini de-acu-nainte? se lamentează el. Mai ai vreo sticluță de rezervă? Îmi vine să-i vâr sticluța pe gât.

La fel de curioase în ceea ce mă priveşte, cele două femei acoperă masa cu o muşama peste care pun câteva blide, un castron mare cu orez fiert şi tigaia cu ciudățenii sfârâitoare. Mi se apleacă de la mirosul greu, de prăjeală. *Eat, brother*, mă îndeamnă Lama, e carne de bivol, foarte gustoasă. Nu, frate, mulțumesc, nu mănânc aşa ceva, sunt vegetarian. De patru luni nu m-am atins de carne… Hai, gustă, numai puțin… Flămând cum sunt, nu aştept o nouă invitație. Câh, ce gust scârbos… Şi ce iute-i… Gura îmi ia foc şi stomacul mi se strânge, îngrețoşat. Aş vrea să scuip, dar mă abțin. Se uită femeile astea la mine. Mestec în continuare şi înghit, cu noduri. Nu ştiau că venim, am vrut să le fac o surpriză, îmi zice Lama, plescăind. Altfel pregăteau şi ele un meniu mai variat. Oricum, carnea asta e tare bună, nu-i aşa, frățioare? Parcă aş mânca rahat. Ăsta-i gustul pe care-l simte cine nu s-a atins de carne luni de zile. Senzația neplăcută nu ține însă mult. Papilele gustative se obişnuiesc repede şi, culmea, mai cer. Întind mâna după încă o bucățică. Apoi încă una. Şi încă una. După câteva îmbucături timide, mă trezesc înfulecând de-a binelea. Da' să ştii că nu-i rău deloc bivolul ăsta, îi mărturisesc lui Lama, cu gura plină de carne şi orez. Vegetarianul din mine suspină, siluit.

Femeile aduc felul doi, câteva sortimente de ghiveci de legume şi supă de linte, într-o farfurie metalică, cu mai multe compartimente; *daal bhat*, mâncare tradițională nepaleză, fără carne. Ce naiba-i asta? bâigui, simțind deodată bolovani rostogolindu-se prin burtă. *Daal bhat*, răspunde Lama senin, mâncare vege… Ştiu ce-i asta, îi tai vorba. Mă refeream la *asta*, ridic eu vocea, adică la faptul că ți-ai bătut joc de mine! M-ai pângărit!! Eu?! face Lama pe nevinovatul. Ți-am băgat eu carnea pe gât? Te-am invitat să mănânci, tu ai mâncat şi ți-a plăcut, singur ai recunoscut. Şi uite că doamnele au fost tare drăguțe şi au gătit *daal bhat*, special pentru tine, după ce le-am zis că eşti vegetarian şi că ți-e greață să mănânci carnea pe care dânsele au pregătit-o cu atâta trudă. Pentru prima oară după cele trei luni petrecute la Osho şi cele zece zile de Vipassana în izolare, văd roşu dinaintea ochilor. Lama nu e decât un monstru hidos, cu față de om, care ar trebui lichidat cât mai repede, spre binele omenirii. Haide, Sega, linişteşte-te, mă bate el pe umăr. De ce te-ai enervat, hm? De ce nu mănânci ce ți se pune în farfurie? Crezi că Buddha a refuzat vreodată ceva? Buddha a acceptat mâncarea şi când a ştiut că e otrăvită, Sega, ştiai asta? *You, city boy*, faci atâtea nazuri… Sar în aer. Lama, am plecat, fir-ai tu să fii! M-am săturaaat! Cine m-a pus să te suuun??? Zbier la el, dar nu prea se aude ce zic din cauza televizorului. M-aş arunca acum într-un autobuz în direcția

Kathmandu, numai că s-a lăsat noaptea şi autobuzele rămase în autogară dorm de mult. Din nefericire, va trebui să-l mai suport pe nenorocit până-n zori… Haide, frățiorul meu drag, nu te supăra, încearcă Lama să mă îmbuneze. *You are not my brother, I am not your brother!* biciuiesc aerul cu degetul. *I'm your client, understand?!* Nuuu, Sega, tu eşti frățiorul meu drag şi scump, Lama are o inimă mare de tot şi tu eşti în inima lui! *Enjoy life, man, all tourists love Lama! America, Australia, Europe, they give big tips, they say Lama you are the best, not like the other Nepali guys who fuck 2-3 minutes, Lama fucks 2 hours, man, women throw water many times, Lama knows how to make love…* Lama, eşti o pacoste! Ce legătură are frăția cu *tips*-urile şi futaiul, idiotule? spumeg eu, prăbuşindu-mă apoi la loc, pe scaun. Vreau la culcare, suspin epuizat.

Camera cu uşă albastră, pe care scrie *My Bedroom* lângă un desen cu o inimă străpunsă de o săgeată, e lipită de cea a copilului, iar pereții din BCA netencuit amplifică muzica de la televizor. Încăperea nu are ferestre, ci doar o deschizătură îngustă deasupra uşii, acoperită cu plasă împotriva țânțarilor. Plasa e ruptă. Bag în priză aparatul anti-gângănii, după care mă arunc în pat, aşa îmbrăcat cum sunt. Cearşafurile sunt reci, jilave şi au un miros rânced. Ar fi fost chiar ciudat să miroasă altfel. Mă ghemuiesc sub plapumă şi încerc să adorm, dar nu reuşesc din cauza lui Lama, care sforăie în patul de lângă uşă, ca unul dintre frățiorii bivolului mâncat mai devreme. Încep să număr: o lamă, două lame, trei lame, patru lame… După vreo mie de lame cu care îl tai în gând pe ghidul meu nebun, simt cum mă fură, în sfârşit, somnul. Nu ațipesc însă bine, că mă apucă burta. Mă uit la ceas. E 1 noaptea. Mă dau jos din pat şi pornesc, bâjbâind, în căutarea uşii. E o beznă de nepătruns, numai bună de scos ochii, iar lanterna de frunte zace undeva prin rucsac şi nu am acum răbdare s-o caut. Mă mulțumesc cu ecranul slab luminat al telefonului. Mai bine o lumină chioară decât un întuneric orb. Până la closet, calc în toate străchinile înşirate pe hol de-a lungul pereților şi trec pe lângă spălătorul din curticică, unde întrezăresc tigaia de aseară printre celelalte blide slinoase. Carnea de bivol, fac eu legătura. De asta mă doare burta. Stomacul meu s-a dezobişnuit să digere carnea, asta e! Intru în closet după ce scap de sârmele pentru uscat rufe, cât pe ce să mă decapiteze, mă aşez pe vine şi lovesc cu genunchii găleata cu apă, care se varsă cu zgomot. Mai apuc să salvez puțin, pe fund. Sigur carnea e de vină, îmi spun pe măsură ce-mi golesc măruntaiele suferinde, îi recunosc duhoarea. Îl înjur în gând pe Lama pentru că mi-a consumat toată sticluța cu săpun lichid şi mă spăl în silă cu apa rămasă în găleată. În tot closetul,

nici un petec de hârtie igienică, evident. Îl mai înjur în gând de câteva ori pe Lama şi mă întorc în *My Bedroom* cu nişte usturimi insuportabile. Adorm chinuit şi mă trezesc când se crapă de ziuă, cu vintrele bolborosind iar a furtună. Ghinion. De data asta closetul e ocupat. Trezite cu noaptea-n cap să spele vasele, cele două femei se opresc din activitate şi se benoclează la mine cu o curiozitate bolnavă, în timp ce eu scâncesc neputincios, privind pierdut spre zorii care mijesc, punându-mă într-o lumină din ce în ce mai proastă. Când să leşin, uşa closetului se deschide şi în prag îşi face apariția moşul cu fes tradițional. Nu-l mai aştept să-şi ia toiagul sprijinit de perete şi dau buzna, mai-mai să-l dobor. Prea târziu însă. Am fost învins de propriile nevoi. Cutremurat de o scârbă supremă, îmi dau jos chiloții cu gesturi lente, ca o stripteuză fără talent, şi-i arunc plini de rahat în gaura căcăstoarei. Mă întorc în cameră umilit.

’Neața, Sega, frățiorul meu drag! Lama e deja în picioare, vioi ca un cocoş de munte. Da’ ce-ai pățit? mă întreabă el, îngrijorat. Eşti alb ca varul… Tac şi înghit două furazolidoane din punguța cu medicamente, pe care mă bucur că am avut inspirația s-o iau cu mine. Carnea, îi răspund cu năduf. Ah, frățioare, îmi pare tare rău. Bea *tatopani* şi-o să-ți treacă. *Tato* ce? *Tatopani*, apă fierbinte, aşa-i spunem noi. Apă fierbinte?! Nu, mulțumesc, poate un ceai, îngaim, simțind distinct în adânc cum mațele îmi cântă iar o doină de jale. Bea un pahar cu apă fierbinte, ascultă-l pe frățiorul tău drag, că nu-ți vrea răul, insistă Lama. Fie, cedez răpus de suferință. La câte am îndurat până acum, o tortură în plus nici n-ar mai conta. Lama dispare şi apare râzând peste un minut, cu un pahar din care ies aburi. Mi-au spus doamnele ce pățişi, ha-ha-ha! Iartă-mă că râd, frățioare, da’ nu mă pot abține, după cum se pare că nici tu nu te-ai mai putut abține, ha-ha-ha, răsuceşte Lama cuțitul în pântecul meu. Tac şi duc paharul la buze cu mâini tremurânde, sorbind, pentru întâia oară în viața mea, apă fierbinte. Hm, nici nu-i atât de rea pe cât mi-am închipuit. Ba chiar e foarte bună! Nu trec nici cinci minute şi mă simt ceva mai bine, ceea ce-mi dă curaj să cer puțin de mâncare. Doamnele preiau comanda şi îmi pregătesc rapid câteva ouă fierte, pe care mi le aduc în cameră, ca la bolnavi. Le mai cer un pahar cu *tatopani*, dar acum arunc în el un plic cu ceai de mentă. Ce-i asta, frate? Ceai de mentă, Lama… Normal, vrea şi el unul.

Peste un ceas, soarele străluceşte pe cerul senin, iar eu mă simt suficient de bine cât să renunț la hotărârea de-a mă întoarce singur la

Kathmandu. Burta nu mă mai doare şi parcă nici Lama nu mai e atât de sâcâitor. Ai să vezi, frățioare, îmi spune el, la munte e curat, e sănătos, nu ca la împuțiții ăştia… Păi nu tu m-ai adus aici, băi, Lama? N-ai hotărât tu să rămânem la ei peste noapte? Din cauza ta am ajuns în halul ăsta! Din cauza mea?! Eu te-am pus pe picioare, frățioare Sega! Ce, nu ți-a prins bine *tatopani*?

Malai, malai, pauza de ceai

Ne facem repede bagajele, ne luăm rămas-bun de la gazde şi pornim din nou la drum. Ba nu, mai zăbovim un pic să-şi cumpere Lama nişte mere, că i s-a făcut poftă. Vrei şi tu, frate Sega? îmi întinde el unul, generos. Nu, dragă Lama, atât mi-ar mai lipsi… Sunt fără carne, să ştii, mă ispiteşte el.

Drumul, străbătut de cărăuşi cu muşchi de oțel ducând în cârcă munți de bagaje, de măgăruşi cu desagii plini, de microbuze, de maşini de teren şi de turişti amețiți ca mine, călăuziți de ghizii lor guralivi, e acoperit cu un strat gros de pudră albă, ca făina. Îmi vine să mă arunc în pulberea asta fină şi să fac pe îngeraşul, aşa cum făceam în zăpadă când eram mic, dar îmi vine altceva mai urgent de făcut şi pentru asta dau iute fuga în boscheți. Nu trebuia să muşc din mărul ăla… Mai iau un furazolidon şi mă întorc la drum.

Hei, Lama, cum se numesc munții ăia? îl întreb când în fața mea, după o curbă, răsare un fierăstrău uriaş, cu zimți albi tăind cerul. Întrebarea rămâne fără răspuns, căci Lama e pierdut în gânduri rostite cu voce tare, în limba engleză, nişte gânduri încâlcite despre cum o să ajungă el mintenaş la pensiune, unde o să se iubească cu Sushma lui, pe care o s-o ia de nevastă după ce va divorța de actuala, că oricum copilaşii lui sunt mari acum şi el tare mult o iubeşte pe Sushma, nu ca alții, doar un *fuck* şi adio… Îl las pe Lama cu gândurile lui şi mă întorc la masivul înzăpezit. Prin minte îmi trec repede denumirile munților din Asia, în ordinea în care i-am învățat într-a cincea, la geografie: Pamir, Tianşan, Tarbagatai, Altai, Saian, Iablonovîi, Stanovoi, Verhoiansk, Cerski, Kolîma, Anadîr, Djugdjur, Bureinski, Sihotealin şi Munții din Peninsula Kamceatka. Sunt cincisprezece cu toții, nu i-am uitat de atunci. Şi nu sunt singurul de care a rămas lipită informația

asta, până acum inutilă. Celălalt e George, fostul meu coleg de bancă. Fac munților o poză pe care o să i-o trimit lui George, când ajung la internet. Poate le-o şti el numele. Pe Lama nu-l mai întreb. El visează în continuare la Sushma lui. Şi mai trebuie să-l şi aştept, fiindcă acum s-a oprit să-şi dea cu crema *mea* de protecție solară pe față şi pe mâini, pentru a şaptea oară de azi-dimineață. El, tuciuriul…

Până mă ajunge Lama din urmă, îmi fac de lucru cu o insectă, o călugăriță lungă cât degetul meu arătător, pe care era s-o calc. Bălăngănindu-se ca o frunză bătută de vânt, călugărița pare foarte nervoasă. Cum de-am cutezat să-i ațin calea? Mă apropii precaut, îmi găsesc poziția optimă, la câțiva centimetri de ea, şi-i fac o poză. Brusc, exact că în filmele alea de groază, lighioana întoarce capul spre mine şi-şi înfige privirea de insectă ucigaşă drept în ochii mei. Simt fiori de gheață pe şira spinării, dar nu mă dau bătut. Îi mai fac o poză. Înfuriată la culme, bestia verde crud ia o poziție ofensivă, asemenea unui câine care-şi apară teritoriul. Bat în retragere, intimidat. Văzând asta, călugărița prinde curaj şi se avântă spre mine cu toată viteza, hotărâtă să mă rupă-n bucăți. Fac un salt fulgerător în mijlocul drumului şi ridic în calea călugăroaicei un nor înecăcios de pudră, reuşind astfel să-mi pierd urma. Pfiu, am scăpat ca prin urechile acului, îmi zic scuturând praful din păr şi de pe haine. Ai văzut gângania aia uriaşă, Lama? O, frățioare, asta nu-i nimic! Pe-aici există insecte şi de două ori mai mari. De exemplu, păianjenii. Să-i vezi, sunt cât pumnul. Şi păroooşi… Dar cam tontălăi. Sunt o grămadă la pensiune, tare drăguți. Dacă stai noaptea şi asculți atent, îi auzi cum tropăie pe pereți ca nişte căluți cu opt copite, vai ce se mai hârjonesc. Tropa-tropa-tropa-tropa, uite-aşa fug dintr-o parte în alta, de parcă s-ar lua la întrecere. Nu ştiu ce-i apucă de aleargă atât. Probabil că vânează țânțari sau mai ştiu eu ce şi sunt prea flămânzi să le mai întindă plase. Uneori fac şi greşeli, sărăcuții, ca orice om. La colțul camerei o mai pățesc, când se grăbesc – am văzut la viața mea şi alpinişti profesionişti ratând surplomba. Deh, din grabă şi neatenție mai cad câteodată păianjenii ăştia peste turişti, în pat. Dar nu te teme, că nu sunt veninoşi, ci foarte sperioşi, inofensivi şi bezmetici. Dispar înainte să țipi tu de spaimă. Le e frică de oameni. Totuşi, dacă-mi aduc bine aminte, odată, mai demult, un turist a avut ghinionul să…

Chocolate! School pen!

Glasurile cristaline ale copilaşilor alergând să ne întâmpine întrerup

povestea care începuse să mă îngrozească. Vor ciocolată şi pixuri pentru şcoală, îmi şopteşte Lama la ureche. Mulțumesc frumos, Lama, dar să ştii că am înțeles perfect, nu te mai obosi să-mi traduci din engleză în engleză. În plus, am şi ceva experiență cu picii, câştigată la Sarangkot şi la Kapilavastu… Când să le fac poze, micuții schimbă *chocolate, school pen* cu *malai, malai*. Asta ce înseamnă, Lama? Păi n-ai zis să nu-ți mai traduc, frățioare Sega? Am zis aşa când vorbeau în engleză, dar *malai, malai* cred că-i pe limba ta… Ei bine, în cazul ăsta, dacă năzdrăvanii vorbesc în nepleză, *malai* s-ar putea să însemne „pe mine“, adică fiecare vrea să-i faci câte o poză separat, uite-i cum se înghesuie în fața aparatului, mucoşii…

Malai, malai!

Le zic să ne pregătească un ceai, facem popasul aici, hotărăşte Lama, strigând apoi în nepaleză la o mucoasă, care se întoarce repejor cu două căni pline, atentă să nu verse lichidul din ele.

Malai, malai!

Lama se aşază la măsuța de lemn de pe marginea drumului şi-şi scoate oftând şăpcălia, care-i lasă pe frunte o urmă adâncă, roşiatică, de la o tâmplă la alta, ca după o trepanație. Râd până mă apucă iar burta, dar nu-i spun de ce râd, că poate se supără pe mine.

Malai, malai! continuă să strige mucoşii, care mai de care. Pozează cu dezinvoltură şi se întrec în şotii şi strâmbături, ca să-mi capteze atenția. Fiecare cadru e aur curat şi argint viu. Dacă ar fi să aleg un Rupesh după cum m-a îndemnat Suzy să fac, de aici l-aş alege.

Malai, malai!

Ceaiul ne costă cinci rupii. Mucoasa nu vrea nici în ruptul capului să păstreze hârtia de zece rupii pe care i-am oferit-o. Îmi caută palma să-mi pună în ea restul.

Malai, malai! zumzăie mucoşii în jurul nostru ca un roi de albine. O luăm din loc şi ne oprim două sute de metri mai sus, în cătunul prin care trece drumul, la o prăvălie înjghebată într-un cerdac.

Malai, malai!

Cu 50 de rupii îi umplu de pixuri şi ciocolată. Uitaseră de ele.

Shangri-La, cuibuşor de nebunii

Welcome to Shangri-La, freamătă Lama în fața portiței care abia se mai ține în cele două balamale ruginite. Am trecut pe lângă pensiuni cochete, cu perdeluțe colorate la ferestre, cu pereți placați cu piatră de râu, cu grădinițe îngrijite, pline de flori parfumate, cu mescioare din lemn întinse sub umbrare răcoroase şi ne-am oprit aici. Shangri-La?! Unde vezi tu Shangri-La? întreb consternat, contemplând zidurile de paiantă crăpate de sus până jos, ferestrele strâmbe, cu câteva geamuri lipsă, acoperişul într-o rână, curticica nemăturată de multă vreme şi ligheanul în care zac nişte cratițe pline de zoaie. *Here Shangri-La*, mângâie Lama scândura scorojită, bătută în cuie deasupra portiței, pe care cu greu se mai poate citi „Shangri-La Guest House". Ăsta e paradisul ascuns în inima munților Himalaya? simt eu cum mă cuprinde disperarea. Ăsta e paradisul, răspunde Lama în extaz, cu ochii spre cer. Ei bine, nu chiar spre cer, ci un pic mai jos, spre veranda de la etaj, de unde o femeie rotunjoară într-un sari albastru, cu părul lung, despletit, ne face semne de bun-venit. În ciuda straturilor de cremă protectoare, Lama s-a topit ca o înghețată de ciocolată lăsată la soare. Buzele îi tremură, iar ochii i se umezesc. Sushma, geme el înăbuşit, căzut în adorație.

Femeia ne arată cămăruțele unde urmează să ne cazăm, în timp ce Lama se învârte în jurul ei ca un titirez, vorbind încontinuu, într-o engleză amestecată cu nepaleza sau într-o nepaleză amestecată cu engleza, de nici el nu cred că mai pricepe ce spune. La un moment dat, Lama îşi ia inima în dinți şi o apucă pe Sushma de talie, trăgând-o spre el drăgăstos şi prezentându-mi-o drept *„my second wife"*. Fără să zică nimic, femeia îl respinge ferm, dar cu blândețe, făcându-şi apoi de lucru cu nişte rufe pe care le întinde pe sârme, la uscat. Să nu ne vadă lumea, sare Lama repede să-mi explice comportamentul ei. Ca să-i păstreze onoarea intactă, se abține de la alte gesturi compromițătoare şi se retrage cuminte la masa de pe terasă, prefăcându-se absorbit de colecția lui de poze, pe care le ştiu deja cu ochii închişi. Mă trântesc şi eu pe un scaun, alături, să-mi odihnesc oasele obosite după cele cinci-şase ore de urcuş. Lama însă nu poate sta locului, oricât s-ar strădui. E ca un cal nărăvaş priponit la stand. Straşnică femeie, mai nechează el din când în când, aruncându-i pe furiş priviri pofticioase. Isprăvind cu rufele, Sushma oftează şi se aşază lângă Lama, zâmbind încurcată. Vrea să zică ceva, dar nu-i iese. Nu ştie engleză, mă lămureşte Lama. Nu ştie engleză, dar ar vrea să-ți spună că soțul ei e plecat la muncă

în Japonia şi că lumea nu trebuie să afle de iubirea noastră. Să rămână secretul nostru, OK, frate Sega? mă imploră el. Sushma tace în nepaleză şi se uită la poze, chicotind o singură dată, scurt, când dă peste nevasta lui Lama. *This my first wife*, se simte el dator să ne spună, de parcă n-am şti.

Ooo, aa, m, mn, gao, m, oa, mn, mnaa, face personajul răsărit în fața noastră, cu o găleată de plastic într-o mână şi cu o lopată murdară de bălegar în cealaltă. Ne urează bun-venit, traduce Lama onomatopeele. E surdomutul, ajută la gospodărie, mai adăugă el. Apoi rar, cu voce tare, în engleză: *Namaste,* bine te-am găsit, frățioare! Şi din nou în şoaptă, către mine: Nu aude, nu vorbeşte, dar e atent la cele mai mici gesturi şi ştie să citească de pe buze, şmecheronțul. Nimic nu-i scapă, aşa că ai grijă ce faci cu domnişoara învățătoare, he-he-he, uite-o că vine, e la poartă… *Miss*, strigă Lama după femeia cu batic, jeanşi şi cămaşă *western*, care tocmai a intrat în curte, *how are you, Miss? Namaste, this is Sega, yes, the very nice man from Romania, Miss!* Ştie engleză la perfecție, mi-o laudă Lama la ureche, puteți vorbi câte-n lună şi-n stele. *Miss* e cumnata Sushmei, mai apucă el să-mi zică până ce domnişoara învățătoare ajunge la masa noastră. Fără o vorbă, *Miss* ocupă scaunul rămas liber şi se lipeşte de mine de parcă m-ar şti de când lumea. Vai, ce bine vă stă împreună, se bucură Lama ca un copil, în timp ce domnişoara învățătoare mă soarbe prin fanta îngustă a ochilor pronunțat tibetani, pe deasupra ochelarilor cu ramă subțire. *My name is Maya*, îmi şopteşte ea în cele din urmă. *Maya – you mean illusion?* o întreb. *No illusion,* surâde *Miss,* ascunzându-şi nişte şuvițe rebele sub batic. *Love*, răspunde ea galeş. *Maya mean love…*

La propunerea insistentă a lui Lama, domnişoara învățătoare mă ia de-o aripă să-mi arate viața la țară. Viața lor de la țară nu e cu mult diferită de viața noastră de la țară, comportamentul meu fiind, în consecință, identic: mă lovesc de streşinele joase, calc pe grebla uitată în curte cu dinții în sus, mă împiedic de treptele prea înalte şi colțuroase, apuc obiectele cu două degete neştiind ce să fac cu celelalte trei şi descopăr din nou, cu tristețe, că nu am decât două mâini stângi. Amuzată, Maya mă ciupeşte zdravăn de burtă. O ciupesc şi eu. Mă trage de păr. O trag şi eu. Primesc o scatoalcă. Are mâna grea, cu palma bătucită şi degetele învățate să apuce capace fierbinți, cleşti, polonice, oale sub presiune, tigăi sau cozi de topor. Încă mă clatin după lovitura puternică şi urechea îmi țiuie lung, ca trenul în gară, în timp ce Maya îmi spune într-o engleză simplă şi aspră ca aerul de munte că o ajută pe Sushma la gospodărie când nu are ore la şcoală.

După ce termină cu tăiatul lemnelor, cu datul de mâncare la capre şi cu dereticatul prin bucătărie, *Miss* mă duce până la râul Myagdi, care curge în spatele pensiunii. Mergem pe o cărare croită printre urzicile cât un stat de om, cu frunze mari, cât palmele ei, Maya râzând isteric când încep să mă scarpin, icnind, plin de băşici. Pe aici ajungi direct la Kathmandu, îmi arăta domnişoara învățătoare direcția. Mă opresc din scărpinat şi o privesc nedumerit. Hai, du-te dacă nu-ți place la noi, mă îmbrânceşte ea de pe cărare. Râde iar, văzându-mă cum țopăi de parcă aş călca pe cărbuni încinşi. Ajunşi în sfârşit pe malul râului, ne aşezăm pe un bolovan, ca să ne odihnim. O vreme, nici unul nu scoate o vorbă. Apoi *Miss* râde iarăşi, după ce mă ciupeşte de burtă. O ciupesc şi eu. Mă trage de păr. O trag şi eu. Primesc o scatoalcă. Mă clatin năucit şi urechea îmi țiuie lung. *I'm unlucky*, oftează Maya, lăsându-şi deodată capul pe umărul meu. *I'm 45… I'm sooo unlucky*, se plânge, ea cu toate că arată cu zece ani mai tânără, după care mă ciupeşte de burtă. O ciupesc şi eu. Mă trage de păr. O trag şi eu. Primesc o scatoalcă.

Ne întoarcem pe acelaşi drum, Maya râzând, cu poala plină de urzici, eu băşicat din cap până-n picioare şi încă năuc de la scatoalcele ei. Ajungem la pensiune după asfințit, la ora când păianjenii mari cât pumnul încep să iasă la hârjoană pe pereți. Cinăm la lumina lumânărilor, fiindcă s-a luat curentul. Piureul de urzici cu orez fiert e gustos, dar atmosfera e cam încordată. Lama nu a primit nici măcar o firimitură din iubirea la care tânjeşte, în ciuda eforturilor. Ca să-şi alunge tristețea, îşi face de lucru împingându-mă în brațele lui *Miss*, în timp ce Sushma îmi arată poze cu prietena ei din Beni, căsătorită cu un canadian, fost client de-al lui Lama, care a murit la câteva zile după nuntă, căzând de pe acoperiş. Săraca fată a rămas singură în Canada şi Lama mă întreabă dacă n-am cumva pe cineva acolo, dispus s-o ajute.

Ajung în cameră obosit de nu mai ştiu de mine, mă bag în pat şi sting lumina. Cu pătura trasă peste cap, ascult înainte să adorm cum păianjenii uriaşi aleargă pe pereți, tropa-tropa-tropa-tropa, ca nişte căluți cu opt copite… Băieți, vă rog, atenție la surplombă!

Tatopani

Lama a făcut ochişori înaintea mea. Îl găsesc pe verandă, unde-şi bea cafeaua cu înghițituri mici. *Man, she gave me so good sex last night*, mi se confesează el, privind visător spre crestele care se profilează pe cer, trandafirii în lumina răsăritului. Dhaulagiri se numesc munții din depărtare, mi-a spus Maya aseară. Nici o legătură cu Pamir, Tianşan, Tarbagatai, Altai, Saian, Iablonovîi, Stanovoi, Verhoiansk, Cerski, Kolîma, Anadîr, Djugdjur, Bureinski, Sihotealin sau Munții din Peninsula Kamceatka, adică ceilalți munți din Asia, pe care îi ştiu eu dintr-a cincea, de la geografie. După ce-mi descrie noaptea de amor, cu amănunte atât de scârboase, încât mi se face greață numai închipuindu-mi-le, Lama se apucă s-o compare pe Sushma cu nevastă-sa, mărturisindu-mi că nu se poate hotărî care din ele e mai frumoasă şi mai iubăreață. Soarbe apoi din cafea, căzut pe gânduri, în timp ce soarele urcă blând pe cer, albind crestele din depărtare. M-am tot gândit la programul pentru azi, mă anunță Lama după o vreme. Mergem la Tatopani aşa cum am stabilit ieri-seară, stăm acolo câteva ceasuri, dar ne întoarcem aici să dormim, bine, frățioare? Crestele masivului Dhaulagiri devin, dintr-odată, roşietice. Simt cum mi se urcă sângele la cap. Păi, bine, măi, Lama, izbucnesc, n-am stabilit noi că după Tatopani înnoptăm la o cabană în munți? *Please, brother, one more night*, se milogeşte el. Exclus! bat eu cu pumnul în balustrada de lemn. Îți bați joc de mine? M-ai adus aici să ți-o tragi cu amanta pe banii mei, sau ce? Frate, îşi urmează Lama neabătut raționamentul, nu banii sunt importanți, inima e tot ce contează, nu ştiu dacă Sushma mă iubeşte cum o iubesc eu, trebuie să ne întoarcem aici în seara asta şi să ne convingem, nu crezi? Crestele iau foc. Uite ce cred, şuier printre dinți. În primul rând, cred că eşti un şarlatan ordinar, care-şi găseşte fraieri ca mine sau ca bietul canadian, ăla de s-a prăpădit, să-i sponsorizeze vizitele la amantă. În al doilea rând, cred că Sushma n-are cum să iubească un cretin însurat care-i spune din cinci în cinci minute că e a doua lui soție. Şi mai cred că eşti doar unul dintre cei mulți care-i încălzesc patul în lipsa soțului, plecat să trudească în Japonia. Asta nuuuu! boncăluieşte Lama ca un cerb rănit. Aşa ceva nu-i posiiiibil, ea e aaaaltfel! Nu m-ar înşela niciodaaaată! Mă năpustesc asupra lui ca un vultur. Ea să te înşele pe tine, zevzecule?! Nici vorbă, ea nu te înşală *pe tine*, tâmpitule, ea-şi înşală soțul aşa cum îți înşeli şi tu nevasta, pricepi, tontule? Pentru ea nu eşti decât o pulă adulteră de ocazie! Mă aştept să cadă la pământ, sub tirul cuvintelor mele nimicitoare. Dar nu. Lama e indestructibil. Sau complet idiot. Vorbele mele îl întăresc în loc să-l desființeze. În ochii lui Lama, crestele înzăpezite ale Munților Dhaulagiri redevin rozalii. *You right*,

brother, you sooo right, se luminează el, ce-mi trebuie mie Sushma? Nevastă-mea e mai frumoasă, are fundul bombat. Sushma îl are plat. Şi sigur mă înşală, târfa, i-am auzit eu aseară pe unii şi pe alții cum o vorbeau când treceau prin dreptul porții, Sushma în sus, Sushma în jos, ai citit-o bine, frățioare, sigur mai are pe cineva, de aia mă tot evită, curviştina. M-am hotărât, la noapte-i spun că totul s-a terminat. *No sex tonight, Sega!* Ne întoarcem de la Tatopani şi-i spun că totul s-a terminat. Zi-i acum! îl strâng eu cu uşa. Lama oftează necăjit. Nu se poate, frate. A plecat în zori până jos, la Beni, să-şi vadă nepoțeii. Vine înapoi abia diseară. Aşa că, te rog mult de tot, frățioare, hai să ne întoarcem aici, te implor, *man*, îngăduie-mi să-mi iau rămas-bun de la ea aşa cum se cuvine… Crestele din zare parcă nu mai sunt aşa de învăpăiate. Şi oricum nu mi-am propus să ajung până acolo. Bine, mă las înduplecat. Dar să ştii c-o fac pentru biata nevastă-ta, care habar n-are ce pramatie eşti. Şi-o să te coste! O să te amendez pentru că n-ai respectat traseul stabilit, o să-ți tai câteva procente din salariu. Cine face tâmpenii plăteşte… Te rooog muuult, frate Sega, fără amendă nu se poate? țipă Lama de parcă l-aş fi înjunghiat, aruncându-se deodată în genunchi şi strângându-mi picioarele în brațe. Mai să-mi pierd echilibrul şi să cad din verandă, peste balustradă, pe cimentul din curte. Salariul e mic, boceşte Lama cu fața îngropată în pantalonii mei, iar copilaşii… Ia mai scuteşte-mă cu „copilaşii“, escroc sentimental ce eşti, mă smulg eu din strânsoare, doar ți-am văzut fetele în poze! Să nu te mai aud, dacă vrei să ne întoarcem aici. Şi acum jură că diseară te desparți de Sushma, îi poruncesc, amenințându-l cu degetul. Jur, Sega, se smiorcăie Lama. Dacă nu te ții de cuvânt, dacă mă păcăleşti, dacă ne întoarcem în paradisul ăsta al tău de doi bani ca tu să ți-o tragi din nou cu Sushma, nu mai pupi nici un şfanț de la mine, că n-am ajuns să plătesc futaiurile altora, s-a-nțeles? S-a-nțeles perrrfect, frate Sega, îți mulțumesc, ai perrrfectă dreptate, frățioare, mulțumesc mult, mulțumesc din inimă… Bine, am închis subiectul. Şi-acum şterge-ți lacrimile alea de crocodil, ridică-te şi hai să mergem!

O luăm în sus, pe acelaşi drum plin de cărăuşi, măgăruşi, microbuze, maşini de teren şi pulbere albă, fină ca făina. Bananierii, lămâii, perii şi tufele de marijuana cresc în legea lor, pe margine, parfumând aerul şi poftindu-ne la degustat. Mâncăm pe săturate guave şi banane, Lama se aventurează să muşte chiar şi dintr-o lămâie, numai de marijuana nu ne atingem nici unul. Atât eu, cât şi el vrem să ne păstrăm mintea limpede. Drumul e din ce în ce mai frumos, însă, pe măsură ce urcăm, Lama devine tot mai tăcut, tot mai rece şi mai întunecat. Nu vrea să-mi spună ce-l roade

şi recunosc că nici pe mine nu mă arde să-i cer explicații. Îşi ogoieşte frământările cu crema mea de protecție solară, ungându-se mai mult şi mai des decât ieri, dar asta nu mă deranjează câtuşi de puțin. Sunt dispus să sacrific un flacon întreg de cremă pentru puțină linişte.

Mergem în tăcere vreo două ceasuri, până când Lama se opreşte să facă pipi, la câțiva metri de un autobuz înțepenit între pietre. Uite proştii, răbufneşte el, scuipând în lături, ştiau că ăsta nu-i drum pentru autobuze, dar s-au încăpățânat să vină până aici, aşa-s nepalezii, proşti. Nu-i ajutăm să iasă din încurcătură? îl întreb, gata să dau o mână de ajutor. *Nah*, face Lama disprețuitor. Proştii îşi merită soarta, îi lăsăm să se descurce singuri. După ce-şi trage fermoarul la şliț, Lama trece țanțoş pe lângă amărâții care se opintesc să scoată autobuzul din prinsoare, fără să le arunce barem o privire. Îl urmez ascultător.

Pe la ora prânzului ajungem în sfârşit la Tatopani, după cum scrie pe plăcuța indicatoare. *Tatopani* – apa fierbinte pentru scăldat, nu pentru băut. La fel de sănătoasă, susține Lama. Atracția locului e bazinul pietruit, măsurând vreo zece metri în lățime şi cam tot atâta în lungime, alimentat de un izvor termal, în jurul căruia localnicii au înjghebat câteva facilități pentru turişti: un bufet cu biscuiți şi sucuri ținute la gheață, o latrină din scânduri, unde mă refugiez pentru câteva minute ca să elimin fructele ingurgitate pe drum, şi un umbrar cu acoperişul din stuf, sub care drumeții se odihnesc pe nişte băncuțe schiloade în jurul câtorva mese firave de lemn. După ce-mi dau jos bocancii şi tricoul, păstrând pe mine doar pantalonii scurți, mă strecor printre turiştii nepalezi şi vestici şi intru în apa încălzită natural la 40 de grade, hotărât să stau cât mai mult, dacă tot am venit până aici. Soarele se transformă însă pe nesimțite din gingaş în ucigaş şi moleşeala plăcută evoluează rapid într-o senzație îngrozitoare de rău. Ies după nici 20 de minute cu capul vâjâind, cu respirația tăiată şi cu inima cât un balon gata să explodeze. Cu ultimele puteri, fac un duş cu apă călâie ca să-mi revin, apoi mă bag într-o sticlă de Coca-Cola rece şi mă ascund de razele nemiloase sub umbrar, lângă Lama. Lama nu s-a îmbăiat, în schimb a făcut o grămadă de poze. Mi le arată mândru, cu un zâmbet lasciv. *Sexy, sexy you*, mă împunge el tandru cu cotul în coaste. Lama, ce te-a apucat, îl cert eu molatec, nu-ți mai ajunge Sushma? Toate pozele, fără excepție, sunt cu mine. Eu scărpinandu-mă în creştetul capului, eu scobindu-mă-n nas, eu zâmbind unei nemțoaice cu *piercing* în buze, eu leşinat în bazin, eu făcând duş, eu ştergându-mă la fund cu prosopul… *You sexy man*, îmi răspunde el,

but Lama love women, Lama love Sushma. Fuck Sushma, se întunecă Lama iar, *she fuck all the boys, fuckin'*… Credeam că i-a trecut. Lama, îl opresc înainte s-o ia din nou razna, hai să plecăm de aici, că în bazinul ăla eu nu mai intru. Un pic dacă mai stăteam, crăpam. Hai acasă… OK, Sega, cum zici tu, *you're the client*.

Ne întoarcem pe acelaşi drum, pe care dacă am fi urcat, în câteva zile am fi atins Podişul Tibetului şi am fi traversat faimoasa trecătoare Thorung La. Dar asta-i viața, noi ne îndreptăm spre un alt La, cuibuşorul Shangri-La. Peste vreun ceas şi jumătate, când ajungem din nou la bifurcație, Lama hotărăşte s-o luăm prin dreapta, pe unde am venit. Dacă am lua-o pe aici, prin stânga, unde am ajunge? întreb mai mult ca să mă aflu-n treabă, arătând spre podețul metalic, întins peste râul înspumat. Tot acolo, răspunde Lama firesc. Numai că, adăugă el fără să clipească, pe partea cealaltă a râului sunt temple frumoase, ascunse în pădure, cascade minunate, potecuțe şerpuind printre pietre, fructe mai gustoase… Şi ce-aştepți, îl iau eu la rost, să te trag de mânecă? Vrei să-ți spun eu pe unde s-o luăm? Nu-i treaba ta de *mountain guide* să-mi arăți locuri noi şi pitoreşti? OK, frate Sega, răspunde Lama calm, *your're the client*, dacă vrei tu neapărat s-o luăm pe acolo, pe-acolo o luăm, nici o supărare. Auzi-l, „nici o supărare"… Adică *el* nu se supăra, cum ar veni.

Ajungem la pensiune târziu, pe înserat. Eu obosit, dar fericit, Lama agitat şi cătrănit. Sushmaaa! strigă el tare, dând iama în bucătărie. Bucătăria e însă pustie, cufundată în întuneric. Sushmaaaa! rage Lama distrus, făcând ture în jurul pensiunii. Nici urmă de Sushma. Apare în schimb domnişoara învățătoare, pe verandă, cu o păturică din păr de iac. A rămas la Beni, ne înştiințează ea, se întoarce mâine. Are de dat un telefon la prietena din Canada şi alte câteva treburi de rezolvat. Şi… are grijă de nepoței, nu-i aşa? întreabă Lama cu teamă, presimțind nenorocirea. Care nepoței? râde *Miss*, scuturând păturica peste balustradă. Nepoțeii sunt plecați la Kathmandu.

Suduind în nepaleză, Lama se întoarce la bucătărie şi aprinde lumina cu un gest brutal. Smulge o foaie dintr-un caiet de matematică, apoi se aşază la masă încruntat, privind în gol pe fereastra deschisă, spre portița care abia se mai ține în cele două balamale ruginite. Lama nu vede însă portița aceea, ci o alta, pe care va trebui să iasă cât mai repede din relația asta chinuitoare. Cu foaia în față şi cu pixul în mână, Lama cugetă adânc,

după care se pune pe scris. Scrisoarea începe cu „*Dear*“. Ce faci, omule, cui îi scrii? îl întreb. Sushmei, cui altcuiva? îmi răspunde repezit. Păi… de când ştie Sushma engleză? Strângând din dinţi, fără să scoată un cuvânt, Lama mototoleşte hârtia şi aruncă cocoloşul cât colo. Smulge o altă foaie din caiet şi începe să scrie din nou, apăsat, de data asta în nepaleză.

Sega?… *Yes, Miss?* Maya îmi face semne discrete din pragul bucătăriei, fără să mai zică nimic. Vino iute, gesticulează ea. O urmez docil până la vatra din fundul curţii. *For you to remember*, îmi spune domnişoara învăţătoare când ne aşezăm pe vine, în jurul oalei în care fierb nişte urzici. Vrea în seara asta să facem de mâncare împreună, ca un fel de suvenir din Shangri-La. Sega?… *Yes, Miss?* Fără să mai zică nimic, Maya ia oala de pe foc şi se preface c-o varsă pe mine. Mă feresc cu stângăcie şi nimeresc cu moalele capului drept într-un căprior ieşit de sub acoperişul prea coborât. Văd stele verzi. Maya râde scurt şi ascuţit, apoi mă pune să toc urzicile fierte, pe tocător. O oră, două, îmi sugerează ea. Şi râde iar, scurt şi ascuţit. Apoi înteţeşte focul sub cealaltă oală, în care fierbe orezul, începând să îngâne un cântec melancolic, cu sunete lungi, gâlgâite, ca o doină de jale din Maramureş. Se întrerupe doar cât să-mi arunce o ocheadă. Sega?… *Yes, Miss?* Fără să mai zică nimic, Maya reia cântecul de unde l-a întrerupt. Sega, Sega, Sega, oftează ea când piureul de urzici şi orezul sunt gata.

S-a luat curentul… Mâncăm cu toţii în tăcere, la lumina lumânărilor. Lama e dărâmat. Bate cu pumnul în masă când Maya iese să întâmpine un grup de drumeţi nepalezi, răcnind că el s-a săturat, că el are nevastă, copii, nepot, că ce-i trebuie lui Sushma, că Sushma îl înşală ca o târfă ce e şi că nevastă-sa arată mult, mult mai bine. Sushma are gâtul gros şi degetele de la picioare răşchirate, pe când nevastă-să are degetele drepte şi gâtul subţire. Şi nevastă-să n-are strungăreaţă ca Sushma… A venit curentul!

Come, îmi spune Maya, luându-mă de mână. Vrea să gătim împreună şi pentru nou-veniţi. Mă pune să curăţ cartofii, lângă aceeaşi vatră din fundul curţii, dar eu nu mai am nici un chef. Nu mai vreau nici un „*remember*“. Ce să *remember*? O gaşcă de băieţi nepalezi care se spală la cişmea, dându-şi coate şi şuşotind cu privirile aţintite asupra mea, în timp ce eu le pregătesc cina şi Maya mă trage de pantaloni, făcându-se că-mi dă palme? De-ajuns, am acumulat destule amintiri. Mă duc la culcare. *Shuva ratri, Miss* Maya. *Shuva ratri,* băieţi nepalezi.

În drum spre cămăruţa mea, trec prin dreptul camerei lui Lama. Uşa e

larg deschisă. Aşezaţi pe marginea patului, unul lângă altul, bălăngănind din picioare ca doi copii, Lama şi surdomutul se uită la pozele cu mine la Tatopani. Mă spăl pe dinţi plin de nervi, sting lumina şi mă bag în pat. De-abia aştept să se facă mâine şi să ne cărăm naibii de aici. M-am săturat de Lama, de păianjenii uriaşi care tropăie pe tavan ca nişte căluţi bezmetici, m-am săturat de viaţa de la ţară şi, mai ales, de Shangri-La. Prin pereţi răzbat cuvintele *fucking* şi *fuck*. Şi apoi hăhăiala rară şi monotonă a surdomutului, ca ecoul stins al unui suspin. În cele din urmă, zâmbesc înduioşat şi adorm.

Lama, frăţiorul meu drag şi scump

Sega, uite, te rog eu, frăţioare, hai să mai stăm pân' la prânz, s-o aşteptăm pe Sushma, încă n-a venit şi… Abia m-am trezit din somn, dar reflexele mele funcţionează de minune. Mâinile îmi pleacă singure spre gâtul lui Lama, pe care îl apucă începând să strângă fără milă. Lama gesticulează bezmetic, cu ochii cât cepele. Chhh… haaa… chh… Se… ghhh… a… Se… chhh… chhh… ghh… Nu înţeleg ce zice… Ce-am discutat noi, secătură? Nu mi-ai promis tu ieri cu gura aia a ta spurcată c-o să plecăm dis-de-dimineaţă ca să ajungem la timp în nenorocitul ăla de Beni pentru autobuzul de Kathmandu? Vorbeşte, ticălosule! urlu eu scos din minţi, strângând din ce în ce mai tare. E o scenă clasică, doar s-a mai văzut în atâtea comedii. E scena cu piticul sugrumat de lunganul cu braţe subţiri. Spectator e surdomutul care hăhăie cu găleata de plastic într-o mână şi cu lopata murdară de bălegar în cealaltă. Nu-mi dau seama dacă râde sau dacă o cheamă pe domnişoara învăţătoare să vadă şi ea spectacolul şi, sincer, nici nu-mi pasă. Tot ce mă interesează e să stârpesc de pe faţa pământului această gânganie odioasă numită Lama. Cu faţa vânătă, Lama flutură mâinile ca un elev silitor, dornic să iasă la tablă… Sega, dă-i drumul, că-l omori, intervine domnişoara învăţătoare. Pesemne a chemat-o surdomutul. Îmi retrag mâinile brusc, ca ieşit din transă. Dai-ci, dai-ci, horcăie Lama, ţinându-se de gâtul pe care încă se mai văd, stacojii, urmele degetelor mele. N-am crezut că ai aşa o forţă, frăţioare, scârţâie el când îşi mai revine. E ciudat, dar în vocea lui şifonată simt admiraţie, nicidecum furie sau ironie. Îmi privesc mâinile de parcă ar fi ale unui extraterestru. Nu-mi vine să cred că degetele astea de pianist s-au dovedit capabile de crimă. Au sărit la beregata omului unu-doi, ca nişte sălbăticiuni scăpate din

cuşcă. Îngrozit, le ascund repede la spate şi zic:

Eu nu sunt frățiorul tău, băi, măgarule, sunt un client imbecil ca mulți alții pe care-i momeşti tu cu Shangri-La… Shangri-La, da, da, da! se bucură Lama. Nu mă întrerupe, neruşinatule! Vii aici pe banii mei, ai noştri, ca să ți-o tragi cu Sushma, dar ea îşi ia zborul când apari. E şi normal să te ocolească biata femeie, la câte tâmpenii debitezi. Nu eşti bun de nimic, nu eşti decât un încurcă-lume şi un pierde-vară. Te aşteaptă acasă o nevastă răbdătoare şi iubitoare, dar tu… Ce faci tu?

Lama izbucneşte în plâns. Ooo, Sega, sunt un nenorociiit, nu mi-am dat seamă până acum de greşeală, ooo, nefericitul de mine. Cum să las eu, netrebnicul, bunăciune de nevastă pentru o urâtanie ca Sushma? Îți mulțumesc că m-ai trezit la realitate, frățiorul meu! Lacrimile-i curg şiroaie, dar mie mi-e sete de sânge. Aşa că răsucesc şi mai multe cuvinte ascuțite şi tăioase în rană. Nu pricepi, capsomanule, că nu sunt frățiorul tău? Sunt stăpânul tău, care te-a angajat să-l plimbi prin locuri frumoase. Iar tu eşti *sclavul* meu, asta eşti! Tu trebuie să-mi faci mie hatârul, nu eu ție! Eu te plătesc pe tine, nu tu pe mine! Nebunule! Ah, ah, ah, plânge Lama cu sughițuri, ah, frățiorul meu Sega, tu eşti frățiorul meu, Lama are o inimă mare de tot şi tu eşti acolo, în ea, *enjoy life, man, why you not enjoy? Why you hate Lama? Why always you say Lama crazy? Lama not crazy! All tourists love Lama! Australia, Europe, they say Lama you are the best, not like the other Nepali guys, who fuck 2-3 minutes and…* Opreşte-te, jigodie, că-ți tai limba! Sandilăule!

Acesta e momentul când simt că mă transform într-unul ca Igor, ibovnicul Aniuşei. Tatuaje cu Isus şi Buddha pe brațe şi o tunsoare paj îmi mai lipsesc.

O, dragul meu Lama, îl iau eu în brațe pe nepregătite, mângâindu-l şi pupându-l în creştetul capului, iartă-mă, frățiorul meu, cum să-ți fac ție rău? Surdomotul a amuțit de tot, domnişoara învățătoare duce mâna la gură fără să mai zică nimic, Lama îşi şterge lacrimile siderat, iar mie mi-e greu să le explic cum a triumfat Sega finuțul în lupta cu Igorii săi. O, Lama, frățiorul meu scump, îi dau eu înainte, câtă dreptate ai, câtă înțelepciune ascunzi tu sub masca descreieratului pe care o afişezi tot timpul, da, da, da, eşti asemenea unui maestru din Wudang, care se arată nevolnic ucenicului ca să-l ajute să se trezească, o, da, tu eşti maestrul deghizat într-un nebun, eşti frățiorul nepalez al lui Zorba, grecul, ba nu, eşti Zorba al meu din Țara

lui Buddha, eşti Zorba-Buddha, o, câtă răbdare ai tu cu mine, nesăbuitul! Tu mi-ai deschis ochii, mi-ai arătat adevăratul Shangri-La din inima munților Himalaya, mi-ai arătat cine sunt, ai înfipt un ac în balonul ăla umflat de spiritualitate în care pluteam lâncezind şi m-ai dat cu fundul de pământ, mi-ai dat deşteptarea, m-ai trezit la realitate, o, Lama, frățiorul meu drag şi scump, iartă-mă, am fost orb, orbit de ignoranță, uite, stăm până vine Sushma, bine?

Mă simt uşor şi senin, ca revenit la viață după o boală lungă, nimic nu mă mai poate opri din drumul spre al nouălea cer. Ce mai, sunt alt om… Când Maya mă invită să gătim iar împreună, accept cu entuziasm. Azi facem pâinici tibetane, din aluat prăjit în ulei şi fredonăm cântecele nepaleze duioase. Bucuroasă, Maya se preface că-mi trage o scatoalcă. O sărut apăsat pe obraz. Ea se fâstâceşte, cât pe ce să răstoarne peste mine tigaia cu ulei încins. Mă feresc cu stângăcie şi nimeresc cu moalele capului drept în căpriorul cel prea mult ieşit de sub acoperiş. Văd stele verzi. Maya mă sărută apăsat pe obraz.

În timp ce savurăm pâinicile tibetane, care seamănă la formă şi la gust cu nişte gogoşi, frățiorul Lama ne povesteşte cu însuflețire ceva absolut plictisitor şi incoerent, nişte bancuri răsuflate din câte pot să-mi dau seama. Râd, totuşi, la sfârşit, cu gura până la urechi, pentru că mi-e drag să-l văd pe frățior iarăşi vesel. Mai tare decât mine râde surdomutul.

Sushma apare puțin după prânz. E transpirată toată şi surâde ca o Giocondă, placid sau poate misterios. A venit cu o ocazie, au adus-o nişte băieți cu un jeep… Lama se ridică de la masă tăcut, arborând o mină serioasă, o ia de braț şi dispare cu ea, pentru o discuție în particular. Revine după nici cinci minute, călcând hotărât, ca unul care a tranşat problema. N-a tranşat nimic. Mă imploră să mai rămânem o zi, că poate la noapte Sushma va… Mâinile pleacă singure spre beregata lui Lama. Le opreşte Maya. Probabil iar mă comport ca un nebun furios, de vreme ce domnişoara învățătoare nu-mi mai dă drumul şi Lama bate în retragere, speriat. Igorii din mine n-au însă viață lungă. Sega cel blajin şi iubitor triumfă din nou, îmbrățişându-l strâns pe scumpul său frățior şi pupându-l zgomotos pe frunte. Cu vorba bună de data asta, îi smulg promisiunea de a pleca acum, şi nu mâine. Bine, cade Lama la învoială, plecăm cu prima maşină, dar mai lasă-mă câteva minute cu Sushma, te rog, frățioare Sega. Sigur că da, Lama, frățiorul meu drag, îți acord încă cinci minute, nu mai

mult!

Până îşi rezolvă Lama şi Sushma treburile, îmi iau rămas-bun de la domnişoara învățătoare. Îi las adresa mea de e-mail, iar ea mi-o dăruieşte pe-a ei, scrisă cu creionul pe o bucățică ruptă din coperta unui caiet, promițând că va merge de trei ori pe lună până la Beni, la internet, să vadă dacă i-am scris. Şi acum nota de plată. Îi las 500 de rupii peste suma care acoperă casa şi masa pentru zilele şi nopțile de neuitat, petrecute aici, la Pensiunea Shangri-La. Să nu-l uităm pe Lama, îmi aminteşte Maya. Aşa e, să nu-l uităm. Să-l punem şi pe frățiorul drag şi scump la socoteală. Scot, prin urmare, încă 1.000 de rupii din buzunar. Maya face bănuții fişic şi-i bagă în buzunarul de la piept, dăruindu-mi apoi un trandafiraş de plastic, închis într-un cub de sticlă, având o față fisurată şi muchiile lipite cu scotch albastru. Lângă trandafiraş, sigilată pe vecie, şade o inimioară de pâslă, pe care scrie simplu *Happy Birthday*. *Remember me*, îmi şopteşte *Miss, I will remember you*, o asigur, după care o îmbrățişez şi o sărut, din nimereală, pe batic. Maya se desprinde încet din îmbrățişare, ferindu-şi privirea ca să nu-mi arate cât e de răvăşită. Grăbită, bagă două mere şi un caiet soios în traista pe care o trece peste umăr, de-a curmezişul, apoi îşi ia avânt şi sare gărdulețul dintre curtea pensiunii şi curtea şcolii. Mă întreb de ce n-a folosit portița, dar nu mă străduiesc prea tare să găsesc răspunsul. Zâmbesc cuprins de-o nostalgie inexplicabilă şi schițez un adio, chiar dacă ea nu se mai uită înapoi.

Îmi fac bagajul în timp ce în curtea şcolii elevii îmbrăcați în uniforme albastre se adună în careu, pe ritmul bătut de domnişoara învățătoare într-o tobă. Pe când şcolarii intră la ore, eu şi Lama părăsim Pensiunea Shangri-La, ieşind pe portița care se închide cu un scârțâit lung şi trist în urma noastră. Sushma ne petrece lăcrimând discret, dar Lama nu prea o mai bagă în seamă. E preocupat să facă semn maşinilor care trec şi nu peste mult timp reuşeşte să oprească un jeep cu remorcă. După ce-i spunem Sushmei *Namaste*, aruncăm rucsacurile în remorcă, peste alte bagaje, şi ne înghesuim între ceilalți şapte pasageri care îşi împart cele patru locuri. Când maşina porneşte, mai arunc o privire prin geamul prăfuit spre cea mai prăpădită pensiune de pe drumul spre Tatopani. Sushma a rămas nemişcată în fața portiței, ca o stană de piatră. Probabil îl aşteaptă pe Lama să se întoarcă din nou la ea. Vreau să-i spun asta frățiorului meu drag şi scump, dar el moțăie deja, strivit între doi nepalezi. Zâmbesc. Capul căzut în piept i se bălăngăne din cauza drumului plin de hârtoape şi frățiorul arată de parcă

ar sta de vorbă cu sine însuşi, fără să ajungă la vreo înțelegere. Ațipesc şi eu, în scurt timp, scuturat fără milă de jeepul care parcă se grăbeşte să ne ducă la Beni.

Niciunde

Scuip țărâna şi pietricelele care îmi scrâşnesc printre dinți, îmi clătesc gura cu apa clocită din sticlă, mă scobesc în nas de unde scot nişte ghiulele uscate şi cenuşii, îmi vântur hainele care s-au lipit de corp din cauza transpirației, mă spăl pe fața năclăită de praf şi năduşeală, scuip din nou, pun la loc dopul sticlei şi privesc roată. După câteva ceasuri şi două autobuze ne-am oprit aici, undeva între Beni şi Kathmandu, la marginea unei şosele care şerpuieşte printre stânci, prin junglă, de-a lungul unui râu. *In the middle of nowhere.* Pe la mijlocul lui Niciunde, cealaltă țară ascunsă în inima Nepalului. O țară complet lipsită de repere, de aceea e bine să întrebi ghidul pentru o orientare mai precisă. Unde suntem, Lama, frățioare drag şi scump? Nu ştiu, *brother*, habar n-am, suntem pe Nicăieri, din câte-mi dau eu seama. Da' nu-s foarte sigur, nu ştiu ce să zic. Şi cam cât să fie pân' la Kathmandu, dragă Lama? Păi să tot fie, să tot fie. Da' nu vreau să greşesc şi să te induc în eroare, să te mânii după aia pe mine.

Aşa decurg dialogurile, departe de Shangri-la, în Niciunde, cealaltă tărişoară ascunsă în inima Nepalului.

De ce ne-am oprit, Lama? Ca să mâncăm, frațioare! Unde, frățioare? Chiar aici, frățioare… Spelunca de la marginea drumului e deja plină ochi. Întregul autobuz s-a mutat în jurul meselor lungi şi toți aşteaptă nerăbdători farfuria metalică tradițională, cu de toate. Sătul de *daal bhat*, îmi cumpăr o legătură de banane. De banane nu mă satur niciodată. Aş putea mânca oricâte, oricând, oriunde. Şi mai ales Niciunde. Peste câteva minute, o femeie care joacă triplu rol, de bucătăreasă, menajeră şi chelneriță, vine cu farfuriile metalice mânuindu-le ca pe nişte farfurii zburătoare. Una dintre farfurii aterizează în fața lui Lama, care se şi apucă să bage în el direct cu mâna, fără lingură sau furculiță. De ce nu te speli şi tu înainte, frățioare? fac eu, scârbit. *Nepali system, brother. I don't need to….* Are dreptate frățiorul: mi-a consumat tot săpunul lichid ca să-şi parfumeze mâinile, nu ca să şi le țină curate… Nu te îmbolnăveşti dacă mănânci aşa, murdar? *No*

problem, frate, am un stomac perfect sănătos, se bate Lama peste pântec. N-am avut nici o problemă de când mă ştiu. Tu, în schimbi, care te speli tot timpul… Ştii ce? Hai s-o lăsăm baltă, îl întrerup. Zi mai bine de ce te încăpățânezi să foloseşti doar o mână, frățioare. De ce nu te ajuți şi tu cu cealaltă? Am amețit cât ai plimbat mâncarea aia-n farfurie… Păi, frățioare Sega, uite cum stă treaba: noi, în Nepal, cu dreapta mâncăm şi cu stânga ne spălăm la cur, după ce ne căcăm. Dreapta-i pentru mâncare, stânga-i pentru căcare, ăsta-i sistemul nepalez, râde Lama plin de orez, sos maroniu şi resturi de legume fierte pe la gură. La noi, *eating, shiting* merg şi nu prea mână-n mână.

Şoferul dă, în sfârşit, semnalul de plecare, claxonând de trei ori. Alergăm la autobuz ca puii la cloşcă şi pornim de Nicăieri spre Nicămâine. Mergem ață până către miezul nopții, când oprim iarăşi, brusc. Mă trezesc din somnul în care căzusem, cu mirosuri grele, bagaje şi oameni buluc peste mine din cauza frânei călcate până la fund. Lama îşi face loc cu coatele, împingând-o pe femeia cu copil de lângă el pentru că *she stinks, man, she really stinks, brother*, după care se dă cu parfumul meu până-mi taie respirația. Unde suntem? îl întreb. Nu ştiu, frățioare, nu-mi dau seama, afară-i beznă, uită-te şi tu. Important e că am ajuns Undeva şi că nu mai suntem Niciunde. Scot capul pe geam chiar în clipa în care şoferul stinge luminile complet, inclusiv farurile. Era mai bine Niciunde decât Undeva. După ce ochii mi se mai obişnuiesc cu întunericul ca smoala, zăresc nişte luminițe pâlpâind la vreo sută de metri în urma autobuzului. Spre luminițele acelea se îndreaptă acum şoferul. Unde se duce, Lama? Să se pişe, frățioare… Trece un minut, trec două, trec nouă. Şi alte douăzeci şi nouă… Unde a plecat omul ăsta, măi, Lama? Să se cace, frățioare… Din autobuz nu se aude nici pâs. Nimeni nu comentează, nimeni nu vociferează. Toată lumea rabdă în tăcere sau toată lumea doarme dusă, nu prea văd bine din cauza întunericului. Şi lanterna de frunte e în rucsac, nu mă apuc acum s-o caut. Lama, nu se mai poate, hai după el, hotărăsc eu în cele din urmă, ăsta a plecat şi ne-a lăsat baltă. Coborâm şi o luăm în direcția luminițelor pâlpâitoare, mergând până când luminițele devin ferestre şi ferestrele devin glasvanduri. Am ajuns în fața unei cârciumi pline de fețe dubioase. Unde-i şoferul? întreb tare la intrare. *No English, sir*. Zi-le tu, Lama, pe limba ta… Zice că e-n spate, la separeu, frățioare… Din doi paşi ajung la separeu şi deschid uşa. Răsturnat pe o canapea, cu burdihanul descoperit şi cu o nepaleză urâțică în poală, şoferul se uită la televizor, la un film sexy. Ce faci aici, dom'le? îl întreb. Ă? e tot ce scoate el, cu ochii la ecran. Am zis

ce naiba faci aici? repet eu întrebarea răspicat, într-o engleză urlată cu accent românesc, să priceapă. Şoferul întoarce capul spre mine şi mă măsoară din cap până-n picioare, apoi o strânge tandru de fund pe nepaleza care se ridică să-şi aranjeze fustița prea scurtă peste şuncile prea vizibile. De nervi, îmi găsesc cu greu cuvintele. *What the fuck is going…* Nu vă supărați, *sir*, mă întrerupe şoferul politicos, trebuie să mai aşteptăm puțin. Aşteptăm un semnal care trebuie să vină prin stația asta, arată el spre o cutie metalică, neagră. Dacă primim OK-ul, pornim, dacă nu primim OK-ul, nu pornim, îmi explică el ca la proşti. Între timp, fetişcana i-a adus nişte mâncărică într-o strachină de lut ars, pe care o pune pe măsuța din fața canapelei, aşezându-i-se din nou în poală şi înlănțuindu-l cu mâinile pe după gât. Şoferul o împinge însă uşurel, alături, ia strachina cu stânga şi începe să bage lacom în gură, cu dreapta, lingându-şi apoi degetele sigur nespălate. *Nepali system.* În timp ce mestecă plescăind, mă măsoară iar din cap până-n picioare. Precis am fața congestionată de nervi şi oboseală, de aia se uită la mine aşa compătimitor. După ce înghite, şoferul râgâie lung şi-şi suge măselele. Domnule dragă, face el calm, simțind probabil nevoia să-mi mai dea nişte explicații, aşa e în Nepal. Noaptea, prin locurile astea se întâmpla tot felul de grozăvii, de jafuri armate. Nenorociții fac baraje şi pradă tot, maşini, căruțe, autobuze. Fug după aia în junglă şi nu-i mai prinzi nici cu poliția, nici cu armata. Dar noi avem oameni în punctele-cheie şi ei ne dau de ştire dacă drumul e liber sau nu. Când primim semnalul, plecăm. Până nu primim semnalul, nu plecăm, repetă el ca să fie sigur că am înțeles. Şi cât mai durează până primim semnalul? întreb. Poate să dureze o oră, poate să dureze două, depinde. Aşteptăm, n-avem ce face… Îi sună mobilul. Îl ridică cu două degete şi ascultă cu atenție, mormăind ca un urs în călduri. Apoi îl închide şi-l aruncă pe măsuță. Ț-ț-ț, jaf la zece kilometri de aici, țâțâie el. Mai avem de stat. Aşteptăm semnalul prin stație. Trebuie să sosească.

Ne întorcem la autobuz. Pe lângă noi trec nestingherite maşini de tot felul. Tremur de frig, fără să mai înțeleg nimic. Confuzia nu mai durează însă mult. Peste câteva minute, şoferul se desprinde din beznă, urcă la volan, aprinde farurile şi luminile din plafon, după care porneşte motorul. Mă uit la ceas. E 2 noaptea. Am aşteptat semnalul aproape trei ore.

La Kathmandu ajungem pe la 5 dimineața. Deşi sunt sleit de oboseală, îmi vine greu să mă despart de frățiorul drag şi scump, care repetă în neştire *God bless you*, *brother*. Ne îmbrățişăm îndelung, în fața taxiului care mă va

duce în Thamel, la Pensiunea mea Imperială. Lama nu se mai poate abține şi începe să plângă ca un copil, trist că n-o să mă mai vadă niciodată, dar şi mai trist că poate n-o s-o mai vadă nici pe Sushma vreodată. S-a gândit el tot drumul ce să facă şi până la urmă a ajuns la concluzia că rămâne cu nevastă-sa, care e de o mie de ori mai frumoasă, mai isteață şi mai drăgăstoasă. De-abia aşteaptă să ajungă acasă şi să facă mult sex cu ea, aşa, cu noaptea-n cap. Îi e un dor nebun de ea. Dar şi de Sushma, un pic. Îl urmăresc din taxi cu privirea, până când şăpcălia îngălbenită şi cămăşuța cadrilată dispar înghițite de furnicarul din autogară. Adio, Lama, adio, frățiorul meu drag şi scump…

Ultima întâlnire cu Lama

După un somn adânc de câteva ore şi un duş fierbinte de câteva minute, ies să mă îndop la cel mai şic restaurant din Thamel, La Dolce Vita. Am simțit nevoia să mă răsfăț şi eu puțin, după câte am îndurat zilele astea. Dacă nu la restaurantul La Dolce Vita, atunci unde? Dintre felurile continentale, prevăzute cu *English breakfast*, *pasta* sau *roasted steak* şi cele japoneze, tibetane ori evreieşti, aleg până la urmă o porție italienească de *bruschette*, o supă de *pommodori* şi o *lasagna*, la care adaug o bere Everest. Mănânc şi beau pe săturate, iar de *lasagna* nici măcar nu mă ating, fiindcă am uitat s-o cer fără carne. Nota: 1.000 de rupii nepaleze. O treime din salariul lui Lama… Achit cu mâncarea stându-mi în gât şi ies pe stradă.

Hey, brother! Over heeere!! Vocea bine-cunoscută vine de sus, de pe o terasă. Aşa-i când vorbeşti de lup. Lama! strig eu de bucurie, de parcă mi-ar fi ieşit în cale însuşi Buddha. N-are idee nătărăul cât sunt de fericit să-l revăd. Urc treptele într-un suflet şi-l îmbrățişez strâns, mai să-i frâng oscioarele. În eterna lui cămăşuță cadrilată, cu şăpcălia pusă alături, pe o masă, frățiorul meu drag şi scump aşteaptă un client francez, care nu mai vine din câte se pare. A trecut mai mult de o oră de când îl aşteaptă. Lama e disperat. Iar n-are bani, a trebuit să acopere nişte datorii cu retribuția de la mine. Nici de mâncat n-a mâncat, prostănacu'. Cică n-a avut timp. A dormit puțin după ce-a făcut sex cu nevastă-sa o oră, nu două-trei minute ca alți nepalezi, apoi a venit în Thamel să se întâlnească cu francezul, speranța lui pentru niscaiva lovele. Îi chiorăie mațele de foame, da' să nu-mi fac griji, că acuşi se întoarce el acas', la nevestică… Zi, omule, ce vrei să

mănânci? îl întreb, simțindu-mă vinovat după prânzul opulent de la restaurantul La Dolce Vita. Lama se scarpină în creştetul capului, cugetând. Ştiu şi eu, frățioare, aş mânca o pizza… O pizza la baiatu'!

We had very short time but lots of thousands enjoy, Lama is so happy, îmi mărturiseşte el după ce termină de mâncat. A prins putere şi i-a revenit buna-dispoziție. Mă roagă să-i arăt chelneriței poza pe care i-am făcut-o alături de Sushma, dar pe fată n-o impresionează deloc amanta lui Lama. Ridică din umeri indiferentă, văzându-şi apoi de treburile ei. *Niiiice*, îmi şopteşte frățiorul, urmărind-o cu jind, *she beautiful, man, may be I'll ask for a fuck*. Devine şi mai încrezător când îi dau un *tips* de 2.000 de rupii, fără ca el să-mi fi cerut. După ce-mi mulțumeşte de nu ştiu câte ori, îmi mai cere, totuşi, o mie. *Possible, brother? Possible*, frățioare… *You've learnt few things, brother, next time more and more possible, why not?* face el pe înțeleptul, împăturind banii şi băgându-i grijuliu în portofel. Ne îmbrățişăm pentru ultima oară. *Good bye, funny man, my crazy mountain guide*, o să-mi fie dor de tine, îi zic, trăgându-i şăpcălia pe ochi şi ciupindu-l tare de coaste. Lama se arcuieşte ca un cotoi în care a dat strechea şi sare în lături, râzând în hohote. *Send some friends to Lama for trekking, man, please, brother*, mă roagă el fierbinte înainte să ne despărțim. Poți fi sigur de asta, frățioare drag. Dar nu prieteni o să-ți trimit, ci duşmani.

Plecăm în direcții opuse, fiecare pe drumul lui. El spre casă, la nevestică, eu spre Thailanda, la plăjică şi la căldurică.

Proces-verbal

Miercuri, 22 octombrie, la ora 11 şi 20 de minute, am pornit spre Aeroportul Internațional Tribhuvan din Kathmandu, călare pe motoreta marca Honda, proprietate personală a domnului Bishnu Barakoti. La ora 11 şi 50 de minute mi-am luat la revedere de la bunul domn Barakoti şi am pătruns în incinta aeroportului, unde am plătit taxa de 1.600 de rupii nepaleze pentru ca bagajul din dotare să vină cu mine la Bangkok. Când i-am arătat biletul domnului de la *check-in*, dânsul s-a uitat la bilet, apoi la paşaport, apoi la mine şi iarăşi la paşaport, mormăind ceva din care nu am înțeles mare lucru. Înainte să-mi returneze paşaportul şi biletul, domnul respectiv a avut o mică ezitare. E totul OK? l-am întrebat. Mda, a răspuns

dumnealui, sper să nu vă întoarcă de la Bangkok pentru că nu aveți viză. Nu există, am zis eu sigur pe mine, de ce să mă întoarcă? România e în Uniunea Europeană, aşa c-o să primesc viza la Bangkok, în aeroport. *Ah, visa on arrival*, s-a liniştit dânsul. După care mi-a urat drum bun.

La ora 12 şi 50 de minute, s-a anunțat îmbarcarea pentru zborul RA401 al Liniilor Aeriene Regale Nepaleze cu destinația Bangkok. Zborul meu. După aproximativ o oră de aşteptat în fața porții de îmbarcare, a apărut un domn cu mustață frumos aranjată, ca a domnului Barakoti. Domnul respectiv purta o jachetă de piele neagră, larg desfăcută şi avea o legitimație Royal Nepal Airlines atârnată la gât, peste cămaşa albă. Aeronava are probleeemeee, a răcnit dânsul, îmbarcarea se amână pentru ora 14!

La ora 14 şi 30 de minute, aeronava a decolat, în sfârşit, fără probleeemeee. În timp ce ne ridicam în văzduh, am privit prin hublou şi mi-am luat la revedere de la Kathmandu, care a dispărut repede în smog. Când am intrat în regimul de croazieră, am mai aruncat o ultimă privire spre vârfurile semețe ale munților Himalaya, care se ridicau deasupra norilor, apoi i-am cerut însoțitoarei de zbor un pahar cu *tatopani*, fiind un pic deranjat la burtă. Pentru mai multă siguranță, am înghițit eşalonat patru furazolidoane şi am ales meniul vegetarian, din care n-am mâncat decât orezul.

La ora 16 şi 40 de minute, am văzut cum apune soarele în Marea Andaman. Soarele se scufunda în apa liniştită ca într-o oglindă şi la un moment dat am avut impresia că zburăm între două ceruri. Apoi soarele a dispărut şi cerurile s-au făcut roşii. După care ne-a înghițit întunericul.

La ora 18 şi 45 de minute, ora locală, am aterizat la Bangkok, pe pista Aeroportului Internațional Suvarnabhumi. Când am ajuns la ghişeul *Immigration* cu paşaportul în mână pentru viza mea *on arrival*, domnul ofițer din Țara Zâmbetelor a devenit brusc foarte serios. *Sawadee khrap, no visa??* s-a mirat dânsul. *Namaste, sir*, i-am răspuns liniştit, viza mi-o dați dumneavoastră. *No*, a negat dumnealui, chemând apoi o fată foarte drăguță. Se spune că thailandezele au pielea ireal de fină şi nişte ochi alungiți care te bagă în boale. E perfect adevărat. Ajutată de doi agenți de securitate, domnişoara m-a condus la biroul dânsei, unde mi-a arătat lista cu țările din Uniunea Europeană care primesc *visa on arrival*. România nu se afla printre ele. Dar şi noi suntem în Uniunea Europeană, i-am zis eu. Dar nu

sunteți pe listă, *sorry kaa*, s-a scuzat dânsa într-o engleză mai mult cântată decât vorbită. Nu am înțeles de ce tot adăuga câte un *kaa* la sfârşitul fiecărei propoziții. Am luat-o ca pe o fiță. I-am explicat că aud asta pentru prima oară, că nu am ştiut nimic până acum, că nici agenția de voiaj şi nici domnul nepalez de la *check-in* nu m-au întors din drum, că poate lista e mai veche şi n-au actualizat-o dânşii, că România este în Uniunea Europeană şi că ar trebui, prin urmare, să primesc viza… Domnişoara m-a ascultat cu atenție până la sfârşit, dar nu a manifestat nici un pic de înțelegere. Împreună cu cei doi agenți de securitate, m-a condus apoi la etajul superior, de unde am putut admira arhitectura splendidă a aeroportului internațional thailandez. Dar nu pentru asta fusesem condus acolo. Ajunşi la secțiunea F, domnişoara a dat un telefon scurt, vorbind de parcă se alinta în loc să discute chestiuni serioase. După ce a pus receptorul în furcă, a început să alerge cu paşaportul meu în mână, făcându-mi semn s-o urmez *quick-quick*. Fiind flancat de cei doi agenți de securitate, a trebuit să mă conformez şi s-o urmez *quick-quick*, aşa cum mi-a cerut dânsa. Am alergat aşa câteva minute, până am ajuns la secțiunea *check-in*. Eroare, am strigat eu, ce căutăm la *check-in*? Domnişoara cea drăguță mi-a răspuns că *no mistake, you must leave Thailand now kaa*. Apoi mi-a propus să plătesc iute un bilet retur la Kathmandu, cu echivalentul a 330 de dolari în bahți thailandezi. Am refuzat categoric, din patru motive: 1 – voiam să vizitez Thailanda; 2 – nu aveam nici cea mai mică intenție să mă mai întorc la Kathmandu; 3 – nu aveam nici un chef să zbor iar; 4 – nu eram de acord să cheltui aşa 330 de dolari, fie şi în bahți thailandezi. Am declarat că nu am decât 40 de dolari *in cash* şi că nu doresc să îi înstrăinez. Hai, hai, hai, mi-au făcut agenții de securitate semne, avionul aşteaptă după tine! Nu, nu, nu, am făcut eu alte semne, nu plătesc nimic, nu vreau, nu plec, nu… Nu m-au lăsat să-mi exprim ideea până la capăt. Mi-au luat cu forța cardul bancar şi paşaportul, rugându-mă să-i urmez în pas alergător până la avion.

Spre marea mea surpriză, am fost întâmpinat de aceleaşi însoțitoare de zbor, dându-mi seama destul de repede că am ajuns în aeronava cu care tocmai zburasem. Cardul şi paşaportul au fost puse într-un plic sigilat şi înmânate domnului comandant al aeronavei, care mi-a aruncat o privire neutră. Domnişoara cea drăguță de la Imigrări a zâmbit abia când mi-a făcut un semn de rămas-bun. M-am gândit că poate începuse să îi placă de mine şi că îi părea rău că trebuie să ne despărțim când abia ne cunoscuserăm. *Sir*, a zâmbit dânsa foarte frumos, *please come back to Thailand when visa, kaa?*

La ora 20 şi 20 de minute, departe de plajele fierbinți cu nisip fin, de *tom yam kung*-ul bine condimentat şi de asiaticele focoase la care năzuisem, am simțit din nou sub fund răcoarea Mării Andaman. De văzut nu am văzut nimic, fiind beznă. Declar că în mine era şi mai beznă. Am încercat să-mi păstrez cumpătul cu ajutorul meditației, aşa cum am învățat la cursul de Vipassana. Am închis ochii şi am rămas nemişcat, atent la senzațiile corporale. După circa un minut, disperarea s-a transformat în calm, iar după încă un minut calmul s-a transformat în chin. Mă cotropiseră gândurile negre. Am rămas în această stare neplăcută până când roțile aeronavei au atins pista de aterizare a Aeroportului Internațional Tribhuvan.

La ora 22 şi 10 minute, am respirat din nou aerul poluat al oraşului Kathmandu, părăsind aeronava sub escortă, de data asta nepaleză. În treacăt, am remarcat relativ amuzat faptul că atât domnii ofițeri însoțitori, cât şi domnii mecanici care îşi făceau de lucru în jurul aeronavei horcăiau de mama focului. Ch, chhh, chhhhhooooaaaaach, pffffluuuuu, hrrrrm, hrrrm, chh, chhhh, chhhhoaoaaaa, pflu, făceau ei. Aveam sentimentul că mă întorsesem acasă.

Până la ora 23, am fost supus unui tir de întrebări, care de la un moment dat au început să se repete: de ce, cum, unde, când, cine, de ce, cum, unde, când… Dar bagajele mele? am întrebat eu, pentru puțină variație. Bagajele sosesc mâine, mi s-a răspuns, dar tu trebuie să plăteşti acum 330 de dolari. Nu plătesc, vreau să vorbesc cu şeful, am spus. Bine, atunci cardul rămâne la noi, vii mâine şi vorbeşti cu şeful. OK, am căzut de acord, dar paşaportul? *Hmmm, problem*, mi s-a comunicat cu reticență. *Problem?* am întrebat eu. *Yes, little problem*, au răspuns dânşii. Viza pentru Nepal ți-a expirat când ai ieşit din țară şi acum nu e nimeni să-ți dea o nouă viză de intrare. Dar stai liniştit, rezolvăm mâine, au mai zis dumnealor. Până mâine dormi la noi, la birou. O să-ți reținem şi paşaportul, ca să fie în siguranță.

De la aeroport până la biroul dânşilor am călătorit cu un jeep de culoare albă. Când am ajuns, am recunoscut imediat clădirea Oficiului pentru Imigrări, unde fusesem cu o săptămână în urmă să-mi prelungesc viza de şedere în Nepal. Domnii ofițeri nu m-au dus însă la ghişeul pentru vize, căci nu era nimeni acolo la ora respectivă. M-au dus în direcția opusă. După ce am traversat curtea, ne-am oprit în fața unei uşi cu grilaj.

Tomorrow 10 o’clock, no problem, visa and OK, mi-au spus dumnealor, deschizând uşa cu grilaj şi invitându-mă să intru. Camera era deja ocupată de doi domni negri, care se uitau la mine buimaci, treziți din somn. Unul din ei mi-a întins mâna, prietenos. Walid, s-a prezentat dânsul, în timp ce uşa cu grilaj s-a închis după mine cu un zdrăngănit. Am auzit cheia răsucindu-se în broască şi apoi nu am mai auzit nimic. Înainte să se ducă la baie să facă pipi, domnul Walid a rânjit cu toți dinții şi mi-a dat plapuma pe care o ținuse până atunci sub cap. M-am culcat pe singurul pat rămas liber şi am ajuns repede la concluzia că nu am de ce să intru în panică, deoarece nu mi-ar fi de nici un folos. La urma urmei, aveam parte de o nouă experiență. Nici mai bună, nici mai rea decât altele. Gândind astfel, am reuşit să adorm repede, luminat de becul de veghe, sub fereastra prevăzută cu gratii. Ferestrele erau imposibil de închis, gratiile imposibil de deschis.

M-am trezit a doua zi, la ora 6 şi 20 de minute, pe o melodie îngânată de cineva din patul vecin. Privind printre gene, am constatat că domnul Walid era cel care îngâna acea melodie, pe un ritm african bătut cu degetele în tăblia patului. Domnul Walid stătea cu picioarele încrucişate sub dânsul, de parcă medita. După ce-a terminat de cântat, a sărutat cruciulița cu Isus răstignit pe care o purta la gât. M-am culcat la loc.

La ora 7, s-a trezit şi celălalt domn negru, căscând zgomotos. M-am întors spre cei doi domni şi dânşii mi-au zâmbit. *Hello, brother, good morning*, mi-au zis dumnealor. *How did you sleep?* Excelent, le-am răspuns. *Why are you here?* a venit firesc întrebarea. Le-am relatat tot, până la momentul când i-am cunoscut pe dânşii. Au clătinat îngrijorați din cap, colegul domnului Walid adresându-mi-se astfel: Nu-ți face probleme, frate, că ieşi tu de aici odată şi odată… Mărturisesc că m-a îngrijorat puțin acel *odată şi odată*. Mai bine zis m-a îngrijorat tonul sumbru, prevestitor de furtună, adoptat de domnul cel negru. Am schițat un zâmbet, deşi mă simțeam destul de încordat. Dar dumneavoastră de ce sunteți aici? l-am întrebat la rândul meu pe colegul domnului Walid. Frate, o să râzi dacă-ți spun, aşa că mai bine ți-arăt, mi-a răspuns dânsul, scoțând un ditamai dosarul din bagajele înghesuite sub pat. Uite, îs om de afaceri şi am venit în Nepal să cumpăr rațe ca să le trimit în Nigeria, la mine acasă, a început dumnealui. Am intrat în țară cu 30.000 de dolari *in cash*. S-a întâmplat în noaptea de 1 august 2004, când am aterizat la Tribhuvan. Asta-i Vama, astea-s Imigrările, mi-a arătat dânsul, plasând un papuc în fața altui papuc, pe culoarul dintre paturi. Nu pot declara banii pentru că Vama e închisă,

vezi? a făcut dânsul, întorcând unul din papuci cu talpa în sus. Cei de la Imigrări îmi zic să le declar lor banii şi asta fac. După două zile, vreau să ies din țară, să plec spre Singapore, că nu am găsit câte rațe îmi trebuiau, nepalezii îs săraci lipiți, nu ştiu ce-a fost în capul meu să vin aici. M-au săltat înainte să urc în avion. Motivul: banii. De unde-i am, cum i-am introdus în țară, cu cine m-am întâlnit în Nepal şi de ce nu i-am declarat la Vamă. Nici n-au vrut să audă că i-am declarat la Imigrări, aşa ceva nu se poate, mi-au zis ei. Ba se poate, le-am spus şi am vrut să le şi dovedesc, dar n-am mai avut cu cine vorbi. Nimeni n-a mai vrut să recunoască nimic. E o situație fără ieşire. Ăia care mi-au acceptat declarația se fac că plouă. Ăştialalți zic că n-am procedat corect şi că trebuia să-i declar la Vamă, cum era şi normal… Şi uite-aşa s-au scurs patru anişori de când stau la pârnaie. Nu mi-am văzut băiatul de patru ani, îți închipui? L-am lăsat copil şi acuma-i bărbat, ieri a împlinit 16 ani. Am îmbătrânit aici, frate, acuş fac 41… Mi-au confiscat cei 30.000 de dolari şi am cheltuit o grămadă pe avocați, încercând să-i recuperez. Degeaba. Acuma cică mi-am terminat pedeapsa şi pot să mă întorc acasă. Le las naibii ăia 30.000 de dolari, numai să plec din țara asta de oameni nebuni. Nebuni, frate! Una zic, alta fac. Îți zâmbesc în față, dar te leagă pe la spate. Niciodată nu zic nu, dar amână mereu. N-au nici un fel de pregătire, iar în posturile-cheie îs puşi numai țărănoi fără carte. Practic, n-ai cu cine vorbi. Plus că se pricep de minune să facă din țânțar armăsar. Le place să se joace cu străinii… Am înghițit în sec. Domnul cel negru s-a aşezat apoi pe marginea patului, privind în gol, pe fereastra zăbrelită. Dar Isus mă ajuta să trec peste toate, a oftat dumnealui adânc. Isus e în inima mea, banii să se ducă, Isus e de partea mea. S-au atins de dumneavoastră? l-am întrebat, timid. V-au bruscat? V-au bătut sau…? Ce să facăăă?!? a răbufnit dânsul. Dacă s-ar fi atins de mine, le-aş fi rupt capul cu dinții şi i-aş fi mâncat pe loc, fără să-i mai frig! Eu îs negru, frate! Negru din Africa, tu-nțelegi? Nu ştii cum îs negrii din Africa atunci când se înfurie. Nimeni nu vrea să ştie. Neamul meu înfruntă leul cu mâna goală, pricepi? Am înghițit iar în sec, iar dumnealui a început să cânte un cântec religios, ceva cu *Jesus* şi *white clouds*, pe armonii africane. Între timp domnul Walid a ieşit din baie, scuturându-şi şuvițele rasta. Aşa e părul dumneavoastră, l-am întrebat, sau vi l-ați făcut? Domnul Walid a râs. Aşa creşte el, frate, mi-a răspuns dânsul. Îl aveam scurt când am intrat la zdup. Atât a crescut în ăştia trei ani, de când stau aici. L-am lăsat să crească, ce altceva să fac? Să ştii că Francis nu vorbeşte prostii, ăştia sunt *crazy people*. Mai *crazy* decât Lama? m-a fulgerat pe mine un

gând. M-au arestat în 2005 pe motiv că paşaportul nu era în regulă, a continuat domnul Walid, iar după o lună mi l-au tăiat cu foarfeca. Pur şi simplu. Fără drept de apel. Ahhh, m-am săturaaaaat de când zac în cămăruța asta. Şi n-are cine să ne ajute, toate ambasadele sunt la Delhi, în India. Aici nu vine nici dracu', frate. Auzi? Să n-ai încredere în nepalezi… Totuşi, nu păreți aşa distruşi, după atâția ani, am îngăimat cu o voce pierită. Frate, fără Isus nu am fi rezistat, a răspuns domnul Francis. Tu nu eşti credincios? a întrebat dumnealui. Tu nu crezi în Isus din Nazaret? m-a întrebat şi domnul Walid. Întrucât nu am putut să le dau un răspuns simplu şi direct, le-am vorbit de Athos… de Osho… de Vipassana… de monstrul din Lumbini… de Marea Renunțare… de Lama… de Shangri-La… Şi câte şi mai câte. De Yoko nu le-am spus nimic. Ahaaa, au făcut dânşii când am terminat de povestit, uitându-se la mine lung, ca la unul căruia îi lipseşte o doagă. Oricum, frate, a zis domnul Francis, ai grijă, ăştia nu sunt zdraveni la cap. Nu-i de glumit cu ei. Sunt oameni răi, frățioare, foarte răi, perverşi. Am văzut şi români pe-aici, să ştii. I-au prins cu haşiş şi marijuana şi acum înfundă puşcăria. Uite, dacă vrei, îți dăm numărul lui Florin să vorbeşti cu el, tare s-ar bucura, numai că noi n-avem telefoane aici, în celulă. Atunci mi-am amintit brusc că eu am telefon şi l-am scos la iveală, spre bucuria domnilor Francis şi Walid. S-au întristat puțin când le-am spus că nu intenționez să vorbesc cu Florin, ci cu altcineva de la mine din țară, dar s-au înveselit când le-am zis că îi voi lăsa şi pe dânşii să sune unde or vrea, după ce vorbesc eu. Cartela SIM cumpărată în India nu a funcționat. Nici cea românească nu a funcționat. *No signal*. Iar cartela cumpărată din Thamel i-am dăruit-o lui Lama, înainte să ne despărțim, convins că nu mă voi mai întoarce în Nepal.

La ora 11, citeam înfrigurat mesajele scrijelite pe pereți… *For your information: this is not a country for common problems… Please to be understanding: what is the meaning of human rights?… We are human beings!…* Strigăte de ajutor, zgâriate pe zidurile celulei. Puțin mai dur decât în celula #11 de la Dharmashringa, a trebuit să recunosc. După care am înghițit din nou în sec, simțind cum mi se face rău. Nu băusem şi nu mâncasem nimic de dimineață şi trecuse un ceas peste ora la care îmi promiseseră cu o seară înainte că vin să mă scoată. Pe la 11 şi un sfert ne-au adus trei ceaiuri pe care a trebuit să le achităm. Aveam în portofel cei 40 de dolari cumpărați ca să achiziționez viza pentru China, care nu mi-a fost acordată, dar ceaiul a trebuit plătit în rupii nepaleze şi eu le cheltuisem pe toate înainte să plec spre Thailanda. I-am mulțumit domnului Francis care a

achitat şi ceaiul meu. Atât domnul Francis, cât şi domnul Walid mă compătimeau văzând că nu am bani, că nu pot comunica cu exteriorul, că nu am paşaport, că nu am alte haine în afara tricoului şi a pantalonilor scurți de pe mine, care începuseră deja să pută. Ca să-mi fac de lucru, am început să cotrobăi prin rucsăcelul cenuşiu, în speranța că voi găsi ceva util. Dar rucsăcelul era plin cu lucruri nefolositoare, în contextul respectiv: două cărticele despre Vipassana, ochelarii de soare, kitul pentru încărcat telefonul şi trei *mouse-pad*-uri rotunde, cumpărate din aeroport, ca să le fac cadou. Căutând mai atent, am descoperit o ciocolată şi o pungă cu alune, păstrate din avion. Le-am împărțit frățeşte cu colegii de celulă. Apoi am intrat în baie şi m-am privit în oglinda spartă. Din câte înțelesesem, oglinda fusese lovită de domnul Francis cu pumnul, cu o săptămână înainte. Chipul meu, reflectat în zecile de cioburi ale oglinzii, era al unui om speriat.

La ora 11 şi jumătate, s-a auzit cheia învârtindu-se în broască, apoi scârțâitul metalic al grilajului şi, în cele din urmă, pârâitul de lemn al uşii. În cadru a apărut un domn ofițer, care mi-a făcut semn. Nu am stat pe gânduri. Mi-am înşfăcat rucsăcelul, am spus la revedere din mers celor doi domni negri şi am ieşit. Domnul ofițer m-a condus până în fața unui birou mic, din spatele căruia mă privea un alt domn ofițer cu mustață şi *dhaka topi*. *Dhaka topi* era nouă-nouță, dar mustața nu era atât de îngrijită ca a domnului Barakoti. Şi nici zâmbetul nu era ca al domnului Barakoti. Practic, acel domn ofițer nu zâmbea deloc. Era supărat. Sau concentrat. Sau poate amândouă. Pe masa dumnealui era dosarul meu. Dosarul meu! am tresărit eu, de parcă abia atunci mă trezisem din somn. Dosarul meu avea câteva file: copia paşaportului, o notă informativă scrisă în nepaleză, cu caractere roşii şi negre, numele meu scris cu cerneală albastră şi caractere latine şi încă o notă informativă pe deasupra. Am înghițit în sec a patra oară în ziua respectivă, constatând că în tot biroul acela nu ştiam pe nimeni. Nici urmă de domnii ofițeri pe care îi cunoscusem cu o seară înainte, cei care mă aduseseră acolo, promițându-mi că mă eliberează a doua zi fără probleme. Am simțit că leşin de frică, dar până la urmă am reuşit să mă stăpânesc. Printr-un semn cu bărbia efectuat de domnul ofițer mustăcios, am fost invitat să iau loc în fotoliu. M-am aşezat numaidecât, cu rucsacul cenuşiu la gură, dar am schimbat repede poziția cu una mai relaxată, pentru a nu arăta ca un om speriat, prins cu musca pe căciulă. Prin urmare, am lăsat rucsacul alături şi am pus un picior peste celălalt. Nici aşa nu mi s-a părut în regulă. Păream oarecum sfidător. M-am tot foit până când domnul ofițer cu mustață şi *dhaka topi* m-a întrebat fără să se uite la mine de ce, cum, unde,

cine, întrebări la care am răspuns cuviincios, calm şi răbdător, nu ca la aeroprt, cu o seară înainte. În următoarea jumătate de oră, domnul ofițer a întocmit un raport şi o cerere către şeful cel mare, în nepaleză, din care, evident, nu am înțeles mare brânză. Mi le-a tradus dânsul la sfârşit. Sunau bine, corect, la obiect, fără ambiguități. Am înghițit în sec şi am semnat. Domnul ofițer a luat apoi o tuşieră şi mi-a apucat degetul cel mare de la mâna stângă. M-a privit în ochi pentru prima oară de când ne cunoşteam, însă fără prietenie. *Nepali style*, mi-a explicat dumnealui cu un rânjet, călăuzindu-mi degetul înmuiat în cerneală deasupra semnăturii. *Now press*, mi-a ordonat dânsul. Procedura s-a repetat în mod identic cu degetul cel mare de la mâna dreaptă. Apoi domnul ofițer cu mustață şi *dhaka topi* a făcut semn unui domn soldat în uniformă. Acum te duci la loc şi aştepți, mi-a recomandat dumnealui. Cam cât să aştept, dacă nu vă supărați? am îndrăznit să-l întreb. Cam o oră, a răspuns domnul ofițer. Într-o oră, dacă paşaportul e valabil, ieşi de aici. E valabil! am strigat eu, simțindu-mă pe jumătate eliberat. Asta vedem *noi*, tu acum aştepți.

Pe la orele 13 şi 45 de minute, încă stăteam la poveşti cu domnul Walid, dar eram mai mult atent la uşa care nu se mai deschidea. Aşteptarea devenise insuportabilă. Într-un final, uşa s-a deschis şi domnul soldat m-a întrebat dacă am 25 de dolari în rupii nepaleze. Am 25 de dolari în dolari, i-am răspuns, dar pentru ce? Pentru viză… Aha! am exclamat eu, simțindu-mă pe trei sferturi eliberat. Domnul Walid s-a oferit imediat să-mi schimbe dolarii, scoțând din buzunarul lateral al unei genți de voiaj un teanc consistent de rupii nepaleze noi-nouțe. Am luat de la dânsul trei banconte a câte o mie de rupii, înmânându-i 30 de dolari, apoi i-am urat *good luck* şi l-am îmbrățişat. După ce mi-am luat rămas-bun şi de la domnul Francis, m-am întors la domnul soldat. Acesta m-a condus în fața altui birou, în spatele căruia stătea însuşi Domnul Şef. Încă de la prima vedere mi s-a părut un domn rezonabil, chiar cumsecade, ceea ce s-a şi dovedit a fi până la urmă. *You are OK, go buy visa, everything OK*, mi-a spus dumnealui binevoitor, totuşi fără să-mi zâmbească. Sărut mâna, multă sănătate, Crăciun Fericit, La Mulți Ani şi tot ce vă doriți, să vă bucurați de viață lungă şi frumoasă, să vă trăiască nevasta, copilaşii şi nepoțeii, mi-a venit mie să-i spun, sub imperiul emoțiilor. Dar m-am abținut, i-am mulțumit cât am putut de frumos şi am ieşit, fiind condus de domnul soldat până la Oficiul pentru Imigrări, pe care îl cunoşteam prea bine. Eşti liber, mi-a spus dânsul odată ajunşi acolo. În sfârşit, liber! am strigat eu, simțindu-mă liber pe de-a-ntregul, aşa cum nu mă mai simțisem niciodată.

Procedurile nu au durat mult întrucât nu am stat la coadă, domnul soldat băgându-mă în faţă. După nici o oră am primit paşaportul cu noua viză şi o însemnare în nepaleză, pe aceeaşi filă. Ce-i asta? m-am impacientat eu. Nu vă faceți probleme, *sir*, mi s-a răspuns, e dovada hotărârii luate azi de Domnul Şef… M-am mulțumit cu explicațiile, m-am aruncat în primul taxi care staționa în fața Oficiului pentru Imigrări şi de aici *tooo-theee-aaair-pooort* – am rostit eu ca în celebra reclamă la Pepsi, în care şoferul e o maimuță. În cazul meu, şoferul nu era o maimuță, ci un domn nepalez care mi-a cerut 300 de rupii. L-am convins s-o lase mai moale, şi anume la 200 de rupii. Încurajat de acest mic succes şi întărit de experiența dobândită în urma nopții petrecute în arest, m-am simțit pregătit să negociez la sânge cu Liniile Aeriene Regale Nepaleze.

La ora 15 şi 10 minute, am ajuns din nou la Tribhuvan. Îl caut pe domnul D. Singh sau pe domnul N. Rai, i-am spus domnului soldat de la pază, citind de pe hârtiuța păstrată cu sfințenie numele celor doi domni care au preluat cardul meu bancar de la domnul comandant al aeronavei. Pe aici, vă rog, mi-a spus domnul soldat conducându-mă într-un birou despre care am crezut inițial că e al domnului detectiv Marlowe. Timpul părea să fi încremenit pe la începutul anilor ’40 în biroul acela cu glasvanduri semiopace, ventilator cu picior şi fişete metalice, unde lumina soarelui pătrundea prin jaluzelele orizontale, haşurând silueta unui domn grăsuț, care purta o pereche de ochelari de vedere imenşi, ce stăteau parcă sprijiniți pe mustața stufoasă. Domnul cel grăsuț nu era însă nici domnul Singh, nici domnul Rai. Sunt domnul Joshi, s-a prezentat dumnealui cu un zâmbet amabil. Ştiu cine sunteți, a mai spus dânsul, domnii Rai şi Singh m-au însărcinat pe mine să rezolv problema, dumnealor fiind pe teren. Aşadar… plătiți? Nu, am răspuns ferm. Vreau să vorbesc cu persoana care ia deciziile, am continuat. La fel de amabil, domnul Joshi mi-a mărturisit că nu dânsul e în măsură să ia deciziile, dar că e însărcinat de conducere să mă asculte şi să găsim rezolvarea împreună. Vreau să vorbesc cu conducerea, am insistat eu. N-ați înțeles, a surâs domnul Joshi, eu reprezint conducerea, numai că nu iau decizia, atâta tot. Rolul meu e să vă ascult, să cădem la învoială, să plătiți şi… OK, l-am întrerupt, uite cum stau lucrurile, domnu’ Joshi. Voi ați greşit că nu m-ați oprit. Dacă m-ați fi oprit la *check-in*, aş fi pierdut doar 339 de dolari. Dar nu m-ați oprit. Şi acum vreți ca eu să plătesc, ceea ce înseamnă că voi pierde încă pe-atât. Nu vi se pare că sunt singurul care trage toate ponoasele? *Look, sir, you were returned from Bangkok, what can we do? You have to pay 330 dollars*, s-a făcut domnul

Joshi că nu înțelege. Domnule Joshi, am luat-o eu de la capăt, vorbind cât se poate de rar, e vina mea e că nu m-am interesat de viza pentru Thailanda înainte să cumpăr biletul, dar e vina voastră că nu m-ați oprit. Deci haideți să facem suma pe din două, *fifty-fifty*. Vă ofer 165 de dolari. Partea mea. Nu se poate, a zâmbit blând domnul Joshi, noi suntem companie de stat, nu putem negocia. Fiecare cent în minus trebuie pus la loc din buzunarul nostru personal. Suntem însă gata să vă facem *upgrade* la următorul zbor, adică vă luați dumneavoastră frumuşel un bilet *economy* şi noi vă facem *upgrade* la *business class*. Veți avea mai mult loc pentru picioare, mâncare mai bună şi sucuri la discreție… Domnule Joshi, i-am zis, eu sunt mulțumit la *economy* chiar şi cu genunchii la gură, dacă-mi dați un zbor gratis. Asta nu se poate, mi-a spus domnul Joshi. *Everybody has to pay!* Exact, domnule Joshi, am speculat eu momentul, *everybody* trebuie să plătească, adică şi eu, şi voi. Sunt gata să plătesc 165 de dolari, am repetat oferta. În nici un caz, s-a opus domnul Joshi. Un *upgrade* la *business class* e tot ce putem face pentru dumneavoastră, domnule Sega. În timpul acestei runde de negocieri aprinse, prin biroul domnului Joshi s-au vânturat tot felul de domni care stăteau câte un pic, priveau scena cu atenție şi plecau zâmbind ca după un film bun. Unul dintre aceşti domni a lăsat pe masa domnului Joshi un telex. Hopaaa, a zis domnul Joshi după ce l-a citit, pe un ton în care am ghicit o satisfacție ascunsă. Situația dumneavoastră s-a complicat un piiic, a rostit el, mimând îngrijorarea şi pocnind hârtia ca s-o îndrepte. Cum aşa? am întrebat. Păi, după cum ați văzut, tocmai am primit asta de la Bangkok. Amendă 10.000 de bahți, ia citiți şi dumneavoastră. Vai, vai, s-a prefăcut dânsul afectat, acum trebuie să plătiți 330 de dolari plus banii ăştia… Cred că glumiți, domnule Joshi, n-o să plătesc nici o amendă, mi-am păstrat eu sângele rece. Nu e *fair*. Dacă mă opreați, aş fi pierdut 339 de dolari. Şi acum mai vreți de la mine 10.000 de bahți pe lângă ăia 330 de dolari?!? Nu noi, a surâs domnul Joshi, thailandezii vor asta. Ei v-au amendat pe dumneavoastră, nu pe noi… Haideți s-o luăm aşa, domnule Joshi: cât înseamnă 10.000 de bahți? 290 de dolari cu aproximație, domnule Sega, m-a informat dânsul după ce a butonat la un calculator de buzunar. Bun, am zis eu. Pentru o companie aeriană, 290 de dolari înseamnă o cafea un pic mai scumpă, dar eu sunt un călător sărac, vă dați seama, domnule Joshi, ce înseamnă 290 de dolari pentru unul ca mine? Din neglijența voastră, paguba mea s-ar ridica la 1.000 de dolari, bugetul meu de călător pe trei luni de zile, domnule Joshi, vă dați seamă? Vreți să mă nenorociți? Eu v-am arătat că sunt un gentleman şi m-am oferit să împărțim

vina, domnule Joshi. Haideți să facem aşa: avionul e al vostru, deci dați-mi zborul gratis, iar amenda o facem pe din două, prin urmare vă las fix 145 de dolari… Mă duc să vorbesc cu Şeful, domnule Sega, îmi pare rău, văd că nu ne înțelegem. Lăsați-mă să vorbesc eu direct cu dumnealui, am insistat. Asta nu se poate, a zâmbit neînțelegător domnul Joshi. Dumneavoastră vorbiți cu mine, *doar eu* vorbesc cu Şeful.

La ora 16, domnul Joshi a revenit, s-a aşezat şi m-a privit câteva secunde. Apoi a vorbit. Şeful e de acord să plătiți fie transportul înapoi, fie amenda de 10.000 de bahți, cum doriți. Am rămas cu gura căscată, nu mă aşteptasem la una ca asta. În plus, a rostit domnul Joshi apăsat, speculând momentul, vă facem *upgrade* la *business class* pentru următorul zbor, aşa cum v-am promis la început. Am acceptat pe loc şi am bătut palma. Apoi domnul Joshi m-a condus în alt birou, la capătul unui coridor lung, mirosind a vechi, plin de fişete metalice. În biroul respectiv am cunoscut un alt domn, mărunțel, roşcat, având ochelari cu ramă subțire şi aurită, prinşi la gât cu un lănțişor fin. Domnul respectiv era îmbrăcat într-o cămaşă albă cu mâneci scurte, peste care purta o vestă roşie, descheiată. Când a luat ziarul şi s-a uitat la cursul valutar, mi-am dat seama că dânsul e domnul contabil. După ce a făcut calculele, domnul contabil a extras de pe cardul meu 290 de dolari, reprezentând amenda de 10.000 de bahți. Apoi mi-a înmânat politicos cardul. La revedere, domnule Sega, mi-a spus domnul Joshi la plecare, pentru *upgrade* vă rog să mă sunați după ce vă luați biletul, cu două zile înainte de zbor. Şi rezolvăm!

În jurul orei 16 şi 20 de minute mi-am recuperat rucsacul albastru de la Bagaje Pierdute şi cinci minute mai târziu am urcat într-o maşină pentru a ajunge în Thamel, după ce am negociat un preț de 300 de rupii. Maşina nu era un taxi. La fel ca în România, taxiurile de la aeroport trebuie evitate, deoarece şoferii pretind 500 de rupii pentru distanța care costă în mod normal 250 când vii din Thamel. Maşina în care m-am urcat era deja plină. Ceilalți patru ocupanți se holbau la mine cu insistență. Cel mai în vârstă, având mâna dreaptă bandajată, se holba de pe scaunul din față, cel mai tânăr, fumat bine, se holba din stânga, cel cu dantura spartă se holba din dreapta, iar şoferul se holba din oglinda retrovizoare. Păreau gata să mă tranşeze cu lama lungă şi lată a vreunui cuțit Ghorka, faimoasa marcă nepaleză care umple bazarele, şi să mă bage apoi într-o maşină de tocat, de unde să mă scoată umplutură pentru momo. Totuşi, cei patru domni nepalezi s-au dovedit a fi nişte mieluşei, în ciuda aparenței fioroase. Poate

că şi eu arătam fioros, cu ochii injectați de nesomn, nebărbierit, lefter, mirosind a transpirație şi extrem de supărat la gândul că amenda venită de la Bangkok ar fi putut să fie o cacealma abil orchestrată de domnul Joshi.

La ora 17 şi un sfert, am ajuns în Thamel, iar cinci minute mai târziu băteam în tejgheaua de la recepția Pensiunii Imperiale. *Oh, my God*, a rostit domnul Vishal, proprietarul, uitându-se la mine ca la o stafie. De bună seamă că aşa şi arătam. I-am povestit pe scurt toată tărăşenia, după care am primit cheia de la noua mea cameră. Am făcut repede un duş şi am ieşit în oraş, cu sentimentul că nu o să mai plec niciodată din Nepal, că sunt condamnat să rămân în Thamel pe vecie. În ciuda acestui sentiment stânjenitor, am hotărât să mai fac o încercare şi să reiau cât mai repede procedura de prelungire a vizei pentru India, începută şi abandonată cu o lună şi jumătate în urmă.

Pe la ora 19, în timp ce luam cina pe terasa de lângă La Dolce Vita, mă gândeam, nu fără regrete, la faptul că o donație către una dintre multele organizații care se ocupă de soarta copiilor săraci din Nepal, şapte salturi consecutive de la 160 de metri cu coarda elastică deasupra râului Bhote Kosi plus un salt gratuit sau chiar două, dacă aş fi negociat la sânge, două săptămâni de excursii organizate de frații Devkota, trei luni cu Lama la Shangri-La sau o lună şi jumătate la şcoala de Tai-Chi din Wudang, un contract cu un ricşar care să mă plimbe prin Thamel pentru tot restul vieții sau cinci ture cu Yeti Airways în jurul Everestului ar fi fost variante mai nimerite de a scăpa de 700 de dolari în 24 de ore.

Procesul-verbal a fost încheiat azi, 23 octombrie, în jurul orei 21, când m-am retras la culcare. Am nevoie de puțină odihnă după toată tevatura. Mâine-dimineață la prima oră vreau să mă prezint proaspăt la Ambasada Indiei.

Ultimele mici aranjamente de plecare

I'm back, îl anunț din prag. Domnul Bishnu Barakoti face ochii mari, vrea să zică ceva, dar rămâne cu gura căscată, între cele două telefoanele ale lui. Imposibil, articulează el într-un târziu, Sega, tu eşti? Ce cauți înapoi la Kathmandu? M-au întors de la Bangkok, domnu' Barakoti, nu mi-au dat *visa on arrival… Tz, tz, oh, my God,* clatină din cap domnul Barakoti după

ce-i povestesc totul la un ceai *masala* şi o porție mare de cartofi prăjiți. Odată cu ultimul cartof, constat că a dispărut şi supărarea. Aici, la domnul Barakoti, mă simt mereu bine… Pe undeva e şi vina mea, oftează el, poate că ar fi trebuit să verific personal chestiunea cu viza. Lăsați, domnu' Barakoti, nu e vina dumneavoastră, ia spuneți, găsim ceva ieftin până la Delhi? Când vrei să pleci? Zilele astea. Dus-întors? Nu, doar dus, e posibil? *Possible, eeeverything possible*, ciripeşte vesel domnul Barakoti, începând să butoneze la calculator. Aha! exclamă el victorios după câteva minute. Am găsit un bilet la 150 de dolari cu Indian Airlines, pe 31 octombrie. Dar trebuie luat acum, că altfel pierdem oferta… Atunci să-l luăm, hotărăsc după încă o gură de ceai. Ia stai puțin, tresare domnul Barakoti, viză ai? Fără să-i răspund, deschid paşaportul şi-i arăt fila cu noua mea viză indiană, valabilă şase luni începând de azi. Ți-au dat-o greu? Că după toată povestea asta… Nu, domnu' Barakoti, totul a mers strună, dar am avut emoții, de ce să nu recunosc. Ei bine, în cazul ăsta facem clic? Clic, domnu' Barakoti. Atunci, clic şi… *booked* şi… *confirmed*. Pe 31 octombrie după-amiază eşti la Delhi. Să-mi scrii te rog din India, tare-aş vrea să ajung şi eu acolo, am auzit că-i o țară minunată, dar ce să-i faci, sunt *busy, busy, busy*, ridică din umeri agentul meu dedicat, cu un aer poznaş. Treci mai pe seară să-ți dau biletul tipărit.

Mă întorc la Pensiunea mea Imperială şi mă apuc să sortez, să pun de-o parte, să împachetez, să despachetez, să sortez, să pun de-o parte, să împachetez şi să despachetez iar. Scap de haine ca Baba Dochia. Doar plec în India, nu la Polul Nord. Le-am curățat pe toate la spălătoria din colț, cu 50 de rupii kilogramul, dar nu am mai păstrat decât trei tricouri, două perechi de pantaloni scurți, una de pantaloni lungi şi jacheta de trening, celelalte kilograme urmând să le dau mâine angajaților pensiunii. Cadou de Tihar. Nu Tihar închisoarea unde a susținut Goenkaji în '94 primul curs de Vipassana pentru deținuți şi gardieni, Tihar sărbătoarea în cinstea lui Lakshmi, zeița prosperității. *Five days of everybody happy*, cum a zis domnul Barakoti. Cinci zile cu beculețe colorate la ferestre, cu oferte speciale în vitrine, cu pocnitori şi artificii, cu căței vagabonzi fără covrigi în coadă, dar cu ghirlande de flori portocalii în jurul gâtului, cu mandale colorate, desenate pe asfalt, cu *sadhuşi* țintind trecătorii cu *tika* în frunte, cu cerşetori întorşi la muncă din nordul Indiei, cu cete de colindători la fiecare uşa deschisă. Thamelul a luat-o razna zilele astea, de parcă ar fi Dashain. Numai că sacrificiile se opresc aici. Din fericire, Lakshmi nu e o însetată de sânge ca surioara ei, Durga.

Pe seară mă duc la domnul Barakoti după biletul tipărit, aşa cum am stabilit. Pe lângă bilet, mai primesc de la el o *tika* în mijlocul frunţii şi o turtă dulce de la doamna Barakoti, venită de acasă special ca să deseneze mandale în faţa agenţiei. *For good luck*, mi-a explicat domnul Barakoti, *to make goddess Lakshmi happy*.

După ce mă îndop cu turtă dulce şi dau mărunţiş la colindători, îmi iau la revedere de la domnul şi doamna Barakoti şi pornesc înapoi spre Pensiunea Imperială. La ora asta, nu mai e nimeni pe străzi. E ultima noapte de Tihar şi pe asfalt au rămas desenate mandalele, ca nişte semne vesele de circulaţie. Să nu se rătăcească zeiţa Lakshmi când vine cu fericirea. *Happy Tihar*.

Corespondenţe

Dear Sega, I am fine here. I hope you are fine there. Sega, Hotmail some problem. So, I make new address. So, you mail me this address. Sega, now, I and you many kilos far. So, we have some idea, mail and letter. Sega, give me your address. Because, I can not understand. So, soon write your country address. Sega, I fealing everytime your each word round my mind. I think you have some thing. Sega, please don't forget our hotel and my family. I want to say take care your self. Keep in touch. Hope see you soon. I pray to the God you are well there.

At last, take care,
Your Maya

Dragă prietene, drumurile tale încep să devină cam lungi, experienţele cam multe, trăirile cam sărace, gândurile din ce în ce mai fără făgăduinţă şi cred că toate astea te vor duce niciunde. Chiar îţi prieşte? Mi s-a părut acum ceva vreme că ai reuşit să-ţi construieşti un sistem simplu, necontradictoriu şi oarecum complet de convieţuire cu tine însuţi, având o primă axiomă bine definită: totul se petrece în mintea ta. Începi oare iar să fii nesătul? Urmează un nou episod din Marea Îmbâcseală? Un ceasornicar nu stă în faţa unui ceas stricat întrebându-se permanent ce-i timpul. Un ceasornicar repară un ceas stricat pentru ca apoi acesta să indice timpul. Abia după aceea ceasornicarul se poate întreba ce-i timpul. Şi de cele mai multe ori n-o face. Răspunsul n-are nici un rost. Timpul s-a dezvăluit

reparând ceasul. Deci aşază-te odată, prietene, şi simplifică.

Al tău prieten,
Andonecla

Swami Sega,

Mă bucur mult că mi-ai scris… Eu, când am plecat de la Osho prima oară, am trăit un sentiment foarte puternic. Am simțit că am rupt-o complet cu trecutul, nu ştiu cum să-ți spun. Tot ce-mi doream era să mă întorc din nou aici, la Pune, cât mai repede posibil. A fost de parcă ceva nou s-ar fi deschis pentru mine şi mi-am dorit să explorez mai mult această posibilitate, chiar dacă n-am ştiut de la bun început cum. De atunci însă, lucrurile se întâmplă într-un fel anume. A fost de parcă mi-aş fi ucis vechiul eu când am plecat prima oară de la Osho. De atunci, noul eu tot creşte… Călătoria ta continuă, iar dragostea mea te va însoți oriunde ai fi. Ai grijă de inima ta. Ține-o deschisă.

Love,
Adar

Băi nepalez huhurez, ce-ți mai face spiritu'? Eu m-am transformat într-un motoraş. M-am izolat în turnul de cleştar, unde stau şi lucrez întruna. Nu mă plâng. Îmi place ce fac şi tocmai asta mă sperie. Am schimbat dependența de cocaină cu altă dependență, de muncă – n-aş fi crezut. Ce mă supără e că-mi ignor prietenii şi încă nu ştiu cum să împac capra cu varza, dar probabil că o să ajung eu la un echilibru. În rest, linişte şi pace. Sper că eşti bine şi fericit.

Te pup pe aură,
Lao Ț.

Dear Sega, it would very like to be there with you. Taste very of you.

Great kiss,
Odete

Dragă Sega,

Sper ca inima îți vine la loc pe măsură ce-o iei din loc în loc. E extraordinar periplul tău, să nu-l subestimezi nici o clipă. Eşti schimbat? Tare-aş vrea să ştiu… Nu cred că eşti acum în măsură să răspunzi la

întrebarea asta stupidă. Însă noi, cei de-acasă, vom fi, când te vei întoarce. Ştii tu, doar răspunsurile la întrebări stupide sunt de competența noastră.

Te îmbrățişez,
Ade

Namaste, beloved Sega, how are you? I am OK aici la Pune, cred că tu eşti acum prin Nepal. Când te întorci la Osho? Îmi voi aminti mereu de prietenia ta, am simțit că mă pot conecta cu tine foarte uşor. Viața e un mister. Şi cu cât se întâmplă mai multe, cu atât misterul se adânceşte.

Love,
Swami Nitash

Dragă Sega,

Vei întemeia o religie. Sau vei deveni superstar la Bollywood. Ceva se va întâmpla cu tine în următoarele şase luni. Aş putea să pariez. Pe 700 de dolari? Să-mi scrii când ajungi în India.

Pupici,
Scorțişoara

Hei, camarade, ce mai faci? Pe unde bântui? Na, uite că mi s-a făcut dor de tine. În caz că te interesează, să ştii că eu o duc excelent. Am făcut rafting, am sărit cu coarda elastică şi… habar n-am ce-o să mai urmeze. Poate plec în Australia, să lucrez vreun an la cules de fructe sau ce s-o mai găsi. Ori poate-mi iau inima în dinți şi o tai în Tibet, peste munți, prin Pakistan, ferindu-mi pe cât posibil scăfârlia de gloanțele chinezeşti, ha-ha-ha. Zău dacă ştiu ce să mai fac… M-am îndrăgostit de Nepal. Acum sunt în Kathmandu. Mă mai învârt prin Thamel până mâine, când plec într-o aventură de o lună de zile prin Himalaya, până la Tabăra de Bază. Am căutat mult, dar până la urmă am găsit un ghid de nădejde, îl cheamă Lama.

Un Osho-*hug* ca pe vremuri,
de la fratele tău,
David

HELLO DEAR FRIEND SEACGA NAMASTE HOW ARE YOU I HOPE YOUR HAVE GOOD TIME THERE AND I AM SOME TIME CRAZEY FOR LADY THIS IS NOT ONLY ME FO ALL MAN INPORTION

AND ALSO YOU HAVE TO DO TRY AND MY LIFE IS ALLYASE INJOEY AND THIS TIME I WIL TREKKING TO EVEREST BESCAMP AND TWO PAS ONE IS RENJALA OTHER IS CHOLA PAS WE WIL HAVE GOOD TIME AND WE GO TOMOROW WITH CLIENT DAVID IS DUTCH BUT FROM BELGIUM FANNY GUY AND I NEVER MIS YOU BEFORE WE WAS TOGETHER THAT MY BEST TIME HOPE MORE MESSAGE ALL THE BEST WISE YOU REGARD MOUNTAN GUIDE LAMA.

La Dolce Vita

Pe toți zeii, pe dinții de greblă ai Durgăi, pe țâțele îmbelşugate ale lui Lakshmi, pe coada de peşte a lui Shiva, pe ochii plini de compasiune ai lui Buddha, aşa ceva nu e posibil! Citesc mesajele şi le răscitesc, poate descopăr greşeala.

…Am căutat mult, dar până la urmă am găsit un ghid de nădejde, îl cheamă Lama… WE GO TOMOROW WITH CLIENT DAVID IS DUTCH BUT FROM BELGIUM FANNY GUY… Am căutat mult… WE GO TOMOROW… Până la urmă am găsit… FANNY GUY… Un ghid de nădejde… DUTCH FROM BELGIUM… Îl cheamă Lama… CLIENT DAVID…

Nici o greşeală. Trebuie făcut ceva până nu e prea târziu. Trebuie acționat rapid. Închid iute fereastra cu Gmail şi deschid în grabă una nouă, de Skype. Mă încurc de câteva ori până tastez numărul de India al lui David, dar în cele din urmă un clinchet zglobiu mă anunță că s-a realizat conexiunea. În căşti se aude acum un țârâit lung şi enervant, ca al unui greiere rătăcit într-o casă pustie. Numai de-ar răspunde. Hai, Davide, răspunde odată…

Hello?

Davideee! Să nu care cumva să pleci pe munți cu nebu…

Sega?!? Uau, ce surprizăăă! Pe unde te-nvârți, bătrâne?

Ăăă, prin Thamel. Vezi să nu pleci cu idio…

Damn it, bro! Sega, tu aici?!? *This is fucking unbelievable!* Ia zi,

beloved, pe unde eşti mai exact, vreau să te văd *right away*, omule!

Mă uit pe geamul sălii calculatoarelor după un reper şi ochii mi se opresc pe reclama care domină intersecția. Davide, sunt într-un Internet Café, vizavi de reclama La Dolce Vita, îi spun. Eşti nebun, frățioare, tu ştii unde-s eu?!? Tot vizavi de La Dolce Vita, numai că ceva mai sus, pe terasa cu perne moi şi narghilele! Hai, fă-te repede-ncoa', ți-am comandat deja o bere şi narghileaua de-abia te-aşteaptă, *fully loaded*. Muahhaaha, nu-mi vine să creeed! Sega e-n Thamel! La doi paşi de mine! Asta da sincronizare, frățioare!

Închid iute fereastra de Skype, fără să mai deschid una nouă. Mă ridic de la postul meu de lucru, ocupat imediat de un alt profesionist în realizarea de trafic pe internet, plătesc şi ies în fugă. Ajung pe terasa cu pricina în mai puțin de un minut.

Segaaa! Davideee! Ne îmbrățişăm strâns, cum obişnuiam să ne îmbrățişăm la Osho, apoi ne privim în tăcere câteva secunde. Deşi n-au trecut decât trei luni, parcă nu ne-am fi văzut de-o veşnicie. David e aproape de nerecunoscut. Şi-a lăsat barba şi părul să crească, iar privirea parcă i s-a adâncit. Ce diferit e David din fața mea, cel cu bandană multicoloră, şalvari negri, cămaşă fistichie de in şi vestă din păr de iac, de acel David pe care l-am cunoscut în robă stacojie… Atunci era un puşti, iar acum pare un bărbat în toată firea. Doar tenişii roşii au mai rămas din vechiul David.

How's you're search for life going? mă întreabă el dezinvolt, după ce ne aşezăm pe pernele mari şi moi, cu câte o bere Everest şi o *shisha* cu aromă de mango pe măsuța cu picioare scurte din fața noastră. Deh, bâjbâi, orbecăi, îi răspund laconic, ducând sticla de bere la gură. David nu zice nimic, doar se mulțumeşte să dea din cap şi să zâmbească enigmatic în timp ce montează muştiucul de plastic la capătul furtunului care iese din narghilea. După ce am sărit de la 160 de metri cu coarda elastică, de pe podul ăla peste Bhote Kosi, parcă m-am trezit dintr-un somn adânc, începe el. Închipuie-ți, Sega, să cazi în gol de la 160 de metri…

Îmi închipui, şi palmele îmi transpiră instantaneu.

Atunci am hotărât s-o las mai moale cu căutările spirituale, continuă David. Mi-am dat seama că eu tot căutam şi viața îmi scăpa printre degete.

Pur şi simplu n-o trăiam tot căutând. *So I decided to give my spirituality a break in order to enjoy the more… unenlightening things of life*, râde olandezul crescut în Belgia, sorbind apoi cu sete din sticla de bere. Ce zici de asta? reia el. O să urc până la Tabăra de bază! *I'm fit for it!* Cu Lama?! îl întreb. Da, frate, e un ghid excelent… Davide, să nu asculţi ce-ţi zice La… Da' hai să lăsăm naibii chestiile astea turistice şi să mai vorbim şi de ale noastre, frăţioare… Vorbim, Davide, cum să nu, doar că Lama… E supertare, l-am ales dintre zecile de călăuze care s-au oferit să mă ducă acolo! Davide, vezi că Lama e… *So cool, brother*, megapotriveală să ne întâlnim noi doi aşa, prin Kathmandu, încă nu-mi vine să cred. Ia zi, ce planuri ai?

Mă las păgubaş. Ce rost ar avea să mai insist? La o adică, de ce să-l ponegresc pe frăţiorul cel drag şi scump? E alegerea lui David şi, la urma urmei, Lama o să-l ducă la Tabăra de bază, nu la Shangri-La, ceea ce schimbă cu totul datele problemei. Prin urmare, ar fi bine să nu mai stau aşa de încordat şi să mă relaxez şi eu puţin. Mă tolănesc pe o parte, sprijinit într-un cot, apoi duc furtunul la gură şi trag fumul în piept, păstrându-l câteva secunde înainte să-i dau drumul. Ce chestie… Dintre sutele sau poate miile de *mountain guides* care se învârt prin Thamel, David l-a ales taman pe Lama să-i fie călăuză. Ca şi mine, de altfel. Sau poate că Lama ne-a ales pe amândoi, cine ştie? În tot cazul, ciudată coincidenţă. M-am reîntâlnit cu David la câteva mii de kilometri distanţă ca să aflu că avem un Lama în comun. Las fumul să iasă din plămâni sub forma unor colăcei diafani, mirosind a mango, şi după ce mai iau un gât de bere îi împărtăşesc lui David planurile mele legate de India. Îi spun că am de gând să stau o perioadă în nord, la Dharamsala, că apoi am de gând să ajung la Rishikesh, *the world capital of yoga*, şi de acolo la Varanasi, oraşul sfânt, că ţin neapărat să fiu de Anul Nou în Bodh Gaya, locul unde s-a iluminat Buddha, şi că o s-o iau după aia spre sud, Goa fiind prima haltă… Ah, Goa e supermarfă, bravo frăţioare, mă întrerupe David. Din Goa venisem eu la Osho. Acolo am prins începutul musonului. N-o să uit niciodată plajele pustii din care muşcau valurile alea uriaşe, ca nişte făpturi venite de pe altă lume. Măiculiţă, ce spectacol… Închiriază-ţi o motoretă – nu te costă mare lucru – şi vântură-te pe toată coasta. Hm, presimt că o să-ţi placă Portuindia, bucăţica aia de India cu influenţe portugheze. Pe mine, cel puţin, m-a dat gata… Ehehei, Goa, ce amintiri ai trezit în mine, frăţioare. De fapt, mare lucru nu prea-mi amintesc, că am fumat mai tot timpul, ha-ha-ha. Goa-i patria haşişului, frate, *charas* mai bun şi mai ieftin n-ai să

găseşti. Arată de zici că-i ceară scoasă din urechi, da'-i *veeery… shanti*, rosteşte el intrând parcă în transă. Trage apoi cu nesaț din furtun şi narghileaua bolboroseşte ascultătoare, fabricând de îndată un norişor, pe care olandezul îl absoarbe ca să-l slobozească lent în atmosferă, câteva secunde mai târziu. *Shanti… Shanti*, repetă David nostalgic cuvântul pace în sanscrită. Da, frate Sega, pacea absolută pogoară peste tine după ce fumezi câteva kilograme de *charas* cum am fumat eu. *Iarba* care creşte prin munții ăştia, de se tot laudă nepalezii cu ea, crede-mă, e naşpa. Prea aspră.

De Curcubeu mai ştii ceva? îl întreb. Curcubeul e OK, îmi răspunde el sec, lăsându-se leneş pe pernele moi. Am călătorit împreună două-trei săptămâni, am ajuns până la Sai Baba, în Puttaparthi, după care ea s-a întors la Pune. Mă iubea foarte tare, eu, mai deloc şi relația noastră nu mai avea nici un haz. *Seems like it was nothing more than a short but life enhancing experience…* Am bătut apoi India de unul singur, în lung şi-n lat, fără să găsesc nimic din ceea ce căutam. Târziu m-am prins de faptul că găseam mereu altceva, care se dovedea invariabil mai important pentru ființa mea decât crezusem inițial. M-a pocnit revelația asta când mi-au furat un rucsac în tren, după ce am ațipit. N-am avut pe cine să strâng de gât când m-am trezit, toți mă priveau cu ochi nevinovați. Urlam şi făceam spume la gură, dar în acelaşi timp mă simțeam liniştit şi, cumva, recunoscător. Îi priveam cu simpatie şi înțelegere pe oamenii ăia amărâți care nu pricepeau de ce mă agit şi tot aşa îl priveam pe David furiosul, cel ataşat de rucsacul lui. Şi atunci m-a atins… *prezentul*, frate. M-am văzut *călător*, m-am văzut *explorator*, nu *posesor deposedat* de rucsac. Suferința mea venea din faptul că mă cramponam de nişte obiecte. Adevărul ăsta fundamental m-a lovit ca o leucă în moalele capului. Am început să râd cum n-o mai făcusem niciodată şi m-am simțit liber. Am desfăcut apoi rucsacul care-mi mai rămăsese şi-am împărțit lucrurile tuturor celor din vagonul ăla. Camera foto, laptopul, hainele… Nu m-am oprit până n-am împărțit totul. Sau, mă rog, aproape totul. Am păstrat telefonul mobil, paşaportul şi banii. Să-i fi văzut, se uitau la mine ca la un *sadhu*. Nu ca la un nebun? Nu, frate, ca la un *sadhu*. În India şi nebun să fii, că ei se uită la tine tot ca la un *sadhu*. Şi, cum îți spuneam, am împărțit totul şi am coborât la stația următoare, într-un orăşel obscur, pe care *Lonely Planet* nici măcar nu-l menționează. Din clipa aia m-am lăsat în voia sorții, fără nici o aşteptare. Şi, mai ales, *fără nici o frică*. Aşa am ajuns să cunosc *the real India*, frate Sega. Atunci a început cu adevărat călătoria mea. Mi-e greu să-ți vorbesc despre asta, pentru că oricum nu m-ai crede… India e o țară într-

adevăr misterioasă. Cu cât eşti mai deschis, cu cât te laşi în voia ei, cu atât îți scoate ea mai multe în cale… Exact chestiile de care ai nevoie, fără ca tu să ştii ce ai nevoie… Lucrurile se întâmplă, cum să-ți spun, într-un fel anume. E magic. E incredibil. Ai să-ți dai şi tu seama că aşa e… Dar pregăteşte-te pentru hărmălaie, frățioare, că prea mult ai stat aici, la sanatoriu, ha-ha-ha. Şi apropo de sanatoriu, zilele trecute m-am întâlnit cu Isha de la Osho. Columbianca Isha? Cea cu *Self-hypnosis Por Meditation*? Chiar ea, frățioare, dar fără *Self-hypnosis Por Meditation*, ha-ha-ha. Venise să-şi prelungească viza. Era speriată rău de tot, ziceai că o fugăreşte careva. Am băut un ceai împreună, două terase mai încolo, pe repede înainte. De-abia aştepta să se întoarcă la Pune. Nu se simțea deloc în siguranță în Thamel, avea impresia că toți îi vor răul, că toți vor s-o jecmănească, că toți vor s-o calce cu ricşa, ce să mai, pe săraca femeie o lovise paranoia. Se pare că prea multă autohipnoză pentru meditație strică, conchide cinicul meu prieten. Hai, Davide, să nu fim răi, doar ştii că ea şi mulți alții au renunțat complet la viața lor de până atunci şi au hotărât să rămână în robe stacojii *for the rest of their new life*, deci e normal să li se pară nasol afară, *in the real world*. Păi tocmai asta-i problema, Sega, ei vor să rămână doar nişte hamsteri în propriul lor laborator, *in their own fake world*, dar e treaba lor, nu asta mă deranjează, ci faptul că predică întruna despre *inner freedom*, *embrace the unknown* şi alte *bullshit*-uri care nici măcar pe ei nu-i ajută când ies din Parcul Koregaon. *Bro*, eu ți-am mai zis părerea mea, locul ăla e plin de ipocriți. Şi de turişti spirituali dependenți de *workshopuri*, plutind în norişori roz de autosuficiență, nişte nătângi care după câteva ateliere intensive de dezvoltare spirituală cred că au ajuns în inimă şi că au scăpat de toate mizeriile din ei înşişi, pfff… Netoții ăştia tripează la greu, fârtate, fără să fi gustat barem din vreo ciupercă. Vin la Osho urându-se şi pleacă iubindu-se, fără să înțeleagă că n-au schimbat decât semnul. De la minus au ajuns la plus. După cum de la plus ajung iarăşi la minus, mai devreme sau mai târziu. Şi atunci se întorc să mai facă o cură de cinşpe *workshopuri* ca să schimbe semnul. Şi uite-aşa prosperă Corporația Osho… Dar, în fine, dă-i naibii şi să ne vedem noi de drumurile noastre. Mă aşteaptă o zi grea, frățioare Sega, aşa că mă retrag la somn. Tare-aş fi vrut să mai depănăm nițeluş, dar va trebui să mă trezesc cu noaptea-n cap, e mult de mers cu autobuzul până la Tatopani… Tato ce?!? tresar eu violent, înecându-mă cu ultima înghițitură de bere. La Tatopani sunt nişte izvoare termale, frățioare, faimoase cică. O să stăm două-trei zile la o pensiune, Shangri-La îi zice, şi de-acolo o s-o luăm spre…

Davide, nu te duce!

…munții înzăpeziți. Mi-a promis Lama că o să-mi prezinte o munteancă focoasă, o învățătoare cu lipici la vestici, hi-hi-hi, de-abia aştept s-o cunosc, că de când m-am despărțit de Curcubeu a cam plouat prin patul meu, dacă înțelegi ce vreau să spun.

Davide, să nu te…

Ei, dragul meu Sega, regret nespus, chiar trebuie să plec acum, dar mă bucur enorm – ştii cum? – eeenorm că ne-am revăzut, cine-ar fi crezut că *of all the gin joints în all the towns in all the world* o să ne întâlnim fix aici, peste drum de La Dolce Vita. Ptiu, frate, al naibii ce se mai potriveşte. Viața e într-adevăr dulce după ce te mai obişnuieşti cu gustul… Gata, te-am pupat şi te-am îmbrățişat. Ne mai întâlnim noi, frățioare călător, nici o grijă! Pe curând! Pe oriunde! Pe oricând!

Cine suntem? De unde venim? Unde ne ducem?

La întrebările astea pot răspunde uşor, în ceea ce mă priveşte: sunt Sega, vin din Nepal şi mă duc în nordul Indiei, la Dharamsala. Celelalte întrebări sunt mai complicate şi nu le-am găsit răspunsurile. Încă le caut. Poate de asta m-am şi întors, fără să bănuiesc cât de nerăbdătoare mă aştepta ea, gata să intre din nou în viața mea. Am aflat abia azi, pe la prânz, când am aterizat la Delhi. Cum am ieşit pe uşa avionului, India m-a strâns în brațe cu foc, m-a îmbătat cu parfumul ei de *masala*, mi-a luat ochii cu neasemuitele-i culori şi mi-a aşternut la picioare un drum necunoscut, pe care am şi pornit, curios şi nerăbdător.

Am plecat din Delhi cu expresul de noapte, după ce m-am învârtit câteva ore prin Marele Bazar din Paharganj, cartierul turistic. Paharmurdar ar fi un nume mai potrivit, căci locul din inima oraşului unde călătorii îşi omoară timpul între două drumuri e umplut cu pensiuni sordide, spelunci jegoase, dughene insalubre şi o puzderie de chioşcuri şi tarabe cu nimicuri, toate înghesuite de-a lungul câtorva străduțe pline de lume, de balegă proaspătă şi gunoaie în descompunere, din care vacile pasc în voie. Şi, peste toate astea, miasmele insuportabile… *Dieț India*, mi-a zis Vitali, rusul cu care am împărțit taxiul de la aeroport până în Paharganj. *That’s India*,

mi-a spus şi Pryia, finlandeza de la Osho, peste care am dat absolut întâmplător într-un Internet Café, deşi ea a susținut că nu e deloc întâmplător, întrucât se gândise intens la mine în ultimele zile. *The real India*, cum zicea David… Eu însă am cunoscut o altă Indie, în care am intrat odată cu musonul şi din care mi-am luat zborul, trei luni mai târziu, spre Himalaya. O Indie tare micuță, ce-i drept: câteva petice din Mumbaiul viu colorat, un drum de două ore cu trenul până la Pune şi un loc ascuns printre bambuşii din Parcul Koregaon. După India asta micuță cotrobăi acum prin sufletul meu, dar tot ce mai găsesc sunt nişte amintiri şi un album de fotografii. Un lungan tuns chilug, într-o robă stacojie, mă priveşte cu teamă din pozele astea. E privirea unui om înfricoşat de propria-i umbră, de care a încercat mereu să fugă. Şi încă nu se poate spune dacă umbra asta l-a mânat din nou spre Țara Diavolului sau dacă ea doar l-a urmat supusă.

Mă uit la ceas. E foarte târziu, însă nu pot dormi şi pace. Întins în patul de la etaj, cu rucsăcelul cenuşiu sub cap şi rucsacul albastru înghesuit la perete, fixez de câteva ore plafonul boltit al vagonului, de parcă aş privi într-o oglindă. Ciudat. Sunt şi nu mai sunt acelaşi. La fel ca bagajul meu, care e şi nu mai e acelaşi. Am renunțat la o parte din lucrurile cu care am venit, dar am şi adunat altele de pe unde am umblat. Pe fundul rucsacului albastru, o cruciuliță de lemn, o robă stacojie frumos împăturită şi certificatul de absolvire a cursului de Vipassana. Cruciulița nu o mai port la gât din cauză că e defectă. În loc să mă apere de rele, nu făcea decât să mă ascundă de mine însumi. Certificatul e numai bun în schimb; mai mult lung decât lat, de carton tare, l-am pus între paginile ghidului *Lonely Planet* ca semn de carte. Roba n-am păstrat-o ca s-o port. Uneori, când mă mai apucă, o scot din rucsac cu grijă să n-o şifonez, o privesc fără s-o despăturesc şi-o adulmec. Încă păstrează mirosul dimineților din Buddha Grove.

Indianul de sub mine sforăie întruna, iar în cele două paturi suprapuse de alături se foiesc fără astâmpăr nevastă-sa şi cei trei plozi. Micuții vor ba la toaletă, ba o banană, ba un ceai, ba din nou la toaletă, spre exasperarea mămicii lor, care-i ceartă cu o voce ascuțită ca un ac. Nici tânărul de vizavi n-are somn. Priveşte-n gol sau în întunericul de-afară, ascultând muzică la telefonul mobil. Un cântec trist, sfâşietor, probabil al unui el cumplit de singur, care o doreşte fierbinte pe ea înapoi. Singur sunt şi eu, dar nu cumplit de singur. Şi nici n-o mai doresc pe ea atât de fierbinte înapoi. Amintirea ei nu mai dogoreşte atât de tare. S-a răcit încetul cu încetul şi a alunecat din inima mea, oprindu-se în poza pe care i-am făcut-o în

dimineața aceea, a ultimei zile de august. Ea, goală puşcă în patul meu, meditând, ca un Buddha feminin… Când mi-am întins inima s-o ating, s-a prefăcut în dor şi de atunci n-am mai văzut-o. Yoko s-a dus. Dar nici eu n-am rămas pe loc. Am plecat şi eu mai departe.

Mă uit la ceas, pentru a nu ştiu câta oară. Mai e foarte puțin până la ziuă. Peste nici două ore, trenul o să oprească la Pathankot, în Punjab, de unde o să iau un autobuz spre Dharamsala şi de acolo un altul ca să ajung mai sus, la McLeod Ganj, unde s-au refugiat tibetanii şi Dalai Lama, după ce chinezii au invadat Tibetul. Vreau să mă refugiez şi eu acolo o vreme, înainte să merg mai departe. Până atunci, o să trag un pui de somn, căci e, într-adevăr, foarte târziu. Atât de târziu, încât s-ar putea, de fapt, să fie foarte devreme.

Mulțumiri

Mulțumesc Danei Stroescu pentru căsuța ei de la malul mării, unde m-am retras cinci luni să scriu şi să rescriu această carte. Şi mulțumesc companiei de construcții Tecton Trust din Braşov, care mi-a asigurat celelalte mijloace materiale, necesare unei retrageri spirituale aşa îndelungate.

Sega

Bucureşti, 10 mai 2013